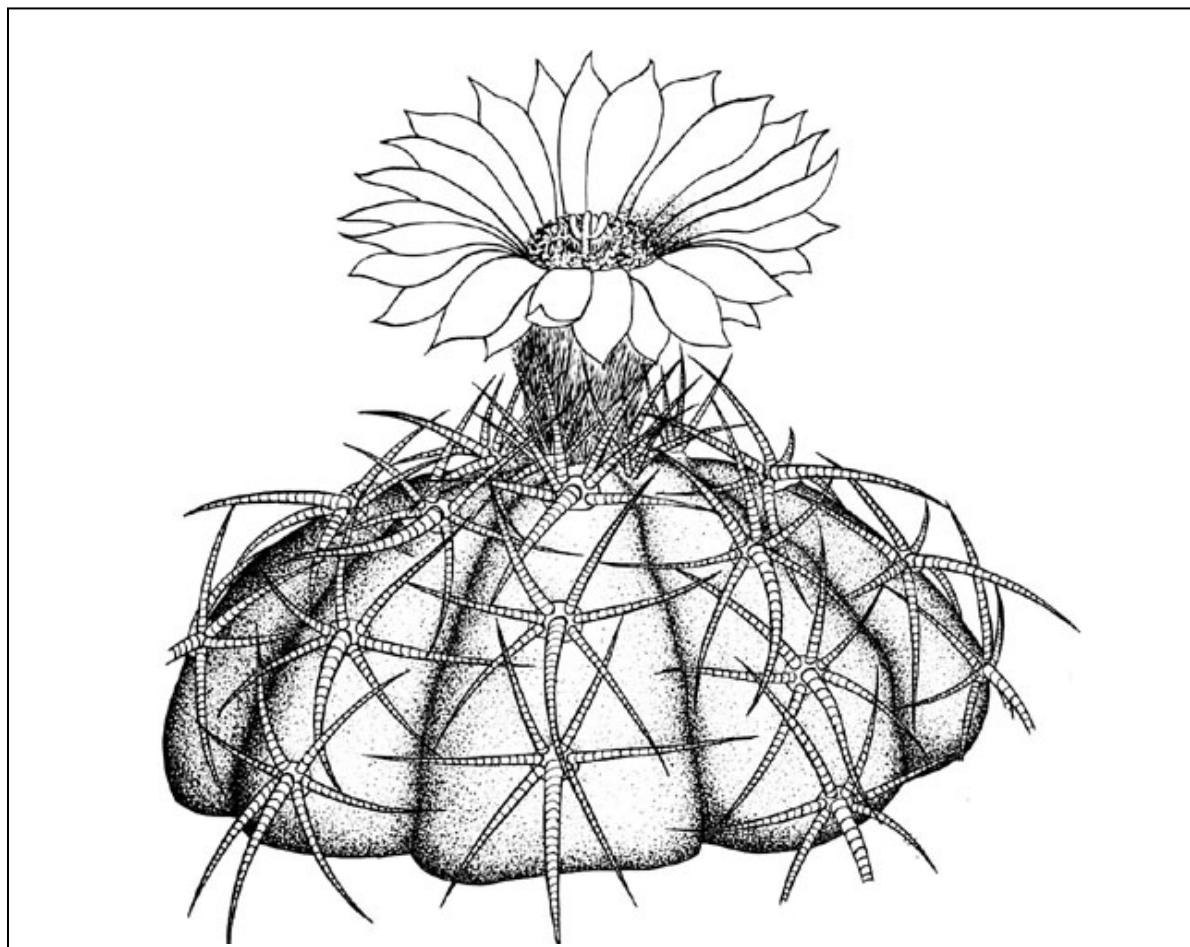

Ostník

Časopis Klubu kaktusářů v Ostravě

Číslo 326.
Ročník 33.
Leden 2004

Echinocactus horizonthalonius Lemaire 1839

Na úvod nového roku

Uplynul další rok a začíná nový, ten letošní je pro náš Klub kaktusářů v Ostravě tak trochu ojedinělý. Není to tak dávno, kdy jsme ke 40. letem našeho Klubu začali organizovat setkání kaktusářů v Beskydech, které si stalo pěknou tradicí a svátkem pro všechny kaktusáře v našem regionu. Čas trochu poskočil a letos už náš Klub oslaví 50. let svého trvání.

V roce 1954 byl při Přírodovědecké společnosti v Ostravě na zakládající schůzi dne 14.1.1954 založen Kroužek kaktusářů (viz archivní zápis ustavující schůze). Jeho první předseda byl zvolen Emil Zavadil, který byl hlavním iniciátorem a organizátorem mnoha akcí nově vzniklého Kroužku. V průběhu padesáti let prošlo našim Klubem mnoho členů, na některé zavzpomínáme v následujících příspěvcích během celého roku.

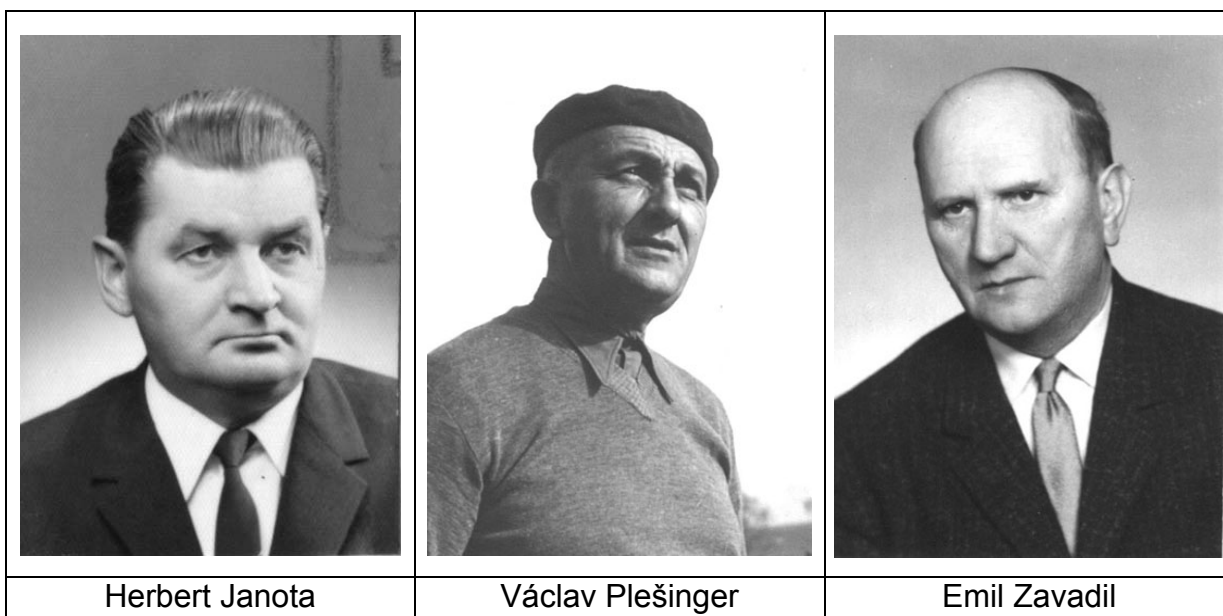
Z á p i s

o ustavující schůzi kroužku kaktusářů při Přírodovědecké společnosti v Ostravě, konané dne 14.1.1954 v místnostech Nové radnice v 18 hod.

Schůzi zahájil v 18.15 hod. p.Zavadil a uvítal 10 pěstitelů kaktusů a jako hosta prof.Vodičku, jednatele Přírodovědecké společnosti v Ostravě. Nastínil stručně účel sdružení kaktusářů na ostravsku a jeho přičlenění k Přírodovědecké společnosti. Poté ujal se slova p.prof.Vodička, který stručně a výstižně pojednal o zřízení, účelu a pracovní náplni Přírodovědecké společnosti v Ostravě. Vyzvedl činnost různých odborů a sekcí u této společnosti a předložil také seznam publikační činnosti. Krátce pojednal o vztahu pěstitelů kaktusů k této organizaci a vyzvedl výhody kolektivní spolupráce. Na to se opět ujal slova p.Zavadil, který podrobně rozvedl účelnost nového kroužku a pověděl něco o historii jeho založení. Poněvadž program kroužku jest velmi bohatý a k jeho zdolání je třeba pomocných rukou, byl zvolen užší výbor, který se ujme jeho realizování. Jako předseda byl zvolen p.Zavadil, jednatelem p.Flešinger a knihovníkem p.Janota. V další diskusi byl určen první čtvrtek v každém měsíci jako členský večer, spojený s hodnotným programem. Přítel Baron doporučil na počátku příští schůze zařadit přednášku o systematisaci kaktusů a jejich pěstování. Jako přeměšujícího zajistil p.JUBra Flimla z Bílovice, který nám na příští schůzi t.j. dne 4.2.54 uspořádá odbornou přednášku. Byl podán návrh, aby byl pořízen seznam všech členů kaktusářů našeho kroužku a tento seznam rozdan přítomným za účelem vzájemných návštěv. Nato se rozvinula diskuse o členství většiny členů v brněnském spolku Astrophytum. Bylo usneseno poděkovati hromadně brněnskému spolku za vše co pro naše členy v minulém roce učinil a požádati je o další uzkou spolupráci při všech akcích pořádaných jediním nebo druhým kroužkem. Po ustanovení našeho kroužku a podání přihlášek do Přírodovědecké společnosti stáváme se samostatným a nejmladším kroužkem v naší republice. Vážíme si cenných rad a zkušeností brněnského i pražského kroužku a zůstaneme i nadále v nejužším styku.

Ke konci schůze přečetl p.Zavadil dva články z „Kaktusáře“, o zivování rostlin od p.Fleischera a Suby. Celkem bylo podáno 14 přihlášek a 6 členů se omluvilo a neostavilo se. Schůze zakončena ve 20 hod.

Zapsal H.Janota

Zakládající členové kroužku kaktusářů v Ostravě 1954

Kulaté výročí Klubu bychom chtěli letos oslavit několika zajímavými akcemi. Pro sběratele kaktusářských kuriozit bude vydán buton, keramická upomínka, skleničky a pivní sklenice s logem, trička s logem, rozšířené speciální číslo Ostníku apod. Na pravidelné přednášky přislíbili účast přední naši pěstitelé a cestovatelé. Hlavní oslavy však proběhnou na setkání kaktusářů ve Frýdlantů n. O. (25.-27. 6. 2004), které má už svou tradici a sjíždí se zde kaktusáři i s okolních zemí. Letos připravujeme kromě běžných akcí na setkání i větší společnou výstavu kaktusů s Frýdeckými kaktusáři v místě konání Pobeskydí 2004. Zvláštní pozornost si zaslouží i setkání gymnofilů, které se bude letos konat v Ostravě ve dnech 10.-12. 9. 2004 a sjedou se zde specialisté tohoto rodu z celé Evropy. Již dnes máme přihlášky odborníků např. z Holandska, Itálie, Německa, Polska, Rakouska a Slovenska.

Na závěr bych chtěl upozornit ještě na jednu velkou akci, kterou pořádá výbor Společnosti a které bychom se měli určitě zúčastnit. Po mnoha letech by to měla být znovu Celonárodní výstava kaktusů v Olomouci, kde bychom měli reprezentovat svoji kaktusářskou činnost. Myslím si, že během svého padesátiletého období Ostravští kaktusáři měli vždy co ukázat a nabídnout a tak bych chtěl i nyní na všechny členy apelovat, aby pomohli při organizování, zapůjčili své rostliny na výstavy apod. Náš Klub kaktusářů v Ostravě slaví 50. výročí, takže těmito významnými oslavnými akcemi můžeme vstoupit hrdě do další padesátky.

Lumír Král

Drobnička

♣ Jistě si vzpomenete na dobu, kdy řada autorů popisovala a kreslila semena, zejména jejich slupku (testu) a kdy vrcholem byl makrosnímek povrchu semene. Prof. Barthlott s Huntem vydali knihu „Rozdílnost semen u *Cactaceae*. Má na 173 stranách 720 snímků, pořízených rastrovacím elektronovým mikroskopem, které umožňují zjistit opravdu detailní odlišnosti. Kniha v roce 2001 stála 69 DM.

MUDr. Vladimír Plesník

Z literatury

Kakteen und andere Sukkulente č. 9 / 2001

Escobaria zilziana je krásná kytka, nezaslouženě pěstovaná jen ve specializovaných sbírkách. Na titulní straně je snímek hustě vytrněného temene této rostliny se šesti květy i nápadným červeným plodem.

R. Bauer publikuje popis nového druhu cereusu z Kostariky s názvem *Weberocereus frohningiorum*. Je blízký příbuzný známějšímu *W. bradei*, od něhož se liší výhony, které zpravidla mají tři žebra, na nichž jsou areoly s delšími trny (10-12 mm) světle hnědé barvy a s početnými vlasy (10-40 mm dlouhými, sklovitého vzhledu). Protáhlé květy s růžovými petály dosahují délku 5-6 cm při průměru 3-4 cm. *Cereus* roste vzpřímeně v podobě od báze se rozvětvojícího trsu s výhony o délce až 1 metru, které se pak poléhají. Mimo sedmi barevných snímků a čtyř foto testy semene obsahuje také klíč k rozlišení jednotlivých druhů tohoto rodu.

Cestopisně zaměřen je článek o **Národním parku** Anza-Borrego Desert State Park, nacházejícím se jihovýchodě USA. Není vyhledáván návštěvníky tak často jako jiné, známější parky, ale má své osobité kouzlo. Hornatá krajina s řadou údolí a s hlubokými kaňony je místy porostlá nápadně namodralými trsy agáve, jiné lokality jsou domovem stovek mohutných *Ferocactus acanthodes*, var. *acanthodes*. V nejnižších údolích mohou rostliny i lidé čerpat spodní vodu, která se zde hromadí po příležitostných deštích. Na těchto místech vznikají dokonce oázy i s palmami. Článek provází sedm barevných snímků, zachycujících jak prostředí parku, tak některé významné endemity.

Asi každý, kdo má zkušenosti s výsevy kaktusů, se už setkal s náhlým **hynutím semenáčků**. Podrobně je popsán obraz hromadného sežloutnutí a rychlého hynutí převážně jednoletých, v menší míře i starších rostlin. Nápadná změna spočívala ve změně zelené barvy pokožky u báze semenáčku ve žlutou. Postupně během 24-48 hodin byla změna patrná na celé rostlince. Na některých se tu a tam objevily na pokožce malé, hlenovité, sytě červené kapky. Prvé podezření na popálení sluncem, ale změny byly i na straně odvrácené od slunce i také na rostlinách rostoucích ve stínu. Protože nejvíce byly postiženy semenáčky astrofyt (95% z nich uhynulo) a selenicereusů, uvažoval majitel o nadbytečné závlivce a přehnojení dusíkem. V rámci první pomoci zalil výsevy 5% roztokem chinosolu, spolu s Euparenem a zbytky starého Thiuramu. Část rostlin tak zachránil. Vzorky uhynulých semenáčků poslal rostlinolékařskému ústavu k vyšetření. Výsledek zněl, že rostliny byly napadeny houbou *Fusarium*, proti níž není znám účinný fungicid. Přesazení napadených rostlin do sterilního, přepařeného substrátu bylo jako zcela nevhodné zamítnuto, protože ve sterilní půdě by neměla houba žádné konkurenty a napadení rostlin by bylo ještě větší. (5 snímků napadených výsevů). *Poznámka překladatele: přesazení by bylo možné a užitečné do substrátu předem aspoň 24 hodiny preparovaného závlivkou*

Melocactus ernestii má jméno po svém objeviteli, německém botanikovi Ernst Ulem. Rostlinu popsal roku 1920 a od té doby dostala od různých autorů osm dalších názvů. Má ploše kulovité až krátce válcovité tělo, až 45 cm vysoké při průměru 35 cm. Tmavě zelená pokožka, 10-13 asi 3 cm vysoká žebra, areoly jsou bílé, později šednou. Má obvykle 4 střední, 4-15 cm dlouhé, červenohnědé trny, často se žlutými pruhy. Krajních trnů bývá 7-13, jsou 5-15 cm dlouhé, stejné barvy jako střední trny. Cefálie může být až 8 cm vysoké, z něj vyrůstají bledě až temně

růžovohnědé květy, rozevírající se odpoledne. Květ bývá cca 2 cm dlouhý, má průměr kolem 12 mm. Plod je tmavě růžový až červený, kuželovitý, až 4,5 cm dlouhý. Roste v Brazílii na stěnách skal z ruky a pískovců. V zimě vyžaduje teplotu nejméně 12°C, minerální substrát a v létě vydatnou zálivku a pravidelným přihnojením. Je nápadný dlouhými trny, ale otrnění je velmi variabilní, což vedlo k označování tohoto druhu různými názvy. (1 barevný snímek rostliny s cefálie a květy)

Monadenium magnificum (= vznešený) je sukulentní keřík až 1,5 m, ale i až 3,5 m vysoký. Kořeny vyrůstají z hlízy nepravidelného tvaru, na jejímž temeni roste jeden i několik až 4 cm silných výhonů, slabě se větvcích. Mají 4-5 hran, nepravidelně porostlých červenohnědými trsy krátkých trnů. Masité, široce oválné, lesklé lístky rostou z hran v horní části výhonu. Okraje jsou jemně zoubkovité, ze střední osy listu vyrůstají měkké, zpočátku zelené, později často červeně skvrnitě výrůstky. V době vegetačního klidu zanechávají opadané listy bělavé jizvy tvaru půlměsíce. Květní stvoly o délce 10-14 cm rostou z horní části výhonů a na koncích nesou květy (cyathia) ve džbánkovitě srostlých, šarlatově červených „okvětních listenů“. Roste na skalách v buši Tanzánie, kde jsou výrazná období sucha a dešťů. Potřebuje propustný minerální substrát, krátkou vegetační pauzu v zimě při teplotě kolem 10°C. V době růstu vyžaduje dostatečně bohatou zálivku. Množí se semeny a delšími odřezky. Z řezu vytékající mléčně zbarvená šťáva je jedovatá, je třeba odřezek ponořit na několik minut do teplé vody. (dva barevné snímky rostliny a květního stvolu).

V tomto čísle jsou pěstitelům doporučeny: ***Neolloydia conoides*** (mimořádně bohatě kvetoucí druh, potřebující hodně slunce a teplé místo pod sklem, minerální substrát a zimování v chladu a absolutním suchu), ***Parodia chrysacanthion*** (dlouho známý a stále oblíbený druh pro dlouhé trny zlatožluté barvy a žloutkově žluté květy opakovaně vyrůstající v temenu. Optimálně se daří v minerálním substrátu s příměsí humusu, zimovat chladně a suše), ***Hoodia gordonii*** (sukulent z jižní Afriky, roste do výšky až 50 cm, zvláštní jsou velké hnědožluté květy talířového tvaru o průměru až 10 cm. Výsluní, teplé stanoviště pod sklem, minerální substrát, naprosto suché přezimování).

Překvapení přinesl pěstiteli opakovaný květ ***Agave schottii***, objevivší se na již před rokem odkvetlé rostlině. Obvykle agáve po odkvětu odumře. Květní stvol byl 1,85 m vysoký, květy byly 6 cm dlouhé o průměru 3 cm (dva snímky kvetoucí rostliny).

Na deseti stranách je obrázky a popisy vylíčena populace kaktusů, rostoucích v Patagonii. Je to oblast se značně rozdílnými klimatickými poměry. Autor W. Papsch se zde zabývá rody ***Austrocereus*** (*A. patagonicus*, *bertinii*), ***Cereus*** (*C. aethiops*), ***Echinopsis*** (*E. leucantha*, *E. melanopotamica*), ***Gymnocalycium*** (*G. gibbosum*, *G. chubutense*), ***Maihuenia*** (*M. patagonica*, *M. poeppigii*, aj.), ***Maihueniopsis*** (*M. hickenii*, *M. darwinii* aj.), ***Opuntia*** (*O. penicilligera*, *O. sulphurea* aj.), ***Parodia*** (*Not. submamulosa*, *Wig. sessiliflora*), ***Pterocactus*** (*Pt. tuberosus*, *Pt. australis*, *Pt. valentinii*), ***Pyrrhocactus*** (*P. strausianus*) a ***Trichocereus*** (*T. candidans*). Slovem a obrazem uvádí životní prostředí a typické podmínky ve kterých zde rostou.

Lidová tvořivost mezi kaktusáři rozlišuje „jahodový kaktus“ (červená forma *G. mihanovichii* var. *rubra*), „malinový kaktus“ (*Arrojadoa* spec.) i „ananasový kaktus“ - některé druhy koryfant, jejichž střečovitě uspořádané mamle připomínají slupku ananasu. Přidáme-li k tomu plody opuncí, máme docela zajímavý ovocný salát.

MUDr. Vladimír Plesník

Letem sukulentním světem, aneb něco málo o sukulentních rostlinách

Tři – čtyři drobné sukulentní rostliny a k tomu nějaký malý kaktus mnohdy bývají na začátku celoživotní záliby v pokojových rostlinách. Sukulenty jsou skutečně vhodné k prvním pěstitelským pokusům dětí, protože se snadno pěstují, snesou zanedbání péče, nedostatek zkušeností a navíc se velmi snadno rozmnožují.

K sukulentům se řadí rostliny s dužnatými listy nebo stonky, které mohou udržovat zásobu vody - kaktusy tvoří jednu význačnou skupinu sukulentů. Méně zřetelné dělítko je mezi „sukulenty“ a „pokojovými rostlinami s dužnatými listy“ jako jsou *Sansevieria* a pro květy pěstovaná *Hoya*, *Rochea*, *Kalanchoe blossfeldiana* a další. Tyto rostliny mají jiné nároky než ostatní sukulenty a proto jsou řazeny jako pokojové rostliny.

V druhově bohatém společenství sukulentů je veliká rozmanitost tvarů a rozměrů. Mnohé z nich tvoří listovou růžici, protože stěsnané uspořádání listů odpovídá potřebě zadržet vodu v podmínkách domovského stanoviště v pouštích. U starších stromovitě vyhlížejících rostlin zůstávají listové růžice na konci dřevnatých stonků. Některé sukulenty rostou převisle nebo keřovitě.

Jakkoliv jsou sukulenty mnohotvaré, ve svých potřebách se do značné míry shodují. Vytvořily se v suchých oblastech světa a jejich obecné požadavky vycházejí z přírodních stanovištních podmínek. Vyžadují dobře propustný substrát pro vodu, hodně světla, čerstvý vzduch, dostatek vody během růstového období, chladno a sucho během odpočinkového období. Zimní spánek je důležitou podmínkou při požadavku kvetení rostlin, právě tak jako čerstvý venkovní vzduch v létě je podmínkou vysoké kvality rostlin.

K úspěchu pěstování patří:

Teplota: průměrné teplo od jara do podzimu (sukulentům svědčí zřetelný rozdíl mezi denní a noční teplotou), chladno v zimě, nejlépe 10 - 13°C, ale ani teplota 4°C je nepoškodí.

Světlo: parapet u okna je nejvhodnějším místem pro světlomilné sukulenty. Zvolte okno na jih, pak v létě může být prospěšné mírné stínování před silným úpalem. *Haworthia* a *Gasteria* vyžadují světlé místo bez přímého slunce.

Voda: od jara do podzimu zalévejte sukulenty stejně jako jiné pokojové rostliny a tím, že je zalijete vždy na počátku vysýchání substrátu. V zimě zalévejte velmi zřídka, jednou za 2 měsíce.

Vzdušná vlhkost: rosení listů není potřebné. Hlavním požadavkem je čerstvý vzduch – v létě otevřete okna.

Přesazování: jen v případě nezbytnosti, na jaře a do nádoby jen o málo větší, nejlépe do nízkého květináče.

Množení: řízky snadno koření. Na jaře nebo v létě vezměte stonkový řízek, odnož nebo listový řízek. Před nasazením do substrátu je nechte pár dnů nasucho (velké řízky 1-2 týdny). Po nasazení zalévejte velmi slabě a nedávejte žádný kryt nad řízky. Také je možný výsev (21 - 26°C k vyklíčení semene).

Problémy, které se mohou vyskytnou při pěstování:

Stonek vytáhlý a znetvořený: Příčina: mnoho vody v zimě nebo málo světla v létě. Dodržujte výše uvedené zásady. Občas otočte květináčem, aby byl růst stejnoměrnější.

Hnědé suché skvrny: Příčina: nedostatečná zálivka – nezapomeňte, že sukulenty potřebují v létě hodně vody.

Hnědé měkké skvrny: Příčina: houbová skvrnitost listů. Použijte systémový fungicid a více větrejte.

Listy zvadlé a vybledlé: Příčina: přelití – zvláště v zimě. Postupujte podle výše uvedených pokynů.

Náhlá ztráta listů: Příčina: příliš studená voda přímo z kohoutku nebo nedostatek vody v létě.

Hniloba základu, úhyn stonku: Příčina: hniloba báze stonku v důsledku přelití rostliny v zimě. Vrchní část stonku lze použít k přemnožení. Upravte zálivku v zimě a povrch substrátu překryjte vrstvou kamenné drtě.

Příprava nádoby na sázení sukulentů: Pro osázení sukulentů je velmi vhodná nízká nádoba – mísa. Stromkovité sukulentů by měly tvořit pozadí sesazení mísy, případně střed. Rostliny by neměly být hustě u sebe. Lze použít keříčkovité, růžicovité nebo převisle rostoucí rostliny – sukulentů a je nutno kombinovat různé tvary a barvy. Lze použít i kaktusy. Substrát by měl obsahovat vyšší procento rašeliny. Důležitá je dobrá drenáž, ve dnu otvory a na dně by měla být slabá vrstva dřevěného uhlí.

Něco málo k některým rostlinám:

Adromischus: *A. cooperi* má tlustý list při horním okraji zvlňžený. Na šedozeleňém povrchu listu jsou purpurové skvrny a u základu se objevují načervenalé chloupky, což jsou skutečné vzdušné kořeny.

Aeonium: *Aeonium* tvoří růžici z listů v barvách od žluté až po téměř černou. Růžice může být složena do ploché misky z hustě uspořádaných listů - jako tomu je u *A. tabulaeforme* nebo má volnější stavbu a sedí na koncích větveného stonku - tento tvar je u *A. arboreum*. Posledně jmenovaný druh je úplně zelený, ale jeho forma *atropurpureum* má list purpurově hnědý a může vyrůst více než 90 cm vysoko. Odrůda Schwarzkopf je ještě tmavší – má skoro černé listy.

Agave: *Agave americana* tvoří mohutnou růžici z dlouhých listů. Častěji se pěstují její dvě pestrolisté odrůdy - *Agave americana marginata* (zelené listy se žlutým okrajem) a *Agave americana mediopista* (krémové listy se zeleným okrajem). Časem narůstají listy 90-120 cm dlouhé a takové velké pichlavé rostliny nelze samozřejmě pěstovat v malém prostoru. *A. filifera* (vzhůru ohnuté a 30 cm dlouhé listy) je menší a ještě menší je *A. parviflora*, rovněž s vlákny na listech. Odborníci pokládají za nejvhodnější druh *A. victoriae-reginae* s trojbokými, 15 cm dlouhými a na okraji bíle lemovanými tmavozelenými listy. Mnohem barevnější je vzácný druh *A. parrasana*, který má na okrajích modrošedých listů červené trny.

Aloe: Aloe mají mnoho tvarů a jsou různě rozměrné, ale většinou tvoří růžice dužnatých listů bez stonku. Jen dva druhy jsou běžně známé rostliny do bytu. Snadno se pozná *A. variegata* podle 15 cm dlouhých trojbokých listů s bílým příčným páskováním a s bílými okraji. Základní barva je tmavozelená nebo mírně purpurová. Další známý druh je *A. aristata* tvoří z 10 cm dlouhých listů kulovitou růžici a v dospělosti značně odnožuje. Ještě menší *A. jucunda* tvoří asi 8 cm širokou růžici z trnitých a krémově skvrnitých tmavých listů. Také *A. humilis* je drobný druh s modrozelenými listy a s bílými zuby na okraji. *A. mitriformis* má trnité listy. Několik málo druhů tvoří stonek. Z nich je nejznámější *A. arborescens* (22 cm dlouhé a ostnité listy na vysokých kmíncích) a *A. ferox* (45 cm dlouhé, trnité a bradavičnaté listy). Tyto druhy nejsou vhodné do malých místností.

Bryophyllum (Kalanchoe): *Bryophyllum* patří k několika málo pokojovým rostlinám, které tvoří rostlinky na listech. *Bryophyllum tubiflorum* má okolo stonku uspořádané trubičkovité listy a na jejich vrcholech jsou skupinky rostlinek. Roste 90 cm vysoko a na jaře kvete oranžovými zvonečky. *Bryophyllum daigremotianum* má vzpřímený nevětvený stonek, na které ztrnule sedí listy se zubatými a dovnitř zahnutými okraji. Na těchto okrajích se tvoří drobné rostlinky. (poznámka: tato rostlina je opravdu nezníčitelná a je jí všude plno).

Ceropegia: *Ceropegia woodii* je neobvyklý sukulent do závěsné nádoby. Drátovité stonky visí v délce 90 cm dolů. Snadno se pěstuje, ale někomu se nelíbí řídké olistění ani nenápadné květy.

Crassula: Druhy patřící do rodu *Crassula* se navzájem značně odlišují vzhledem i růstem. Rozměry listů jsou různé v rozsahu drobné šupiny až délky větší než 10 cm, barva listů je v široké škále od šedivé k červené a růst může být plazivý až úplně vzpřímený. K nejznámějším druhům patří *Crassula argentea*, jejíž stromkovitý stromek vyrůstá do 1 metru. *Crassula arborescens* je dosti podobný druh, ale má listy našedlé a méně okrouhlé. U některých druhů vzniká dojem, že stonek prorůstá tuhými listy. Patří k nim *C. perforata* (60 cm vysoká) a velmi podobná *C. rupestris*. Velké šedé listy a červené květy má *C. falcata*, která dorůstá 60 cm až 90 cm vysoko a snadno se pěstuje. Mnohem menší je *C. lycopodioides*. Její vzpřímené a rozvětvené stonky jsou úplně pokryty drobnými dužnatými listy. Specializovaní dodavatelé nabízejí mnoho dalších druhů.

Cotyledon: Nejvíce oblíbený *Cotyledon undulata* nese na 30-60 cm vysokých stoncích ojíňené listy se zvlněnými okraji. *C. orbiculata* je větší keř se lžičkovitými listy. *Cotyledon* vykvétají v létě trubkovitými květy.

Euphorbia: U pryšců najdeme mnoho podob a tvarů. Některé z nich se podobají kaktusům, jako např. *Euphorbia grandicornis* a *E. resinifera*. K beztrnným sukulentním pryšcům patří kulovitý druh *E. obesa* a *E. tirucalli* s tužkovitě tvarovanými listy.

Echeveria: Dvě známější echeverie mají listové růžice na vrcholech stromkovitých stonků. *Echeveria harmsii* tvoří na rozvětveném stonku volné růžice z listů, které jsou na špičce červené. Statný stonek *E. gibbiflora* je vyšší – 60 cm a více, a nese větší listy –10 až 15 cm dlouhé. Listy jsou u odrůdy *Cristata* zvlněné na kraji a u odrůdy *Metallica* jsou bronzově lesklé. Jiné echeverie tvoří nízké růžice z krátkých, k sobě

stěsnaných listů, které mají na povrchu bílé ojínění, jemné ochmýření nebo voskovitý povlak. Výjimkou je *E. agavoides* s listy jen zelenými a 5 cm dlouhými. Listy echeveríí jsou 2,5 – 8 cm dlouhé a jsou druhově typické – u *E. elegans* tvoří stříbřitou kulovitou růžici, u *E. carnicolor* mají růžový nádech, u *E. glauca* jsou voskovité a lžičkovitě prohlubené, u *E. setosa* chlupaté a u *E. derenbergi* jsou stříbřitě zelené.

Faucaria: *Faucaria tigrina* má dužnaté, 5 cm dlouhé listy ve tvaru čelisti dravce, ale není tak nebezpečná jak vypadá. Zuby jsou ve skutečnosti docela měkké trny. V létě vykvétá žlutými květy.

Gasteria: U mladších rostlin jsou listy uspořádány ve dvou řadách, starší rostliny tvoří zpravidla méně úhledné růžice. *Gasteria verrucosa* má bradavčité listy. *G. maculata* má podobný rozměr listů délka 12 – 15 cm, ale jejich povrch není bradavčitý.

Haworthia: Havorcie jsou sukulenty, které připomínají aloe. Mají tlusté a bradavičnaté listy. *Haworthia margaritifera* tvoří kulovitou růžici o šířce asi 13 cm. Na spodní straně listů jsou bílé perličkovité bradavičky. Podobně vypadá také *H. papillosa*, *H. fascinata* a také *H. attenuata* mají bradavičky uspořádané ve vodorovných páscích. Některé havorcie mají místo bradavic poloprůsvitná okénka na vrchním povrchu listů, jako např. *H. tessellata* a *H. cuspidata*. *H. reinwardtii* je mezi pomalu rostoucími havorciemi s nízkou růžicí, výjimku tvoří 20 cm vysoký stonk s tlustými trojbokými listy.

Kalanchoe: Druhy kalanchoe se většinou pěstují kvůli květům, jen málokterý pro ozdobný list a z nich je nejznámější *Kalanchoe tomentosa*. Rostlina je 45 cm vysoká a má plstnaté listy. *K. marmorata* má listy zvlněné a hnědě skvrnitě. *K. beharensis* se pěstuje pro velké sametové listy.

Graptopetalum: Tato šedolistá a pomalu rostoucí rostlina je blízce příbuzná echeverii. *Graptopetalum paraguayense* má na 90 cm vysokých stoncích listy 5 cm dlouhé. *G. pachyphyllum* je miniaturní stromek s 30 cm vysokými stonky a růžicemi 3 cm širokými.

Kleinia: *Kleinia articulata* se pěstuje pro 60 cm vysoké a pěkně ojíněné stonky. Kvete v létě světle žlutými květy. Ještě zvláštnější je *K. tomentosa* se stonky i listy pokrytými bílou vlnou.

Orostachys: *Orostachys spinosus* připomíná růžici z nahloučených listů *Aeonium tabulaeforme*. Tato rostlina se však liší trny na konci listů a v zimě vzhůru vyklenutým středem.

Pachyphytum: *Pachyphytum* a *Echeveria* jsou příbuzné rostliny, což je zjevné u *Pachyphytum amethystinum* se slabě fialovým nádechem listů. Znamější *P. oviferum* se vzhledem liší, má růžice složené z vajíčkovitých listů.

Pedilanthus: *Pedilanthus tithymaloides* se snadno pozná podle silně klikatých dužnatých stonků, které jsou asi 60 cm vysoké. Více se pěstuje forma *Variegatus* s voskovitými, na okraji bílými a růžovými listy. Pozor mléčná šťáva má dráždivé účinky.

Sedum: Pomalu rostoucí rozchodníky tvoří rozvětvené stonky s množstvím dužnatých válečkovitých nebo člunkovitých listů. Existují však i odlišné typy jako je *Sedum prealtum* a to je keř 60 cm vysoký s lesklými a 8 cm dlouhými listy. *Sedum pachyphyllum* je typický rozchodník, jeho vzpřímené rozvětvené stonky jsou 30 cm vysoké a nesou dužnaté válečkovité listy. Červenou špičkou listů se odlišuje od *S. allantooides*, listy jsou zelené s šedým ojíněním a od kompaktního druhu *S. rubrotinctum*, listy v silném světle červenají. Člunkovité listy mají *S. adolphi* a *S. bellum*. Dva převislé rozchodníky si nejsou vůbec podobné. Stonky *S. morganianum* jsou 30 až 60 cm dlouhé a jsou zcela zakryté válečkovitými listy. *S. sieboldii mediovariegatum* má okrouhlé listy v trojicích na tenkých stoncích. List je asi 1,5 cm široký, uprostřed krémový a na okrajích modrozelený.

Sempervivum: Netřesky se již dlouho nepoužívají v zahradách. Jsou otužilé a snesou i zanedbání péče, nesvědčí jim však přelití, přehnojení a zbytečné přesazování. Velmi oblíbený druh je *Sempervivum arachnoideum*, který kvete červenými květy v létě. *S. tectorum* a *S. soboliferum* mají mnoho barevných odrůd. Netřesky vytvářejí četné odnože kolem základu rostliny.

Senecio: Tato skupina starčeků je skutečně zvláštní korálkovitými listy na svěšených tenkých stoncích. Patří do ní *Senecio rowleyanus*, listy jako hrášek, *S. herreianus*, má vejčitý list, a *S. citrifolius*, list ve tvaru citrónku.

Jatropha: Dříve bývaly o této rostlině jen zmínky v některých knihách. Dnes již je rozšířená ve sbírkách a také se dá koupit v obchodě. Je to velmi zvláštní rostlina, její láhovitý kmínek je přes zimu holý a na jaře vyhání stvol s korunkou malých červených květů. Později vyrůstají listy s dlouhým řapíkem. Spíše než krásou *Jatropha* upoutává pozornost svým neobvyklým vzhledem. Jako pokojová rostlina se pěstuje jediný druh *Jatropha podagrica*. Květní stvol je 60 cm vysoký a nese korálově červené květy, které vydrží po větší část roku. Jen málo rostlin se pěstuje snadněji nežli tato, která má minimální potřebu vody a nemá žádné zvláštní nároky. Teplota: průměrné teplo, v zimě nejméně 10°C. Světlo: jasně světlé místo bez prudkého letního slunce. Voda: od jara do podzimu jen střídá zálivka, v zimě téměř bez zálivky. Vzdušná vlhkost: není potřebné rosení. Přesazování: podle potřeby na jaře. Množení: výsevem semen na jaře.

Nejen pro redaktora Ostníku, ale i pro jiné stejně postižené pěstitele-kaktusáře.
Milan Tůma

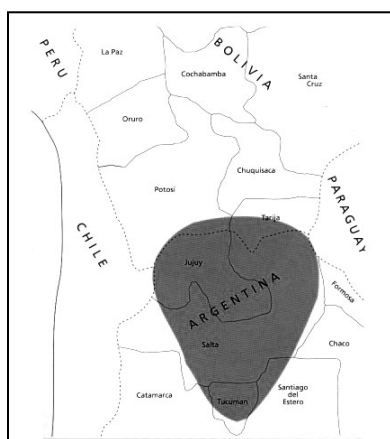
Rod *Rebutia* K. Sch.

Rostlinky rodu *Rebutia* pomalu v našich sbírkách mizí i když jsou ojedinělí specialisté, kteří se studiem tohoto rodu zabývají. Zástupci rodu jsou drobného vzrůstu, snadno se pěstují a přitom bohatě na jaře kvetou pestrou paletou barev. Pro své bezproblémové pěstování se hodí zvláště pro začátečníky. Snad proto se spousta pěstitelů uchyluje k pěstování náročnějších druhů, které rebucie se sbírek pomalu vytlačují. Kdo však chce mít radost s kvetoucích kaktusů, zůstává věrný i

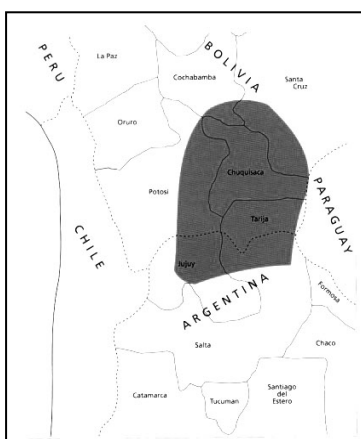
nenáročným rebuciím. Jedná se ponejvíce o vysokohorské rostliny z Bolívie a severní Argentiny, kde jsou často jedinými rostlinami v tamních těžkých podmínkách skalnatých svahů. Známe několik desítek druhů, jejichž uspořádání je však stále cílem studií. Už se stalo tradicí, že někteří autoři jednotlivé druhy neustále přeskupují z rodu do rodu a dělají v tom prostě „pořádek“. V literatuře najdeme mnoho jmen (synonym) a to mnohem více, než je uznávaných druhů. Dnes, když je tendence rody slučovat, může rod *Rebutia* obsahovat např. podrody *Aylostera*, *Cylindrorebutia*, *Mediolobivia* a další, které byly dříve uznávány jako samostatné rody. První druh popsal roku 1895 K. Schumann a dnes je uváděn jako typ rodu (*Rebutia minuscula*).

Geografie

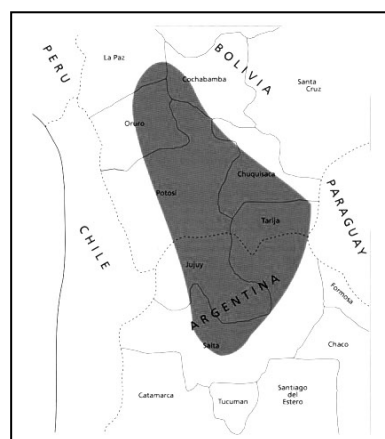
Jedná se ponejvíce o vysokohorské rostliny z Bolívie a severní Argentiny, kde jsou často jedinými rostlinami v tamních těžkých podmínkách skalnatých svahů. Stejně jako ostatní jihoamerické rody má i *Rebutia* malý areál rozšíření, ale jeho výškové hranice jsou ohromné, od cca 1000 po téměř 4500 m n. m. Úzké omezení výskytu mnoha druhů a variet či forem na malá území v přírodě vede ke spekulaci o užívání různých jmen, zda jsou to čistě uzavřené druhy či variety. Jestliže oddělíme od sebe tři podrody, překrývají se jejich areály jen do určité míry. Subgenus *Rebutia* je více jižně (od asi 24° do 27° j.š.), principiálně v severní části Argentiny (mapka č.1). Dva další podrody, *Aylostera* a *Mediolobivia*, pocházejí především z Bolívie (druhý z nich je roztaženější) s rozšířením od 17° do 25° j.š. (mapka č.2 a mapka č.3).

mapka č. 1

mapka č. 2

mapka č. 3

Rozšíření druhů

Argentina

Jujuy:

R. atrovirens, *R. aureiflora*, *R. buiningiana*, *R. einsteinii* + var. *gonjianii*, *R. euanthema* + var. *tilcarensis*, *R. fabrisii* + var. *aureiflora* + var. *nana*, *R. fiebrigii*, *R. jujuyana*, *R. kariusiana*, *R. krainziana*, *R. marsoneri*, *R. nigricans*, *R. pseudodeminuta*, *R. pygmaea* + „*elegantula*“ + „*eos*“, + „*haagei*“, + „*pelzliana*“ + „*tafnaensis*“, *R. steinmannii* „*costata*“ + „*major*“, *R. wessneriana*.

Salta:

R. atrovirens „ritteri“, *R. aureiflora*, *R. deminuta*, *R. einsteinii*, *R. hoffmannii*, *R. jujuyana*, *R. kieslingii*, *R. krainziana*, *R. nigricans*, *R. padcayensis*, *R. pseudodeminuta*, *R. pseudominuscula*, *R. pygmaea*, + „haagei“ + „mudanensis“ + „nazarenoensis“, *R. senilis*, *R. spegazziniana*, *R. steinmannii* „christinae“, *R. violaciflora*, *R. xanthocarpa*, *R. walteri*.

Tucuman:

R. minuscula, *R. spinosissima*.

Bolívie

Chuquisaca:

R. albopectinata, *R. atrovirens* „huasiensis“ + „raulii“ + „yuquinensis“, *R. brunescens*, *R. cintiensis*, *R. fiebrigii* var. *densiseta*, *R. leucanthema*, *R. mamillosa*, *R. nogalesensis*, *R. pygmaea* „atrovirens“ + „canacruzensis“ + „diersiana“ + „friedrichiana“ + „minor“ + „pallida“ + „violaceostaminata“ + „violascens“, *R. rubiginosa*, *R. schatzliana*, *R. simoniana*, *R. steinmannii* „applanata“ + „camargoensis“ + „leucacantha“ + „tuberculata“, *R. sumayana*, *R. tarvitaensis*, *R. tuberosa*.

La Paz:

R. steinmannii.

Oruro:

R. pygmaea „knizei“ + „orurensis“, *R. steinmannii*.

Potosí:

R. atrovirens „haefneriana“, *R. pygmaea* + „polypetala“, *R. steinmannii* + „brachyantha“ + „cincinnata“ + „costata“ + „parvula“ + „rauschii“, *R. torquata*, *R. tropaeolipicta*.

Santa Cruz:

R. donaldiana, *R. vallegrandensis*.

Tarija:

R. albiareolata, *R. albiflora*, *R. albipilosa*, *R. atrovirens* „pseudoritteri“ + „yuncharasensis“ + „zecheri“, *R. brunneoradicata*, *R. cajasensis*, *R. euanthema*, *R. fiebrigii*, *R. flavistyla*, *R. fulviseta*, *R. fusca*, *R. heliosa* + var. *cajasensis* + var. *condorensis*, *R. kupperiana*, *R. mixticolor*, *R. muscula*, *R. narvaecensis*, *R. nitida*, *R. padcayensis*, *R. pauciareolata*, *R. paucicostata*, *R. perplexa*, *R. pulchella*, *R. pulvinosa*, *R. pygmaea* „colorea“ + „crassa“ + „iscayachensis“, *R. robustispina* + var. *minor*, *R. spegazziniana*, *R. spinosissima*, *R. steinmannii* „melanocentra“, *R. supthutiana*, *R. tamboensis*, *R. tarijensis*, *R. vulpina*, *R. wahliana*.

Polní čísla sběratelů

Většina druhů *Rebutia* je spjata s horským terénem a jen málo skutečných polních badatelů prošlo divokou krajinu severní Argentiny a jižní Bolívie, kde rostou. Nejznámější z nich jsou Friedrich Ritter, Walter Rausch a Alfred Lau, kteří přivezli velký počet nových druhů který nasbírali. Často jsou při cestách nalezeny odlišné formy, které nelze ihned pojmenovat a zařadit přesným jménem, takže se označí polním či studijním číslem. Polní čísla badatelů a sběratelů dostávají postupně svá jména až později po studiu literatury. Nové nepoznané druhy jsou pak většinou

popsané v některém odborném časopise. Nejznámější čísla můžeme najít pod těmito značkami:

WR - Walter Rausch
Lau - Alfred Lau
KK - Karel Kníže

FR - Friedrich Ritter
MN - Mats Winberg
ISI - International Succulent Institute

Pokračování příště
Lumír Král

Konečně se dozvíme pravdu !

Věřím, že vás tento provokativní titulek nalákal k přečtení i trochu náročnějšího textu. Ty věčné spory o názvy rostlin, o tom co patří k parodiím, notokaktusům, wiginsiím či k eriokaktusům, zda máme před sebou dobrý druh, či jen podruh, varietu nebo formu a nekonečné změny nezřídka vyvolávané snahou autorů proslavit a „zvěčnit“ své jméno, mohou v dohledné době skončit. Zásahu na tom má vědecký pokrok, odhalující podstatu živé hmoty a životních pochodů.

Nejprve se však musíme seznámit s některými základními pojmy, které se pokusím říci tak jednoduše, jak to jen jde. **Dědičnost**, přesněji řečeno **genetika**, je dána informacemi, které jsou obsaženy v řetězcích nukleových kyselin (**DNK**-deoxyribonukleinové, nebo **RNK**-ribo- nukleinové kyselině). Ty se skládají ze čtyř základních (bazálních) aminokyselin, vzájemně propojovaných a seřazených v určitém pořadí do dlouhého řetězce. Každý jeho úsek „**gen**“ obsahuje informaci pro vznik (syntézu) nějaké látky, nejčastěji bílkovinné povahy. Každý organismus (lidí, zvířat, rostlin, mikrobů atd.) má specifický soubor genů, tzv. **genom**. Ten je uložen v jádru buněk v podobě vlákna - **chromosomu**. Každá vlastnost živého organismu je dána uložením specifických genů ve vláknu chromosomu. **Enzymy** jsou bílkoviny potřebné k hladkému průběhu látkové výměny - **metabolismu**. Vznikají v buňce skládáním základních aminokyselin podle vzorce obsaženého v RNK genu. Strukturu enzymů v různých buňkách lze porovnávat. Odlišné uložení některé nebo několika aminokyselin v chromosomu znamená, že zkoumané organismy se od sebe liší. Čím je odlišností - změn více, tím méně jsou si porovnávané organismy příbuzné. To je podstata výzkumných metod, kterým se říká **isoenzymová analýza** (porovnávání podobných enzymů). Je to práce velmi náročná a nákladná, zatím posloužila např. k objasnění genomu lidí, některých jednoduchých organismů (např. virů, členovců), ale i některých rostlin, hlavně stromovitých.

Nedávno bylo prvně užito isoenzymové analýzy také ke sledování vývojové příbuznosti kaktusů. Zjednodušený popis postupu analýzy začíná odběrem 0,1 g tkáně vyšetřované rostliny. Pomocí vhodného ústoje se z tkáně vylouhují bílkoviny, mezi nimi také enzymy. Tento výluh se nanese na fólii s vrstvičkou gelu, do níž je zaveden stejnosměrný elektrický proud (tzv. **elektroforéza**). Ve vzniklém elektrickém poli putují enzymy různou rychlostí, v závislosti na velikosti jejich molekuly a iontovém náboji, mezi kladnou a zápornou elektrodou. Po několika hodinách se proud odpojí a gel se obarví látkou, specifickou pro hledaný enzym. Tím se stane viditelnou pozice enzymu na tzv. **zymogramu**, obsahujícím měřítko vzdálenosti od výchozího pólu. Srovnáváním zymogramů několika enzymů je možné s velkou

přesností posoudit shodnost, příbuznost, nebo naprostou odlišnost porovnávaných rostlinných tkání.

Skončila éra, kdy se kaktusy třídily podle tvaru těla, trnů či barvy květů, stejně tak v dohledné době bude klasifikace podle vzhledu a velikosti semen, podle nalezišť ba i názoru tzv. odborníků - znalců jen historií. Nebude to však brzy. Kaktusy nepatří k hospodářsky významným organismům a takový výzkum nejen něco stojí, ale musí se mu také věnovat nemálo odborníků. Ani dnešní mladá generace kaktusářů se ještě pravdu nedoví, ale už je známo jak na to a výzkum dále pokračuje.

MUDr. Vladimír Plesník

Vybráno z citátů:

Příroda tvoří bez našeho přispění stále nové tvary – ale právě tak ničí neustále jiné. Obojí nazýváme evolucí, protože nám nic rozumnějšího nenapadlo.

Kurt Kreuzinger

Z naší činnosti

První den posledního měsíce roku 2003, proběhla tzv. „Mikulášská“ schůzka s bohatou tombolou. Tato přílákala spoustu členů, kteří přišli při této příležitosti doplnit své sbírky nebo se jen tak pobavit. Zvláště milá byla účast nových tváří, které rádi uvítáme i na dalších schůzkách. Pro pozdní příchozí jsme museli přinést další stoličky z vedlejší místnosti, neboť takový počet členů i hostů jsme už na schůzce dlouho neměli. Bylo napočítáno asi 45 osob. I losů bylo v letošním roce prodáno více než v minulém roce, výtěžek bude využit na zajištění činnosti našeho Klubu. Po organizačních záležitostech se ujal slova Ing. Grym, který přednesl přednášku o rodu *Lophophora*. Ukázal nám všechny známé druhy i stanovištní formy. Přednáška byla velmi kvalitní a tak někteří členové říkali, že udělat přednášku o „jediném“ druhu si může dovolit opravdu jen odborník. Po diskusi už jen všichni čekali, jaké je čeká překvapení ve vyhraných balíčcích z tomboly. Určitě si každý vyhrál tu svoji rostlinku a tak nezbyvá než poděkovat všem přátelům, kteří svými kytičkami přispěli do tak bohaté tomboly.

Naši jubilanti

V době před padesáti léty, kdy vznikal náš Kroužek kaktusářů v Ostravě, přišel na svět i jeho dnešní jubilant - Ing. Jaromír Chvastek (*29.1.1954). O pár let později byl dokonce našim předsedou a redaktorem Ostníku a je nesporně spojen s historií našeho Klubu. Dnes je členem Klubu kaktusářů ve Frýdku-Místku, kde zastává rovněž funkci předsedy. Dlouhá léta pracoval ve výboru Společnosti. K nám se zajíždí podělit se svými zážitky z cest, které podniká za kaktusy do Mexika, ale i do jiných částí Jižní Ameriky. Přejeme našemu jubilantu hlavně hodně zdraví, štěstí a elánu do dalších expedicí a celé kaktusářské činnosti.

Poznáváme škůdce a choroby

Kdo by alespoň jednou neměl problémy se škůdci a chorobami, tak lže. Každý pěstitel, ať pěstuje své rostlinky doma, v předokenním skleníčku, v pařeništi nebo ve větším skleníku, tak se nejednou setkal s nějakými škůdci nebo chorobami kaktusů a jiných sukulentů. I když kaktusy nepocházejí z Evropy, škůdců a chorob, které na nich dovedou parazitovat, je u nás poměrně mnoho. Houbové choroby a bakteriózy se velmi rychle šíří a jedinou účinnou pomocí je odstranit zasaženou část stonku a pokusit se rostlinu zachránit buď zakořeněním nebo roubováním. V některých případech totiž selhává i chemická ochrana, zvláště je-li dlouhodobě používán jeden přípravek. Proti všem škůdcům je vhodné provést preventivně jednou či dvakrát ročně aplikaci některého insekticidu v celé sbírce dle návodu a věnovat zvýšenou pozornost výskytu škůdců při zimování kaktusů. Přípravky je vhodné střídat, neboť škůdci se dlouhodobému používání jednoho přípravku přizpůsobí a jsou proti němu imunní. Jak však poznáme, že jsou rostliny napadeny? Příznaků je mnoho, ale každý má své specifické znaky. Někteří škůdci jsou vidět pouhým okem, na některé je nutno si vzít lupu a některé jsou vidět pouze pod mikroskopem. Podíváme se na jednotlivé škůdce podle velikosti a začneme hned od těch největších.

Je paradoxem, že právě tzv. „kaktusář“ může být tím největším škůdcem, zvláště navštíví-li Vaši sbírku bez Vašeho vědomí a odnese si rostliny, o které přijdete jednou provždy. Ochrana proti takovému „škůdci“ spočívá v tom (pokud víme o koho se jedná), že jej už nikdy do své sbírky nepustíme. Pokud nevíme o koho se jedná, je dobré skleník vhodně zabezpečit proti krádežím.

Velkým škůdcem kaktusů a sukulentů, zvláště na nalezištích jsou kozy. Ty sežerou snad všechno a nevdají jim ani, že kaktusy mají trny, které je popíchají. Předpokládám, že nikdo nebude pěstovat kaktusy na zahradě spolu s kozami. I další domácí zvířata mohou poškodit naše rostlinky. Když jsem měl sbírku u rodičů na vesnici, nebyl pro kočky problém vyskočit přes okna do skleníku, kde si vybrali to „nejvhodnější“ místo na vyhřívání, kde jinde než na kaktusech. Vyhřívání koček na kaktusech jsem viděl i v jiných sbírkách. Horším nepřítelem jsou však slepice. Ty když se dostanou do skleníku, tak rozhrabou a rozglovají vše na co přijdou. Nejraději se vyřádí v miskách semenáčků, které byly zrovna přepikýrovány. Jsou-li tyto krabice ještě z polystyrénu (jak je měl jeden můj známý), pustily se i do nich a s oblibou si polystyrén vychutnaly. Slepice na zahradě mají však i jednu výhodu. Při roubování některé gumičky časem steří a prasknou, slepice si myslí, že jsou to nějaké žížaly a gumičky spořádají. My máme uklizeno. Pejskové jsou už chytřejší, jakmile jednou přeběhli přes skalku s kaktusy, příště ji už raději obešli. Pěstitelům lze jen doporučit lepší zabezpečí proti vniknutí domácích miláčků do sbírky.

Horší situace nastává, když se Vám do sbírky dostane myška (zvláště když se stahují na podzim a v zimě do tepla), ta dovede úspěšně zlikvidovat všechny semena v plodech. Často se pustí i do kaktusů a sukulentů, kde zůstávají charakteristické stopy po jejich zoubkách. Většinou pak z rostlin zůstane jen slupka. S oblibou se pouští do lofofór nebo litopsů. Opatření: nasypání jedu proti hlodavcům a nastavení pastiček.

Podobně jako myši, dovedou kaktusy vyžrat zevnitř slimáci a šneci. Když jsem měl kaktusy v pařeništi, i z divoce vytrněných kaktusů zůstala jen slupka, někdy jen holý skelet z trnů. Ono to vypadalo velmi efektně, ale kaktus byl nenávratně ztracen. Jak se dostali slimáci tam i ven mi není známo, trny byly totiž až na zem. Jednou jsem při stěhování zapomněl epifyla pod stromem v trávě. Druhý den už bylo pozdě,

všechny byly úplně vyžrané a trvalo několik let než vyrostly nové listy a začaly znovu kvést. Pokud se dostanou do pařeniště, skleníku či jiných pěstebních zařízení, je nutno co nejdříve použít jedovaté nástrahy na plže. Preparát na principu Limacidu však láká svou vůní slimáky, aby je při doteku zlikvidoval. Doporučuje se nedávat preparát přímo do skleníku, ale mimo něj, kde se na něj slimáci stahují.

Pokračování příště
Lumír Král

Informace

--- Pravidelné schůzky pěstitelů kaktusů a jiných sukulentů s promítáním diapozitivů a přednáškou proběhnou vždy první pondělí v měsíci (mimo letních prázdnin) v 17. hodin na ubytovně ČD v sadu B. Němcové. V jednání jsou přednášky našich předních pěstitelů a cestovatelů, např. koncem roku 2003 navštívili lokality kaktusů a sukulentů Ing. Chvastek (Bolívie), Šnicer (Mexiko), Židek (Madagaskar), kteří už nám na jaře přednášky přislíbili. Na výroční schůzce v únoru bychom měli zavzpomínat na 50. let našeho Klubu. Přijďte mezi nás.

--- Setkání kaktusářů ve Frýdlantě n. O. proběhne letos ve dnech 25.-27. 6. 2004). Kromě běžných akcí na setkání připravujeme i větší společnou výstavu kaktusů s Frýdeckými kaktusáři v místě konání Pobeskydí 2004.

--- Setkání gymnofilů se bude letos konat v Ostravě ve dnech 10.-12. 9. 2004 a sjedou se zde specialisté tohoto rodu z celé Evropy. Již dnes máme přihlášky odborníků např. z Holandska, Itálie, Německa, Polska, Rakouska a Slovenska.

--- Celonárodní výstava kaktusů proběhne v srpnu, během letní výstavy FLORA Olomouc.

Adresy autorů:

Král Lumír, O. Synka 1815, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 723 274 571.

MUDr. Plesník Vladimír, Nezvalovo nám. 846, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 596 910 790.

Tůma Milan, Podroužkova 1679, 708 00 Ostrava – Poruba, mobil: 604 181 134.

OBSAH – LEDEN 2004

Na úvod nového roku	2
Drobnička	3
Z literatury	4
Letem sukulentním světem	6
Rod <i>Rebutia</i> K. Sch.	10
Konečně se dozvíme pravdu !	13
Z naší činnosti	14
Naši jubilanti	14
Poznáváme škůdce a choroby	15
Informace	16

OSTNÍK

Vydavatel: Klub kaktusářů v Ostravě, leden 2004

Šéfredaktor: Lumír Král, O. Synka 1815, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 723 274 571.

Objednávky a distribuce: Ing. Skoumal Vladimír, M.Bayera 6038, 708 00 O.-Poruba, tel: 596951955

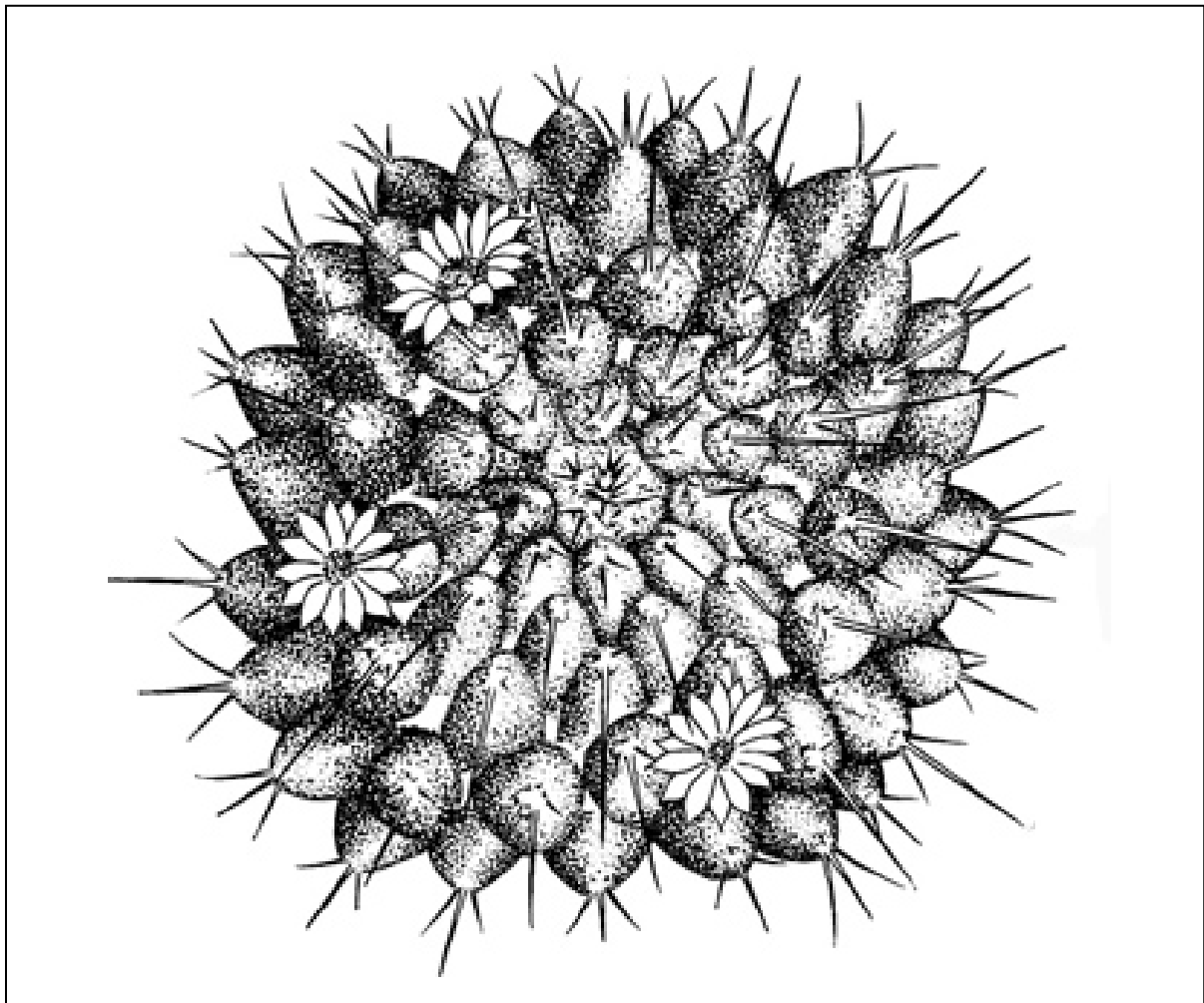

Ostník

Časopis Klubu kaktusářů v Ostravě

Číslo 327.
Ročník 33.
Únor 2004

Mammillaria compressa De Candolle, Mem. Mus. Hist. Nat. Paris, 17: 112, 1828.

Z literatury

Kakteen und andere Sukkulente n. č. 10 / 2001

V poledních dvou letech posílají autoři své příspěvky do časopisu s obrázky na CD-Romech. Redaktor však tvrdí, že i ten nejkvalitnější skener za několik desítek tisíc DM, neposkytne tak kvalitní předlohu pro tisk, jako diapozitiv. Jako příklad uvádí na titulní straně výjimečně zdařilý obrázek kvetoucí hybridy ***Discocactus magnimammus x buenekeri***.

Nový popis: ***Pilosocereus bohlei* Hofacker sp. n.**, byl nalezen na malé, dosud nedostatečně prozkoumané lokalitě v severní části Bahie (Brazílie). Má většinou vzpřímený růst, dosahuje až 180 cm výšky, tělo lehce kuželovitého tvaru má u báze průměr až 12 cm, ale ve výšce cca 40 cm se zužuje na průměr pouhých 5 cm. Světle modrozelená pokožka je řídko protkaná světlejšími malými skvrnami. Žeber je 9-12, nesou oválné areoly, z nichž nejprve vyrůstají asi 3 cm dlouhé, bílé vlasy, později černající, vypadávající a nahrazené krátkou plstí. Krajiní trny jsou až 2 cm dlouhé, v počtu 30-40 odstupují od těla, střední je jen o málo delší. Nově rostoucí trny jsou světle hnědé až zlatožluté, stárnoucí jsou načernalé. V temeni roste pseudocefálie až 40 cm dlouhé, složené z bílých vlasů, až 7 cm dlouhých, které pak šednou a vypadávají. V noci se otevírají květy krémové barvy. Jsou až 55 mm dlouhé, při plném otevření dosahují průměru jen 35 mm. (7 barevných snímků, 2 náčrty stavby květu).

Seriál doporučených kaktusů s vyobrazením obsahuje: ***Mammillaria priessnitzii*** (zelená, nenáročná na pěstování, bohatě kvetoucí již v mládí červenými květy džbánkovitého tvaru. V létě bohatší závlivka a ochrana před pražícím sluncem, zimovat v suchu a chladnu), ***Pediocactus simpsonii*** (daří se jen u zkušeného pěstitele, vyžaduje čistě minerální substrát, výsluní a i v létě jen opatrnou závlivku. Často bývá roubovaný. Doporučuje se velmi chladné zimování při +5-7°C v absolutním suchu, jinak nekvete. Obtížně a pomalu se množí jen výsevy), ***Parodia wernerii*** (toto je dnes podle CITES rejstříku jediné platné jméno pro dlouho známý ***Notocactus uebelmannianus*** z Brazílie!). Snadno kvetou již mladé rostliny velkými karmínovými květy s typickou červenou bliznou. Daří se v substrátu s větší příměsí humusu, v poledne chránit před pražícím sluncem, v létě vydatná závlivka. Zimovat v chladnu a suchu. Výsev je snadný), ***Mammillaria pennispinosa*** (byla popsána už před 50 lety, ale pro obtížné pěstování je stále vzácností. Dnes už prý roste v přírodě na jediném stanovišti Má nápadné početné krajiní trny, opatřené bělavými vlasy v podobě peříčka, jeden střední, silnější trn červenohnědé barvy, má na konci háček. Poměrně velké květy vyrůstají kolem temene, jsou bílé s nahnědlým středním proužkem. Vyžaduje výsluní blízko skla, čistě minerální substrát, v létě jen opatrnou závlivku, v zimě naprosté sucho. Snadno podléhá hnilobě), ***Conophytum elishae*** (pochází z Namibie, j. Afriky, má drobnější, vysoce sukulentní tělo a poměrně velké, sytě žluté květy, kopretinového typu. Má klidové období od časného jara do konce léta, růst se obnoví na podzim, kdy také kvete. Písečný substrát s malým podílem humusu. V létě přistiňovat pod sklem, občas jen lehce přestříknout, opatrně zalévat až na podzim a v zimě. Zimovat při 12-15°C), ***Anacampseros alstonii*** (také roste v jižní Africe, dříve patřil do čeledi *Portulacaceae*, dnes patří do rodu *Avonia*. Tvoří kaudex, který snadno zahrňuje. Proto by měl z poloviny vyčnívat nad čistě minerální substrát s velkým podílem křemičitého písku. Opatrně zalévat i v létě na slunném stanovišti, zimovat v suchu a nepřítliš chladně).

Pěstitelskou zvláštností je bělokvětá forma **Mammillaria baumii**, jejíž květy jsou zpravidla sytě žluté. Forma byla zjištěna mezi semenáčky ze stejného výsevu (2 snímky). Dříve byla tato mamilárie řazena do podrodu *Dolichothele*.

Ferocactus wislizenii je vždy, ve sbírce i v přírodě, nápadný skvost. Ferokaktusy by neměly chybět ve sklenících, kde je dost prostoru a pro ně vhodné podmínky. Semenáčky rostou poměrně rychle, jsou nádherně vytrněné a není ani pravdou, že pozdě kvetou. Nejlépe prospívají jsou-li volně vysazeny do záhonu vytápěného skleníku. Autor článku popisuje 26 let zkušeností s výsevem a pěstováním uvedeného ferokaktusu a také své zážitky z návštěvy lokalit, kde v přírodě roste. Zatím co mladší rostliny se mohou od sebe lišit barvou květů od oranžové po sytě žlutou, vybarvením s mohutností trnů, starší rostliny získávají stejný vzhled. V přírodě roste na skaliscích mezi hrubou kamennou sutí což má za následek, že velké staré kusy se následkem své značné váhy bortí a padají k zemi kde hynou (9 krásných snímků).

Echinocereus davisii má krátké (4 cm) válcovité tělo o průměru až 3 cm, od báze odnožující, s tmavě zelenou pokožkou a 6-9 žebry. Krajních trnů bývá 8-14, barevně jsou značně variabilní od šedobílé po tmavě hnědou, špička je zpravidla ještě tmavší. Zřídka má jeden střední trn, až 2,5 cm dlouhý, rovný až zahnutý. Brzy z jara vyraší nejprve oranžová, pak zelenohnědá poupata. Trychtýřovitý květ světle zelenožluté až tmavě oranžové barvy, s typickou zelenou bliznou, krásně voní po citronu. Snadno ale velmi pomalu roste z výsevu, vhodná je hlubší miska, naplněná čistě minerálním, propustným substrátem. Doporučuje se přisypat na povrch hrubší křemičitý písek k ochraně krčku před přemokřením a hnilobou. V létě má mít teplé, dobře osvětlené místo, chráněné však před úpalem. Zalévat v nárazech po úplném proschnutí substrátu. Podzimní mlhy a rosa přispívají k vyzrání přírůstků a k intenzivnímu vývinu trnů. Zimu přežije v suchém skleníku, kde snese mráz i pod 20°C. (barevný snímek kvetoucí rostliny).

Echeveria purpurorum (jméno po objevitelích bratřích Purpusových) pochází z jižní části Mexika. Radí se k nejhezčím druhům růžicovitě rostoucích echeverií díky masitým listům vybíhajícím do úzké špičky, tmavě zelené barvy se světlejší kresbou a výrazně žlutooranžovým květům na krátkém stvolu. Daří se ve směsi pemzové drti s trochou humusu. V létě každý týden vydatná zálivka, v zimě sucho a teplota 8-10°C. Listy se poněkud scvrknou, pak v květnu-červnu kvete. Množí se semeny (2 barevné snímky).

Sukulentáři s radostí uvítají cestopisný článek o botanické výpravě do střední Namibie. Je provázen 12 snímky zdejší flóry a prostředí, včetně vyobrazení raritní **Welwitschia mirabilis**, **Zygophyllum stapfii**, **Hoodia gordonii** nebo **Trichocaulon clavatum**. Půda a prostředí v jednotlivých lokalitách jsou odlišné v závislosti na nadmořské výšce, na složení (písek, vápenec, žula, diabas aj.) a průvodní flóře. Je to ráj pro milovníky sukulentů, v němž roste 415 druhů ze 79 čeledí sukulentních rostlin.

NeemAzal je nový biologický preparát se širokým spektrem účinku na většinu škůdců rostlin, včetně mšic, molíc, svilušek („červený pavouček“) a smutnic. Obsahuje výtažek z jader tropického stromu *Antalaea azadirachta*, se směsí účinných alkaloidů, rostlinného oleje a tenzidů, snižujících povrchové napětí tekutin. Tím je zaručeno dobré přilnutí roztoku s 0,3-0,5% výtažku k povrchu ošetřovaných rostlin i jejich škůdců. Výhodou je jeho velice nízká toxicita pro lidi, ryby i užitečný hmyz. Obsah hormonů narušuje vývoj škůdců i jejich množení. Je vstřebáván a rozváděn do celé rostliny a působí systémově na savé škůdce. Dodává se do specializovaných obchodů v kanystrech o obsahu 1 - 25 litrů, cena není uvedena.

(V inzerátu firmy G. Schwarz, Nürnberg, je nabízena 100 ml lahvička „Neem“ za 24,95 DM !)

Podařilo se objevit a dokumentovat růst semenáčků **Cephalocereus senilis** přímo v údolí Venados, i když se dlouho tvrdilo, že se staré, tam rostoucí exempláře, už nerozmnožují. Autor soudí, že je to následek silných dešťů a záplav v prosinci 1997, následovaných velkým poklesem teplot (až -20°C) v lednu a únoru 1998. Mnoho rostlin, kaktusy nevyjímaje, toto období nepřežilo. V údolí se však objevila spousta malých semenáčků *C. senilis*, z nichž asi každý stý narostl během tří let do výšky 20-40 cm. (3 snímky).

Neobvyklý nález poupat u **Turbinicactus macrochele** popisuje F. Kleinheyer. Mimo obvyklého květu v temeni rostliny se kolem něj objevilo množství malých poupat (snímek). U turbinikaktusů vyrůstá květ z areol, na rozdíl např. od mamilárií, u nichž květy rostou z axil. Přídatná poupata turbinikaktusu rostla také v axilách, dosáhla velikosti nejvýše 3 mm a většinou zaschla. Autor spekuluje nad příčinou nálezů a doporučuje pěstitelům tohoto rodu, aby si všímali, zda nenajdou podobný jev (2 snímky).

Mammillaria zeilmanniana byla tak dlouho považována za kaktus dobrý jen pro začátečníky, že prakticky ze sbírek zmizela. Jde však o druh nejen nenáročný, ale velmi hezce kvetoucí růženci sytě růžových, poměrně velkých květů. Dosud se množila hlavně odnožemi, které tvoří u starších rostlin velké kupy. Podařilo se objevit původní lokalitu s málo odnožujícími exempláři a většími květy. Navíc se ve sbírkách najde také bělokvětá forma této mamilárie, jejíž původ je nejasný. Vyžaduje světlé stanoviště, propustný a výživný substrát. V době vegetace lze bohatost květů podpořit pravidelnou zálivkou s přidavkem hnojiva pro kaktusy. Období květu trvá od začátku jara do konce léta. Zimovat chladně ($6-10^{\circ}\text{C}$) a v suchu. Častou příčinou uhynutí starších trsů je nevyschlý substrát pod trsy v okolí kořenů a nízká teplota, ačkoliv rostlina snese v suchém stavu pokles teploty až k nule. (2 snímky).

MUDr. Vladimír Plesník

Drobničky

♣ Milovníky echinocereusů jistě zaujme mimotržní publikace „Die Echinocereen der Baja California“, vydaná jako speciální tisk Pracovní skupinou DKG Echinocereus. Na 365 stranách se 374 unikátními snímky je představena populace echinocereusů na tomto málo navštěvovaném poloostrově. Cena 115 DEM.

♣ Roku 2001 zahájila berlínská kaktusářů „C.Backeberg“ vydávání nového časopisu o kaktusech „Berliner Kakteenblätter“ Každé číslo formátu A5 (jako Ostník) o 24 stranách obsahuje jak kvalitní příspěvky z historie kaktusaření v Německu, tak pěstitelské zkušenosti a rady. Cena za výtisk byla 7 DM.

♣ ISI (International Succulent Introductions) je nekomerční organizací, pečující o rozmnožování a prodej řádně dokumentovaných rostlin. ISI vydala abecedně uspořádaný Přehled všech rostlin nabízených v letech 1958-2001 s jejich ISI čísly, krátkým popisem, údaji o původu apod. Cena 9 liber za výtisk.

♣ Organizátoři zimní výstavy kaktusů a sukulentů v Ženevě přišli ze zajímavou novinkou, která upoutala širokou veřejnost i zkušené kaktusáře. Dali více prostoru epifytně rostoucím druhům, včetně kvetoucích variet „Vánočního kaktusu“, rhipsalisů, tilandsií až po „Královnu noci“. U vystavených exemplářů byly krátké popisky upozorňující na jejich zvláštnosti. Např. na růst v přirozeně vznikajících usazeninách kompostu na stromech, na šupiny umožňující některým kaktusům přijímat vodu v podobě vzdušné vlhkosti a rosy, na způsob rozšiřování semen větrem, mravenci, ptáky, nebo hlodavci

MUDr. Vladimír Plesník

Rod *Conophytum* XIX.

***Conophytum obcordellum* subsp. *rolfii* (De Boer) S.A.Hammer** bylo pojmenováno na počest svého objevitele – Rolfa Rawého. Jedná se o trpasličí rostliny, vysoce odnožující, vytvářející husté shluky těl. Slupka je papírovitá, bělavá, hustě tečkovaná, přetrvávající. Těla jsou 8-10 x 5-10 x 3-5 mm, sedlovitého tvaru, uťaté na vrcholku, kruhová, obdélníková až hexagonální při pohledu shora, okraje zakulacené. Epidermis papilózní, stříbrně zelená až červená, lesklá či matná, vykreslená množstvím výrazných červených linek a teček, které nezasahují do stran a dolů. Štěrbina je krátká nebo mírně prodloužená přes vrchol, stlačená, hustě papilózní. Květy jsou noční, výrazně voní, kališní trubka je 2-3 mm dlouhá se 4-5 krátkými, velmi tenkými bělavými kališními lístky (se špičkou zelenou nebo hnědou). Korunní trubka 2-10 mm dlouhá, bělavá, opalizující, korunních lístků 16-30 ve 2-3 řadách, až 8 mm dlouhé, velmi úzké, bílé až růžové nebo bílé s červenými špičkami, tyčinek 15-40, částečně vyčnívají, čnělka krátká, blizna 4-5-ti laločná až 3 mm dlouhá, tobolka 4-5-ti pouzdrá, 2x2 mm, matně hnědá, semena 0,55 x 0,35 x 0,25 mm, řídce hrbolkatá. Taxon byl popsán roku 1970. Rostliny rostou v několika populacích v blízkosti Eland's Bay společně s miniaturními formami *C. luckhoffii* a *Anacamperos comptonii*.

***Conophytum obcordellum* subsp. *stenandrum* (L.Bolus) S.A.Hammer** bylo pojmenováno podle útlých prášníků. Rostliny proměnlivě odnožující a vytvářející různě velké shluky těl. Slupka papírová, bělavá nebo nažloutlá, hustě tečkovaná, přetrvávající. Těla jsou 8-20 x 5-20 x 5-12 mm, obkonická, mírně konvexní na vrcholku, kruhová nebo eliptická při pohledu shora, zakulacená na okrajích, epidermis hladká, lesklá, není příliš odlišná na stranách nebo vrcholu, zbarvení stříbrně zelené až kovově šedé, někdy s načervenalým prolnutím, vykreslené množstvím červených, lesklých skvrnek, které ale nezasahují do stran, štěrbina krátká, vtlačená, jemně papilózní. Květy podzimní, noční, výrazně voní. Kališní trubka 4-5 mm dlouhá, sepalů 4-5 4 mm dlouhé, tenké, šedavě zelené. korunní trubka 2-10 mm dlouhá, bělavá, opalizující, korunních lístků 20-45 ve 2-3 řadách, až 8 mm dlouhé, úzké, bílé až nažloutlé. Tyčinek 15-40, částečně vyčnívají, prášníky tenké, útlé (odsud i pojmenování taxonu). Čnělka krátká s 4-6 laločnou bliznou 3 mm dlouhou. Tobolka 4-6-ti pouzdrá, až 2x4 mm stlačeně obvejčitá, matně taninová, semena 0,55 x 0,35 x 0,30, řídce hrbolkatá.

Conophytum piluliforme N.E.Br. 1922 jsou rostliny hustě odnožující, vytvářejí koberce těl. Slupka je bílá nebo nahnědlá, často tečkovaná, částečně přetrvávající. Těla jsou 4-8x2-5x2-5 mm velká, kulovitě obkonická, na vrcholku uťatá nebo mírně vypouklá, při pohledu shora mají tvar jako malá tabletky. Epidermis je holá až jemně obrvená, světle šedozelená až trávově zelená nebo načervenalé zelená, ozdobená množstvím velmi jemných tmavých linek a teček, někdy chybí. Štěrbina je na úrovni pokožky někdy mírně vnořená, obrvená. Květy se objevují velmi pozdě na podzim, jsou noční a výrazně voní. Kališní trubka 1-3 mm dlouhá, membránovitá se 4 tmavě červenými sepaly až 2 mm dlouhé. Korunní trubka výrazně vyčnívá, petalů je 12-30 v maximálně třech řadách, jsou až 8 mm dlouhé, často mnohem kratší, vždy velmi úzké, lososové, růžové, tmavě kaštanové nebo načervenalé, nikdy nejsou bílé. Tyčinek 12-35 částečně vyčnívají, prášníky matně žluté až oranžové, čnělka velmi krátká, blizna je čtyřlaločná asi 1-2 mm dlouhá. Tobolka 4 pouzdrá, 2x2 mm, tmavě hnědá, semena 0,7 x 0,5 x 0,4 hrbolkatá.

Rostliny byly pojmenovány podle podobnosti s malými pilulkami, v zbarvení a kresbě pokožky připomíná *C. ficiforme* a to zejména zakřivenými linkami, ale tvar a velikost je u obou taxonů odlišná. Pokud rostliny nejsou v plném růstu a pokud nekvetou jsou tyto rostliny obtížně identifikovatelné. *C. piluliforme* může být zaměněno s mladými *C. joubertii* nebo s menšími formami *C. truncatum* subsp. *viridicatum* a samozřejmě také s *C. piluliforme* subsp. *edwardii*. Rostliny se vyskytují rozptýleně v Little Karoo mezi Montagu, Anysbergem a Kareevlakte, zasahují až do jihovýchodu Vanwyksdorpu (*C. subconfusum*). Formy od Montagu (popsané jako *C. advenum*) mají tendenci tvořit výrazné linky uprostřed kýlnatých vrcholů.

Synonyma: *C. advenum*, *M. aggregatum*, *C. archeri*, *C. brevipetalum*, *C. etaylorii*, *C. leightoniae*, *M. piluliforme*, *C. subconfusum*.

Conophytum piluliforme subsp. edwardii (Schwantes) S.A.Hammer bylo pojmenováno na počest Edwarda Taylora, asistenta Schwantese a Browna. Rostliny vytvářejí malé shluky těl. Slupka je shora bílá, zespodu tmavě hnědá, přetrvávající, poměrně tuhá. Těla jsou miniaturní, pyriformní, 8-10 x 3-5 x 2-3 mm, elyptická při pohledu shora, zužující se směrem k vrcholu do více méně ostrého kýlu. Epidermis holá, tmavě trávově zelená až modrozelená nebo sytě kaštanová, štěrbina obrvená asi 1 mm dlouhá, nebývá vpadlá. Květy se objevují uprostřed podzimu, jsou noční, jemně voní. Kališní trubka 2 mm dlouhá se 4 červenými sepaly, korunní trubka 3-5 mm dlouhá, s 12-16 korunními lístky, 2-4 mm velkými, velmi úzkými, uťatými, zbarvení tmavě červené. Tyčinek 8-10 až 3 mm dlouhé, čnělka asi 1 mm dlouhá, blizna 4 laločná, 1 mm dlouhá. Tobolka 4 pouzdrá, 2x2 mm, tmavě hnědá, semen je velmi málo, jsou 0,55 x 0,40 x 0,30 mm, jsou jemně hrbolkatá. Subsp. *edwardii* je rozpoznatelné podle klínovitých, tmavě zbarvených těl. Rostliny se probouzejí pozdě a rostou až do jara. Vyskytují se v několika populacích v oblasti západního Little Karoo, rostou v jílovcových břídicích u Lemoenshoeku, nebo v křemenné suti u Eierpoortu.

Synonyma: *C. edwardii*, *C. rubrum*

Conophytum truncatum (Thunberg) N.E.Br. popsány jsou dvě subspecie a jedna varieta. Subsp. *truncatum* vytváří kompaktní shluky až do průměru 15 cm. Slupka bělavá, skvrnitá, papírovitá, přetrvávající. Těla jsou 6-30 x 3-25 x 2-25 mm, obkonická až cylindrická, uťatá, konkávní nebo konvexní, více méně kruhovitá při pohledu shora, někdy mírně bilobní. Epidermis holá nebo velmi jemně papilózní, hladká, bílo zelená až zelená nebo červenavě šedozelená, obvykle skvrnitá od

taninových idioblastů, které občas mírně vyčnívají, a které jsou velmi různorodé co se týče velikosti a charakteru. Někdy jsou skvrny seřazené do jemných linek nebo jsou zkoncentrovány v okolí štěrbiny, která je obvykle vpadlá a obrvená. Květy se objevují uprostřed podzimu, jsou noční a výrazně voní. Kališní trubka je až 8 mm dlouhá, bledě zelená se 5-6 zelenými nebo načervenalými kališními lístky 3-4 mm dlouhými. Korunní trubka je až 10 mm dlouhá a 2 mm tlustá, bílá nebo žlutá. Korunních lístků je 25-70 ve 2-4 řadách, někdy jsou velmi úzké (< 0,5-1,5 mm široké při délce 10 mm), jsou bílé, kouřově růžové či jantarově žluté, tyčinek je mnoho ve 2-4 řadách, nitky bělavě zelené, prášníky matně žluté, vyčnívají z ústí trubky. Čnělka je velmi krátká, blizna 4-7 laločná obvykle kratší než 4 mm. Tobolka 4-7 pouzdrá, 3x4 mm, bělavá až matně hnědá, často tečkovaná, s množstvím semen v tobolce, semena jsou 0,7x0,45x0,35 mm. Rostliny jsou široce rozšířené od Calitzdorpu a Vanwyksdorpu v oblasti Little Karoo až po oblast Steytlerville-Springbokvlakte, kde konofyta končí svůj výskyt.

Conophytum truncatum subsp. truncatum var. wiggettiae (N.E.Br.) Rawé vytváří malé, kompaktní shluky, obvykle do průměru 5 cm. Slupka bělavá až načervenalé hnědá, hustě skvrnitá, papírovitá, přetrvávající. Těla 6-15 x 3-15 x 3-15 mm obkonická až cylindrická, uťatá nebo mírně vypouklá na kruhovém vrcholku, epidermis holá, hladká, bělozelená až načervenalé šedě zelená, obvykle tečkovaná taninovými idioblasty, které jsou zelené až červené, někdy tyto skvrny tvoří linky. Štěrbina krátká, nebývá vpadlá, vždy je papilózní a často bývá ohraničená červenou. Květy se objevují uprostřed podzimu, jsou noční, výrazně voní. Kališní trubka je až 5 mm dlouhá, bledě zelená s 5-6 červenými sepaly až 3 mm dlouhými. Korunní trubka až 8 mm dlouhá a 2 mm tlustá, bílá nebo žlutá, petalů 25-45 ve 2-4 řadách, jsou až 10 mm dlouhé, často velmi úzké, bílé, slámové nebo mdlé růžové, tyčinek mnoho ve 2-4 řadách, nitky bělavě zelené, prášníky matně žluté a vyčnívají z trubky. Čnělka je velmi krátká, blizna 4-6 laločná, obvykle kratší než 4 mm. Tobolka 4-6-ti pouzdrá, 2x3 mm, bělavá až nevýrazně hnědá, často tečkovaná, v pouzdře bývá množství semen, semena 0,60 x 0,40 x 0,30 mm, řídce puchýřkaté. Roste v blízkosti De Rust a Calitzdorpu.

Conophytum truncatum subsp. viridicatum (N.E.Br.) S.A.Hammer tvoří husté shluky neurčitě se větvících těl. Slupka je bílá, někdy tečkovaná, poměrně křehká, přetrvávající u báze. Těla 12-25 x 5-15 x 4-12 mm, obkonická, svrchní část konvexní nebo středově stlačená, v okolí štěrbiny často mírně vyvýšená nebo kýlnatá, při pohledu shora eliptického tvaru. Epidermis hladká nebo mírně papilózní, jakoby ochmýřená, zbarvení zpravidla mdlé zelené jako zelené jablko, někdy červená po stranách, různorodě tečkovaná a linkovaná, kresba obvykle průhledná a proto vypadá zeleně, ne zbarveně. Štěrbina obrvená, vtlačená, často ohraničená velkými zelenými tečkami. Květy se objevují uprostřed podzimu, jsou noční a voní. Kališní trubka až 8 mm dlouhá, bílozelená s 5 sepaly až 3 mm dlouhými. Korunní trubka bělavá až žlutá nebo narůžovělá, až 10 mm dlouhá s množstvím velmi úzkých korunních lístků ve 2-3 řadách, tyto jsou bílé až béžové, žluté nebo lososově růžové, tyčinky často vystupující, nitky nevýrazně zelené, prášníky nevýrazně žluté, čnělka velmi krátká, mdlé žlutozelená, blizna 5-6 laločná, 2-3 mm dlouhá. Tobolka 5-6 pouzdrá, 2x3 mm, mdlé hnědá, semen je mnoho v každém pouzdře, jsou 0,80 x 0,55 x 0,30 mm, hustě pucháříkaté, puchýřky velmi tmavé. Taxon se vyskytuje v Little Karoo mezi Touwsrivier, Warmwaterbergem, Lainsburgem a Koupem.

RNDr. Štarha Roman Ph.D.

Rod *Rebutia* K. Sch. – 2. část

Klasifikace

Přesuny jsou u taxonomů v tomto rodu čeledi *Cactaceae* v posledních letech neustále v pohybu. Pro tento účel jsou do rodu *Rebutia* zahrnuty druhy obvykle sem zařazované, tj. *Rebutia* v úzkém pojetí, *Aylostera* a *Mediolobivia* (dříve známá také jako *Digitorebutia*). I přes nedávné přesuny vedoucí ke sloučení s rodem *Sulcorebutia* vede Pilbeam i Šída rod *Rebutia* jako samostatný.

Backeberg ve své Die Cactaceae díl 3 (1959) a v pozdějších pracích podporuje vedení tří samostatných rodů pro rostliny, které jsou zde zařazeny:

Rebutia (podle popisu K. Schumanna, Monatsschr. Kakt.-Kunde, 5:102, 1895);

Aylostera (podle popisu Spegazziniho, An. Soc. Cient. Argent. 96:75, 1923);

Mediolobivia (podle popisu Backeberga, Blätt. Kakt.-Frosch. 2(3), 1934).

Ritter a Rausch následovali Donalda, viz níže, a vedli tyto tři jako jeden rod, první dva ze tří dřívějších rodů jako podrody, poslední jako sekci s preferencí prioritního jména *Digitorebutia* namísto *Mediolobivia*, které má prioritu na rodové úrovni.

Albert Buining a John Donald stáhli v roce 1963 (Sukkulentenkunde) a 1965 (*Cactus and Succulent Journal of Great Britain*) tyto tři rody do jednoho – *Rebutia* – a upravili původní definici Schumanna následovně:

„Rostliny relativně malé, zploštělé kulovité až kulovité nebo cylindrické, jednotlivé nebo někdy cespitózní, odnože bez adventivních kořenů; žebra stěží rozeznatelná, spirálovitá nebo svisle probíhající, většinou rozpadlá do malých, okrouhlých nebo šestibokých hrbolů; areoly kulaté až oválné ve středu hrbolů, plstnaté, zpočátku beztrnné; trny vždy přímé, nikdy ne hákovité, štětinovité, přitisknuté nebo odstávající, často pektinátní; květy trychtýřovité, vzácně zvonovité, zakládáné pouze na straně nebo na bázi rostliny, nikdy na temeni; květní trubka úzká, někdy velmi krátká a pak širší, se šupinami na vnější straně, axily šupin nahé nebo vlnaté a někdy štětinaté; semena malá, od 1,5 mm do 2 mm velká, černá nebo hnědá, lesklá nebo matná, čepicovitá. Domovina: Jižní Amerika ve východních Andách mezi 1500 – 5000 m n. m. od severozápadní Argentiny do jižní Bolívie.“

Tento rod rozdělili na dva podrody, *Rebutia* a *Aylostera* a dále byl dělen na šest sekcí. Pod podrodem *Rebutia* byly sekce *Rebutia*, *Setirebutia* a *Cylindrorebutia*, pod podrodem *Aylostera* byly sekce *Aylostera*, *Digitorebutia* a *Mediorebutia*.

Klíč k podrodům a sekcím podle Buininga a Donalda byl následující:

I. Receptaculum, čnělka a tyčinky nejsou srostlé navzájem, axily šupin nahé nebo s vlasy, ale bez jemných štětín;

květní trubka relativně široká ..... **Subgenus *Rebutia***

II. Květ trychtýřovitý; tělo kulaté až zploštělé

III. Axily šupin holé nebo téměř holé; květy samosprašné; tělo kulaté nebo zploštělé až do 6 cm výšky a šířky ..... **Sekce *Rebutia***

IV. Axily šupin vlasaté; květy cizosprašné; tělo kulaté ..... **Sekce *Setirebutia***

V. Květ zvonovitý; tělo silně sloupovité, více či méně s fialovým nádechem ..... **Sekce *Cylindrorebutia***

VI. Receptaculum, čnělka a tyčinky částečně nebo zcela srostlé, axily šupin vlasaté a štětinaté nebo štětinaté;

- receptaculum relativně úzké ..... **Subgenus *Aylostera***
 VII. Axily šupin s vlasy a štětinami; květy samosprašné; tělo kulaté až zploštělé
 ..... **Sekce *Aylostera***
 DD. Axily šupin s vlasy (často jen málo); květy cizosprašné; tělo zploštělé až kulaté
 až krátce cylindrické
 VIII. Tělo krátce cylindrické, malé, často s fialovým nádechem, semena hnědá
 ..... **Sekce *Digitorebutia***
 EE. Tělo více zploštělé až kulaté; relativně velké, až 6 cm vysoké a 10 cm široké,
 bez nebo jen vzácně s fialovým nádechem; semena černá ..... **Sekce *Mediorebutia***

Mediorebutia (*R. marsoneri*, *R. wessneriana*, *R. krainziana* a *R. kariusiana*) byla dlouho zahrnuta do sekce *Rebutia*. Sekce *Setirebutia* a *Cylindrorebutia* obsahovaly pouze po jednom druhu (*R. aureiflora* a *R. einsteinii*), a Rausch ve své knize *Lobivia* 85 přeřadil tyto dvě sekce/druhy pod široce pojaty koncept *Digitorebutia* (a dále pod stejně široce pojatou *Lobivia*); Rauschovo pojetí o umístění těchto dvou sekcí je akceptováno (ale ne jako *Lobivia*), a sekce *Setirebutia* a *Cylindrorebutia* jsou zde spojena s *Digitorebutia*. Nicméně všeobecně je pro tuto část rodu užíváno nejznámější jméno *Mediolobivia*. Naneštěstí nemůže být toto jméno použito jako název sekce, zde je prioritní *Digitorebutia*. Pilbeam použil rozdělení na tři části, tj. subgenus *Rebutia*, subgenus *Aylostera* a subgenus *Mediolobivia*.

Návrh IOS / CITES klasifikace

Novější vysvětlení rodů a druhů bylo publikováno v CITES Cactaceae Checklist, 1992 (sestaveno Davidem Huntem z Royal Botanic Gardens v Kew).

Pokud se týká druhů *Rebutia* (mimo *Sulcorebutia*), jsou mnohé redukovány pod pouze 19 „akceptovaných“ druhů a 9 je označeno jako „provizorně akceptovaný“. Seznam je pouze druhový a neobsahuje označení, do které sekce nebo podrodu patří, ani umístění popsanych variet, označení synonym apod.

V subgenus *Rebutia* (třebaže jako takovém nedefinovaném) jsou plně uznány 3 druhy: *R. margarethae*, pod níž jsou vedeny 2 další druhy: *R. padcayensis*, *R. singularis* (ale poněvadž *R. padcayensis* má prioritu před ostatními dvěma, měl by to být preferovaný název)

R. marsoneri – pod níž jsou 2 další druhy: *hyalacantha*, *krainziana*

R. minuscula s 8 sem umístěnými druhy: *carminea*, *chrysacantha*, *fabrisii*, *graciliflora*, *grandiflora*, *kariusiana*, *senilis*, *violaciflora*

Další tři jsou uznány provizorně:

R. permutata – jejíž postavení je samostatné

R. wessneriana, pod níž je umístěna *R. calliantha*

R. xanthocarpa – jejíž postavení je samostatné

V podrodu *Aylostera* je uznáno 10 druhů:

R. albopectinata – pod níž je 1 druh: *R. schatzliana*

R. deminuta - pod níž je 1 druh: *R. pseudominuscula*

R. fiebrigii – pod níž je 8 druhů: *R. albipilosa*, *cajasensis*, *cintiensis*, *donaldiana*, *ithyacantha*, *pulchella*, *tamboensis*, *vallegrandensis*

R. fulviseta – je samostatná

R. heliosa – pod níž jsou 2 druhy: *R. narvaecensis*, *perplexa*

R. pseudodeminuta – pod níž je 9 druhů: *R. albiareolata*, *buiningiana*, *kupperiana*, *minutissima*, *nitida*, *nogalesensis*, *robustispina*, *sanguinea*, *wahliana*

R. pulvinosa s jedním druhem: *R. albiflora*

R. simoniana – je samostatná

R. spegazziniana – pod níž je 11 druhů: *R. froehlichiana, fusca, mamillosa, patericalyx, rubiginosa, sumayana, tarijensis, tarvitaensis, tuberosa, vulpina, zecheri*

R. spinosissima – se dvěma druhy: *R. archibuiningiana, hoffmannii*

Následujících 7 druhů je uznáno provizorně: *R. brunescens, flavistyla, jujuyana, kieslingii, muscula, permutata, walteri*

V podrodu *Mediolobivia* je plně uznáno 6 druhů:

R. aureiflora – se třemi druhy: *R. euanthema, oculata, sarothroides*

R. einsteinii – se dvěma druhy: *R. auranitida, gonjianii*

R. huasiensis – je samostatná

R. pygmaea – pod níž je 26 druhů: *R. brunneoradicata, canacruzensis, carmeniana, christinae, colorea, diersiana, friedrichiana, gracilispina, haagei (omylem opomenutá), iridescens, lanosiflora, mixta, mudanensis, nazarenoensis, odontopetala, orurensis, pallida, pauciareolata, paucicostata, rosalbiflora, rutiliflora, salpingantha, torquata, villazonensis, violascens, yuquinensis*

R. ritteri - se 4 druhy: *R. iscayachensis, mixticolor, raulii, tropaeolipicta*

R. steinmannii – s 9 druhy: *R. brachyantha, camargoensis, cincinnata, costata, eucaliptana, poecilantha, potosina, rauschii, supthutiana*

Provizorně uznány nejsou v tomto podrodu žádné druhy a zvláštní je *R. haagei*, pod níž Walter Rausch uznal dalších 10 variet a o níž není zmínka (omylem, rozumím), ačkoliv se dá usuzovat z rozvržení variet, že je považována za synonymum *R. pygmaea*. Pokud je to tak, zvýší se počet Rauschových variet *R. pygmaea* na 22!

R. atrovirens je vypovězena (nebo raději vrácena) k *Lobivia atrovirens*, pod níž jsou umístěny další 3 druhy: *R. eos, leucanthema, nigricans* a to pochopitelně opět v rodu *Lobivia* (zde jsou ale vedeny jako *Rebutia*, subgenus *Mediolobivia*).

A druh *Lobivia famatimensis* se stal *Rebutia famatimensis*, ale já nemohu přijít na to, proč. Nebuďte proto překvapeni nalezením některých dalších nesouladů mezi těmito umístěními a autorovou koncepcí příbuzenských vztahů.

Návrh členění rodu do sekcí podle Otakara Šídy

U nás nedávno vydal knihu o rebuciích Otakar Šída, nyní aktualizoval internetové stránky, kde uvádí jeho poslední návrh rozdělení rodu *Rebutia* i s popisy druhů. Pokud chcete vědět více o druzích rodu *Rebutia*, podívejte se na jeho internetové stránky: www.rebutia.iglu.cz a zde je jeho poslední rozdělení rodu:

***Rebutia* K.Sch.**

subgen. *Rebutia*

sect. *Rebutia*

1/1. řada *Minuscula*

1/2. řada *Senilis*

1/3. řada *Xanthocarpa*

1/4. řada *Wessneriana*

1/5. řada *Marsoneri*

1/6. řada *Fabrisii*

1/7. řada *Padcayensis*

sect. *Aylostera* (Speg.) Buin. & Don. 1963

- 2/1. řada *Deminuta*
- 2/2. řada *Pseudodeminuta*
- 2/3. řada *Kupperiana*
- 2/4. řada *Buiningiana*
- 2/5. řada *Albipilosa*
- 2/6. řada *Rubiginosa*
- 2/7. řada *Fiebrigii*
- 2/8. řada *Spinosissima*
- 2/9. řada *Spegazziniana*
- 2/10. řada *Iridesceus*
- 2/11. řada *Mixticolor*
- 2/12. řada *Fulviseta*
- 2/13. řada *Mamillosa*
- 2/14. řada *Tarijensis*
- 2/15. řada *Heliosa*
- 2/16. řada *Pulvinosa*
- 2/17. řada *Narvaecensis*

subgen. *Pygmaeolobivia* (Backeb.) Šída 1997

sect. *Setirebutia* Buin. & Don. 1963

- 3/1. řada *Aureiflora*
- 3/2. řada *Einsteinii*
- 3/3. řada *Euanthema*

sect. *Digitorebutia* (Buin.) Buin. & Don. 1963

- 4/1. řada *Haagei*
- 4/2. řada *Orurensis*
- 4/3. řada *Torquata*
- 4/4. řada *Iscayachensis*
- 4/5. řada *Pygmea*
- 4/6. řada *Steinmannii*
- 4/7. řada *Brachyantha*
- 4/8. řada *Atrovirens*
- 4/9. řada *Nigricans*

subgen. et sect. *Reicheocactus* (Backeb.) Šída 1997

- 5/1. řada *Famatimensis*

Dokončení příště
Lumír Král

Útržky z kroniky

Bezesporu největší zásluhy na založení Ostravského kroužku kaktusářů měl pan Emil Zavadil, který byl rovněž prvním předsedou. Kroužek by však neexistoval bez dalších obětavých členů. Rok po založení měl kroužek už 41 členů. Druhým předsedou byl zvolen roku 1956 prof. Válek. V červnu 1958 se konal v Ostravě IV.

sjezd kaktusářů, to již měl kroužek kolem 90 členů. Podívejme se do archivu na jeden z prvních seznamů z roku 1958:

Složenka přiložena		Titonová		1958/59		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	✓ Adam Zdeněk, Poruba, Gustava Klimenta 330	•	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
2	✓ Baron Ladislav, Ostrava-Stalingrad, Blok 7D.	S	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	dopis
3	✓ Brožková Drahom, Ostrava-III, Vršovská 60,	•	S	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
4	✓ Čočková Emilie, Ostrava-VII, Lidická 15	✓	S	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
5	✓ Cinerová Jana, Ostrava-1, Přívozká 10	•	S	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
6	✓ Cigánek Jan, Lhota u Opavy, Opavská 49	•	S	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
7	✓ Chudárek Hynek, Haviřov I, čp. 295	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	37/8
8	✓ Grošová Ludmila, Ostrava-1, třída Čes. legií 4	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
9	✓ Čaja Josef, Ostrava-XX, Blodkova 5	S	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	dopis šermout
10	✓ Dembinok Josef, Orlová -II čp. 509	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
11	✓ inž. Duča Lad., Ostrava-XIII, Čapkova 28,	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
12	✓ Eliáš Ladislav, Ostrava-1, Strělniční 12	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
13	✓ Fajmonová Vlasta, Ostrava-1, Sokolská 38,	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
14	✓ inž. Foltýn Josef, Karviná-Doly, Čs. armády 1424,	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	dluho
15	✓ Funiok Jaroslav, Orlová-III, čp. 675,	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
16	✓ Gájevský Dušan, Ostrava-XX, Collova 8,	•	S	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
17	✓ Gibl Jiří, Český Těšín, inv. banka, Rychvald,	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
18	✓ Huvar Viktor, Ostrava-VII, Sirotčí 39,	✓	S	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
19	✓ Huvarová Libuše, detto,	✓	S	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
20	✓ Holanová Vlasta, Ostrava-IX, Engelsova 9	S	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	upomínka a šermout
21	✓ Janeta Herbert, Kozmice čp. 142 okr. Hlučín,	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
22	✓ Jilek Jan, Šumperk, Tereziánská 16	•	S	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
23	✓ Knispeš Josef, Doubrava čp. 311,	•	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	dluho - dopis
24	✓ Kitzler Vilém, Opava-Kateřinky, Rolnická 110	•	S	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	2.
25	✓ Kučera Otakar, Karviná-Doly, Slezská 536	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
26	✓ Kláša Jaroslav, Rychvald čp. 151,	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
27	✓ Kubátek Miroslav, Ostrava-1, Bojanova 2/II,	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
28	✓ Kubátková Květa, detto,	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
29	✓ Koziel Pavel, Karviná 2, Bílá osada čp. 335, 480	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
30	✓ Erben M., Poruba, nám. 9, května 508/II.	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	Adam, šermout
31	✓ Lítner Josef, Ostrava-XII, Čihelkova 11,	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
32	✓ inž. J. Marek, Haviřov I, Stalingradská 7,	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	nechová
33	✓ Minol Jindřich, Karviná-Doly 2 U větrné jámy 1282	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
34	✓ Mikula Zdeněk, Orlová-III čp. 745,	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
35	✓ Mutinová Květa, Ostrava-1, Přívozká 36,	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	telefon
36	✓ Máz Metzová Božena, Ostrava-V, Zengrová 133,	✓	S	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	dopis šermout
37	✓ Otisk Lubomír, Orlová-III, čp. 673,	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
38	✓ Plešinger Václav, Ostrava-1, Brandlova 6	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
39	✓ Polanský Miroslav, Poruba, Komenského 631,	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	Adam
40	✓ Plačková Ludmila, Ostrava-1, Gottwaldova 37,	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
41	✓ Piotrowski Lad., Ostrava-XX, Čajkovského 44,	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
42	✓ Roušková Božena, Orlová Smetanova 357,	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	Otisk
43	✓ Stuchlý Jan, Ostrava-XVIII, Klimkovičská 25,	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
44	✓ Sigmond Vítěslav, Ostrava-Svinov, Fučíkova 545,	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
45	✓ inž. Šteif Vladimír, Ostrava-Stalingrad, blok 7D,	•	S	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
46	✓ Špaková Marie, Ostrava-1, Dimitrova 140,	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
47	✓ Šlachta Miroslav, Karviná 6, 1208/17,	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	dopis
48	✓ Sagitarius Josef, Orlová čp. 5	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
49	✓ Smitková Markéta, Ostrava-1, Hollarova 15	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
50	✓ Smitkova Aloise, detto,	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
51	✓ Trčala Jan, lidový soud, Bílovec,	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	dopis
52	✓ Toman Viktor, Dolní Suchá II, čp. 338,	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
53	✓ Titon Jiří, Ostrava-XIII, Těšinská 297 bez věstníka	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
54	✓ Válek Josef, profesor, Ostrava-VIII, Hýbnerova 1,	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	

1958/59

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
✓55 ✓ Tajduš Stanislav, Poruba, Komenského 630,	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
✓56 ✓ Vachala Josef, Metylvice, Špa 157, Ostravice 43	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
✓57 ✓ Ant. J. Vlk, řed. nár. školy, Kajlevec u Hradce Opavy	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
✓58 ✓ Wojnar Erik, Frýdek, Na Pořiči 1183,	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
✓59 ✓ B. Kašing, Haviřov, II. blok 17/11	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
✓60 ✓ Zavadil Emil, Ostrava-VIII, Bohumínská 32,	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
✓61 ✓ Závěta Josef, Nový Bohumín, Zd. Nejedlého 911,	✓	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
62 Dr. Leo Kladiwa, Wien IX, Porzellangasse 48/20,	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
63 Leop. Petrus, Meisenweg 48, Wien XXII.	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
✓64 ✓ Jiří Woolf, Poruba, Budova, letská 436	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
✓65 ✓ Sasiňová Liza, Ostrava I, Vojanova 2	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
✓66 Raska Josef, Ostrava III, Goltrvald 254	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	Postlano v květnu 1-4
✓67 ✓ Herboček Karel, Či. Těm, Hrabůvka 42	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	2.
✓68 ✓ Jasek Jan, ZPS, Kysucké Nové Město, Slovákovo	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	Postlano v květnu 1-4
✓69 ✓ Skořmela Jirka, Orlovo I, Smeralova 11	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
✓70 ✓ Štrougal Vladav, Opava, Sadova 12	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	Postlano v květnu 1-4
✓71 ✓ Michálek Zdeněk, Senov 842	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	Pratel k. b. - vřes 5 vřes
✓72 ✓ Ivanský Ant., akad. sochař, Poruba, Hlavní 588	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
✓73 Klobza Miroslav, Heřmanice, Údernická 3	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
✓74 ✓ Vojtěch Antonín, O. VIII., Bohumínská 5	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	1-4 dodat. vyřazen
✓75 ✓ Zelník Zdeněk, O. I., Musorgského 6	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
✓76 ✓ Vežranovský Frant., O. I., Janáčkova 18	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
✓77 Ing. Pech Karel, Poruba u O., Hlavní 678	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
✓78 Novák Milan, Koblov 83	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
✓79 Šumný Zdeněk, O. I., Janáčkova 3	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
80 Drnovský Jiří, O. I., Rybnická 10	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
✓81 ✓ Černík Horst, Hošťálkovice 156	✓	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
82 ✓ Badura Vladislav, Čes. Těšín, Bezručova 32	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
✓83 ✓ Vežnarovský Jaroslav, O. I., Janáčkova 18	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
✓84 ✓ Mrázková Líbuše, O. II., Muglinovská 33/279	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
85 Březina Jindřich, kap. Jarose 28, Č. Těšín	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
86 ✓ Bazgier Vladimír, Orlová II., č. 222	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
87 Bystron Frant., O-Hrabůvka. blok 19/31	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
88 Chamrád J., Malinovského 966, N. město n. v.	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
89 Kouřil Jiří, PS útvar 4997, Komárno	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
✓90 ✓ Langer Jar., Petřvaldík 32, p. Petřvald u N. J.	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
91 Pálka Gaston, Wattova 3, Ostrava II	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
Třaslička Jiří	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	

Když se zahledíte do tohoto seznamu, kolik jmen znáte? Myslím, že jich moc nebude. Prakticky ještě dnes z uvedeného seznamu na schůzky docházejí jen dva členové. Služebně nejstarším členem je pan Josef Litner, který do kroužku dochází nepřetržitě 50 let. Pan Horst Černík dlouhá léta vynechal, aby se zase v posledních letech ke kaktusům vrátil. Jistě Jste si všimli, že kroužek kaktusářů v Ostravě měl už v tuto dobu i zahraniční členy, nejznámější z nich byl např. Dr. Leo Kladiwa z Vídně.

Lumír Král

Naši jubilanti

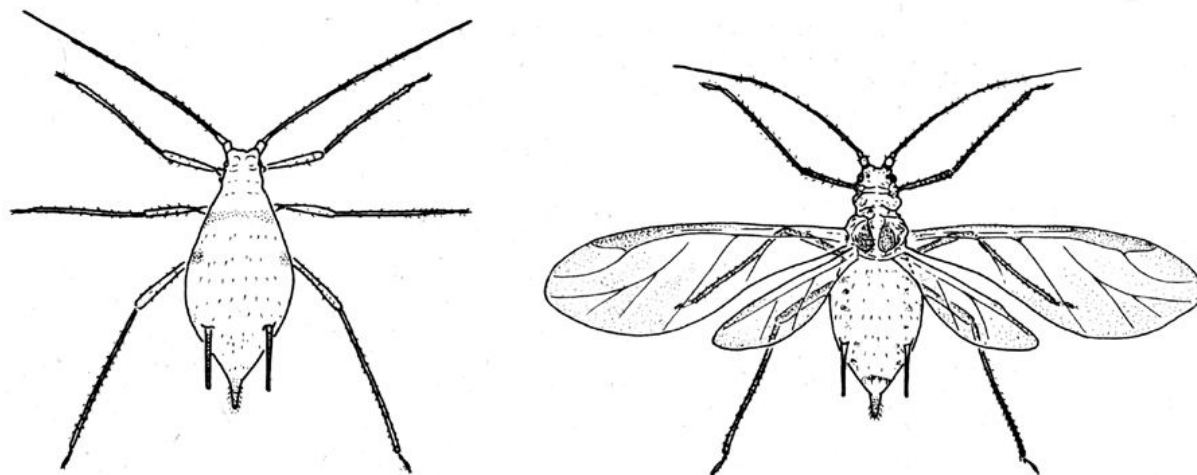
Letos oslaví 65 let dne 14.2. dobře známý pěstitel z Opavy pan **Leo Gáj**. Než odešel do důchodu, tak pracoval na Nové huti spolu s dalšími našimi pěstiteli. Dnes dojíždí na schůzky Klubu v Porubě. Jeho sbírka je velice pěkná a proto ji kaktusáři rádi navštěvují. Oslavenec je milý a přívětivý, vynikající pěstitel, který se rád podělí se svými zkušenostmi. Přejeme našemu jubilantu hodně zdraví, štěstí a pěstitelských úspěchů se svými oblíbenými pichláči.

Poznáváme škůdce a choroby – 2.

Ze žravých hmyzích škůdců jsou největší potíže se svinkami (*Asellus*), které žijí v temných a vlhkých místech a v noci vylézají a ožirají mladé semenáče a jiné měkké části. Ochrana spočívá v tom, že postříkáme místa, kde se ukrývají. Podobně postupujeme při výskytu škvorů, kteří s oblibou ožirají květy.

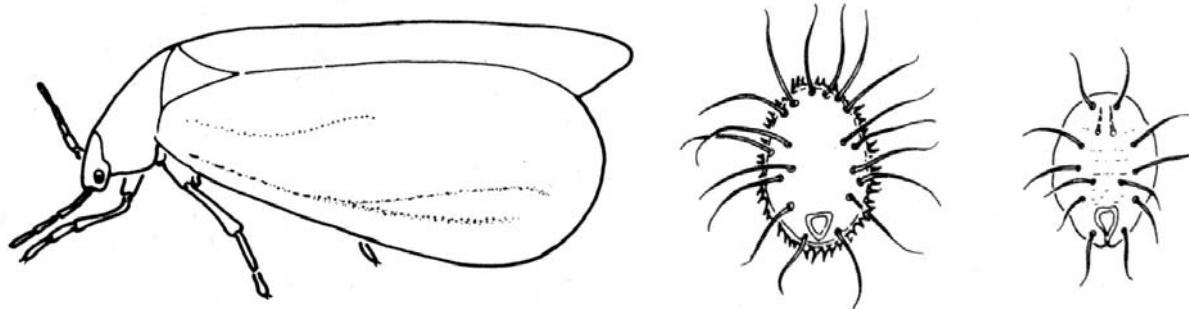
Jak je vidno nejvíce škůdců na kaktusech a sukulentech pochází z hmyzí říše, kteří rostliny ožirají nebo vysávají. Jednoduše můžeme hmyzí škůdce rozdělit na okřídlené nebo bezkřídle formy. Mezi okřídlené formy můžeme zařadit např. mšice, třásněnky, molice, vrtalky nebo smutnice. Mezi bezkřídle formy můžeme zařadit např. mšice, larvy a pupária molice, larvy třásněnek, vrtalek a smutnic, svilušky, červce.

Mšice - drobný hmyz vejčitého tvaru těla, s tenkými nitkovými tykadly, po stranách zadečku trubičky. Křídla průhledná, blanitá, v klidu skládaná střechovitě. Na rostlinách většinou v koloniích s podobnými bezkřídlymi formami.

Ve sklenicích se může vyskytovat v koloniích mnoho druhů mšic, nejčastěji *Mšice broskvoňová* (*Myzus persicae*), *Mšice bavlníková* (*Aphis gossypii*) *Mšice řešetláková* (*Aphidula nasturtii*) či *Kyjatka zahradní* (*Macrosiphon euphorbiae*). Jejich vývoj je poměrně složitý, časté je střídání nepohlavně a pohlavně se množících generací, jedinců okřídlených a neokřídlených, kladení vajíček a rození živých nymf podobných dospělým a rovněž střídání hostitelských rostlin. Skleníkové populace jsou tvořeny většinou bezkřídlymi živorodými samicemi. Samice rodí až 100 nymf, které během několika dnů dospívají a množí se. Mšice škodí sáním rostlinných šťáv, tvorbou medovice a přenášením virových chorob. Značným problémem při ochraně před mšicemi je skutečnost, že jednotlivé druhy mšic jsou různě citlivé k chemickým přípravkům. Celá ochrana je navíc zkomplikována získanou odolností některých populací mšic vůči chemickým přípravkům. Tyto problémy napomáhá řešit např. biologická ochrana pomocí parazitických vosiček rodu *Aphidius*.

Molice - drobný sněhobílý hmyz, po vyrušení rychle létá. Bílá neprůhledná křídla jsou v klidu střechovitě skládána nad zadeček. Na rostlinách se vyskytují porůznu většinou ve společnosti početnějších bezkřídlych forem pokrytých voskovým popraškem.

Molice je drobný asi 2 mm velký, dobře létající hmyz sněhobílé barvy, který se rád ukrývá zespod listů, takže není na prvý pohled vidět. Napadají zeleninu, okrasné rostliny, ale i sukulentní listnaté druhy. Nejznámější druhy jsou *Molice skleníková* (*Trialeurides vapporariorim*) nebo *Molice tabáková* (*Bemisia tabaci*). Dospělá samička klade několik desítek až několik set vajíček, v závislosti na druhu živné rostliny a na teplotě. Larvy a pupária molice připomínají malé, ploché a oválné štítky přisedlé většinou na spodní straně listů. Oba dva uvedené druhy molice škodí jak přímým sáním, tak tvorbou medovice na rostlinách, oba druhy jsou přenašeči virových chorob rostlin. Jako biologická ochrana na molice můžeme objednat parazitické vosičky *Eucarsia formosa*, která klade vajíčka do larev molice.

Jako ochrana pro málo napadené rostliny postačí někdy silnější proud vody, více větrat, případně použijeme běžné dostupné postřiky s málo jedovatými pyrethroidy. Pokud však použijeme chemické postřiky, nemůžeme použít biologickou ochranu pomocí dravých vosiček. Větší problémy nastávají, pokud objevíte na rostlinách tzv. puklice, které pokrývá voskový povlak a chemické přípravky z nich ztečou a nepůsobí na ně. Je jen málo přípravků, které docela puklice zničí.

Z naší činnosti

Na první schůzce v Novém roce 2004 (5.1.) jsme mezi sebou přivítali vzácného hosta z Brna – pana Jaroslava Procházku, který se představil s přednáškou rostlin z okruhu *G. gibbosum*. Procestovali jsme všechny známá naleziště *G. gibbosum* až na nejnižnější jeho výskyt a zpět nahoru. Samozřejmě nechyběly ani blízké příbuzné druhy patřící do tohoto okruhu. Obrázků měl přednášející poměrně hodně, takže jsme udělali po stovce diáků přestávku, kde jsme projednali organizační záležitosti. Byla to velmi pěkná přednáška, která všechny přítomné zaujala. Na závěr schůzky nechyběla tradiční tombola.

Informace

--- V sobotu dne 24.1. 2004 se oženil všem známý cestovatel, vynikající kaktusář pan Jaroslav Šnicer. Za ženu si vzal slečnu Natašu z Ostravy. „Kaktusářská svatba“ proběhla za široké účasti rodinných účastníků, ale také kaktusářů z celé střední Evropy. Mezi asi 60 kaktusáři se objevili např. prezident polských kaktusářů pan

Matuszewski, rakouskou delegaci přivezl pan Nagel, ze Slovenska přišel gratulovat pan Zachar, ale největší část svatebních hostů tvořila skupina našich předních odborníků a pěstitelů kaktusů. Po druhé hodině stvrdil své „ano“, které mu dosvědčil pan Pavlíček a desítky fotoaparátů vše zdokumentovalo. Svatební oslava se konala v malé vesnici Brtná a trvala v dobré náladě až do ranních hodin.

--- Zájemci o nákup rostlin na jaře, popřípadě v létě u pana Nagla, necht' se hlásí u předsedy.

--- Příspěvky na rok 2004:	členský příspěvek	50.-Kč
	Ostník	80.-Kč
	Kaktusy	240.-Kč
	Celkem	370.-Kč

--- Na březnovou schůzku 1.3. přislíbil přednášku známý pěstitel sukulentů ze Staříče – pan **Ivo Židek**, který před koncem roku 2003 navštívil Madagaskar. Nenechte si ujít zajímavé zážitky z jeho cesty.

--- Setkání gymnofilů se bude letos konat v Ostravě-Martinově už první týden v září **3.-5.9.2004** (v minulém čísle Ostníku jsem omylem uvedl mylný termín 10.-12. 9. 2004, za což se omlouvám). Z důvodů této velké akce se překládá naše pravidelná schůzka z pondělí 6.9. na **sobotu 4.9.**, kdy proběhne celodenní přednáškový den.

--- Schůzky pěstitelů kaktusů a jiných sukulentů s promítáním diapositivů a přednáškou se konají každé první pondělí v měsíci (mimo letních prázdnin) od 17.hodin na ubytovně ČD v sadu B.Němcové. Přijďte mezi nás.

--- Internetové stránky našeho Klubu: <http://www.gardening.cz/ostnik>

--- Informace týkající se činnosti Klubu kaktusářů v Ostravě i příspěvky do Ostníku zasílejte na adresu předsedy: lumir.kral@iol.cz

OBSAH – ÚNOR 2004

Z literatury	18
Drobnička	20
Rod Conophytum XIX.	21
Rod <i>Rebutia</i> K. Sch. – část 2	24
Útržky z kroniky	27
Naši jubilanti	29
Poznáváme škůdce a choroby	30
Z naší činnosti	31
Informace	31

Adresy autorů:

Král Lumír, O. Synka 1815, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 723 274 571.

MUDr. Plesník Vladimír, Nezvalovo nám. 846, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 596 910 790.

RNDr. Štarha Roman, Ph. D., Šalamounova 623, Ostrava 3, 70300. e-mail: starha@tiscali.cz

Tůma Milan, Podroužkova 1679, 708 00 Ostrava – Poruba, mobil: 604 181 134.

OSTNÍK

Vydavatel: Klub kaktusářů v Ostravě, únor 2004

Šéfredaktor: Lumír Král, O. Synka 1815, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 723 274 571.

Objednávky a distribuce: Ing. Skoumal Vladimír, M.Bayera 6038, 708 00 O.-Poruba, tel: 596951955.

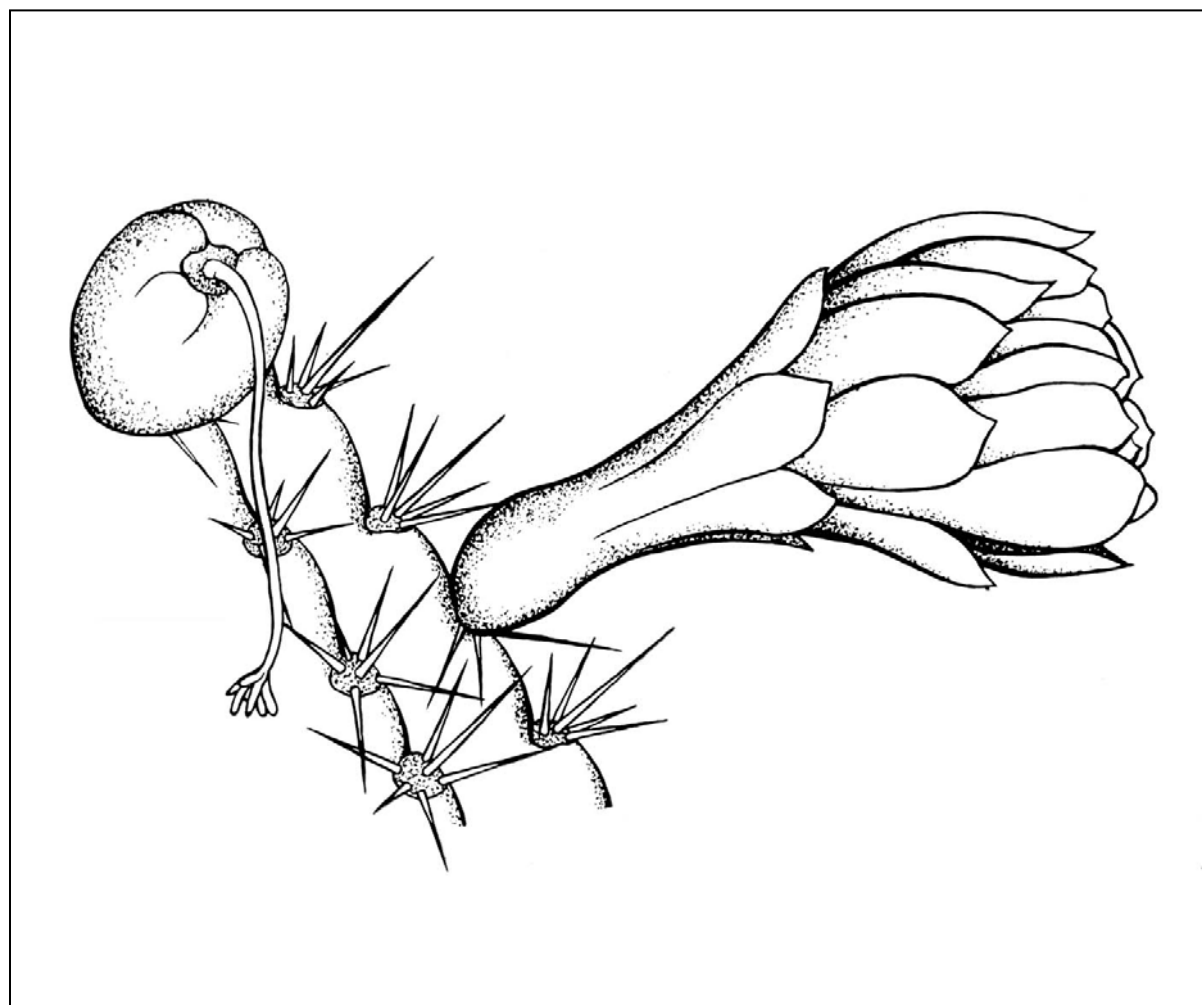

Ostník

Časopis Klubu kaktusářů v Ostravě

Číslo 328.
Ročník 33.
Březen 2004

Cereus peruvianus (L. 1753) Mill.

Z literatury

Kakteen und andere Sukkulente č. 11 / 2001

Na titulní stránce je zřídka vídaný květ *Notechidnopsis tessellata*, sukulentu s původním názvem *Caralluma tessellata*. Nevelká rostlinka válcovitého tvaru o průměru do 1 cm kvete z boku ojedinelými květy, jejichž zvláštní krása vynikne až při detailním záběru z blízka. Na prvý pohled je široce hvězdicovitě rozložený květ červeně pruhovaný a výrazným zlatožlutým středem v podobě malé korunky. Roste v Kapské provincii Jižní Afriky, u nás se její vzácné květy objeví koncem jara.

Coryphantha gracilis patří k vzácným rostlinám ve sbírkách i v přírodě. Prvně byla popsána a importována Lauem 1977, nyní autoři původní popis doplňují o poznatky získané jak na nalezišti, tak při pěstování v Evropě. Kultura je obtížná, protože tato koryfanta má velmi dlouhý, kulovitý kořen, který se snadno při pikyrování a přesazování poškodí a hnije. Navíc málo kvete, takže semen je také málo. Podrobně uvádí změny plodu během jeho zrání, variabilitu testy semen a trnů. V závěru zveřejňují doplněný popis, provázený 5 barevnými snímky rostliny a 4 černobílými snímky semene.

Známa dvojice autorů – P. Braun a E. E. Pereira uveřejňují popis nového poddruhu diskokaktusu z brazilské Bahie. *Discocactus bahiensis* subsp. *gracilis* se liší od typu a poddruhu *subviridigriseus* menším, silně odnožujícím tělem a větším počtem delších, tenkých trnů. Zabývají se také historií objevů a osudu diskokaktusů importovaných do Evropy, popisem lokalit, na kterých roste typ i nový poddruh, vše dokumentují na 7 barevných snímcích. Z nich je patrný velký rozdíl mezi vzhledem rostliny na nalezišti a v kultuře. (Pozn. překladatele: kulturní rostliny vypadají podle mne mnohem lépe).

I Evropa má své sukulentní rostliny i když jich není zase mnoho. Jsou to některé druhy rodu *Sempervivum*, *Sedum* a *Caralluma*. Jedním z nejmenších atraktivních sukulentů je *Sedum anglicum*, rostoucí jak název napovídá v Anglii. Areál výskytu se však rozprostírá od Portugalska až po Norsko. Roste téměř výhradně na kamenitém podloží evropského pobřeží na kyselých půdách. Dobře se daří na skalkách ve vápnostřežném substrátu. Poměrně rychle se rozrůstá v podobě sytě zelených polštářků na krátkém dřevnatějícím stonku. Zvláště hezky vypadají na výslunném stanovišti, kde se na jaře konečky listů červenavě barví. Je to také období květů, jejichž pěticípé korunky bílých okvětních lístků a načervenalými špičkami, téměř úplně zakrývají rostlinu. Snadno se množí odnožemi (2 barevné snímky).

Mezi rostliny, které jsou tentokrát doporučovány, patří: *Espostoa ritteri* (na lokalitách v severním Peru dorůstá až čtyřmetrové výšky. V evropských sbírkách se pěstuje jako výstavní exemplář ve sklenících, kde se vysazuje do minerálního, silně propustného substrátu zemních parapetů. Hustý vlasový porost, prostoupený žlutohnědými trny, se nejlépe vyvíjí na výsluní. V létě opakovaná zálivka, v zimě absolutní sucho a chladno. Z výsevů dorostou již za pár let krásné semenáče), *Conophytum wettsteinii* (má typicky ploché temeno zcela srostlých párů listů. Ze středu mezi listy vyrůstají koncem léta a na podzim velké květy fialové barvy. Je nutné přesně dbát na vegetační období na podzim a v zimě, prvá zálivka zhruba v srpnu, během zimy jen opatrná, v únoru přestat zalévat. Přezimovat při 12-14°C), *Opuntia vestita* (známější pod starým názvem *Austrocylindropuntia*, je ve sbírkách častější, zvláště ceněné jsou její krystalní formy. Dobře roste v písčitém substrátu,

snáší výsluní, ale v zimě vyžaduje chladno a sucho). U noticky o všech třech rostlinách je připojen malý barevný snímek.

Jen vlastník velkého skleníku může u nás pěstovat **Agave chiapensis** až do květu. Roste v podobě husté růžice světle zelených listů, po stranách lemovaných bělavými zoubky a zakončených cca 2,5 cm dlouhým tmavým trnem. Květní stvol je až 3 metry vysoký a nese nespočetné množství žlutozelených květů. (barevný snímek).

Velkou ztrátu pro německé kaktusáře představují úmrtí dvou funkcionářů: G. Mettée z Lipska byl čelným představitelem východoněmeckých kaktusářů, předsedou, garantem výstav, pisatelem článků pro „Kakteen/Sukkulenten“ atd. Zvláště se zajímal o parodie, zemřel v 87. roce života. Dr. H.-J. Hilgert stál opakovaně v čele DKG, jak ve válečné době, tak později, kdy se zasloužil o podporu východoněmeckých kaktusářů. Inicioval spolupráci DKG s rakouskou a švýcarskou společností kaktusářů, zasloužil se o společné vydávání časopisu „Kakteen und andere Sukkulente“.

Echinocereus papillosus byl popsán již r. 1859 a patří tedy mezi nejdéle dokumentované echinocereusy. Od báze silně odnožuje a tvoří velkou spleť válcovitých, poléhavých výhonů se vzpřímeným zakončením. 6-10 žeber je zcela rozčleněno na samostatné bradavky (papillosus = bradavčitý), nesoucí areoly se 7-10 světlými krajními a 1-4 žlutohnědými středními trny, dosahujícími délku až 25 mm. Nádherný květ trychtýřovitého tvaru je 7-9 cm dlouhý a při rozevření má až 11 cm v průměru. Okvětní lístky (petály) jsou v jícnu červené, pak barva přejde do sytě žluté, na okrajích je mnohem světlejší, téměř průsvitná. Typická zeleň 5-15 dílné blizny, rostoucí na čnělce až 4 cm dlouhé, kontrastuje s červení početných prašnickových nitek a žlutí prašníků. Popsáno bylo několik forem, všechny prospívají v minerálním ale na živiny bohatém substrátu. Kvetou jen kusy celoročně udržované ve vegetaci, proto v zimě je nevystavujeme většímu chladu a již brzy na jaře je umístíme pod sklo střechy skleníku (dva barevné snímky poupěte a květu).

Echinocereus salm-dyckianus má válcovité, zelené články až 12 cm dlouhé, nahlučené až do 100 hlav. Silně odnožuje od báze, články mají 8-9 žeber, na nichž jsou oválné areoly s bílou plstí a 8-9 krajních trnů krémové barvy s hnědou špičkou. Mezi nimi vyrůstá 1-3 střední trny, až 3 cm dlouhé, červenohnědé, ve stáří šedé barvy. Trychtýřovitý květ vyrůstá z boku horních částí článků, dosahuje 6-7 cm délky, petály jsou oranžově červené. V Chihuahua roste na skaliscích v řídkých lesících, ve štěrbinách naplněných humusem, v zimě bývá pokryt sněhem, snáší až -10°C . Kultivace v Evropě není obtížná, snadno roste v každém propustném substrátu (2 barevné snímky).

Sestup do kaňonu Havasupai, který je jedním z bočních ramen Velkého kaňonu, popisuje cestopis E. Lutze. Od pradávna zde ve značné izolaci od ostatního světa žijí Indiáni kmene Havasupai, vyjma stezek průchodných jen na mezku, není jiné cesty. Osm barevných snímků přibližuje čtenáři pohled do údolní krajiny a na zdejší flóru: echinocereusy, ferokaktusy, agave.

Více jak 20 let pěstuje H. Dopp v lokalitě 500 m nadmořské výšky, mezi Schwarzwaldem a Švábskými Alpami, své kaktusy a sukulenty. Z praktických důvodů dává přednost pěstování „zimovzdorných“ druhů, protože ani do několika skleníků se sbírka nevejde. Píše o mohutné **Opuntia imbricata**, mající ve 22 letech svého života při zemi chumáč zdřevnatělých výhonů, z něž vyráží mladší výhony až 160cm vysoké. Stěhování tak velké a silně trnité opuncie není možné, takže celý rok volně roste v hlínito-minerální půdě, prakticky bez ochrany před deštěm a sněhem. V zimě 1980/81 a 1981/82 klesla teplota až na -28°C , jindy však málokdy dosáhne -22°C , a

když už, pak jen na několik hodin. U takové mrazy snáší některé mé exempláře *Opuntia imbricata* bez jakéhokoliv poškození. Na počátku zimy dochází ke zřetelné koncentraci tekutin v mladých článcích, které se scvrkají a klopí k zemi. Od poloviny května začíná nový růst a objevují se poupata purpurových květů (2 snímky).

Tephrocactus weberi má obrovský areál výskytu od Salta v Bolívii na jih až k San Juan v Argentině, ale mezi jednotlivými lokalitami jsou značné mezery. Osídluje hlavně hory a srázy žulových skalisek v nadmořské výšce 7-2000 m. Méně často se nachází v nižších polohách, na březích řek, vždy však na velmi suchých lokalitách. Prvně byl popsán r. 1905 jako opuncie, teprve Backeberg zařadil tuto rostlinu do nového rodu *Tephrocactus*. Od jiných opuncií se dosti liší i když ke společným znakům patří bohaté vytrnění, životaschopnost i na místech pro rostliny nepříznivých, vytváření velkých skupin a krásné květy. Vzhled je proměnlivý podle lokality ze které pochází. Jižní populace tvoří kompaktní menší skupiny až polštáře vzpřímeně rostoucích, silně odnožujících článků o délce 3-10 cm, divoce otrněných 2-5 cm dlouhými trny v barvě bílé, žluté, hnědé až téměř černé, ale i růžové. Květ vyrůstá na konci výhonu, dosahuje 2,5 cm délky a 2-4 cm průměru. Převážně je sytě žlutý, vzácněji oranžový až červený nebo růžový. Od opuncií se liší nedostatkem jejich typických glochid. Pěstování není složité, množí se odlomenými články. Z nich po náležitém zaschnutí vyrůstají čekací kořínky. Články některých forem však koření obtížně, až po roce. Autorem vyzkoušený optimální substrát je složen ze stejných dílů zeminy pro květiny a steliva pro kočky. Zálivka závisí na počasí. Zalévá jen při očekávaném období několika teplejších dnů a to od dubna do konce září. Zimuje při 6-10°C a občas tefrocaktusy jemně mizí, prý pak spolehlivěji kvetou. (4 barevné snímky)

MUDr. Vladimír Plesník

Drobničky

♣ Není měsíce, ani knížky či časopisu o kaktusech, aby v něm neuveřejnil nějaký specialista a namyšlený botanik své názory na třídění kaktusů do skupin, rodů a na nezbytnou změnu jejich názvů. Někteří tak činí z přesvědčení, že oni jediní mají pravdu, jiní toho využívají ke zvěčnění svých jmen. Jsme svědky jakýchsi „velkorodů“, v nichž jsou notokaktusy začleněny mezi parodie, borzikaktusy mezi kleistokaktusy, někdy včetně matukán, koryokaktusů a dokonce i oreocereusů. Postupně stále narůstá počet synonym za každým jménem, ale i počet bývalých, dnes prakticky zapomenutých názvů. Kdo si ještě vzpomene na rody *Consolea*, *Deamia*, *Emorycactus* nebo *Leptocladodia*? Nevím co je lepší, užívat pro více-méně podobné rostliny jeden, snadněji zapamatovatelný název, třeba „*Mammillaria*“, nebo užívat mnohdy výstižnější, tradiční a zavedené názvy, jako např. *Notocactus*?

♣ Již pěkných pár let se vedou spory taxonomů o rodech a druzích notokaktusů a parodií. A. B. Doweld v časopise *Succulents* (Moskva), č.1-2/200, se zabývá fylogenetickým vývojem této skupiny kaktusů a opírá se především o výsledky vyšetřování semen. Vyloučil její bližší příbuznost s rodem *Frailea*. Rozlišuje v této podčeledi jen 7 druhů rodu *Notocactinae* (se 2 poddruhy *Notocactus* a *Scopacactus*), *Eriocactus* (2 poddruhy), *Parodia*, *Brasilicactus*, *Ritterocactus* (sem řadí dřívější *N. herteri*, *N. mammulosus*, *N. crassigibus*, *Parodia ayopayana*), *Wigginsia* a *Boliviacactus*). Jistě se cítíte lépe, když víte co vlastně pěstujete.

♣ Není marné zjistit výši členských příspěvků pro DKG v nové evropské měně. Na rok 2002 byl příspěvek pro Němce 37 €, pro cizince 40 €. Noví členové platí navíc vstupní poplatek, jehož výše ale není uvedena. Levné to právě není, i když příspěvek zahrnuje také cenu časopisu KuaS a v rakouské společnosti také cenu měsíčního oběžníku *Mittailungsblatt*...

MUDr. Vladimír Plesník

Rod *Conophytum* XX.

Poslední část seriálu o konofytech se bude zabývat velmi rozšířeným taxonem, který se ve sbírkách vyskytuje pod značným množstvím synonymických označení. Jedná se o noční konofyta z okruhu *Conophytum uviforme* (Haw.) N. E. Br.

Conophytum uviforme subsp. *uviforme*

Conophytum uviforme subsp. *decoratum*

Conophytum uviforme* subsp. *uviforme je velmi rozšířený druh s velkými těly, ostatní poddruhy jsou menší a omezeně rozšířené. *Conophytum uviforme* subsp. *uviforme* vytváří hojně odnožující koberce těl. Slupka hnědo-šedá, výrazně skvrnitá, jakoby pergamenová, přetrvávající. Těla jsou 8-25 x 4-15 x 3-12 mm, hroznovitého tvaru až kulovitá, někdy zploštělá, laločnatá nebo na vrcholu kýlnatá. Epidermis holá nebo mírně obrvená, hladká nebo mírně puchýřkatá od průhledných teček, tmavě šedo-zelená, žluto-zelená až purpurová nebo červená, často výrazně tečkovaná červenými nebo tmavě zelenými linkami a tečkami. Štěrbina až 3 mm dlouhá, vtlačená, ohraničená barevnou zónou, obrvená. Květy se objevují časně na podzim, jsou noční nebo večerní, vonící. Kališní trubka až 5 mm dlouhá, tenká, zelená, načervenalá na 4-6 kališních lístcích. Korunní trubka až 8 mm dlouhá, se 30-50 korunními lístky, které jsou úzké, ostré a 5-22 mm dlouhé, bílé až matně růžové, jantarové nebo slámově žluté, vzácně s červenými zakončeními špiček. Tyčinky jsou ve 2-3 řadách, nejvyšší řada je zřetelná, prašníky matně žluté. Čnělka velmi krátká se 5-6 bliznami až 3 mm dlouhými. Tobolka 4x5 mm, matně hnědá, semen je mnoho, 0,6 x 0,45 x 0,3 mm velká, hrbolkatá. Subsp. *uviforme* má mnoho forem, z nichž mnohé byly opakovaně popsány. Atraktivní plochá forma z okolí Nieuwoudtville připomíná *C. minimum*. Vyskytuje se v Knersvlakte, v rovinách s křemenným podkladem a často hledá úkryt pod trsy keříčkovitých mesemb (*Lampranthus*).

Směrem na východ ke Calvinia a Loeriesfontein přechází na žulu a těla se zmenšují a pokrývá je množství teček (*C. franciscii*). Velmi snadno se pěstuje a bývá považováno za obyčejný druh. Mnohé atraktivní formy však v kultuře nejsou zastoupeny.

Synonyma: *C. clarum*, *C. colorans*, *C. framesii*, *C. franciscii*, *C. hillii*, *C. julii*, *C. litorale*, *C. meleagris*, *C. pardivisum*, *C. preaparvum*, *C. preaparvum* var. *roseum*, *C. prolongatum*, *C. rooipanense*, *C. stipitatum*, *M. uviforme*, *C. vanrhynsdorpense*.

Conophytum uviforme* subsp. *decoratum (N. E. Br.) S. A. Hammer (1993) tvoří mnohahlavé trsy a kupole. Slupka ze starých listů hnědošedá nebo bílá, silně tečkovaná, pergamentová, přetrvávající. Těla 5-8 x 4-6 x 3-4 mm, obkónická, vrchol silně konvexní, často kýlnatý. Epidermis holá, často lesklá, šedozelená, okrová, žlutozelená až načervenalá, často puchýřkatá nebo hrbolatá jasně červenými nebo zelenými vyvýšenými tečkami a linkami. Štěrbina krátká nebo se táhne přes celý vrchol, často rozevřená, papilózní. Noční květy se objevují brzy na podzim, voní. Kališní trubka až 5 mm dlouhá, úzká, zelená, kališních lístků 4-6, dužnaté, načervenalé. Korunní trubka až 6 mm dlouhá, korunních lístků 22-30, 5-12 mm dlouhé, velmi úzké, bílé až světle růžové nebo slámově žluté, často s červenými konci, někdy skoro karmínové. Tyčinky ve 2-3 řadách, prašníky světle žluté. Čnělka velmi krátká, s 5bliznovými laloky až 3 mm dlouhými. Tobolka 2x3 mm, světle hnědá. Semena početná, světle hnědá, 0,60 x 0,45 x 0,35 mm, puchýřkatá, puchýřky nízké. Subsp. *decoratum* je rostlina s velmi drobnými těly, které bývají na vrcholu ploché a krásně zbarvené. Roste v okolí měst Bitterfontein a Garies na žulových skalách.

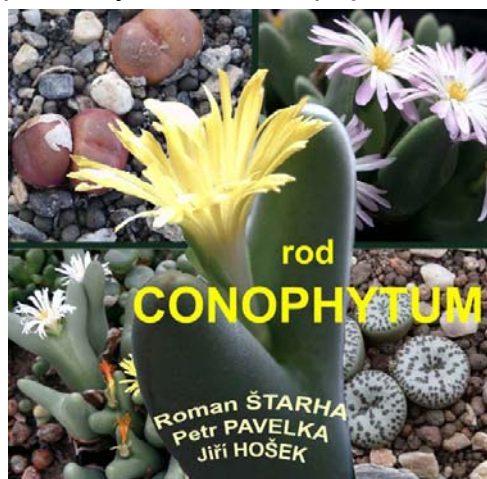
Synonyma: *C. decoratum*, *C. occultum*, *C. varians*.

RNDr. Štarha Roman, Ph. D.

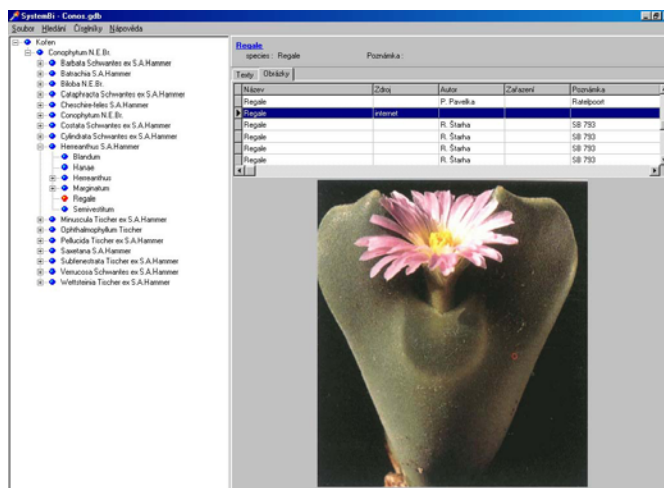
Databáze rostlin rodu **CONOPHYTUM**

Roman Štarha, Petr Pavelka, Jiří Hošek

Poslední březnový týden roku 2004 se v prodeji objeví databázové CD o jedněch z nejpočetnějších a nejpěstovanějších sukulentech jižní Afriky. Trojice autorů (Roman Štarha, Petr Pavelka jr. a Jiří Hošek) zpracovala všechny v současnosti dostupné poznatky o rodu *Conophytum*.

obal CD

ukázka z databáze

Databáze obsahující více než 230 textů a 2000 digitálně zpracovaných fotografií zahrnuje více než 200 známých druhů, poddruhů a variet konofyt, včetně novinek popsanych v letech 2002-03. Každý taxon je samostatně popsán a zdokumentován fotografiemi rostlin bez květu i v květu, fotografiemi z kultury i přírody a u některých vybraných typických zástupců jsou i SEM (snímky z elektronového mikroskopu) fotografie povrchu semen.

Instalační CD obsahuje databázi, nápovědu a manuál k použití. Minimální požadavky na hardware jsou: 200 CPU procesor, OS Windows 95 a vyšší, 32 MB RAM, 2,1 GB HDD a CD-ROM.

Prodejní cena instalačního CD je 500 Kč, objednávky vyřizuje Petr Pavelka jr., Toužimská 49a, Praha 9, 199 00.

Bližší informace, propagační materiál a ukázky aplikací (ve formátu *.doc nebo *.pdf) si můžete vyžádat E-mailem na adrese: starha@tiscali.cz

RNDr. Štarha Roman, Ph. D.,

Rod *Rebutia* K. Sch. – dokončení

Pěstování

Pěstování většiny druhů *Rebutia* není ve všem obtížné, ale vyžaduje určitou péči a pozornost vůči jejich potřebám. Tolerují sice, jsou-li mnoho let ve stejném květináči a klidně i každý rok kvetou, ale jsou-li pravidelně přesazované a chráněné před škůdci, odmění se atraktivním a bohatým nárůstem a samozřejmě bohatším kvetením.

Světlo

Jsou to rostliny divoce rostoucí ve vysokých Andách, většinou ve výškách mezi 2500 a 4500 m n. m., kde dostávají intenzivní světlo s vysokým UV zářením. Z toho vyplývá, že v Anglii musejí dostat plné sluneční světlo bez přistínění. Umístění na plném slunci podmiňuje kompaktní růst, silný vývoj trnů a tvorbu květů. Nejvhodnější pěstování v otevřených pařeništích, nadkryty sklem nebo ve slunném skleníku bez stínění, ale s množstvím čerstvého vzduchu.

Substrát

Záleží nejvíce na osobní volbě a na tlaku proti používání rašeliny, já vážám říci vám, že používám pro tento rod kompost založený z jedné třetiny na rašelině. Zbývající dvě třetiny jsou rovnoměrně rozloženy na dobrý zemitý kompost a hrubý písek. Cokoliv použijete, pH by mělo být na kyselé straně neutrality, což těmto rostlinám vyhovuje dobře.

Teplota

Jejich domovina ve vysokých horách napovídá, že tyto rostliny snášejí poklesy teplot i pod bod mrazu, jsou-li v suchu. V domovině jsou v zimě leckdy rostliny pod sněhem, ale voda kořenů přichází až když sníh taje. Zimování ve sklenících vyžaduje proto naprosté sucho a co nejnižší teploty.

Zalévání

Druhy *Rebutia* vytvářejí v kultivaci větší rostliny než v přírodě, kde je voda k dispozici jen v omezeném časovém úseku. Tající sníh jim poskytuje většinu přístupné vody během roku, jelikož potom už přicházejí hlavně přivalové deště. Také kondenzace vody z mlhy hraje svoji roli. Je-li používáno zalévání hlavně při teplém počasí a štěrkovitém substrátu, musí rostliny mezi jednotlivými dávkami zase vyschnout. Pokud je zem v květináči vlhká, je lépe se zálivkou ještě několik dní počkat. Samozřejmě nejobecnější příčinou odumření těchto rostlin je příliš častá zálivka. Pomysleme na to, odkud pocházejí, na strmé svahy, kde se voda nikdy neudrží dlouho.

Přesazování

I když snášíjí řídké přesazování, často vidím rebucie volající po čerstvé zemi a větším květináči. Nehledě na umožnění jejich nejlepšího vývoje v růstu, tvorbě počtu a velikosti stonků mohou také vytvářet množství květů a pohled na mohutný trs rebucie obsypaný květy je nádherný zážitek. Mnohé druhy rostou dobře v miskách s větší hloubkou než šířkou, zejména ty s tlustými kořeny, které natlačí své kořeny hlouběji než 10 cm do země. Pro několik prvních let mají být přesazovány každý rok a teprve, když dosáhnou 10 cm, každý druhý až třetí rok. ale ne později. Jsou-li větší, je možné použít květináče stejné velikosti (pokud je nepřerůstají), odstranit zem z kořenů a obsypat je čerstvou zemí. Nejlepší období pro přesazování je v průběhu jejich klidové periody, v pozdní zimě, kdy se stará zem snadno odstraňuje z kořenů a poškozené kořeny mají dost času vytvořit kalus před začátkem zalévání na jaře. Použit je nutné suchý substrát, aby nedošlo k předčasnému růstu kořenů. Přesazovat je možno i jindy během roku v průběhu vegetace při co možná nejmenším poškození kořenů a s vyloučením vody týden nebo dva po přesazení, protože některé kořeny mohly být poškozené a v kontaktu s vodou by mohly být napadeny houbovou chorobou.

Rozmnožování

Výhodnější pro získání čistých druhů je vegetativní rozmnožování z původního materiálu, což je možné od sběratelů a nadšenců. Pozor ale na nedbalé používání polních sběrových čísel, která jsou dnes často přidělována semenům nabízeným komerčně. Pouze původně sbíraný materiál může nést tato čísla a je vhodné pátrat u dodavatele takto označených rostlin, odkud jeho materiál pochází. Pokud jsou k produkci semen používány klony s polních sběrů, je to další dobrý zdroj, ale jen zřídka zjistíte svědomitý přístup u obchodníků k získávání kvalitní, kontrolované produkce semen.

Semena je nejlepší sít brzy zjara, když je teplota mezi 15 a 20°C. Sejeme do uzavřených podmínek, zálivku s fungicidy aplikujeme při setí. Klíčení probíhá během dvou až tří týdnů a rostliny být zavřené v polytenových sáčcích tři až čtyři měsíce se zálivkou pouze tehdy, když se sníží v sáčcích kondenzace. Po této době rozřízneme sáček kvůli umožnění cirkulace vzduchu a odstraníme ho po šesti měsících, kdy rostlinky jako malé nebo větší hrášky můžeme přepichovat do misek k dalšímu nárůstu. Pokud byly vysety brzy na jaře, mohou dorůst do velikosti, kdy snesou suché zimování, zhruba od začátku prosince do března.

Odnože můžeme odebírat z vlastních rostlin odříznutím v nejužším místě připojení. Před zasazením do suchého substrátu je necháme několik dnů – týden nebo dva – zaschnout. Jakmile se objeví kořeny nebo v některých případech po cca třech týdnech, je dobré zeminu zavlažit a kořeny se začnou z místa řezu vyvíjet. Nedávat

rostliny na přímé slunce, dokud prokazatelně nerostou a vždy je nutné přivykat je na sluneční svit postupně.

Škůdci

Nejhorším škůdcem rebucí je červený pavouček, který pravidelně napadá šťavnatou epidermis těchto rostlin. Příznakem takového napadení jsou hnědnoucí skvrny, speciálně kolem růstového vrcholu, eventuálně ale na celé rostlině. Máme-li podezření na jeho přítomnost, prohlédneme rostlinu na dobrém světle pod silným zvětšovací sklem (zvětšení nejméně 5x), kdy mohou být spatřeni. Další indikací může být jemná pavučinka mezi trny, objevitelná, podržíme-li rostlinu proti světlu. Pravidelný postřik čistou dešťovou nebo destilovanou vodou alespoň jednou týdně po cele vegetační období může potlačit škůdce, který preferuje suché podmínky, ale pravidelný postřik třikrát až čtyřikrát za sezónu insekticidem určeným proti červenému pavoučkovi včetně jeho larev je nejlepší prevencí. Pokud zjistíme napadení, rostliny špatně vyhlížející přemístíme nebo odstraníme ze sbírky a uplatníme ochranný program po dobu 12 měsíců, aby byla jistota, že jsme se škůdce zbavili a zničili i následující líhnutí z vajíček, která nebyla insekticidy zasažena nebo zničena.

Ostatními škůdci jsou vlnatka, vídaná v horní části rostliny, a kořenovka, která napadá spodek. Odstranění starým kartáčem je dobrý začátek, samozřejmě stranou od ostatních rostlin a pokud možno do sáčku, který bychom měli mít po ruce, následovat by měl pravidelný postřik proti rozšíření škůdce, který unikl štětci a proti vajíčkům, která mohou způsobit nové problémy. V případě kořenovky je třeba úplně odstranit z kořenů zem, očistit je a vymáchat v insekticidním roztoku před zasazením do čerstvé země a nového květináče. Ještě lepší je, pokud zvládáte zakořeňovací techniku, kořeny odříznout úplně a zbavit se jich, vykartáčovat spodek rostliny kvůli odstranění skrytých škůdců a sušit je po ošetření zakořeňovacím pudrem (hlavně pro jeho fungicidní působení) a zakořenit v čerstvé zemi a samozřejmě novém květináči. Nepodceňujte schopnosti zákeřného nového škůdce kaktusů, mušky sciara neboli houbové mouchy. Preferuje rašelinové substráty a zejména substráty se složením podle Johna Innese s obsahem rašeliny. Tyto mušky jsou přítomny v mnoha profesionálních směsích, které používáme, i v domácích směsích, které rašelinu obsahují.

Způsobují komplexní devastaci semenáčků a mohou zcela zničit celé výsevy. Mohou ale napadat i dospělé rostliny a v krajním případě zničit i velký trs vaší oblíbené rostliny (zásadně si vybírají rostliny, o které vám nejvíc jde).

Výborným způsobem preventivního působení proti těmto škůdcům je vložení substrátu na zhruba tři minuty do mikrovlnné trouby. Vaše sbírka může být zdánlivě bez škůdců, nicméně k napadení létajícím hmyzem může dojít při každé příležitosti, když je sbírka zranitelná. Insekticidy působí efektivně a měly by být použity, kdykoliv se škůdci objeví ve vzduchu, na rostlinách nebo v substrátu. Ničí i larvy, které ještě nezačaly škodit na vašich rostlinách. Ztratí-li však rostliny kořeny, odstraňte zahnívajících části až na čistou bílou dužninu, larvy často zalézají do této hnilé hnědé nebo oranžové tkáně, nebyla-li odstraněna. Poprašte fungicidem současně s hormonálním přípravkem na zakořenění, nechte týden zaschnout před zakořeňováním v čerstvém substrátu (ošetřeném mikrovlnami).

Poznámky

Nedávný pohyb k širokému pojetí variability druhů *Cactaceae* směřuje k podpoře širšího náhledu na taxonomii, než jsme měli v minulosti, se značnou

redukcí počtu druhů a i rodů. Ze sběratelského hlediska to vede ke zcela neuspokojivému stavu věci, protože dnes se preferuje hlavně obchod, pro který je důležité oddělit rozdílné rostliny od sebe. Mohu například uznat více „variet“ *R. pygmaea* v deseti znacích. A nemám žádné problémy s odlišením mojí *Sulcorebutia* od mé *Rebutia* nebo mojí *Mediobivia* od *Rebutia* nebo *Aylostera*, ale to je dáno především mým instinktem.

Ritter a Rausch vykonaly v posledních 30 letech obrovskou sběratelskou práci, ustavili nová jména (často poprvé na specifických úrovních) pro mnoho rozkošných forem, které nyní máme ve sbírkách a já jsem ten poslední k převedení všech těch zmizelých a pochybných jmen do synonymity. Z tohoto důvodu se nevyjadřuji k některým těžko vymežitelným jménům z hlediska validity či invalidity, ale zabezpečil jsem, co bylo vyobrazeno a popsáno po prvním originálním popisu. K tomu jsem použil pro ilustraci (pokud to bylo možné) autentické rostliny, často s originálním polním číslem sběratele, mnoho je z typových sbírek. Naneštěstí některé z Ritterových objevů nepřišly ani do kultivace a nyní, když už není dávno mezi námi, vypadá nepravděpodobné, že budou někdy úspěšně identifikovány. Nepomůže ani to, že byly Ritterem deponovány v Utrechtu, některé z nich tu nalezeny nebyly (Englera 16, 1995). Mohly být pochopitelně ztraceny, a tak zůstává nejistota, zda a jako co byly deponovány, zda to nejsou jména invalidní.

Abych ukázal možnou šířku pojetí, která se někdy preferuje, vzal jsem pro každý taxon pojetí rodu, jak byl publikován v CITES Cactaceae Checklist, který je velmi radikální a zároveň významný v současnosti. Lepší pochopení příbuznosti rostlin může být hledáno při extenzivním polním průzkumu, ale často u rodu, jako je tento, více polní práce dává více konfučních výsledků.

Zvláštní problém vznikl s druhy *R. haagei* a *R. pygmaea*. První není zmiňován v CITES Cact. Ch. 1992, typ a všechny jeho variety (většinou ustaveny nebo kombinovány W. Rauschem), které byly původně druhy, byly řazeny k *R. pygmaea*. Od té doby nebyly zmíněny v této publikaci žádné výsledky, lze tedy předpokládat, že jsou všechny variety na vyšším nebo nižším stupni příbuznosti *R. pygmaea*, což slouží tzv. „slučovačům“ k převedení všech variet do synonymity *R. pygmaea* kromě již existujících variet tohoto rodu, nebo naopak u zastánců rozštěpení k uchování okolo 20 variet! Ani jedna z cest není příliš uspokojivá, ale protože mnohé variety (kde byla ze začátku myšlenka publikovat je jako samostatné druhy) jsou dostatečně rozlišitelné k tomu, aby byly zajímavé pro sběratele a milovníky tohoto rodu, zařadil jsem je pod *R. pygmaea* s připojenými detaily a fotografiemi. Také jsem po *R. pygmaea* zařadil jako *R. pygmaea* „*haagei*“ zapomenutou *R. haagei*. Z osobní korespondence jsem se dověděl, že to bylo v CITES Cact. Ch. 1992 opomenuto omylem. Mats Hjertson nastavuje důvody pro sloučení obou obdivuhodně v Taxon 43: 455 – 457/1994. Další Ritterovy druhy, které tak nepřesně popsal často podle jediné rostliny a které si patrně nenašly cestu do sbírek, je možné najít v kapitole Nadbytečná nebo neplatná jména a hybridy.

Literatura:

- Backeberg C. - Die Cactaceae díl. 3, 1959.
- Donald J.D., Brighton – Členění rodu *Rebutia* 1989
- Hunt D. - CITES Cactaceae Checklist, 1992.
- Pilbeam J. – *Rebutia* 1997
- Šída O. – Rod *Rebutia*

Živé kameny - miniatúrky pro okenní nebo balkónové skleníky, vyžadující málo místa

Živé kameny jsou spíše zajímavé než krásné svým vzhledem napodobují drobné kameny, které jsou všude kolem na jejich přírodních stanovištích. Patří do čeledi *Mesembryanthemaceae* a jejich společným znakem jsou dva extrémně tlusté listy, které k sobě přiléhají. Tím vytvářejí tělo podobné stonku se štěrbinou na vrcholu, která je podle druhu různě velká a hluboká. Někdy je to malá otvor, jindy se štěrba rozšiřuje dolů až k úrovni půdy. Jednotlivé druhy se v rozměrech příliš neliší – většinou jsou 1,5-5 cm vysoké. Barvy a barevné vzory jsou však velmi rozmanité, takže sběratelství zaměřené jen na živé kameny může být zajímavým koníčkem. Tyto zvláštní sukulenty rostou velmi pomalu a v zimě vyžadují sucho. Pod povrchem substrátu je zkrácený stonek s dlouhým hlavním kořenem, nahoře se na podzim objevují bílé, růžové nebo žluté květy. Teprve po více letech se květináč zaplní trsem „kamenů“. Množství různých živých kamenů je veliké. Téměř všechny patří do dvou rodů – *Lithops* a *Conophytum*, přičemž určení jednotlivých druhů může být velmi obtížné. Někdy je jejich zbarvení ovlivňováno vlastnostmi substrátu.

Nejčastěji pěstované druhy patří k rodu *Lithops*. A jak vypadají? Popišme si některé. *Lithops turbiniformis* (hnědý, vrásčitý), *L. bella* (světle hnědý s tmavou kresbou), *L. lesliei* (hnědý se světlejší kresbou), a *L. optica* (šedozelený s průsvitnými „okénky“ na horním povrchu). Podle druhu může mít *Lithops* štěrbinu mezi listy mělkou nebo hlubokou, ale *Conophytum* tvoří jen malou štěrbinu, kterou prorůstá květní stvol. *Conophytum bilobum* má tělo šedozelené a načervenalé, *C. calculus* je zbarven světle zeleně. Tak co, zkusíte to?

Milan Tůma

Útržky z kroniky

Dříve než byl Kroužek kaktusářů v Ostravě založen, probíhalo nespočet jednání mezi panem Zavadilem a Dr. Schützem. Z korespondence lze vyčíst, že Dr. Schütz zaslal dne 22.11.1953 panu Zavadilovi seznam členů organizovaných v Brně, kteří byli z Ostravy a blízkého okolí (viz výřez z dopisu):

Seznam kaktusářů z Ostravy a okolí:

Malá Ludmila, Frýdek, Žižkova 602
Piš Josef, Ostrava I, Poděbradova 41
Plešinger Václav, Ostrava I, Brandlova
Šebelka Vilém, Místek, Nerudova 499
Hrbáč J., Ostrava, Slavíčková 2
Huvar Viktor, Ostrava-Vítkovice, Moskevská 16
Minol František, ul. u větrné jámy Jindřišky 1282, Karviná 2
Stuchlý Jan, Ostrava-Stará Bělá, Klimkovická 34
Teďa Přemysl, Ostrava-Radvanice, Těšínská 327
Zavadil Emil, Slezská Ostrava, Bohumínská 32
Lípa Květoslav, Ostrava I, Nám. národní fronty 7

Tento seznam v dalším dopise doplňuje o další nové členy - Ing. Vladimír Šteif, Ladislav Baron (oba z Ostravy) a Jan Kozel a Lustig z Oder s poznámkou, že tam je více zájemců. Nakonec se sešlo přes 20 zájemců, avšak na ustavující schůzi 14. ledna 1954 bylo podáno do Přírodovědecké společnosti 14 přihlášek a 6 členů se omluvilo. Ke konci roku měl nově založený kroužek kaktusářů už 40 členů.
Lumír Král

Z naší činnosti

Dne 2.2.2004 proběhla členská výroční schůze s volbou nového výboru. Tentokrát schůzka byla tak trochu slavnostní a vzpomínková na 50. let trvání našeho Klubu. V úvodu předseda poděkoval a předal dlouholetým členům Čestná uznání s malou upomínkou na toto jubileum. Mezi oceněnými byli všichni členové, kteří do Kroužku kaktusářů v Ostravě docházeli už před rokem 1970, např. pan Janus, Litner, Lukašík, Orszulík, MUDr. Plesník, Potyka, Spál, Úředníček, ale také zástupci firmy UNIPOL za dlouholetou spolupráci při organizování našich kaktusářských akcí. Upomínkové předměty na památku 50. výročí, obdrželi všichni přítomní účastníci schůzky. Následovalo poděkování odstupujícím členům výboru, přednesení zpráv za rok 2003, přednesení plánu na rok 2004, po diskusi byl zvolen nový výbor.

Na minulých schůzích byli všichni požádáni, aby přinesli své staré fotografie, bohužel se však nenašel nikdo a tak večerní vzpomínkový program přednesl pan Král, který vybral a promítnul archivní fotografie. Při prohlížení snímků se už do diskuse zapojili starší členové, kteří se na obrázcích někdy poznali. Zavzpomínali jsme však i na členy, kteří už mezi námi nejsou, ale kteří pro náš Klub kdysi hodně znamenali. V úvodu jsme viděli několik snímků z opavské výstavy kaktusů z roku 1927, tyto kaktusy byly se sbírky pana Kukola. Celou tuto sbírku zdědil v roce 1945 pan Kitler, který byl jedním z prvních našich členů nově založeného kroužku kaktusářů v Ostravě roku 1954. Pak už jsme se podívali do sbírek dalších našich prvních členů pana Zavadila, Litnera, Kobzy, ale také do sbírek, kde se jezdilo na zájezdy jako p. Fleischer, Šuba apod. Dále jsme si připomenuli fotografiemi všechny nejznámější naše tehdejší pěstitele a organizátory jako př. Janota, Svoboda, Jelínek, Bahounek, Plešingerová, Brandejs, Tůma, MUDr. Plesník, Ing. Grym, Nimrichter, Špok, Polášek a další a další. Vzpomenuli jsme také některé větší kaktusářské akce jako sjezdy, zájezdy, výstavy, spolupráci s poláky, Němci atd. Tentokrát si na své přišli především starší členové a tak v nostalgické náladě proběhla i závěrečná tombola.

Nový výbor Klubu kaktusářů v Ostravě na volební období 2004 – 2007 je nyní v tomto složení:

Bunčec Lumír - jednatel
Král Lumír – předseda a redaktor Ostravského listu
Kubita Oldřich – revizní komise
Ostravský Ota - pokladník
Ing. Skoumal Vladimír - distributor
RNDr. Štarha Roman, Ph.D. - místopředseda
Ing. Vilášek Miroslav - knihovník
Wilk Jaromír – revizní komise

U S N E S E N Í

výroční členská schůze Klubu kaktusářů v Ostravě

Výroční členská schůze Klubu kaktusářů v Ostravě konaná dne 2.2.2004:

1. Schvaluje zprávu o činnosti Klubu včetně jeho hospodaření za rok 2003.
2. Ukládá výboru, aby se v roce 2004 řídil programem a rozpočtem, tak jak byly přítomným předneseny a jimi schváleny.
3. Ukládá zabezpečit a spolupracovat s frýdeckým Klubem na zorganizování symposia „Kaktusy v Pobeskydí 2004“, a zájezdu na jižní Moravu.
4. Ukládá zabezpečit dne 4.9.2004 setkání gymnofilů v Ostravě.
5. Souhlasí s pokračováním ve výběru 10.-Kč vstupného při členských schůzích na krytí nákladů při jejich zajišťování.
6. Souhlasí s výběrem členských a účelových příspěvků na rok 2004 takto:

- časopis Kaktusy	240,-Kč
- Ostník	80,-Kč
- členský příspěvek	50,-Kč
celkem	370,-Kč

7. Uděluje k 50. výročí za zásluhy a propagaci Klubu funkci „Čestný člen“ výboru s poradním doživotním hlasem Ing. Jaromíru Chvastkovi, MUDr. Vladimíru Plesníkovi, Lubomíru Poláškoví a Milanu Tůmovi.

8. Výroční členská schůze ukládá výboru publikovat plný text usnesení v březnovém Ostníku.

Schůze se zúčastnilo 29 členů Klubu, s přihlédnutím k paragrafu 5, čl. 8. "Stanov" je usnesení výroční schůze právoplatné, jelikož pro usnesení hlasovali všichni přítomní.

Ostrava, 2.února 2004

Za správnost: jednatel: Lumír Bunčeka

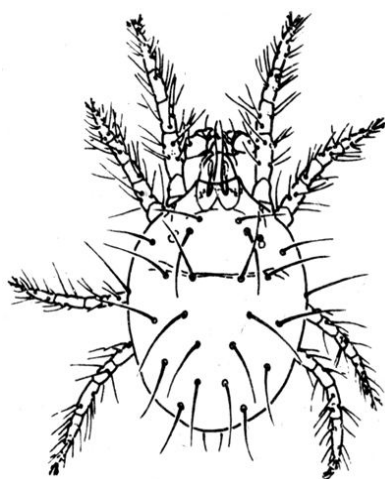
Naši jubilanti

Letos oslaví dne 27. března krásné kulaté životní jubileum náš dlouholetý člen pan **Jaroslav Kovalský**. Kamarádský a ochotný přítel, pomoci při každé naší kaktusářské akci, docházející do Klubu už několik desetiletí. Dlouhá léta kamarádil s našim bývalým jednatelem př. Brandejsem, dnes má mnoho dalších přátel. Vidáme jej při každé naší pravidelné schůzce, ale i na jiných kaktusářských setkáních. Přejeme našemu jubilantu do dalších let ještě mnoho zdraví, štěstí a pohody, jakož i mnoho dalších pěstitelských úspěchů.

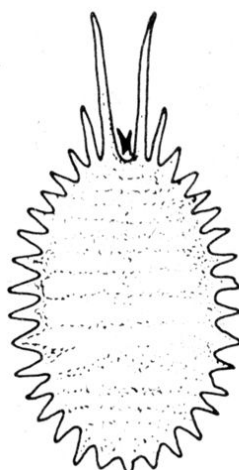
Poznáváme škůdce a choroby – 3.

Škůdci, kteří se na kaktusech nejčastěji vyskytují patří mezi savé škůdce a jsou zřejmě nejčastějšími nevitányými hosty ve sbírce. V našich podmínkách mezi ně nejčastěji patří savý roztoč sviluška, (nazývaný též červený pavouček) - červená

sviluška chmelová (*Tetranychus urticae*), která napadá i většinu dalších rostlin pěstovaných ve sklenících. Dospělé svilušky jsou asi 0,5 mm velké, pavoukovité, dlouze chlupaté se čtyřmi páry nohou, barvy zelenohnědé, zelenožluté nebo oranžově červené, žijí většinou v koloniích. Svilušky se pohybují pomalu a na spodní straně listů tvoří husté pavučinky. Na kaktusech se nejprve vytvoří šedavý, později hnědnoucí povrch, který v poslední fázi začne korkovatět. V optimálních podmínkách, při teplotách kolem 30°C, naklade jedna samička až 100 vajíček. Při této teplotě se z vajíček vyvíjí další generace již za 7 dnů. Populace svilušky ve sklenících jsou schopny získat během krátké doby odolnost vůči chemickým přípravkům na ochranu rostlin a proto se chemická ochrana stává často málo účinnou a je třeba přípravky střídát. Sviluška dokáže napáchat obrovské škody a pletiva poškozená sáním regenerují jen velmi pomalu. Sviluška je velmi nebezpečná proto, že prakticky není vidět (lze je pozorovat pod lupou) a většinou registrujeme až první příznaky poškození rostlin. Zásah nesmíme odkládat a čím včasnější aplikace insekticidu, tím větší šance na záchranu rostlin. Důležité je přesně dodržet návod výrobce a postřík aplikovat několikrát po sobě, aby došlo k likvidaci všech vývojových stádií.

sviluška

červci

Červci – **vlnatka** (*Pseudococcus* sp.) a **kořenovka** (*Rhizoecus falciferi*) a další podobné druhy jsou také nepříjemnými návštěvníky, ale jimi způsobené škody nejsou většinou tak rozsáhlé jako u svilušky. Poznáme je a odhalíme většinou včas, a to tak, že se na stoncích či kořenech objeví málo pohyblivá, voskovým obalem potažená tělíčka těchto škůdců. Je to větší přisedlý nebo málo pohyblivý hmyz, pokrytý bílým voskovým výměškem, vyskytující se jak na kaktusech, tak i na jiných okrasných rostlinách, žije ojedinele i v koloniích. Tropické a subtropické druhy červců jsou asi 1-3 mm dlouhé s bílým voskovým povlakem, který je ve vlhkých podmínkách účinně chrání před přílišnou vlhkostí. V našich sklenících je pak rovněž velmi účinně chrání před chemickými postříky, proto je dobré do postříků přidávat nějaké smáčedlo. Samičky kladou 200-350 vajíček, přičemž mohou žít až 8 měsíců. Červci škodí jak sáním, tak vylučováním medovice. mohou rostliny velmi oslabit především během vegetačního klidu. Jakmile zjistíme jejich přítomnost na kořenech či na stoncích kaktusu, musíme zamořený kaktus individuálně ošetřit. Chemické ošetření je nutné rovněž aplikovat několikrát za sebou dle návodu.

Lumír Král

Letem kaktusovým světem – rychlý přehled známých druhů

Aporocactus flagelliformis je známý kaktus, který se snadno pěstuje. Jeho stonky jako malík tlusté, se každý rok o něco prodlouží. Kvete na jaře květy asi 8 cm dlouhými. Dobře se vyjímá v zavěšené nádobce, ale nezapomeňte na jeho krátké ostré trny. *A. mallisonii* (*Heliaoporus smithii*) je podobný, ale ve všech částech větší druh. Má tlustší stonky, delší trny a větší květy.

Další kaktusy příslušné k rodu *Astrophytum* jsou v mládí žebernatě kulovité a později dostávají válcovitý tvar. Podle druhu jsou 15-30 cm vysoké a dospělé rostliny kvetou v létě žlutými květy. *Astrophytum capricorne* má pokřivené trny. *A. ornatum* nese dlouhé přímé trny a *A. myriostigma* (biskupská čepice) nemá žádné trny.

Chamaecereus silvestrii je již dlouhou dobu oblíbený, rychle se rozrůstá 8 cm dlouhými stonky, na kterých se v časném létě objevují červené květy. Pokud si myslíte, že kaktusy nekvete, pak vyzkoušejte tento kaktus.

Naproti tomu v bytě nikdy nevykvétá *Cephalocereus senilis*. Má však jinou ozdobu, jeho válcovité tělo, až 30 cm vysoké, je úplně pokryto dlouhými vlasy, až 12 cm. *Cereus peruvianum* se najde v mnoha sbírkách, jeho stonek bývá 60 až 90 cm vysoký a v létě nese 15 cm dlouhé květy. *C. jamacaru* je docela podobný, ale jeho trny jsou žluté a květy bílé. Ty, které se otevírají v noci jsou ještě delší. *C. peruvianus monstrosus* je pomalu rostoucí mutant s bizarním vzhledem.

Echinofossulocactus (*Stenocactus*) se vyznačuje stočenými žebry ve tvaru závitů. Kulovité tělo je 15 cm velké a trny měří 2,5 cm. Tvoří několik druhů jako jsou *Echinofossulocactus multicosatus*, *E. hastatus* nebo *E. zacatecasensis*.

Echinocactus je pomalu rostoucí kaktus s kulovitým tělem, který naroste do velikosti asi 22 cm za asi 10 let. Nejznámější druh je *Echinocactus grusonii*, který na vrcholku hustou zlatou korunku a na žebrech nápadné trny. V bytě nekvete, pro kvetení si vyberte tmavě růžově kvetoucí *E. horizonthalonius*.

U některých druhů kaktusů *Echinocereus* je trochu nejasností v pojmenování. Druhy *Echinocereus pectinatus* a *E. rigidissimus* si jsou velmi podobné, mají válcovité tělo, asi 25 cm vysoké, pokryté trny a kvetou vonnými růžovými květy. Mnohem menší je *E. knippelianus* je spíše kulovitý a méně trnitý. *E. salm-dyckianus* má zářivě oranžové květy.

K rodu *Cleistocactus* patří druhy pomalu rostoucí, velké a hustě pokryté trny, které vykvétají až po mnoha letech. *Cleistocactus straussii* je z nich nejoblíbenější. Za několik desítek let vyroste do výšky 120 cm i více.

K vlasovitým kaktusům patří *Espotoa*. Podobně jako *Cephalocereus* má stříbřitý vzhled, ale navíc má trny. *Espotoa lanata* tvoří 30 až 60 cm vysoké válcovité tělo a v bytě nevykvétá. *E. melanostele* je zprvu bílá, později její vlasy zčernají. (pozn. Zde se osvědčuje vždy z jara postřik některým odmašťovadlem, jako jar apod. pak opláchnout čistou vodou opět vydatným postřikem).

Echinopsis nemá nic pozoruhodného na kulovitém či vejčitém těle, ale jeho předností je spolehlivé kvetení každým rokem v létě. Nejznámějším druhem je *Echinopsis eyriesii*, který má na výrazných žebrech trny, hnědé, asi 0,5 cm dlouhé a má vonné květy o délce 15 cm. *E. rhodotricha* je větší, jeho trny jsou dlouhé 2,5 cm a jeho květy nevoní.

Milan Tůma

Informace

--- Předplatné Slovenského časopisu *Cactaceae etc.* bude i s poštovným pro letošní rok stát 230.-Kč.

--- Zájemci o zájezd na jižní Moravu pořádaný ve dnech 10.-12.9.2004, necht' podávají své přihlášky předsedovi Klubu. Letos bude vybírána předběžně spočítaná částka na dopravu a nocleh 800.-Kč (popřípadě záloha 500.-Kč a zbytek v autobusu) do června, nejpozději na setkání Pobeskydí 2004, aby se nestalo jak loni, že 8 účastníků odřeklo na poslední chvíli a neposlali za sebe ani náhradu. Pak se všem zbývajícím účastníkům zájezd poněkud prodražil. Pokud budeme vědět přesný počet v červnu, dá se zařídit větší nebo menší autobus a předejít tak zbytečnému doplácení ceny zájezdu. Ještě jednou připomínám: kdo nezplatí do června, tak pak už nemůže počítat s tím, že se zájezdu účastní. Děkuji všem za pochopení.

--- Schůzky pěstitelů kaktusů a jiných sukulentů s promítáním diapozitivů a přednáškou se konají každé první pondělí v měsíci (mimo letních prázdnin) od 17.hodin na ubytovně ČD v sadu B.Němcové. Přijďte mezi nás.

--- Internetové stránky našeho Klubu: <http://www.gardening.cz/ostnik>

--- Informace týkající se činnosti Klubu kaktusářů v Ostravě i příspěvky do Ostníku zasílejte na adresu předsedy: lumir.kral@iol.cz

Adresy autorů:

Bunčec Lumír, Na návsi 95, Ludgeřovice

Král Lumír, O. Synka 1815, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 723 274 571.

MUDr. Plesník Vladimír, Nezvalovo nám. 846, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 596 910 790.

RNDr. Štarha Roman, Ph. D., Ostrava, Šalounova 623, Ostrava 3, 70300. e-mail: starha@tiscali.cz

Tůma Milan, Podroužkova 1679, 708 00 Ostrava – Poruba, mobil: 604 181 134.

OBSAH – BŘEZEN 2004

Z literatury	34
Drobnička	36
Rod <i>Conophytum</i> XIX.	37
Databáze rostlin rodu <i>CONOPHYTUM</i>	38
Rod <i>Rebutia</i> K. Sch. – část 2	39
Živé kameny – miniatury pro okna...	43
Útržky z kroniky	43
Z naší činnosti	44
Usnesení	45
Naši jubilanti	45
Poznáváme škůdce a choroby	45
Letem kaktusovým světem – rychlý přehled známých druhů	47
Informace	48

OSTNÍK

Vydavatel: Klub kaktusářů v Ostravě, březen 2004

Šéfredaktor: Lumír Král, O. Synka 1815, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 723 274 571.

Objednávky a distribuce: Ing. Skoumal Vladimír, M.Bayera 6038, 708 00 O.-Poruba, tel: 596951955.

Ostník

Časopis Klubu kaktusářů v Ostravě

Číslo 329.
Ročník 33.
Duben 2004

Ceropegia leroyi Rauh et Marnier – Lapostolle, KuaS 15:178,1964.

Z literatury

Kakteen und andere Sukkulente č. 12 / 2001

Titulní stranu tohoto rozšířeného čísla zdobí působivý snímek divoce otrněných *Echinocereus engelmannii* v přírodě. Prvý článek obsahuje popis a pozorování lokalit v centrální Bahii (Brazílie), kde roste *Micranthocereus flaviflorus*, **subsp. densiflorus**. Díky dobře placeným a ochotným průvodcům z řad domorodců se autorům podařilo navštívit a fotografovat naleziště několika druhů melokaktusů, arojadoí, pilocereusů, ale také pereskií, tilandsií, *Discocactus zehntneri* a jiných kaktusů a xerofytů. V červnu - červenci byly 40-50 cm vysoké exempláře mikrantocereusu v plném květu. Na modrozelených válcovitých výhonech, krytých žlutými, jehlovitými trny, byly v blízkosti temene postranní pseudocefálie. Z nich vyrůstají jen 20 mm dlouhé, početné, žlutočervené květy. Je to v našich podmínkách pěstitelsky vděčný druh. Semena dobře klíčí a semenáče naroubované na *Erioc. jusbertii* rychle rostou. Již při dosažení výšky 20 cm začínají u nás kvést v době mezi listopadem a lednem. Vyžadují zimování nad 12°C, po nasazení poupat je vhodné je umístit na několik dnů na vytápěný parapet (16 snímků).

Mammillaria perezdelarosae patří podle pěstitelů mamilárií mezi nejhezčí druhy tohoto rodu. Jen málo sbírek se může chlubit tímto druhem, který spolu s *M. bombycina* a *M. moelleriana* se řadí mezi *Stylothelae*. Tělo válcovitého tvaru je zahaleno hustými, bělavými, hvězdicovitě rozloženými trny, z jejichž středu vyrůstá zpravidla jediný silnější a delší, hnědočerný střední trn s háčkem na konci. Manželům Fuchsovým se podařilo koupit dva semenáčky v jednom již zlikvidovaném zahradnictví v Anglii. Na plném výsluní ve skleníku oba dobře rostly a každoročně bohatě kvetly. Při výšce 15 cm se však tělo kladlo na rostliny v okolí a proto se rozhodli, že se pokusí jeden semenáč rozříznout v půli a hlavu zakořenit. Snímek dokumentuje velkou dutinu probíhající osou rostliny, kterou obklopoval téměř neznatelný cévní svazek. Přesto po zasypání řezné rány dřevěným uhlím a vysazení hlavy do suchého substrátu, který po několika týdnech spodem navlhčili, došlo k vytvoření bohatých kořenů a rostlina dále prosperuje a kvete (3 snímky).

Nevšední je pozorování období květů u skupiny *Echinocereus scheeri*. Článek opatřený 15 dokumentárními snímky vývoje a otevírání květů (ráno, v poledne, večer) provází tabulka, která shrnuje výsledky pozorování. Periodické otevírání květů souvisí s osvětlením a teplotou v okolí rostlin. Cihlově červené květy tohoto druhu jsou otevřeny v době, kdy je sluneční svit malý (za deště), nebo úplně chybí, tedy v noci (tzv. nyknastie). Při vyšších teplotách a za slunečného počasí se zavírají obvykle mezi 9. – 17. hodinou. Květy *Echinocereus salm-dyckianus*, jsou otevřeny po celý den a zavírají se jen v noci. Podobně se chovají oranžové květy *Echinocereus sanpedroensis* (2 tabulky se záznamy o počasí, teplotě a době zavírání květů).

Květy o průměru až 13 cm má *Edithcolea grandis*, jedna z nejhezčích kosmatcovitých rostlin, rostoucí ve východní Africe. Tělo představují bohatě rozvětvené, poléhavé nebo polovzpřímené články, hustě porostlé tvrdými, hnědými trny. Obdivuhodná kresba symetricky uspořádaných hnědočervených skvrn na květech bývá přirovnávána k perským kobercům. Je pěstitelsky náročnější. V zimě musí být v naprostém suchu a teplota nesmí klesnout pod +10°C. Hlavní období růstu je od července do září, ve vyhovujícím substrátu (směs zvětralé žuly s malým přídavkem rašeliny, mající na povrchu vrstvu perlitu) roste poměrně rychle. Autor

doporučuje tuto rostlinu náchylnou ke hnilobě na konci podzimu ošetřit fungicidy (3 snímky).

Jméno věhlasné mexické znalkyně kaktusů, **Dr. Helia Bravo-Hollis**, nese řada po ní pojmenovaných rostlin. Zemřela čtyři dny před dovršením sta let (1901-2001). Zpracovala nejpodrobnější a nejúplnější přehled všech známých i nově objevených kaktusů v Mexiku, tři díly „Las Cactaceas de México“. Mezi její spolupracovníky patřili např. Meyrán, Matuda nebo Sánchez Mejorada. S nimi založila Spolek kaktusářů v Mexiku. Publikovala více než 100 článků o kaktusech a sama popsala řadu nově objevených kaktusů. Dva průvodní snímky zobrazují jednak 99-letou oslavenkyni, jednak na její počest pojmenovanou *Mammillaria bravoae*, dnes řazenou jako poddruh k *Mam.hahniana*.

Notocactus roseoluteus je poměrně velký kaktus, dosahující průměru až 18 cm a stejné výšky těla. Pokožka v barvě měděné patiny pokrývá 15-18 žeber, členících se na výrazné hrboly. Mezi hrboly jsou zanořeny bílé, plstnaté areoly, nesoucí 4 do kříže postavené střední trny, až 3 cm dlouhé, bodavé, zpočátku světle hnědé s tmavší špičkou a bází. Krajních trnů stejné barvy bývá 8. Květy zvonkovitého tvaru o průměru až 8 cm, rostou v podobě věnce kolem temene. Petály jsou leskle lososovité barvy s tmavším středním pruhem, do jícnu barva přechází v sytě žlutou. Typická červená blizna je obklopena oranžovými prašníky. Roste na kopcích v departamentu Rivera, Uruguay. Vybírá si místa na výsluní kde roste ve štěrbinách skalisek, často vyplněných tlejícím zbytky rostlin a kamennou drtí. K rychlému a dobrému růstu v našich podmínkách vyžaduje větší květináče, substrát se 30% přídatkem humusu. Plné výsluní, zalévat v delších intervalech ale vydatně, také v zimě je vhodná slabá zálivka k zachování kořenového systému. Teplota by neměla klesnout pod 8°C. Tento druh je považován za spojovací článek mezi ostatními notokaktusy a *Not. herteri* (snímek květu).

Sedum furfuraceum (= drobné, šupinaté) patří mezi odolné trvalky poléhavého až splývavého růstu. Málo se větvící kmínky jsou 5-15 cm dlouhé, na nich jsou tmavě zelené, na slunci až purpurově zbarvené, masité lístky vejčitého tvaru. Jejich povrch je zpočátku hladký, pak překryt vrstvičkou voskovité látky, která se třepí na drobné šupinky. Pochází ze San Luis Potosí, Mexiko. Pěstovat v minerálně-humózním substrátu. Na výsluní a při nevelké zálivce si zachová typický nízký vzrůst. Je vhodné do závěsných květináčů. Množí se odlomenými listy a kmínky (snímek).

Rozsáhlý cestopisný článek popisuje rozšíření pravého „kadidlového“ stromku **Boswellia sacra** na jihu arabského poloostrova, zejména v Jemenu. Již staří Egypťané znali a užívali kadidlo, myrhu a „dračí krev“ (červená pryskyřice z plodů jedné palmy, nebo z dračinců) při náboženských obřadech. Zajímavá jsou historická data o obchodu s těmito vysoce ceněnými vonnými látkami, dováženými hlavně ze Somálska. Byly také jedním z darů, který nesli Tři králové Ježíškovi do Betléma. Rod *Boswellia* představují xerofytní stromy lahvicovitého tvaru, které v mládí připomínají sukulenty s kaudexem. Mimo plánku hlavních lokalit jejich růstu článek zpestřuje 7 snímků rostliny samotné, květů a plodů i prostředí ve kterém rostou. Na Blízkém Východě je kadidlo stále užíváno k provonění bytů, podobně jako se u nás v kostele užívá do kaditelnic. Kadidlo se využívá nejen ve voňavkářství, ale také k odpuzení komárů, do zubních past, přírodních léčiv, nátěrů atd.

K rostlinám doporučeným pro pěstitele tentokrát patří: **Frailia castanea** (dříve *Fr. asterioides*, s hnědou pokožkou, na níž se vyjímají bílé plstnaté areoly na nízkých žebrech. Malé žluté květy jsou samosprašné. Dobře roste v písčito-zemitém substrátu, na přistíněném místě, při bohaté zálivce v létě, ale chladném a suchém

zimování), **Mammillaria carmenae** (nejprve byla popsána její žlutě otrněná forma s bílými květy, dnes ve sbírkách najdeme i kusy a rezavě hnědými trny a růžovými květy. Tato nádherná kytka by ve sbírce neměla chybět. Daří se jí v čistě minerálním, písčitém substrátu, na místě chráněném před poledním úpalem. V létě vydatně zalévat, v zimě chladno a sucho), **Schlumbergera opuntiioides** (drobná epifytický rostoucí, pochází z Brazílie. Ač byla popsána již 1923 je stále vzácná. Její vzhled a květy nezapřou příbuznost s Vánočním kaktusem. Pěstovat v písčito-humózním substrátu, v polostínu, v zimě při teplotě 12-15°C. Množí se oddělenými články, lépe roste naroubovaná na selenicereusovou podložku), **Epiphyllum hookeri** (humózní substrát, stinné stanoviště, hodně vlhka, i v zimě lehká zálivka při teplotě 12-15°C. Dobře se množí zakořeňováním výhonů, má velké, bílé květy se žlutými prašníky a bliznou), **Kalanchoe scapigera** (patří do čeledi *Crassulaceae*, často je množena k prodeji jako v zimě kvetoucí kytka s nápadně červenými květy s tmavým středem. Potřebuje písčité substrát, výsluní, chladné přezimování se slabou, občasnou zálivkou. Velké rostliny se snadno množí odřezky konců výhonů), **Aeonium tabuliforme** (také patří do čeledi *Crassulaceae*, pochází z Kanárských ostrovů, kde je hlavní lokalitou výskytu ostrov Tenerife. Má nápadně ploché a husté růžice světle zelených listů, nejlépe roste v písčitém substrátu, dobře snáší celoroční vystavení ve volném prostoru, je značně mrazuvzdorná, ale doporučuje se ochrana před přemokřením. Až 60 cm vysoké květní stvoly nesou sírově žluté květy. Množí se jen výsevem, rostliny po odkvětu hynou).

Jméno **H. W. Viereck** je mezi kaktusáři dobře známé ještě i dnes. Narodil se roku 1903 v meklenburgském městečku Schorrentin a jeho životní osudy jej zanesly až do Mexika. Jako 17-letý nedostudovaný gymnazista tam odjel s celou rodinou. Otec zde koupil malý ranč, kde pěstovali rýži, bavlník, cukrovou třtinu a fazole. Na stařícké Fordce vozil úrodu čínskému obchodníkovi do vzdáleného města Victoria. Na kaktusy začal myslet až po opakovaných žádostech zahradního inspektora z rodného města o jejich zaslání. Stal se lovcem kaktusů a téměř až do smrti posílal do Evropy tisíce kaktusů i jiných exotických rostlin. Obchodoval hlavně s německou firmou Haage, která má v archivu řadu písemných dokumentů o vzájemných stycích. Pro nás jsou zajímavé jeho styky s p. Sadovským a Dr. Schützem, kterým dodával hlavně astrofytu s přesným údajem o nalezišti. To přispělo k sepsání dvou knih o astrofyttech: Haage, Sadovský „Kakteen-Sterne“, a Sadovský, Schütz „Die Gattung Astrophytum“. Obě stále patří ke kaktusářské klasice. Za druhé světové války se musel vrátit do Německa, od r. 1941 sloužil v německé armádě. V poválečné době r. 1945 byl několikrát Sověty zadržen až v prosinci 1946 zemřel hladem v internačním táboře. (8 dobových, černobílých snímků).

Manželé Breckwoldtovi neúspěšně pátrali na uvedeném nalezišti po **Ferocactus pilosus** se žlutými trny. Soudí, že jediný kvetoucí žlutotrný exemplář, zachycený na fotografii, je náhodný „albín“ tohoto druhu.

MUDr. Vladimír Plesník

Drobničky

♠ KuaS v roce 2001 vyšel na 380 stranách s téměř 650 vyobrazeními. Na jeho odborném obsahu se podílelo 74 autorů. K častým tématům patřily popisy cest na naleziště kaktusů a sukulentů, méně bylo popisů nových objevů. Pravidelnou

součástí každého čísla časopisu byly informace o vybraných druzích rostlin, jednak podrobné v tzv. kartotéce, jednak stručné v seriálu o pěstitelsky zajímavých druzích. Až třetinu obsahu zabírají spolkové zprávy německého, rakouského a švýcarského spolku kaktusářů, necelá čtvrtina je věnována inzerátům. KuaS vyniká kvalitou tisku na křídovém papíru, výběrem vynikajících snímků, z 95% barevných a pravidelností dodávky čtenářům. Postrádám větší pozornost pěstitelské problematice, což možná souvisí s bohatou sítí obchodníků s kaktusy a sukulenty i s tím, že milovníci těchto rostlin nemají hluboko do kapsy...

♣ V časopise „Journal of the American Society for Horticultural Science“, Vol. 125, 2000, s. 81-85 je uveřejněn zajímavý článek o rodu **Schlumbergera**. Pomocí studia isoenzymů zárodečné tkáně z 56 klonů divokých i kulturních rostlin bylo zjištěno, že je možné podle profilu isoenzymů rozdělit všechny vyšetřené rostliny do 40 skupin-klonů. Lze tak určit také mateční rostliny některých uměle vzniklých kultivarů. Odlišné jsou profily čtyř divokých druhů: *Sch. kautskyi*, *Sch. opuntioides*, *Sch. orssichiana* a *Sch. russeliana*. Tyto druhy byly dosud jen málo využity k hybridizaci a vypěstování nových variet rodu *Schlumbergera*, proto lze očekávat další obohacení sbírek o nové hybridy.

MUDr. Vladimír Plesník

Madagaskar

Madagaskar je prastarý ostrov, který se oddělil od Afriky v oblasti dnešního jižního Somálska a vzdaloval se od pobřeží na jihovýchod. Dnes jej od Afriky odděluje Mozambický průliv, který má v nejužších místech něco málo přes 400 km. Ostrov je rozdělen centrální vrchovinou Plateau Central, která směřuje přibližně od severu k jihu a tvoří přirozenou hranici mezi sušší západní a vlhčí východní částí ostrova. Srážkově bohatá východní část má neustálý přísun vody díky jihovýchodnímu pasátu. Výjimkou nejsou ani oblasti, kde denně prší a jejichž roční srážkový úhrn dosahuje v průměru 5000 mm. Západní část leží ve srážkovém stínu centrální vrchoviny. Nejsušší oblastí je jihozápadní část ostrova, kde spadne průměrně 350 – 400 mm srážek. Jejich nepravidelnost však způsobuje, že podstatná část roku je zcela bez vody. Prší jen v období dešťů, které připadá na několik málo dnů v únoru a březnu. V některých letech postihují kraj dlouhá sucha.

Značná vzdálenost ostrova od Afriky přináší přirozeně trochu odlišné endemité rostliny i živočichy. Navíc lze na Madagaskaru rozlišit desítky často ostře ohraničených ekosystémů. V průběhu dlouhých desítek milionů let vznikl naprosto unikátní ekosystém tzv. trnitého buše. Trnitý buš pokrývá veškeré subaridní oblasti a malou část semiaridních oblastí jihozápadního Madagaskaru. Na svých okrajích volně přechází do porostů opadavého a poloopadavého lesa. Trnitý buš na jihozápadě ostrova je představován dvěma krajními typy s celou řadou přechodů, lišících se rostlinnou skladbou v závislosti na podloží, nadmořské výšce, množství srážek, intenzitě zemědělského užívání krajiny a na dalších faktorech. Neblahý vliv na přírodu má zemědělství, kdy jsou vykáceny stromy pro nové políčka, které se však už špatně regenerují. Navíc s příchodem civilizace na ostrov s sebou lidé přinesli i nové polní plodiny jako *Agave* či *Opuntia*, které snášejí ideální podmínky

trnitého buše. Suché oblasti Madagaskaru obývají sukulenty, které se přizpůsobily tvrdším podmínkám s nedostatkem vody.

Podle Keraudrenové (1961) a Koechlina (1972) lze rostlinná společenstva trnitého buše charakterizovat následujícími body:

- vrstva travin řídká, na extrémních stanovištích chybí docela
- vrstva mechů téměř neexistuje
- hemicryptofyty a termofyty se vyskytují vzácně
- prvky epyfytní, saprofytní a parazitické jsou málo četné
- přítomnost trnitých a ostnitých rostlin, "lahvových" stromů, sukuletních a cereiformních prvků včetně přítomnosti některých palem
- morfologická a fyziologická obdoba některých amerických suchých kontinentálních formací
- floristicky se trnitý buš nejvíce přibližuje africkým rovníkovým formacím suchých lesů

M. Keraudrenová dále v trnitém buši rozlišuje tři základní patra:

1. stromové – dosahuje v typických případech výšky 8 – 12 m, výjimečně 15 – 30 m. Je tvořeno jednak malými stromy v běžném slova smyslu, dále zástupci čeledi *Didiereaceae* (sukulentní fanerofyty) a konečně stromy průměrného vzrůstu (rod *Adansonia*; výška až 30 m). Nejhustší zapojení je mezi 2 – 3 m. Většinou se jedná o opadavé nebo poloopadavé stromy. Hojně jsou zastoupeny četné druhy rodu *Euphorbia*, které se však habituelně značně odlišují od afrických druhů (dosahují výšky 4 – 8m, mají dřevitý kmen a sukulentnost se projevuje až na úrovni větví a listových orgánů). Zástupci *Didiereaceae* tvoří na mnoha místech nejvyšší patro. Přítomny jsou také "lahvovité stromy" – *Adansonia*, *Moringa*. Pozoruhodná je morfologická konvergence trnitého buše s některými rostlinnými společenstvy ve střední a jižní Americe. Nejnápadnější je právě u stromového patra - podobnost např. *Alluaudia montagnaci* s *Idria columnaris* z Baja California či *Didierea madagascariensis* s *Fouguerea splendens* z polopouští jihu USA a severu Mexika je až zarážející.

2. tzv. "liánová" vrstva – v době sucha je reprezentována jen dřevitými nadzemními částmi. Mnoho lián je fyziologicky značně jedinečných – jsou to fanerofyty. Poněkud překvapivá je přítomnost *Asclepiadaceae* (hlavně *Cynanchum*) a *Cucurbitaceae*. Čeledi *Rubiaceae*, *Asteraceae*, *Fabaceae*, *Rhamnaceae*, *Vitaceae* a *Pasifloraceae* jsou zastoupeny méně, než by se dalo očekávat.

3. spodní patro – je biologicky nejsložitější vzhledem k rozmanitosti prvků, které jej tvoří. Travní porosty jsou vzácné a více méně lokální, byliny se objevují jen v určitém období roku. Přesto je však známo i mnoho vytrvalých bylin a bylinných sukulentů (*Kalanchoe*, *Aloe*). Mnoho druhů jsou geofyty.

Rostliny adaptované na stanoviště s nedostatkem vody se obecně nazývají xerofyty. Na Madagaskaru se vyskytuje spousta zajímavých rostlinných druhů, rodů a čeledí s rozmanitou směsí morfologických, fyziologických, biochemických a dalších adaptací s množstvím ekologických strategií jak přežít v místech, kde je málo vody, nebo v místech, kde se voda vyskytuje výhradně v podobě mlhy. Jako sklerofyty bývají označovány rostliny s malými tuhými listy schopnými silně omezit transpiraci. V nepříznivých částech roku mohou téměř docela vyschnout, jakmile se podmínky zlepší, využijí je naplno pro svůj růst. Sukulenty řeší problém nedostatku vody jejím hromaděním ve zdužnatělých částech těla. Podle toho, která část rostlinného těla je tomuto účelu přizpůsobena, rozdělujeme sukulenty na tři základní typy – sukulenty listové, stonkové a kořenové. Sukulenty, xerofyty a sklerofyty nejsou žádnými taxonomickými skupinami a je nutné je chápat jako určité životní formy.

Zástupci základních životních forem rostlin v trnitém buši charakterizovaném dominantním druhem *Alluaudia procera*: 1 – *Albizia tullearensis*, 2 – *Diospyros latispathulata*, 3 – *Alluaudia procera*, 4 – *Selaginella nivea*, 5 – *Cyphostemma laza*, 6 – *Pachypodium geayi*, 7 – *Croton* sp., 8 – *Alluaudia dumosa*, 9 – *Gyrocarpus americanus*, 10 – *Aloe divaricata*, 11 – *Euphorbia* sp., 12 – *Alluaudia humberitii*, 13 – *Xerosicyos danguyi*, 14 – *Maerua nuda*.

Zástupci základních životních forem rostlin v trnitém buši charakterizovaném dominantním druhem *Alluaudia comosa*: 1 – *Commiphora monstrosa*, 2 – *Cassia meridionalis*, 3 – *Bauhinia grandidieri*, 4 – *Alluaudia comosa*, 5 – *Rhigozum madagascariensis*, 6 – *Euphorbia leucodendron*, 7 – *Xerophyta dasyliroides*, 8 – *Pachypodium lamerei*, 9 – *Blepharis calcitrapa*, 10 – *Terminalia subserrata*, 11 – *Xerosicyos danguyi*, 12 – *Croton* sp., 13 – *Megistostegium perrieri*, 14 – *Delonix adansonioides*, 15 – *Selaginella nivea*, 16 – *Alluaudiopsis fiherenensis*, 17 – *Euphorbia onococlada* (oba obrázky podle Koechliina, 1972)

První z těchto typů vznikl na vlhčích místech jihozápadního Madagaskaru. Ve vlhčích místech dominují mohutné stromy, jako např. *Tamarindus indica*, který byl na ostrov zavlčen z Afriky nebo baobab *Adansonia madagascariensis*. Dále se v porostu vyskytují sukulenty *Aloe vaombe* a *A. divaricata*, keře *Cryptostegia madagascariensis*, *Flacourtia ramontchi*. Na sušších lokalitách převažují původní druhy pryšců *Euphorbia intisi*, *E. onococlada*, *E. enterophora*, různé druhy akácií, z lian pak *Asparagus vaginellatus*. Na neporušených stanovištích se dosud nacházejí původní společenstva trnitého buše, avšak vždy se značným savanovitým charakterem.

Druhým krajním typem je trnitý buš rostoucí v nejsušších oblastech. Dal by se označit jako hraniční typ suchého opadavého lesa. Vzhledem k minimálnímu podílu travin ve společenstvu již není možné jej označit pojmem savana. Roste téměř výhradně na vápencích, které v mnoha případech vytvářejí krasová území. Snadno přístupný vápenec napomáhá odtoku již tak velmi vzácné vody. Ekologickou dominantu společenstva tvoří sukulentní druhy pryšců např. *E. intisi*, *E. stenoclada* a zástupci endemické čeledi *Didiereaceae* (*Didierea trollii*, *D. madagascariensis*, *Alluaudia montagnaci*, *A. procera*). Zapojený porost dosahuje výšky okolo 6 metrů a vytvářejí impozantní les.

Čeď *Didiereaceae* obsahuje kaktusářům dobře známé sukulentní endemické 4 rody s 11 druhy:

Alluaudia procera Drake, 1901
Alluaudia mantagnacii Rauh W., 1961
Alluaudia ascendens Drake, 1901
Alluaudia humberitii Choux, 1934
Alluaudia dumosa Drake, 1901

Alluaudia comosa Drake, 1901
Didierea trollii Capuron & Rauh, 1961
Didierea madagascariensis Baillon H. E., 1880
Alluaudiopsis marnieriana Rauh W., 1961
Alluaudiopsis fiherenensis Humbert & Choux, 1934
Decaryia madagascariensis Choux, 1934

Husté keřové patro na Madagaskaru dorůstá asi do výšky 3 metrů a je složeno z xerofytních dřevin a sukulentů. Za zmínku stojí častý výskyt lian rodů *Cynanchum* a *Folotsia*. Jejich popínavé sukulentní stonky mají zcela redukované listy. Velké plochy jižně od Toliary poa pokrývá téměř souvislý, asi 2 metry vysoký sekundární porost sklerofytních bylin a keřů, který zřejmě vznikl sukcesí po vykácení původních dřevin a následném vypasení. V místech současného vypasení se rozkládají savany.

Trnitý buš obývají ještě nápadnější stromy, byť je nalezneme jen roztroušeně a ojediněle. Jde o rod **Adansonia** z čeledi *Bombacaceae*, známý jako baobab. Na Madagaskaru roste sedm z osmi známých druhů tohoto rodu a z nich je na ostrově šest endemických. Na jihozápadě se pak vyskytují dva druhy - *Adansonia madagascariensis* a *Adansonia fony*. Celý rod je znám svým mohutným kmenem a zvláště utvářenou korunou. I baobaby patří mezi sukulenty. V tomto případě jde o specifickou stonkovou sukulenci, kterou označujeme jako pachykaulní, protože funkci zásobárny vody převzal kmen vyplněný měkkým, pórovitým pletivem. U baobabů, ale i u dalších rodů jako např. *Moringa*, či *Pachypodium* došlo ještě k dalšímu přizpůsobení. Chloroplasty umístěné těsně pod povrchem kůry zajišťují částečnou asimilaci i v bezlistém stavu.

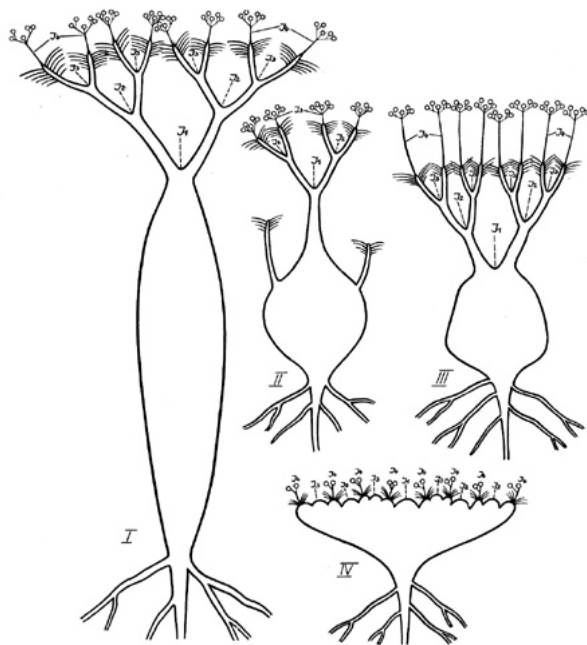
Dnes rozlišujeme 8 druhů baobabů – rod *Adansonia*

sekce	druh	rozšíření	výška kmene	šířka kmene
<i>Brevitubae</i>	<i>Adansonia grandidieri</i>	západní Madagaskar	25 m	3 m
	<i>Adansonia suarezensis</i>	severní Madagaskar	25 m	2 m
<i>Digitata</i>	<i>Adansonia digitata</i>	Afrika (zavlečen na Madagaskar i do tropů jiných kontinentů)	25 m	10 m
<i>Longitubae</i>	<i>Adansonia rubrostipa</i> (<i>A. fony</i>)	západní a jihozápadní Madagaskar	5 – 8 m	3 m
	<i>Adansonia madagascariensis</i>	severozápadní Madagaskar	5 – 20 m	2 – 3 m
	<i>Adansonia za</i> (<i>A. alba</i>)	západní Madagaskar	30 m	5 m
	<i>Adansonia perrieri</i>	znám jen z 5 míst v okolí Montagne d'Ambre na severu Madagaskaru	30 m	?
	<i>Adansonia gibbosa</i> (<i>A. gregorii</i>)	severozápadní Austrálie	8 – 10 m	?

Na jihozápadě Madagaskaru roste pět druhů rodu **Pachypodium** (*P. geayi*, *P. lamerei*, *P. rutenbergianum*, *P. rosulatum* var. *gracilius* a *P. horombense*). Na území Hatokaliotsy je rod zastoupen pouze druhem *P. geayi*, dorůstajícím výšky osmi metrů. Od blízkce příbuzného a dosti podobného druhu *P. lamerei* se odlišuje plstnatým listem a plstnatými přírůstkami stonku.

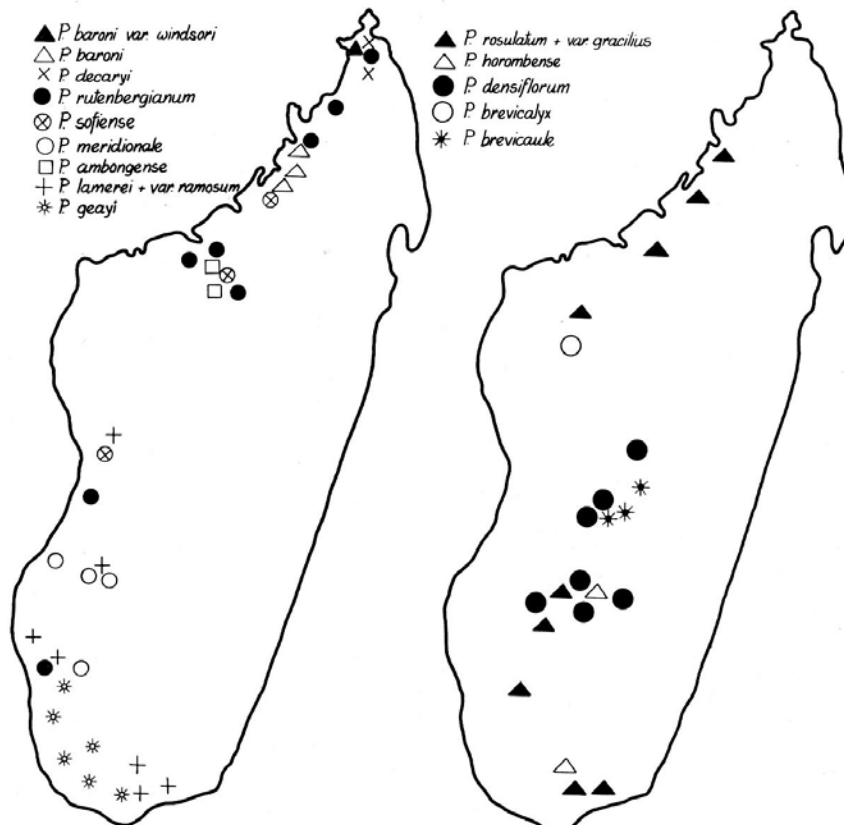
Pachypodium Lindl. je velmi oblíbeným rodem mezi pěstiteli kaktusů, ale i mezi amatéry, kteří je považují za nepravé palmy. Už v šedesátých letech minulého století popularizoval tento rod W. Rauh, který studoval rostliny na Madagaskaru a napsal o nich spoustu zajímavých článků. Nová módní vlna pěstování pachypodií přišla asi před 20 lety a přetrvává dodnes, neboť rostliny mají zajímavou mnohotvárnost stonků i květů. Tři zástupce pachypodií můžeme často vidět i za okny laiků nebo na pultech květinových síní. *Pachypodium geayi*, ale hlavně *P. lamerei* a *P. laelii* ssp. *saundersi* se totiž staly vcelku běžným zahradnickým sortimentem. Botanicky patří do čeledi *Apocynaceae*.

Schématické znázornění tvarové rozmanitosti madagaskarských pachypodií a mapa Madagaskaru

Madagaskar je domovem (podle posledního rozdělení) 9 druhů pachypodií, které rostou prakticky na celém území ostrova s výjimkou vlhkých východních oblastí. Všechny druhy i jejich variety jsou na Madagaskaru endemické. Pachypodia se obecně vyznačují sukulentními stonky a podle Raunkiaerova systému základních životních forem je řadíme mezi fanerofyty a 1 druh (*P. brevicaulis*) je možno zařadit mezi chamaefyty. Tři madagaskarské druhy dorůstají stromovitých rozměrů a největší z nich je *P. geayi* Cost. et Bois.

Výskyt pachypodií na Madagaskaru: vlevo červeně a bíle kvetoucí druhy, vpravo žlutě kvetoucí druhy

Na jihozápadě Madagaskaru, v subaridních oblastech, kde se vytvořil ekosystém trnitého buše, jsou zástupci rostlinného společenstva výborně adaptováni k dlouhému suchu. To platí i o *P. geayi*, které může v době bohaté na srážky hromadit ve svém sukulentním stonku množství vody, kterou využívá během periody sucha. Dorůstá výšky 8–10 metrů a je tak jednou z největších solitér společenstva. Průměr stonku u báze bývá okolo 0,6 m, zřídka dosahuje průměru až 0,8 m. *P. geayi* má také nejdelší listy ze všech zástupců rodu. Jsou úzce celokrajné, krátce řapíkaté s podvinutými okraji. Dosahují délky až 450 mm a šířky okolo 20 mm. Na obou stranách jsou listy šedostříbřitě plstnaté, což je také jeden z rozlišovacích znaků od *P. lamerei*, které má listy lesklé a lysé. Plstnaté jsou i nejmladší přírůstky stonku a trny. Bohatě větvená terminální květenství nesou velké množství bílých květů, které jsou v poměru k velikosti celé rostliny značně malé. Korunní trubka je asi 10 mm dlouhá, na konci miskovitě rozevřená do průměru asi 20 mm. Z ní vyrůstá úplně odkrytý kónus prašníků. Korunních lístků je 5, před rozvinutím jsou stočené a překrývají se. Plodem je měchýřek asi 160 mm dlouhý o průměru 20–40 mm. Semena jsou žlutavá, 8–10 mm dlouhá, s chmýrem na apikálním konci. V přírodě se tento druh vyskytuje v jihozápadních oblastech ostrova s nejnižším ročním úhrnem srážek. Roste na vápencových podkladech, pouze vzácně ho lze objevit na pískovcích. Nachází se v rovinatých terénech, tak i na svazích s expozicí k severovýchodu či k severozápadu. Během vegetace zajišťují pachypodiím asimilaci především listy, ale i po jejich opadu rostlina asimiluje díky chloroplastům umístěným v podpovrchových vrstvách kůry. Zajímavé je i pravidelné utváření koruny, ke kterému dochází v důsledku rozvětvení vždy po vytvoření terminálního květenství.

Při pěstování ve skleníkové kultuře vycházíme z poznatků získaných na lokalitách. Druh *P. geayi* je méně tolerantní k pěstitelským přehmatům a složení substrátu než *P. lamerei*. Během vegetace vyžaduje dostatek tepla, světla (nikoli sluneční úpal) i vody. Pokud můžeme mladým rostlinám dopřát dostatek tepla a co nejvíce světla i v zimě, semenáče pak vegetují plných 12 měsíců a jejich roční přírůstky dosahují až 250 mm. Semena si udržují klíčivost asi 2 roky. Získat rostliny *P. geayi* do sbírky není v současné době obtížné. Byla zvládnuta i pěstitelská technika, takže některým sběratelům tento sukulent kvete.

Flora Madagaskaru

Podle seznamu publikací *Flore de Madagascar et des Comores* se na Madagaskaru nacházejí téměř všechny zástupci čeledi cévnatých rostlin:

1. <i>Marattiaceae</i>	75. <i>Olacaceae</i>	148. <i>Rhopalocarpaceae</i>
2. <i>Ophioglossaceae</i>	76. <i>Opiliaceae</i>	149. <i>Tiliaceae</i>
3. <i>Hymenophyllaceae</i>	77. <i>Loranthaceae</i>	150. <i>Malvaceae</i>
4. <i>Cyatheaceae</i>	78. <i>Balanophoraceae</i>	151. <i>Bombacaceae</i>
6. <i>Dennstaedtiaceae</i>	79. <i>Aristolochiaceae</i>	152. <i>Sterculiaceae</i>
7. <i>Lindsaeaceae</i>	80. <i>Rafflesiaceae</i>	153. <i>Dilleniaceae</i>
8. <i>Davalliaceae</i>	81. <i>Hydnoraceae</i>	154. <i>Ochnaceae</i>
9. <i>Pteridaceae</i>	82. <i>Polygonaceae</i>	155. <i>Theaceae</i>
10. <i>Adiantaceae</i>	83. <i>Chenopodiaceae</i>	156. <i>Hipericaceae</i>
11. <i>Vittariaceae</i>	84. <i>Amaranthaceae</i>	157. <i>Guttiferae</i>
12. <i>Aspleniaceae</i>	85. <i>Nyctaginaceae</i>	158. <i>Dipterocarpaceae</i>
13. <i>Athyriaceae</i>	86. <i>Phytolaccaceae</i>	159. <i>Elatinaceae</i>

14. <i>Thelypteridaceae</i>	87. <i>Aizoaceae</i>	160. <i>Canellaceae</i>
15. <i>Aspidiaceae</i>	88. <i>Portulacaceae</i>	161. <i>Violaceae</i>
16. <i>Blechnaceae</i>	89. <i>Basellaceae</i>	162. <i>Flacourtiaceae</i>
17. <i>Lomariopsidaceae</i>	90. <i>Caryophyllaceae</i>	163. <i>Bixaceae</i>
18. <i>Grammitidaceae</i>	91. <i>Nympheaceae</i>	164. <i>Samydaceae</i>
19. <i>Polypodiaceae</i>	92. <i>Ceratophyllaceae</i>	165. <i>Turneraceae</i>
20. <i>Parkeriaceae</i>	93. <i>Ranunculaceae</i>	166. <i>Passifloraceae</i>
21. <i>Gleicheniaceae</i>	94. <i>Menispermaceae</i>	167. <i>Begoniaceae</i>
22. <i>Schizaeaceae</i>	95. <i>Annonaceae</i>	168. <i>Cactaceae</i>
23. <i>Osmundaceae</i>	96. <i>Winteraceae</i>	169. <i>Tymelaceae</i>
24. <i>Marsileaceae</i>	97. <i>Myristicaceae</i>	170. <i>Lythraceae</i>
25. <i>Salviniaceae</i>	98. <i>Monimiaceae</i>	171. <i>Sonneratiaceae</i>
26. <i>Equisetaceae</i>	99. <i>Lauraceae</i>	172. <i>Lecythidaceae</i>
27. <i>Lycopodiaceae</i>	100. <i>Hernandiaceae</i>	173. <i>Rhizophoraceae</i>
28. <i>Selaginellaceae</i>	101. <i>Papaveraceae</i>	174. <i>Combretaceae</i>
29. <i>Psilotaceae</i>	102. <i>Capparidaceae</i>	175. <i>Myrtaceae</i>
30. <i>Isoëtaceae</i>	103. <i>Cruciferae</i>	176. <i>Melastomataceae</i>
31. <i>Cycadaceae</i>	104. <i>Moringaceae</i>	177. <i>Oenotheraceae</i>
32. <i>Taxaceae (Podocarpaceae)</i>	105. <i>Nepenthaceae</i>	178. <i>Halorrhagaceae</i>
33. <i>Typhaceae</i>	106. <i>Droseraceae</i>	179. <i>Araliaceae</i>
34. <i>Pandanaceae</i>	107. <i>Podostemaceae</i>	180. <i>Ombelliferae</i>
35. <i>Potamogetonaceae</i>	108. <i>Hydrostachyaceae</i>	181. <i>Cornaceae</i>
36. <i>Najadaceae</i>	109. <i>Crassulaceae</i>	182. <i>Alangiaceae</i>
37. <i>Aponogetonaceae</i>	110. <i>Saxifragaceae</i>	183. <i>Vacciniaceae</i>
38. <i>Scheuchzeriaceae</i>	111. <i>Pittosporaceae</i>	184. <i>Ericaceae</i>
39. <i>Alismataceae</i>	112. <i>Cunoniaceae</i>	185. <i>Myrsinaceae</i>
40. <i>Hydrocharitaceae</i>	113. <i>Montiniaceae</i>	186. <i>Primulaceae</i>
41. <i>Triuridaceae</i>	114. <i>Myrothamnaceae</i>	187. <i>Plombaginaceae</i>
42. <i>Graminae</i>	115. <i>Hamamelidaceae</i>	188. <i>Sapotaceae</i>
43. <i>Cyperaceae</i>	116. <i>Rosaceae</i>	189. <i>Ebenaceae</i>
44. <i>Arecaceae</i>	117. <i>Connaraceae</i>	190. <i>Oleaceae</i>
45. <i>Araceae</i>	118. <i>Leguminosae</i>	191. <i>Loganiaceae</i>
46. <i>Lemnaceae</i>	119. <i>Geraniaceae</i>	192. <i>Gentianaceae</i>
47. <i>Flagellariaceae</i>	120. <i>Oxalidaceae</i>	193. <i>Apocynaceae</i>
48. <i>Restionaceae</i>	121. <i>Linaceae</i>	194. <i>Asclepiadaceae</i>
49. <i>Xyridaceae</i>	122. <i>Erythroxylaceae</i>	195. <i>Convolvulaceae</i>
50. <i>Eriocaulaceae</i>	123. <i>Zygophyllaceae</i>	196. <i>Humbertiaceae</i>
51. <i>Commelinaceae</i>	124. <i>Rutaceae</i>	197. <i>Hydrophyllaceae</i>
52. <i>Pontederiaceae</i>	125. <i>Simaroubaceae</i>	198. <i>Boraginaceae</i>
53. <i>Juncaceae</i>	126. <i>Burseraceae</i>	199. <i>Verbenaceae</i>

54. <i>Liliaceae</i>	127. <i>Meliaceae</i>	200. <i>Avicenniaceae</i>
55. <i>Amaryllidaceae</i>	128. <i>Malpighiaceae</i>	201. <i>Labiaceae</i>
56. <i>Velloziaceae</i>	129. <i>Trigoniaceae</i>	202. <i>Solanaceae</i>
57. <i>Taccaceae</i>	130. <i>Polygalaceae</i>	203. <i>Scrophulariaceae</i>
58. <i>Dioscoreaceae</i>	131. <i>Dichapetalaceae</i>	204. <i>Bignoniaceae</i>
59. <i>Iridaceae</i>	132. <i>Euphorbiaceae</i>	205. <i>Pedaliaceae</i>
60. <i>Musaceae</i>	133. <i>Callitrichaceae</i>	206. <i>Gesneriaceae</i>
61. <i>Zingiberaceae</i>	134. <i>Buxaceae</i>	207. <i>Lentibulariaceae</i>
62. <i>Burmanniaceae</i>	135. <i>Anacardiaceae</i>	208. <i>Acanthaceae</i>
63. <i>Orchidaceae</i>	136. <i>Aquifoliaceae</i>	209. <i>Plantaginaceae</i>
64. <i>Casuarinaceae</i>	137. <i>Celastraceae</i>	210. <i>Rubiaceae</i>
65. <i>Piperaceae</i>	138. <i>Hippocrateaceae</i>	211. <i>Cucurbitaceae</i>
66. <i>Chloranthaceae</i>	139. <i>Salvadoraceae</i>	212. <i>Lobeliaceae</i>
67. <i>Didymelaceae</i>	140. <i>Icacinaceae</i>	213. <i>Campanulaceae</i>
68. <i>Salicaceae</i>	141. <i>Sapindaceae</i>	214. <i>Goodeniaceae</i>
69. <i>Myriaceae</i>	142. <i>Didiereaceae</i>	215. <i>Composae</i>
70. <i>Ulmaceae</i>	143. <i>Balsaminaceae</i>	
71. <i>Moraceae</i>	144. <i>Rhamnaceae</i>	216. <i>Huperziaceae</i>
72. <i>Urticaceae</i>	145. <i>Vitaceae</i>	217. <i>Trichopodaceae</i>
73. <i>Proteaceae</i>	146. <i>Eleocarpaceae</i>	
74. <i>Santalaceae</i>	147. <i>Chlenaceae</i>	

Nejčastěji vyskytující se rostliny na Madagaskaru:

Anacardiaceae - *Operculicarya decaryi*

Apocynaceae - *Lochnera rosea* (L.) G. Don

Asclepiadaceae - *Cryptostegia madagascariensis* Bojer, *Stapelianthus madagascariensis* (Chaux) Choux, *Stapelianthus insignis* B. Desc., *Folotsia* sp., *Cynanchum* sp., *Stapelianthus keraudrenae*

Burseraceae - *Commiphora* sp.

Caesalpiniaceae - *Tamarindus indica*

Crassulaceae - *Kalanchoe beharensis* Drake, *Kalanchoe grandidieri* Baill., *Kalanchoe arborescens* H. Humb.

Cucurbitaceae - *Xerosicyos danguyi* H. Humb

Euphorbiaceae - *Euphorbia intisi* Drake, *Euphorbia stenoclada* Baill., *Euphorbia onoclada* Drake, *Euphorbia tulearensis* Rauh, *Euphorbia cylindrifolia* Marn.-Lap. et Rauh, *Euphorbia enterophora* Drake, *Euphorbia plagiantha* Drake, *Euphorbia aff millii* Drake, *Euphorbia croizatii* Léandri, *Euphorbia delphinensis* Ursch et Léandri, *Euphorbia leucodendron* Drake, *Uapaca bojeri*

Liliaceae - *Aloe vaombe* Decorse, *Aloe divaricata* Bgr., *Aloe rauhi* Reyn.

Leguminaceae - *Delonix adansonoides*

Malvaceae - *Megistostegium perrieri*

Moringaceae - *Moringa drouhardii* Jum.

Orchideaceae - *Turraea* sp., *lamellea* sp.

Selaginellaceae - *Selaginella nivea* L.

Solanaceae - *Solanum* sp.

Tiliaceae - *Grewia* sp.

Velloziaceae - *Xerophyta* sp., *Xerophyta pinnifolia*

Zástupci čeledi *Cactaceae* nezůstali věrni jen americkému kontinentu a tak i na tomto ostrově najdeme izolované druhy rodu *Rhipsalis* např. *R. horrida* Bak., *R.*

fasciculata (Wild.) Haw. Bohužel, na Madagaskaru se však setkáte i s jinými druhy. Na ostrov je dovezl člověk a dnes jsou mnohé lokality původních společenstev výrazně potlačovány invazním chováním těchto uměle zavlečených druhů. Jedná se především o dva zástupce opuncí - *Opuntia ficus - indica*, *Opuntia monacantha* a o jeden druh cereusu. Původně sloužily tyto druhy jako rostliny pěstované pro plody a zároveň se používaly jako rostliny k olemování pozemku, oplocení zahrad atp. Dodnes jsou opuncie a cereusy pěstovány především na jihu ostrova.

Použitá literatura:

- Jacobsen H.: Das Sukkulantenlexikon, VEB Gustav Fischer Verlag, Jena, 1983.
Hošek P.: V zemi baobabů, Vesmír 2, 79–86, 1999.
Hošek P.: Války mezi kaktusy, Vesmír 80, 640–647, 2001.
Kunte L.: *Adansonia fony* – nejmenší z obrů, Živa 4, 158–159, 1993.
Kunte L.: *Alluaudia montagnacii* – vzácný sukulent jihozápadního Madagaskaru Cactaceae etc. 3, 92–94, 1995.
Kunte L.: Dobšíček I.: Svět madagaskarského trnitého buše. O práci biologické expedice LEMURIA v Hatokaliotsy. . Vesmír 8, 457–463, 1994.
Kunte L.: Madagaskar a kaktusy, Kaktusy 2, 55–56, 1999.
Kunte L.: Madagaskarská „palma“?, Živa 3, 118, 1995.
Kunte L.: *Pachypodium brevicaula* Bak. – skála mezi rostlinami, Kaktusy 1, 31, 2000.
Kunte L.: *Pachypodium rosulatum* var. *gracilius* Perr. – endemit pohoří Isalo, Kaktusy 2, 38–40, 1999.
Kunte L.: *Pachypodium rutenbergianum* Vatke (Apocynaceae)., Cactaceae etc. 2, 63–64, 1994.
Kunte L.: Dobšíček I., Svět madagaskarského trnitého buše I. a II., Vesmír 73, 457–463 a 578–580, 1994.
Rauh W.: Kuas, články o Madagaskaru na pokračování 1961–67
Rauh W.: The Didiereaceae, Ashingtonia 2: 2–5, 1975.
Rauh W.: Xerofytní vegetace jihozápadního Madagaskaru I a II, Živa 27 (65), 95–99 a 176–179, 3 a 5, 1979.
Rauh W.: Succulent and xerophytic plants of Madagascar I. a II., Strawberry Press, Mill Valley 1995.
Rowley G. D.: The Adenium and Pachypodium Handbook, Botley, 1983.
Rowley G. D.: Caudiciform a Pachycaul Succulent 1987

Zpracoval: Lumír Král

Letem kaktusovým světem – rychlý přehled známých druhů – 2.

Ferocactus latispinus se pozná podle hákovitě zahnutých červených trnů. Jen málokdy kvete, pro kvetení si raději vyberte *F. acanthodes* s oranžovými květy v létě.

Rod *Gymnocalycium* zahrnuje mnoho druhů a mnohé z nich jsou dosti běžné. Mají menší kulovité, zelené a žebnaté tělo s trny, ale jsou mezi nimi rarity s úplně červeným nebo žlutým zabarvením. Jsou to barevné formy *Gymnocalycium mihanovichii friedrichii*, které se nazývají *Hibotan* nebo kaktusy s červenou čepičkou. (zde je nutno podotknout, že je zde celá škála barev od světlé žluté až téměř po černou). Jejich jasně barevným stonkům chybí chlorofyl a proto se roubojí na zelenou podložku.

Zde je nutno podotknout na *Haageocereus*, který se obtížně získává. Hlavním druhem je *Haageocereus chosicensis*, široce sloupovitý kaktus, jehož zelené tělo zakrývají štětinkovité trny.

Hamatocactus setispinus je blízce příbuzný ferokaktusu, má výrazná žebra s velkými zahnutými trny, ale žebra jsou hrbolovitá a stáčejí se. Žluté květy se pravidelně objevují každé léto.

Lobivia je vhodným kaktusem pro začátečníky, který je jen 8 až 15 cm vysoký a ochotně kvete červeným nebo žlutým květem. Znáмым druhem je *Lobivia famatimensis*, má vejčité tělo pokryté prohnutými žlutými trny a kvete velkými zlatožlutými květy. *L. aurea* a *L. hertrichiana* jsou kulovité a silně žebnaté kaktusy, které kvetou v létě velkými květy.

Jajákoliv velká sbírka kaktusů obsahuje nějaké zástupce rodu *Mammillaria*. Tyto kaktusy jsou oblíbené pro malé rozměry a pro spolehlivé kvetení již u mladých rostlin, navíc některé z nich tvoří po odkvětu nápadné plody. Jedním z jejich poznávacích znaků je nepřítomnost žeber, která jsou nahrazena bradavkami s trny na vrcholu. Oblíbeným druhem je *Mammillaria bosacana*.

Milan Tůma

Průmyslová hnojiva

Při práci s průmyslovými hnojivy je nutno dodržovat určitá základní hygienická pravidla. Tato hnojiva většinou leptají na ruku pokožku a z tohoto důvodu používáme gumové rukavice. Za větrného počasí může práškové hnojivo vniknout do očí a způsobit zánět. V tomto případě oči vypláchneme čistou vodou. Proto za větru používáme ochranné brýle, stavíme se tak, aby hnojivo bylo odnášeno větrem od nás nebo práškovým hnojivem za větru nehnojíme. Pokud je možné použít hnojivo granulované, dáme mu přednost. Po rozhození průmyslového hnojiva je nutno ho zapravit do půdy, aby jako například u dusíkatých hnojiv neztratilo na účinnosti. Jen rychle rozpustná hnojiva, jako jsou ledky, které se rozhazují před deštěm, se nemusejí zapravovat do půdy.

THOMASOVA MOUČKA: je černohnědý až červenohnědý prášek, nápadně těžký.

DUSÍKATÉ VÁPNO: je kypré a lehké a ve vodě se nerozpouští.

DRASELNÉ SOLI a SÍRAN DRASELNÝ: se ve vodě nerozpouštějí.

LEDEK VÁPENATÝ a LEDEK AMONNÝ: se ve vodě rozpouští.

LEDEK OSTRAVSKÝ a VÁPENEC: se ve vodě nerozpouštějí, zato se rozpouštějí v octě.

CITRAMFOSKA: se nerozpouští ani ve vodě ani v octě.

SUPERFOSFÁT: se rozpozná od mletého fosfátu tak, že po přidání menšího množství vody mazovatí, kdežto mletý fosfát nikoliv.

Milan Tůma

Masožravky a dění kolem nich

Stále mnozí kaktusáři se snaží své sbírky rozšířit o některé atrakce, ať již to jsou tilandsie nebo podobné rostliny. Taktéž se někteří věnují třeba masožravkám, jako např. předseda a redaktor časopisu Ostník, př. Lumír Král. Proto jsem nejen mu, ale i ostatním před časem napsal do Ostníku o těchto rostlinách stručný článek. Ale tak jako jsou stále objevovány novinky u rostlin kaktusů, tak tomu je i u masožravých

rostlin. Poslední novinkou, která byla objevena loni a již se rozšířila i do několika málo sbírek u nás je i dosud velmi vzácná *Dionaea muscipula vegetariana*. Tak jako její sestra předchůdkyně *Dionaea muscipula* byla a stále je atrakcí při lapání hmyzu, tak i nový objev udivuje svými schopnostmi. Kolem rostliny vidíme roztroušen různý drobný hmyz, který tato rostlina usmrcuje svými jedovatými výpary, ale nepozře je. Rostlina kolem sebe vždy ukusuje pouze vrchní částí různých trav, hlavně šťavnatých a pokud v jejím dosahu není co „polknout“, tak se pomalu posouvá svou podzemní hlízou dále za „potravou“. Proto ani její pěstování třeba ve skleníku není zcela bez problému. Nejlépe se jí daří venku, kde bez obtíží přečká i zimu, jelikož taktéž přechází do zimního spánku a v létě se může pomalu posouvat za „potravou“. Půdu snáší středně těžkou, dostatečně zásobenou živinami a s neutrální PH. Latinský popis byl v roce 2003 uveřejněn v zahraničním časopise Sukulentum plantum.

Podle zahraničního zdroje zpracoval: Tůma Milan

Z naší činnosti

Hned dne 1.3. proběhla naše pravidelná schůzka se skvělou přednáškou, kterou nám přednesl vzácný host z frýdeckého Klubu pan Ivo Žídek. Koncem loňského roku se zúčastnil expedice na Madagaskar a tak jsme viděli stovky nádherných obrázků z tohoto ostrova. Pan Žídek je velmi dobrý pěstitel a specialista na sukulentní kaudexní rostliny, zvláště pak na adenia, pachypodia, euforbie a další. Již před cestou si vyřídili potřebná povolení na dovoz rostlin, aby mohli nakoupit u největší firmy na Madagaskaru pana Alfreda, který vystavil certifikáty na zakoupené rostliny. Pan Alfredo má rostliny volně nasázené pod širým nebem na záhonech, většinou velké, staré kaudexní kytky s velkým výběrem a patřičnými cenami. V úvodu přednášky jsme viděli několik obrázků z hlavního města a pak už vyrazili do kopců, které jim doporučil známý botanik pan Lavranos. Pak už následoval rychlý slet nádherných obrázků z přírody, kde jsme viděli vždy hned několik obrázků jednoho druhu – vše odstartovalo *Pachypodium brevicaulis*. Následovaly snímky orchidejí, aloí, senecií, kalanchoí, ipomeí, euforbií, plumerií, adenií, komifor a dalších druhů mezi nimi samozřejmě pachypodia. Nebyli bychom na Madagaskaru, abychom neviděli spoustu dalších endemitů jako adansonie, allaudie, euforbie, cerepegie, které se vyskytují jen zde. Byla to skvělá přednáška, zvláště pro milovníky jiných sukulentů a tak lze jen poděkovat za pěkný večer a doufat, že se přednášejícím panem Žídkem v budoucnu setkáme ještě jednou. Na závěr schůzky bylo mezi přítomné slosováno několik rostlin.

Poděkování

Dovolte mi, abych všem členům ostravského Klubu kaktusářů touto cestou poděkoval za jmenování Čestným členem výboru. Toto vyznamenání mě velmi překvapilo a potěšilo. I když teď na schůzky prakticky nechodím, občas něco vyplodím pro Ostník a tím se alespoň trochu podílím na činnosti Klubu. Ještě jednou všem děkuji.

Tůma Milan

Útržky z kroniky

Po založení kroužku kaktusářů v Ostravě byli členové velmi aktivní, jezdili po návštěvách sbírek zúčastňovali se sjezdů v Brně, Liberci, Ostravě, Olomouci, pořádali výstavy kaktusů apod. Popularita pěstování kaktusů stoupala a členů v kroužku přibývalo. Mezi nejznámější tehdejší kaktusáře patřili např.: př. Adam, Ing. Duda, Gibl, Huvar, Janota, Jelínek, Kempný, Kitler, Kobza, Koziel, Litner, Mikula, Minol, Plešinger, Tajduš, Zavadil a další. V pozdějších letech někteří z nich zakládali nové kroužky v blízkých městech - Hranice, Odry, Orlová, Havířov, Karviná, Poruba apod.

Na obr. zleva - př. Minol, Huvar, Janota, Jelínek a Kempný

Informace

--- Stejně jako loni pořádají Výstavní trhy a.s. na Černé Louce výstavu pod názvem DOMOV 2004 s podtextem – Květy na Černé Louce. Výstava se bude konat ve dnech 15.-18.4.2004 od 9.30-17.30 hodin. Klub kaktusářů v Ostravě zde bude prezentovat 50 let své činnosti. Organizační záležitosti z naší strany zařizují manželé Poláškoví z firmy UNIPOL, za což jim velice děkujeme.

--- Zájemci o zájezd na jižní Moravu, necht' podávají své přihlášky předsedovi Klubu a zaplatí úhradu na dopravu a nocleh 800.-Kč (popřípadě zálohu 500.-Kč) nejpozději na červnové schůzce nebo na setkání ve Frýdlantu - Pobeskydí 2004. Kdo nezaplatí do června, tak pak už nemůže počítat s tím, že se zájezdu účastní. Organizátoři zájezdu děkují za pochopení

--- 1.5.2004 proběhne už tradiční setkání kaktusářů pod názvem „První máj v Chrudimi“.

Adresy autorů:

Král Lumír, O. Synka 1815, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 723 274 571.

MUDr. Plesník Vladimír, Nezvalovo nám. 846, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 596 910 790.

Tůma Milan, Podroužkova 1679, 708 00 Ostrava – Poruba, mobil: 604 181 134.

OBSAH – DUBEN 2004

Z literatury	50
Drobničky	52
Madagaskar	53
Letem kaktusovým světem – rychlý přehled známých druhů – 2.	61
Průmyslová hnojiva	62
Masožravky a dění kolem nich	62
Z naší činnosti	63
Poděkování	63
Útržky z kroniky	64
Informace	64

OSTNÍK

Vydavatel: Klub kaktusářů v Ostravě, duben 2004

Šéfredaktor: Lumír Král, O. Synka 1815, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 723 274 571.

Objednávky a distribuce: Ing. Skoumal Vladimír, M.Bayera 6038, 708 00 O.-Poruba, tel: 596951955.

OSTNÍK

Časopis Klubu kaktusářů v Ostravě

Číslo 330.
Ročník 33.
Květen 2004

Speciální jubilejní číslo

**Klub kaktusářů v Ostravě
1954-2004**

Posledních deset let činnosti Klubu kaktusářů v Ostravě

Po pádu totality snad ve všech kaktusářských Klubech v republice značně poklesl stav členů, nevyhnula se tomu ani Ostrava. Koncem roku 1990 zaplatilo příspěvky Klubu 110 členů a ke konci roku 1993 už jen 74 členů. Tento stav kolem 70 členů přetrvává prakticky celých deset let. Zůstávají jen ti skalní, opravdu zanícení kaktusáři. Celoroční program akcí je velmi zajímavý a pestrý, možná i lepší než v minulosti. Na přednášky k nám jezdí přední pěstitelé, cestovatelé s kvalitními přednáškami, pořádáme spolu s frýdeckými kaktusáři návštěvy našich sbírek i zájezdy za kaktusy do jiných koutů republiky. Velmi úspěšnou akcí bylo setkání gymnofilů v Ostravě roku 1998, kde vystoupili přední odborníci na tento rod jako: pan Šorma z Hořic, Procházka z Brna, Till, Papsch, Neuhuber a Berger z Rakouska.

Velkou popularitu si získalo setkání kaktusářů pod názvem KAKTUSY V POBESKYDÍ, které vzniklo k oslavám 40. výročí našemu Klubu. Úspěch prvního setkání byl příčinou pořádání této akce každým rokem, letos se sejdeme ve Frýdlantu n.O. už po jedenácté. Během let se na přednáškách vystřídali přední odborníci z celé střední Evropy. Co jméno, to kaktusářský pojem:

Palkovice - 1994: Papsch, Kunte, Odehnal, Dráb, Staník, Šnicer, Šubík, Říha, Chvastek, Vrškový.

Palkovice - 1995: Wolf 2x, Soukup, Grym, Bušek, Sladkovský, Halfar.

Frýdlant n.O. (Ondrášek) - 1996: Grym, Pavlíček, Halda, Nagel, Pavelka, Draxler, Wolf, Odehnal.

Čeladná (Srdce Beskyd) - 1997: Král, Bohata, Amerhauser, Rausch, fi Rolizo, Ježek, Kühaas,

Frýdlant n.O. (Budoucnost) - 1998: Linke 2x, Pavelka, fi. Rolizo, Rushforth 2x.

Frýdlant n.O. (Budoucnost) - 1999: Papsch, Rushforth, Van Heeck, Vrškový, Ullmann

Frýdlant n.O. (Budoucnost) - 2000: Zachar 2x, Procházka, Papsch, Grym, Šnicer

Frýdlant n.O. (Budoucnost) - 2001: Havelík, Halda, Stützel, Myšák, kotel

Frýdlant n.O. (Budoucnost) - 2002: Antálek, Rausch, Sweitzer, Zachar, Wohlschlager

Frýdlant n.O. (Budoucnost) - 2003: Dráb, Grym, Horáček, Chvastek, Král, Nagel, Matuszewski, Procházka, Staník, Stuchlík, Šnicer, Vaško, Zatloukal.

Ostník jako první český kaktusářský časopis vydává v květnu roku 1999 (číslo 280) - přílohu CD ROM, které je věnováno především na historii kaktusářství na Ostravsku se spoustou fotografií, starých filmových a zvukových záznamů významných kaktusářů, pěstitelských článků atd. V roce 2001 vyšlo jubilejní 300. číslo Ostníku, našeho zpravodaje, který oslavil 30 let svého vydávání. Při této příležitosti vyšel druhý CD ROM se spoustou kaktusářských informací a kompletní index všech 30 ročníků Ostníku. Nyní v čísle 330. vychází k 50 letům našeho Klubu už třetí CD ROM, na své si přijdou především pěstitelé mamilárií. Dobrý ohlas měla i loňská výstava na Černé Louce pod názvem DOMOV 2003, kde jsme prezentovali činnost našeho Klubu expozicí kaktusů a sukulentů.

Letos slavíme 50. výročí Klubu kaktusářů v Ostravě a naším přáním je, aby počet členů přibýval a všichni byli spokojeni s připravovanými akcemi i se svými pěstitelskými úspěchy. Těšíme se na setkání se všemi, kteří přijdou naše hobby jakýmkoliv způsobem podpořit, aby kaktusářství na Ostravsku (a nejen zde) stále vzkvétalo a přinášelo všem radost s dosažených pěstitelských úspěchů.

LK

Z literatury

Kakteen und andere Sukkulente č. 1 / 2002

Parádní obrázek kvetoucího ***Notocactus ottonis* var. *vencluianus*** je slibným začátkem nového ročníku KuaS 2002. Vůbec, celé číslo tentokrát vyniká řadou výborných snímků jak z nalezišť, tak ze sbírek.

Hned úvodní článek s otazníkem v titulku „Je ***Echinopsis yuquina*** D. R. Hunt novým druhem?“ zavádí čtenáře do spletité historie neúplných popisů, provizorních údajů o nalezištích, názorů několika významných expertů i samotného objevitele F. Rittera (1956). Jeho importy pod značkou FR 807 uhynuly, znovu (1976) na stejném nalezišti sbíral tyto rostliny Rausch a Zecher. Vyznačují se růstem v hustých skupinách malých odnoží, z jejichž boků vyrůstají šarlatově červené květy, čnicí nad šídlovitými šedohnědými trny. Tvar a barva květů je typická pro lobivie, stejně jako další znaky (semeník, semena). Rozdíl je ve značně pozdní době květoschopnosti (14 let). Snadno se množí odnožemi, přesto je ve sbírkách vzácností (3 barevné snímky, 5 perokreseb).

Bohatě ilustrován je také cestopisný článek o putování severozápadním Mexikem a Sonorou. Na snímcích je prezentován výběr nálezů s převahou echinocereusů (***Ecer. bristolii, stoloniferus, subinermis, rigidissimus, fendleri, scopulorum***), ale také nálezy oblíbených mamilárií (***Mam. gueldemanni, haudeana, wilcoxii, mainae, goldii***). Nadšený cestovatel, autor článku se vyznává, že cesta Sonorskou pouští byla jeho nejkrásnějším zážitkem v Mexiku.

Astrophytum columnare „polycephala“ je rostlina nápadně odlišného tvaru od jiných astrofyt. Jak říká sám název (polycephala = mnohohlavá) vyrůstá po stranách těla podobného *A. myriostigma* řada větších hlav, z nichž zase vyráží menší hlavičky. Z jejich temene pučí poupata, která však vyrůstají v malé, více méně deformované květy. Autor koupil tuto raritu u firmy Haage v Erfurtu jako malou, na *hylocereusu* naroubovanou odnož. Po přeroubování na podložku z hybridního *trichocereusu* neustále tvoří nové pěti- nebo sedmižebné hlavy. Snad jde o náhodnou mutaci, nebo o heterozygotu, rád by našel někoho s podobnou zkušeností (3 snímky rostliny).

Rod *Eriosyce* má pověst neochotně kvetoucích rostlin, pěstován je hlavně pro nádherné a mohutné trny. Ojedinělý snímek kvetoucí ***Eriosyce aurata*** je dokladem velké trpělivosti i kaktusářského kumštu. Prvá poupata se objevila v temeni zhruba patnáctiletých rostlin o průměru kolem 20 cm, ale zpočátku vždy zaschla. Teprve po několika letech se v temeni největších rostlin (Ø 55 cm) podařilo několika poupatům proniknout mohutnou hradbou trnů navenek a předvést krvavě červené, ale poměrně malé květy (barevný snímek)

V galerii doporučených rostlin jsou: ***Astrophytum coahuilense*** (až donedávna samostatný druh, dnes zařazen pod *A. myriostigma*. Liší se však od něj hlavně šarlatovým až oranžovým středem květu, kdežto *myriostigma* má středy květů vždy jen žluté. Pokožka je hustě pokryta bílými vločkami, vyžaduje proto plné výsluní, minerální substrát s malým obsahem vápníku. Zálivka musí být i ve vegetačním období opatrná, nesnáší stále vlhký substrát), ***Escobaria missouriensis*** (i malé rostliny kvetou brzy na jaře velkými zelenožlutými až narůžovělými květy. Typický je velký počet odnoží, vedoucí ke vzniku krásných polštářů. Na suchém místě může zůstat venku i přes zimu), ***Crassula ausensis*** (velmi hezký a vzácný druh z Namibie. Listy tvořící hustou růžici mají opakvejitý tvar a jsou na povrchu hustě pokryty

drobnými bělavými skvrnkami. Nejlépe roste ve směsi písku a humusu, na výsluní se listy zbarví do hnědočervena. Zalévat jen málo, v zimě ponechat při 10°C). U všech tří jmenovaných je připojen barevný snímek.

Astrophytum myriostigma má neodnožující tělo kulovitého až krátce válcovitého tvaru, s pěti, někdy i čtyřmi žebry. Ve stáří jejich počet stoupá na osm, mohou se spirálovitě stáčet. Na ostrých hranách žeber jsou beztrnné areoly, které časem postupně splývají. Snadno kvete od jara do října až 6 cm širokými květy leskle žluté barvy, které se navečer zavírají. Pod lidovým názvem „biskupská čepice“ patří k nejznámějším kaktusům. Dobře rostou v minerálním substrátu, zimovat v chladnu, i v létě jen slabá zálivka. Snadno a rychle se množí výsevem, již tříleté semenáče jsou květoschopné. Bylo popsáno několik variet: *columnaris* mající tělo sloupovitého tvaru, u báze je zúžené, květy jsou menší. Var. *tulense* má také sloupovitý růst ale u báze není tělo užší. Var. *tamaulipense* si uchovává čtyři žebra i ve stáří, na žebrech jsou charakteristické příčné pruhy vloček. Exmpláře bez vločkované pokožky se označují jako forma *nudum*. Jsou známy krystalové, třížebné i monstrózní formy. Tento druh byl a je mateční pro řadu hybrid (snímek kvetoucí rostliny).

Notocactus langsdorfii, dříve *Wigginsia langsdorfii*, naposled přejmenován na *Parodia erinacea*. Má tělo v mládí kulovité, starší kusy mohou mít v průměru 12 cm při dvojnásobné výšce. Lesklá, tmavě zelená pokožka pokrývá 12-24 až 1,5 cm vysokých žeber, členěných na zřetelné hrboly, nesoucí areoly s bílou plstí. Květoschopné rostliny (od $\varnothing$ 5 cm) mají v temeni jemnou, bílou vlnu. Jehlovité trny trčí do stran, jsou zpočátku světle hnědé, později ztmavnou, krajní jsou až 1,5 cm dlouhé, středních bývá 1-4, jsou silnější a delší (až 3 cm). Žlutý květ s červenou bliznou se široce rozevívá a dosahuje $\varnothing$ až 4 cm. Není samosprašný, k opylení jsou potřebné aspoň dvě rostliny. Semenáčky rostou velmi pomalu, proto se často roubují. Vhodný je minerální substrát, může obsahovat i malý přírůstek humusu. V létě výsluní, snese i vysoké teploty, v zimě nesmí teplota klesnout pod 5°C. (Snímek kvetoucí rostliny).

Až 16 barevných snímků zachycuje krásu **konofyt**, o nichž se rozepsal L. Rennemann. Patří do veliké čeledi kosmatcovitých – *Mesembryanthemaceae*, čítající asi 120 rodů s tisíci druhů. Jejich tělo, podobně jako u rodů *Lithops*, *Argyroderma*, *Dinteranthus* aj. postrádá stonek a je redukováno na jeden pár vstřícných listů. Dosud bylo popsáno asi 300 druhů konofyt, lišících se od sebe barvou květů (bílé, žluté, oranžové, růžové, fialové) i tvarem sukuletních listů. Většina pochází z jižní části Namibie a západní části Kapské provincie a je adaptována na tamní klimatické poměry. Autor doporučuje jejich pěstování v silně propustném, drobném štěrku, bez obsahu humusu, nasypaném do keramické misky, obložené zvenčí aranžovací, nasávkovou hmotou Oasis. Její vlhkost stačí k tomu, aby nedocházelo k úplnému zaschnutí rostlin, ale ani je nenutí růst. Začátkem července se objevují v rýze mezi listy poupata květů, hlavním obdobím rozkvětaní konofyt je podzim. Jen v této době je opatrně zaléváme a přihnojujeme, ale od února až března nastává opět vegetační klid. Množí se výsevem nebo odnožemi, které je třeba odříznout ostrým nožem tak, aby nedošlo k poranění cévního svazku. Odnož zasadíme do substrátu a mírně zalijeme, většinou za 3 týdny se objeví první kořínky.

Pilosocereus azureus F. Ritter je jiný cereus, než s jakým se pod tímto jménem setkáme v evropských sbírkách. W.-R. Abrahamovi se podařilo najít lokalitu, na níž Ritter tuto rostlinu objevil a kterou pak neúplně popsal. Autor uveřejňuje snímky naleziště, pseudocefálie a květu a doporučuje pěstování tohoto atraktivního, bohužel až 5 m vysokého cereusu.

Specializované sbírky rodu **Agave** v Evropě nenajdeme, ale nemálo kaktusářů aspoň některou agáve pěstuje. Problémy spojené s růstem a zimováním vyřešil autor článku tak, že svou dvacetiletou **Agave americana** nejprve pěstoval ve velké plastické nádobě o $\varnothing$ 60 cm. Na zimu ji s pomocí souseda přenášel do sklepa. Ale po několika letech byla už tak velká, že se rozhodl vysadit ji do volné půdy na zahradě. Jámu vykopanou do hloubky 50 cm vyplnil směsí hlíny, písku a rašeliny, do které přesadil agave. Ta pak dělala divy. Zatím co v nádobě měla ročně 3 nové listy, ve volné půdě jich za rok přibylo až 9, stále větších. Růžice listů byla nakonec 2,5 metru vysoká a měla čtyřmetrový průměr. Na zimu stavěl nad rostlinu rozebíratelný přístřešek z latí, pokrytých 6 mm silnými polykarbonátovými dvojrstevnými deskami. Ochranu prostoru před mrazem zjišťovalo termostatem ovládané topidlo s ventilátorem. I v době velkých mrazů teplota v přístřešku neklesla pod -5°C a nedocházelo k poškození agave. Dále popisuje překvapení a radost z mohutného květního stvolu a zmiňuje se o historii pěstování tohoto rodu v Německu.

MUDr. Vladimír Plesník

Ohlédnutí do historie a jak to tenkrát bylo (od počátku 70. let)

Již delší dobu mě kolega Král pobízí, abych k výročí ostravského Klubu kaktusářů napsal něco z historie. Pokusím se v několika kapitolách alespoň trochu zavzpomínat na časy nedávno minulé a tím snad oživím trochu vzpomínky na ty, kteří již mezi námi nejsou, nebo jak některé věci probíhaly. Je zde zapotřebí připomenout již zesnulého př. Vladimíra Bahounka nebo také př. Svobodu, samozřejmě také MUDr. Plesníka, skrytou duší organizace p. Plešingerovou a další. Ať už to bylo vydávání klubového časopisu Ostník a to se musí podotknout, že v tehdejší době to byl opravdu heroický postoj. Je třeba připomenout jak se sháněly blány na rozmnožení, které tehda byly celkem velmi přísně evidovány a pokud se někde daly koupit, tak pouze třeba 10 ks. Taktéž rozmnožování na Ormigu s použitím lihu nebylo kvalitní, ale hlavně že bylo. Všichni ti, kteří kolem toho měli alespoň něco do činění si jistě toto všechno připomenou. Přechod v pozdější době na jiný způsob rozmnožování byl přijat velmi kladně.

No a dnešní podoba Ostníku s jeho začátky už vůbec nejde srovnat. V dnešní době se musíme zamyslet a také být velmi rádi, že časopis vychází dosud a ve velmi dobré kvalitě, a to i co do obsahu. Osobně si myslím, že v dřívější době články MUDr. Plesníka o pěstování apod. byly pro všechny kaktusáře velmi poučné a zajímavé. Je na místě také připomenout zpracovatele loga Ostníku zesnulého p. Horňáka. Toto logo jak všichni víme, přetrvalo beze změn do dnešních dnů.

Jako další věc, o které bych se chtěl zmínit byly výstavy. Pomínou-li výstavu v roce 1968 na Černé louce, která dodnes nebyla překonána, pak i ostatní výstavy byly vždy připraveny velmi dobře a s velkou péčí. I zde je nutno vzpomenout p. Bahounka, Svobodu, MUDr. Plesníka, Sýkoru, Brandejse, L. Poláška, M. Poláška, Litnera a také p. Polcera nebo i některé jiné, kteří vždy byli velkou oporou v činnosti kroužku. Veškeré výstavy byly velmi dobře navštíveny a to i zahraničními návštěvníky. Velkou úroveň měl prodej rostlin, které byly v porovnání s ostatními

městy v republice velmi levné a kvalitní. Je zde na místě podotknout, že velmi ochotně nám tehdy bylo nápomocno i vedení Domu kultury, ve kterém jsme se scházeli a který nám poskytoval výstavní prostory apod. V této době také byly velmi početné návštěvy z různých ostravských škol a mládež byla vždy nadšená. Bohužel v dnešní počítačové době má mládež jiné zájmy.

V 70. létech byly taktéž uspořádány velmi zdařilé a hojně obsazené zájezdy. Naše účast na mezinárodní výstavě v Katovicích v Polsku, kde jsme také vystavovali, byla co do počtu dvou obsazených autobusů po 44 osobách největší. Další autobusové zájezdy jako do sbírek v Olomouci k panu Šubovi nebo velmi oblíbené zájezdy do Brna, kde jsme vždy čerpali nezapomenutelné zážitky, kupovali velmi hodnotné rostliny, byli jsme taktéž vždy dobře zásobeni různými pěstitelskými radami, které jsme pak zkoušeli i u nás. Nezapomenutelný byl zájezd do Dobřínska k tehdy velmi populárnímu pěstiteli panu Hladkému. Jeho pařeniště, skleníky a způsob pěstování byl založen pouze na komerčním zájmu a byl mistr v roubování. Tyto hromadné zájezdy byly velmi oblíbené, ale je zde nutno také připomenout, že i velmi oblíbené byly zájezdy v menších skupinách osobními vozy. Tyto skupinky pak obracely svou pozornost na pana Moučku, Haraštu, Odehnala, Stuchlíka, Zubra apod. Tyto velmi oblíbené formy zájezdů prakticky pokračují dodnes. Také je nutno zdůraznit, že i dnes autobusové zájezdy nic neztratily na své popularitě a zájmu. V dnešní době se na těchto zájezdech účastní nejen kaktusáři z Ostravy, Poruby, Frýdku-Místku, ale i jiných klubů.

Taktéž je na místě připomenout návštěvy sbírek a výstav v bývalé NDR, kde jsme navštívili třeba několikrát výstavu v Berlíně nebo jsme se účastnili i výstav v Zschornewitz, kde jsme vystavovali i rostliny, návštěvy ve sbírkách v Dessau, Wittenbergu a okolí. V té době byly sbírky v místech, která jsme navštívili na velmi nízké úrovni, ale o tom bude řeč později. Musím připomenout návštěvu sbírek v Botanické zahradě v Halle, kde jsme viděli hodně mrazuvzdorných rostlin na venkovním stanovišti. Tehdy nás provázela těmito sbírkami odborník na tyto rostliny a tvůrce knih o pěstování zimovzdorných kaktusů, zaměstnanec této Botanické zahrady pan Kurt Klügling.

Co se týče dalšího bodu naší činnosti, tak byla i mezinárodní spolupráce jak již bylo popsáno na jiném místě. Tehdy pan Zavadil, nestor ostravských kaktusářů po jedné ze svých zahraničních přednášek nám nabídl spolupráci, o kterou byl požádán v bývalé NDR. Jelikož jsem v té době jel na dovolenou k Baltu, rozhodl jsem se prověřit tuto nabídku a při zpáteční cestě vybaven patřičně slovníky, jelikož jsem v té době neznal z němčiny zhola nic, navštívil v Oranienbaumu předsedu tamních kaktusářů pana Josefa Pickerta. Po opravdu velmi plodné diskusi, která se spíše podobala nedokonalé znakové řeči jsem asi po třech hodinách odjel. Pak jsem na schůzi kroužku přednesl zprávu o zájmu německé organizace ke spolupráci. Po patřičných procedurách nakonec němečtí kaktusáři přijeli do Ostravy, kde byla podepsána spolupráce.

Co se týče německých kaktusářů, tak i když vzdálenost od Berlína nebo Halle byla nevelká, jejich pěstitelské znalosti, možnosti a způsob pěstování byl nevalný, někdy i šokující. Semena sháněli velmi těžko, rostlinný sortiment byl velmi omezen na velmi obyčejné druhy a kvalita sbírek byla na velmi nízké úrovni. Po nějakém čase se tato vzájemná spolupráce z naší strany začala projevovat a to díky pochopení našich členů, kteří i při osobních kontaktech podpořili kolegy z NDR velmi kvalitními semeny a rostlinným materiálem. Po čase, kdy probíhaly vzájemné návštěvy, účast na našich výstavách nebo naše účast na výstavách v NDR, kde jsme vozili i rostliny na ukázkou se začala projevovat i na úrovni sbírek v NDR, kde tyto sbírky v celkem

krátkém období nabyly na významu. Naše podpora byla i ve výměně časopisů, knih apod. Němečtí kolegové žasli nad našimi výsevy a také nad tím, jak rostliny pěstujeme. Prostě shrnuto, opravdu lze říct, že se něco naučili. Po sametové revoluci u nás a změnách v Německu a taktéž po úmrtí předsedy pana Pickerta, činnost německých kaktusářů ustala. Zde musím také podotknout, že na úplném ukončení této činnosti měl svůj velký podíl pan. Ing. Vepřek. Dopis který německé organizaci napsal a zaslal a který jsem měl možnost při tamní návštěvě krátce poté kdy došel si přečíst a který byl napsán česky byl pro mě osobně šokující. Toto byla diplomacie opravdu postavena na hlavu a za osobu, která tuto činnost ukončila se do dnešních dnů stydím. Ale čas běží dál, doba kdy jsem byl vyznamenán v NDR Stříbrnou jehlicí jejich Národní fronty za spolupráci je již zapomenuta, kaktusáři v Německu se rozpadli, Kulturní dům, kde se scházeli již jen chátrá a tak nám zbyly jen vzpomínky a fotografie v albech, které jsme obdrželi.

Jako další takový bonbónek naší činnosti bych chtěl vzpomenout dobu, kdy jsme přešli pod novou firmu a tou byla Národní fronta a Český zahrádkářský svaz. Pokusy o to abychom jako dříve byli samostatní v rámci tehdejší normalizace ztroskotaly a tak nám nezbylo nic jiného než se podřídit tomuto nařízení. Dnes již s úsměvem vzpomínám na dobu, kdy jsem jako předseda chodil na schůze MěV ČZS a byli jsme nuceni k tomu, abychom pěstovali česnek a každý alespoň 2 kg odevzdal. Bylo velmi namáhavé přesvědčit různé funkcionáře, že všichni kaktusáři nemají zahrádky a své kaktusy pěstují na balkonech nebo pouze za oknem v malém skleničku apod., prostě nařízení z Prahy bylo nařízením. Ale i takovýchto různých nápadů a pokynů jsme se dovedli zhostit dobře a prosadit své důvody, za což jsme u „zahrádkářů“ nebyli až natolik v oblibě. Jedině co hodnotili velmi kladně, byly naše přednášky a výstavy, kde jsme vykazovali velmi dobrou činnost, která mohla být zaznamenána a zaslána do Prahy.

Prostě jsme přežili do dnešních dnů a dnešní podoby. Byly doby, kdy organizace měla velmi silnou členskou základnu skoro 300 členů a na schůze a burzy chodilo hodně mladých členů, prostě byl to pěkný koníček. Dnes bohužel členové poněkud změnili svou podobu (nechci zde komentovat, že zestárlí, protože muži nestárnou) a poněkud dožráli. Musím také vzpomenout všechny ženy, které kdy k nám docházely a byly duší naší organizace, jako paní Plešingerová apod.

A co popřát do dalších let našemu Klubu kaktusářů? Hodně horlivých a zanícených členů, kteří budou pokračovat v další cestě a šířit dobré jméno ostravských kaktusářů u nás i za hranicemi naší vlasti, hodně nových členů a vzájemnou dobrou spolupráci a snad také opět také nějakou klubovou výstavu.

Nakonec bych chtěl napsat něco pro zasmání, ale toto se opravdu přihodilo a byl jsem toho svědkem. Při našich výstavách byl i prodej rostlin. Rostliny se prodávaly komisním způsobem a prodeji vždy vévodil jak svou výřečností, tak i způsobem jak uměl rostliny nabízet k prodeji a přesvědčit i toho, kdo neměl zájem absolutně nic koupit, že nakonec odcházel s plnou taškou. Jednou když bylo v prodejní místnosti poměrně poklidně, přišly dvě ženy. Po chvíli pozorování pan Bahounek přistoupil a začal jednat a nabízet rostliny. Ženy nejevily zájem a jedna povídá: můj manžel má kaktusů plný balkon a je Vaším členem, a řekla jméno (toto zde nebudu uvádět), načež pan Bahounek zalovil mezi rostlinami a činil nabídku, že takovouto rostlinu manžel doma určitě nemá. Žena chvíli váhala a byla neoblomná, že nic kupovat nebude. Po velmi zdařilém přesvědčovacím manévru nakonec souhlasila, rostlinu zakoupila a odešla. Na druhý den přišel dotyčný manžel na výstavu a pan Bahonkovi pořádně vyčinil. Proč? Rostlinu, kterou dal z vlastní sbírky

do prodeje za 15.-Kč, mu manželka zakoupila a donesla domů za 25.-Kč. Takže i při prodeji pan Bahounek nelhal, když prohlašoval, že „manžel takou rostlinu určitě doma nemá“, měl pravdu.

Tolik alespoň pohledem a ohlédnutím do nedaleké minulosti našeho Klubu. Jistě by snad bylo velmi zajímavé uspořádat při některé schůzi volnou diskusi vzpomínek na různé příběhy, příhody apod. Jistě by se dalo zavzpomínat, jak se kdysi vysazovaly rostliny do obalů od různých konzerv, solviny apod., jak se jezdilo pro „tuf“, jak proběhla akce „antuka“ a podobně. Také jak se vysévalo do převratné novinky, které se říkalo „kombajn“ a která byla tehdy uveřejněna v časopise Kaktusy a pocházela od pana Štveráka z Kladna a to byly výsevy pod zářivky. Námětů by bylo jistě dost, ale paměť už někdy nesloží jak by měla. Psáno bez jazykové úpravy a s chybami.

Tůma Milan

Naši funkcionáři

Žádný Klub zabývající se pěstitelskou, chovatelskou či jinou amatérskou činností by nefungoval bez nadšených funkcionářů, kteří připravují celoroční program. Některý Klub má funkcionářů více jiný zase méně, na dobrém chodu Klubu však počet funkcionářů nezáleží. Důležitou roli však má předseda, místopředseda, jednatel, pokladník či hospodář, distributor, redaktor, knihovník, kronikář, výstavní či jiný referent nebo revizní komise. Za dobu 50 let se v našem Klubu vystřídalo na čelním místě několik členů. Připomeneme si alespoň několik členů, kteří organizovali hlavní činnost Klubu, dnes to budou jednatelé, místopředsedové a předsedové za posledních 50 let. Z archivních materiálů lze vyčíst spoustu informací. Ne vždy jsou záznamy zcela úplné, ba někdy dokonce zcela chybí. Přesto se mi podařilo sestavit seznam, který nyní předkládám. Možná zde někdo bude chybět a třeba si někdo vzpomene, že v seznamu někdo chybí, proto budu rád když mi informace doplní nebo opraví. Dokonce se mi podařilo sehnat fotografie téměř všech předsedů, bohužel mi dva chybí (prof. Josef Válek a Dr. Evžen Dostál). Pokud má někdo jejich fotografie prosil bych snažně o jejich zapůjčení. Předem děkuji. Před jménem je uveden rok zvolení do funkce.

Místopředsedové:

1954 Jindřich Minol, 1964 Emil Zavadil, 1973 Jan Svoboda, 1975 Josef Achrer, 1980 Krystýn Orszulík, 1982 Ing. Jaromír Chvastek, 1987 Alois Luňáček, 1995 Ing. Rudolf Grym, 2004 Dr. Roman Štarha

Jednatelé:

1954 Herbert Janota, 1956 Emil Zavadil, 1957 Emil Zavadil a Zdeněk Adam, 1964 Miroslav Kobza, 1973 Vladimír Bahounek, 1975 Dr. Vladimír Plesník, 1977 Vladimír Bahounek, 1978 Milan Tůma, 1982 Vladimír Brandejs, 1984 Lumír Král, 1987 Ing. Bohuš Vepřek, 1995 Roman Štarha, 1997 Lumír Bunček

Předsedové:

1954 Emil Zavadil, 1956 prof. Josef Válek, 1964 Zdeněk Adam, 1965 Ing. Jaroslav Sklenka, 1966 Dr. Evžen Dostál, 1967 Emil Zavadil, 1971 Dr. Vladimír Plesník, 1975 Jan Svoboda, 1976 Dr. Vladimír Plesník, 1983 Ing. Jaromír Chvastek, 1984 Milan Tůma, 1986 Dr. Vladimír Plesník, 1995 Lumír Král

			
Emil Zavadil	Zdeněk Adam	Ing. Jaroslav Sklenka	Dr. Vladimír Plesník
			
Jan Svoboda	Ing. Jaromír Chvastek	Milan Tůma	Lumír Král

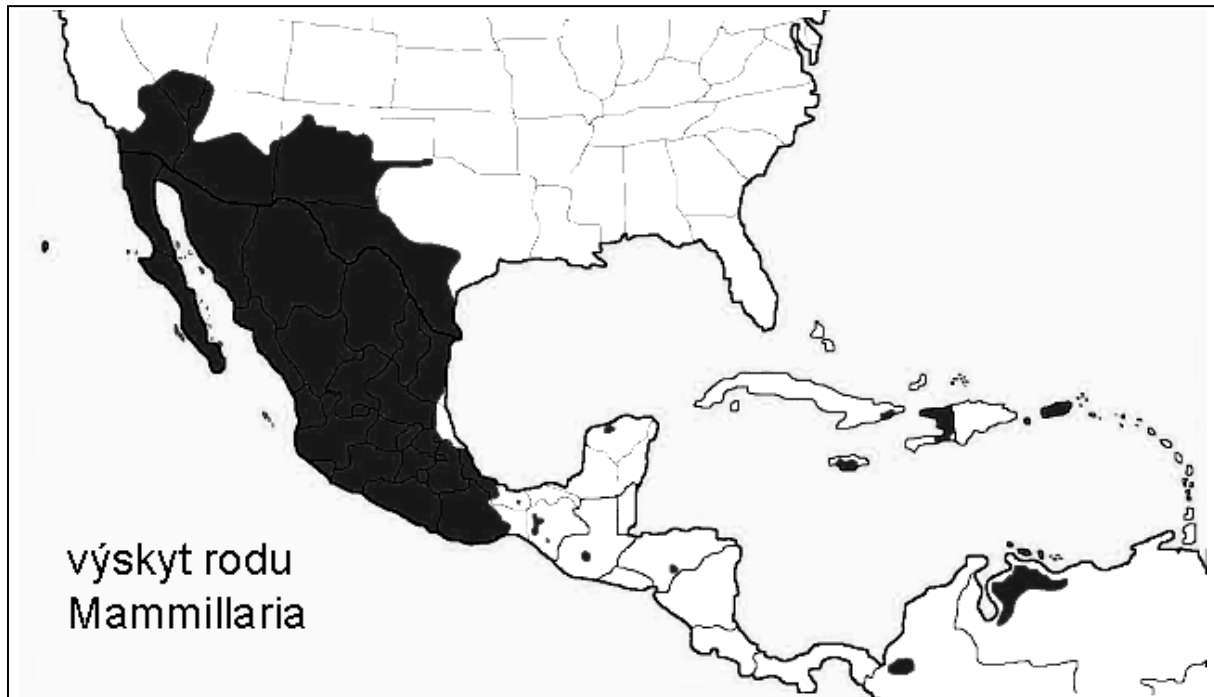
Zpracoval: Lumír Král

Rod *Mammillaria* Haw.

Nejrozšířenějšími kaktusy v Mexiku jsou po opunciích asi mamilárie, co do počtu druhů mají určitě prvenství. Vyskytují se od pobřeží až do větších horských výšek, od pouští až po horské lesy a zasahují i mimo území tohoto státu – na jihozápad USA. V několika druzích se objevují po celé Středoamerické šíji, na Karibských ostrovech a v jihoamerických státech Venezuela a Kolumbie.

Mamilárie mají nejrůznější tvary stonku, od malých kulovitých v zemi zatažených, po trsovité, polštářovité či plazivé. Všechny druhy jsou příznačné tím, že mají tzv. dimorfní areolu, která je rozdělena na část nesoucí trny (ta je na vrcholu bradavky) a na axilu, ze které vyrůstají květy a později i plody. Z axil i areol mohou také vyrůstat odnože a některé druhy se dokonce na vrcholu větví, což je u kaktusů vzácný jev.

Rod *Mammillaria* zavedl roku 1812 Haworth. Studium tohoto velkorodu se zabývalo mnoho odborníků např.: F. Bödeker, Dr. B. Maddams, Dr. R. T. Craig, F. Buxbaum, Mottram R., J. Pilbeam, E. W. Shurly, D. R. Hunt, J. Lüthy nebo W. Reppenhagen. U nás jsou dlouholetými znalci mamilárií pan J. Moučka z Brna a Záruba z Prahy. Lüthy v roce 1995 uvádí celkem 156 druhů, podobně kolem 150 druhů uznává i Hunt. Reppenhagen ve svém díle uznává celkem 316 druhů, ale neplatných názvů mamilárií bylo popsáno a pojmenováno několik tisíc. Poprvé se snažil udělat pořádek v těchto jménech roku 1945 Craig, který uvádí přes 2300 názvů mamilárií i s citacemi. Současné neustálé překombinování a revize druhů a rodů však přináší ještě větší zmatek a tak orientovat se v mamiláriích je velmi obtížné.

Rozdělení rodu *Mammillaria* podle Reppenhagena

Mammillaria Haworth, Syn. Plant. Succ. : 117. 1812.

Syn.: *Cactus* Linnaeus (1753); *Cochemia* (K. Brandegee) Walton (1899); *Bartschella* Britton & Rose (1923); *Dolichothele* (Schumann) Britton & Rose (1923); *Mamillopsis* Morren ex Britton & Rose (1923); *Phellosperma* Britton & Rose (1923); *Solisia* Britton & Rose (1923); *Neomammillaria* Britton & Rose (1923); *Porfira* Bödeker (1926); *Chilita* Orcutt (1926); *Krainzia* Backeberg (1938); *Mammilloidia* Buxbaum (1951); *Oehmea* Buxbaum (1951); *Pseudomammillaria* Buxbaum (1951); *Leptocladodia* Buxbaum (1954).

Podrod *Mammilloidia* (Buxbaum) Moran, in Gentes Herb. : 324. 1953.

Typ: *Mammillaria candida* Scheidweiler

01. *Mammillaria candida* Scheidweiler

Synonym: *Mam. ortiz-rubiona*, *Mammillaria sphaerorticha*

***Mammillaria candida* var. *estanzuelensis* Reppenhagen**

Podrod *Oehmea* (Buxbaum) Hunt, Cact. Succ. J. GB 39 (2) : 36, 1977.

Typ: *Mammillaria benekei* Ehrenberg

02. *Mammillaria benekei* Ehrenberg

Synonym: *Mammillaria aylostera*, *Mammillaria balsasoides*,
Mammillaria balsasensis, *Mammillaria barkeri*, *Mammillaria*
colonensis, *Mammillaria guiengolensis*, *Mammillaria nelsonii*
***Mammillaria benekei* var. *multiceps* Reppenhagen**

Podrod *Dolichothele* K. Schumann, Gesamtbeschr. Kakteen, 474, 1898.

Typ: *Mammillaria longimamma* De Candolle

03. *Mammillaria longimamma* De Candolle

04. *Mammillaria uberiformis* Zuccarini

Synonym: *Mammillaria laeta*

05. *Mammillaria spaherica* Dietrich

Synonym: *Mammillaria longimamma* var. *sphaerica*

06. *Mammillaria melaleuca* Karwinsky

07. *Mammillaria baumii* Boedecker

08. *Mammillaria caretii* Rebut

Synonym: *Mammillaria saffordii*

09. *Mammillaria surculosa* Boedecker

10. *Mammillaria heidiae* Krainz

Podrod *Mammillopsis* Morren, in Belg. Hort. 24: 33, 1874.

Typ: *Mammillaria senilis* Loddiges

11. *Mammillaria senilis* Loddiges

Synonym: *Mammillaria diguetii*

Podrod *Mammillaria* Morren, in Belg. Hort. 24: 33, 1874.

Sekce: *Hydrochylus* K. Schumann, Gesamtbeschr. Kakteen : 514, 1898.

01.Série: *Longiflorae* Hunt, Cact. Succ. J. GB. 33: 59, 1971.

**02.Série: *Ancistaracanthae* K. Schumann, Gesamtbeschr. Kakteen,
517, 1898.**

**03.Série: *Stylothelae* (Pfeiffer) K. Schumann, Gesamtbeschr. Kakteen,
516, 1898.**

04.Série: *Proliferae* Hunt, Cact. Succ. J. GB. 39 (3): 73, 1973.

05.Série: *Lasiacanthae* Hunt, Cact. Succ. J. GB. 33 (3): 63, 1971.

**06.Série: *Pectiniferae* Kuhn & Hofmann, Inform. ZAG Mam. 4: 59,
1979.**

07.Série: *Sphacelatae* Hunt, Cact. Succ. J. GB. 39 (3): 75, 1977.

**08.Série: *Leptocladodae* (Lemaire) K. Schumann, Gesamtbeschr.
Kakteen: 515, 1898.**

09.Série: *Decipientes* Hunt, Cact. Succ. J. GB. 41 (4): 95, 1979.

**Sekce: *Subhydrochylus* Backeberg ex Hunt, Cact.Succ. J. GB 39 (3): 74,
1977.**

**10.Série: *Heterochlorae* (Salm-Dyck) K. Schumann, Gesamtbeschr.
Kakteen, 517, 1898.**

**11.Série: *Polyacanthae* (Salm-Dyck) K. Schumann, Gesamtbeschr.
Kakteen, 516, 1898.**

12.Série: *Elegantes* K. Schumann, Gesamtbeschr. Kakteen, 561,1898.

Sekce: *Mammillaria* (*Galactochylus*)

**13.Série: *Leucocephalae* (Lemaire) K. Schumann, Gesamtbeschr.
Kakteen, 561, 1898.**

14.Série: *Macrothelae* (Salm-Dyck) K. Schumann, Gesamtbeschr. Kakteen, 561, 1898.

15.Série: *Polyedrae* (Pfeiffer) K. Schumann, Gesamtbeschr. Kakteen, 563, 1898.

Podrod *Mammillaria* Morren, in Belg. Hort. 24: 33, 1874.

Sekce: *Hydrochylus* K. Schumann, Gesamtbeschr. Kakteen : 514, 1898.

01.Série: *Longiflorae* Hunt, Cact. Succ. J. GB. 33: 59, 1971.

Typ: *Mammillaria longiflora* (Britton & Rose) Berger

Květy velké, trychtýřovité s výraznou trubkou, karmínově růžové. Plod dílem nebo zcela uzrávajícím v těle. Rostliny většinou malé, trsovité. Střední trny háčkovité, rovné nebo chybí.

Záp. Mexiko, Puebla a Oaxaca

Skupina: *Longiflora*

12. *Mammillaria longiflora* (Britton & Rose) Berger

13. *Mammillaria stampferi* Reppenhagen

Skupina: *Napina*

14. *Mammillaria deherdtiana* Farwig

Synonym: *Mam. dodsonii*

15. *Mammillaria napina* J.A.Purpus

16. *Mammillaria hernandezii* Glass & Foster

Skupina: *Saboe*

17. *Mammillaria saboe* Glass

18. *Mammillaria haudeana* Lau & Wagner

Synonym: *Mam. saboe* var. *haudeana*

19. *Mammillaria goldii* Glass & Foster

Synonym: *Mam. saboe* var. *goldii*

20. *Mammillaria haudeana* Cutak

Synonym: *Mam. saboe* var. *theresae*

Podrod *Mammillaria* Morren, in Belg. Hort. 24: 33, 1874.

Sekce: *Hydrochylus* K. Schumann, Gesamtbeschr. Kakteen : 514, 1898.

02.Série: *Ancistaracanthae* K. Schumann, Gesamtbeschr. Kakteen, 517, 1898.

Typ: *Mammillaria dioica* K.Brandege

Květy středně velké až velké s relativně krátkou trubkou, karmínově růžové, bělavé nebo bílé. Plod zraje mimo tělo, semena černá. Tělo většinou sloupovité nebo alespoň ve stáří protáhlé, obrážející, tvořící husté trsy. Mamily silné, téměř vždy jeden nebo více háčkovitých trnů.

Severozápad. Mexiko a jihozáp. USA.

Skupina: *Tetrancistra*

21. *Mammillaria tetrancistra* Engelmann

Synonym: *Mam. phellosperma*

Skupina: *Guelzowiana*

22. *Mammillaria guelzowiana* Werdermann

Skupina: Barbata

23. *Mammillaria barbata* Engelmann

Synonym: *Mam. chavezei*, *Mam. garessii*, *Mam. moricallii*,
Mam. orestera, *Mam. viridiflora*

24. *Mammillaria wilcoxii* Toumey

Synonym: *Mam. meridiorosei*, *Mam. santaclarensis*, *Mam. wrightii* var. *wilcoxii*

25. *Mammillaria wrightii* Engelmann

***Mammillaria wrightii* var. *wolfii* (Hunt) Reppenhagen**

Skupina: Zephyranthoides

26. *Mammillaria zephyranthoides* Scheidweiler

Synonym: *Mam. fenelii* var. *haudeana*, *Mam. zephyranthiflora*

Skupina: Microcarpa

27. *Mammillaria mainae* K. Brandegee

28. *Mammillaria thornberii* Orcutt

Synonym: *Mam. fasciculata*

29. *Mammillaria yaquensis* Craig

30. *Mammillaria microcarpa* Engelmann

Synonym: *Mam. grahamii*, *Mam. marnierana*, *Mam. milleri*,
Mam. oliviae

31. *Mammillaria gueldemanniana*

Synonym: *Mam. guirocobensis*

32. *Mammillaria sheldonii* (Britton & Rose) Boedeker

33. *Mammillaria swinglei* (Britton & Rose) Boedeker

Synonym: *Mam. inaiae*

34. *Mammillaria alamensis* Craig

Synonym: *Mam. pseudoalamensis*

35. *Mammillaria mazatlanensis* K. Schumann & Guerke

Synonyme: *Mam. littoralis*, *Mam. occidentalis*, *Mam. patonii*

Skupina: Schumannii

36. *Mammillaria schumannii* Hildmann

Synonym: *Mam. schumannii* var. *globosa*, *Mam. venusta*

37. *Mammillaria boolii* Lindsay

38. *Mammillaria insularis* Gates

39. *Mammillaria blossfeldiana* Boedeker

Synonym: *Mam. shurliana*

40. *Mammillaria rectispina* (dawson) Reppenhagen

Synonym: *Mam. goodridgii* var. *rectispina*

41. *Mammillaria louisae* Lindsay

42. *Mammillaria hutchinsoniana* (Gates) Boedeker

***Mammillaria hutchinsoniana* var. *bullardiana* (Gates)
Boedeker**

Synonym: *Mam. bullardiana*

43. *Mammillaria capensis* (Gates) Craig

44. *Mammillaria fraileana* (Britton & Rose) Boedeker

45. *Mammillaria albicans* (Britton & Rose) Berger

Synonym: *Mam. slevinii*

Skupina: Dioica

46. *Mammillaria goodridgii* Scheer

47. *Mammillaria multigitata* Lindsay

48. *Mammillaria armillata* K. Brandegee

Synonym: *Mam. lapacena*

49. *Mammillaria cerralboa* (Britton & Rose) Orcutt

50. *Mammillaria verhaertiana* Boedeker
Synonym: *Mam. phitauiana*
51. *Mammillaria dioica* K. Brandegee
Synonym: *Mam. fordii*, *Mam. incerta*
52. *Mammillaria angelensis* Craig
Mammillaria angelensis var. *estebanensis* (Lindsay)
Reppenhagen
53. *Mammillaria neopalmeri* Craig
Synonym: *Mam. palmeri*

Podrod Mammillaria Morren, in Belg. Hort. 24: 33, 1874.

- Sekce: *Hydrochylus* K. Schumann, Gesamtbeschr. Kakteen : 514, 1898.**
03.Série: *Stylothelae* (Pfeiffer) K. Schumann, Gesamtbeschr. Kakteen,
516, 1898.
Typ: *Mammillaria wildii* A. Dietrich

Květy malé, soudkovité trychtýřovité s krátkou trubkou, karmínově růžové, žluté nebo bílé. Rostliny stlačeně kulovité až podlouhlé, jednotlivé nebo tvořící trsy. Mamily vždy měkkomasé, většinou slabé. Střední trn jeden – někdy více – háčkovitý. Semena černá, zřídka hnědá.. Střední Mexiko.

Skupina: *Bombycina*

54. *Mammillaria zeilmanniana* Boedeker
55. *Mammillaria variabilis* Reppenhagen
56. *Mammillaria fittkaui* Glass & Fester
57. *Mammillaria limonensis* Reppenhagen
58. *Mammillaria bombycina* Quehl
59. *Mammillaria perezdelarosae* Bravo & Scheinvar
60. *Mammillaria moelleriana* Boedeker
Synonym: *Mammillaria cowperae*
61. *Mammillaria jaliscana* (Britton & Rose) Boedeker
Synonym: *Mammillaria flavihamata*, *Mammillaria kleiniorum*,
Mammillaria posseltiana, *Mammillaria rettigiana*
62. *Mammillaria zacatecasensis* Shurly
63. *Mammillaria berkiana* Lau
64. *Mammillaria boedekeriana* Quehl
65. *Mammillaria fuscohamata* Backeberg
66. *Mammillaria mercadensis* Patoni
Synonym: *Mammillaria ocamponis*
67. *Mammillaria guillauminiana* Backeberg
68. *Mammillaria brachytrichion* Luethy
69. *Mammillaria sinistrahamata* Boedeker
70. *Mammillaria pennispinosa* Krainz
71. *Mammillaria viescensis* Rogozinski & Appenzeller
72. *Mammillaria nazasensis* (Glass & Foster) Reppenhag.
Synonym: *Mammillaria pennispinosa* var. *nazasensis*
73. *Mammillaria mathildae* Kraehenbuehl & Krainz
74. *Mammillaria weingartiana* Boedeker
Synonym: *Mammillaria unihamata*

Skupina: *Wildii*

75. *Mammillaria erythrosperma* Boedeker
Synonym: *Mammillaria multiformis*
76. *Mammillaria bocasana* Poselger
77. *Mammillaria hirsuta* Boedeker

Synonym: *Mammillaria aureoviridis*, *Mammillaria erectohamata*, *Mammillaria longicoma*, *Mammillaria mollis*, *Mammillaria hamata*, *Mammillaria hirsuta* var. *grandis* Reppenhagen

78. *Mammillaria seideliana* Quehl
 Synonym: *Mammillaria kunzeana*

79. *Mammillaria gilensis* Boedeker

80. *Mammillaria felipensis* Reppenhagen

81. *Mammillaria monancistracantha* Backeberg
 Synonym: *Mammillaria nana*

82. *Mammillaria duwei* Rogozinski & Braun

83. *Mammillaria knebeliana* Boedeker
 Synonym: *Mammillaria leucantha*, *Mammillaria haehneliana*

84. *Mammillaria painteri* Rose
 Synonym: *Mammillaria pygmaea*

85. *Mammillaria moeller-valdeziana* Appenzeller

86. *Mammillaria pubispina* Boedeker
 Synonym: *Mammillaria cadereytana* n. n.

87. *Mammillaria wildii* Dietrich
 Synonym: *Mammillaria wildiana*

88. *Mammillaria glochidiata* Martius
***Mammillaria glochidiata* var. *xiloensis* Reppenhagen**

89. *Mammillaria calleana* Backeberg

90. *Mammillaria puberula* Reppenhagen

91. *Mammillaria brevicrinita* Reppenhagen

92. *Mammillaria crinita* De Candolle
 Synonym: *Mammillaria criniformis*, *Mammillaria glochidiata* var. *crinita*,
***Mammillaria crinita* var. *pauciseta* De Candolle**

93. *Mammillaria schelhasii* Pfeiffer
 Synonym: *Mammillaria glochidiata* var. *purpurea*
***Mammillaria schelhasii* var. *aurihamata* (Boedeker) Reppenhagen**
 Synonym: *Mammillaria aurihamata*

94. *Mammillaria trichacantha* K. Schumann
Mammillaria eschanzieri, *M. icamolensis*, *M. multicalis*, *M. multihamata* und *M. scheidweileri* sind dubios.

Podrod *Mammillaria* Morren, Belg. Hort. 24 : 33. 1874.

Sekce: *Hydrochylus* K. Schumann, Gesamtbeschr. Kakteen, 514, 1898.

04.Série: *Proliferae* (Pfeiffer) K. Schumann, Gesamtbeschr. Kakteen, 516, 1898.

Typ: *Mammillaria prolifera* Haworth

Květy malé, soudkovité trychtýřovité, s velmi krátkou trubkou nebo trubkovité, bělé nebo bělavé. Tělo má malé a většinou bohatě obrázející. Okrajové trny vlasovité, střední rovné, semena černá.

Sev. Mexiko, Texas a Západohindické ostrovy, *M. oteroi* ve státě Oaxaca.

Skupina: *Prolifera*

95. *Mammillaria prolifera* (Miller) Haworth

Synonym: *Mammillaria glomerata*, *Mammillaria pusilla* var. *haitensis*, *Mammillaria stellaris*

96. *Mammillaria multiceps* Salm-Dyck

Synonym: *Mammillaria pusilla*, *Mammillaria multiceps* var. *humilis* Meinshausen

97. *Mammillaria albicoma* Boedeker
 98. *Mammillaria pilispina* J. A. Purpus
 Synonym: *Mammillaria sanluisensis*, *Mammillaria subtilis*
 99. *Mammillaria rayonensis* Reppenhagen
 100. *Mammillaria viereckii* Boedeker
 101. *Mammillaria picta* Meinshausen
 Synonym: *Mammillaria aurisaeta*, *Mammillaria schieliana*
 102. *Mammillaria zuberi* Reppenhagen
 103. *Mammillaria anniana* Glass
 104. *Mammillaria oteroi* Glass & Foster

Podrod Mammillaria Morren, Belg. Hort. 24 : 33. 1874.

Sekce: *Hydrochylus* K.Schumann, Gesamtbeschr. Kakteen, 514, 1898.

05. Série: *Lasiacanthae* Hunt (Cact. Succ. J. GB. 33 (3): 63. 1971.

Typ: *Mammillaria lasiacantha* Engelm

Květy malé až středně velké, bílé, bělavé nebo karmínově růžové. Střední trny často chybí, okrajové velmi početné, jemné, kryjící tělo, které je malé, solitérní nebo obrážející. Semena černá.

Mexiko střední až Nové Mexiko a Texas /USA.

Skupina: *Lasiacantha*

107. *Mammillaria lasiacantha* Engelm
 Synonym: *Mammillaria denudata*, *Mammillaria egregia*
 108. *Mammillaria neobertrandiana* Backeberg
 Synonym: *Mammillaria lengdobleriana*
 109. *Mammillaria wohlschlagerei* Reppenhagen
 110. *Mammillaria chica* Reppenhagen
 111. *Mammillaria gasseriana* Boedeker
Mammillaria stella-de-tacuba je pochybná a není identická s
Mammillaria gasseriana
 112. *Mammillaria magallanii* Schmoll
 Synonym: *Mammillaria roseocentra*

Skupina: *Schiedeana*

113. *Mammillaria plumosa* Weber
 114. *Mammillaria schiedeana* Ehrenberg
 115. *Mammillaria dumetorum* J. A. Purpus
 116. *Mammillaria carmenae* Castaneda

Skupina: *Humboldtii*

117. *Mammillaria humboldtii* Ehrenberg
 118. *Mammillaria laui* Hunt
Mammillaria laui var. *subducta* (Hunt) Reppenhagen
 119. *Mammillaria dasyacantha* (Hunt) Reppenhagen
 120. *Mammillaria ascensionis* Reppenhagen
 Synonym: *Mammillaria glassii* var. *ascensionis*
Mammillaria ascensionis var. *nominis-dulcis* (Lau)
 Reppenhagen
 Synonym: *Mammillaria glassii* var. *nominis-dulcis*
 121. *Mammillaria schwarzii* Shurly
 122. *Mammillaria glassii* Foster
Mammillaria glassii var. *siberiensis* Lau

Skupina: Lenta

123. *Mammillaria aureilanata* Backeberg

Synonym: *Mammillaria aureilanata* var. *alba*, *Mammillaria cephalophora*

124. *Mammillaria lenta* K. Brandegee

Podrod Mammillaria Morren, Belg. Hort. 24 : 33. 1874.

Sekce: *Hydrochylus* K.Schumann, Gesamtbeschr. Kakteen, 514, 1898.

06. Série: *Pectiniferae* Kühn & Hofmann, Inform. ZAG Mam. 4: 59. 1979.

Typ: *Mammillaria pectinifera* (Stein) Weber

Květy středně velké, trychtýřovité, bílé, nažloutlé nebo růžové. Semena černá nebo černohnědá. Tělo kulovité až protáhlé, malé, solitérní. Trny jemné, četné, bílé, většinou kryjící tělo.

Guanajuato, Queretaro, Puebla – Mexiko

Skupina: Pectinifera

125. *Mammillaria pectinifera* (Stein) Weber

Synonym: *Pelecypora pectinata*, *Solisia pectinata*

126. *Mammillaria solisioides* Backeberg

Skupina: Herrerae

127. *Mammillaria herrerae* Werdermann

Mammillaria herrerae var. *albiflora* Werdermann

Podrod Mammillaria Morren, Belg. Hort. 24 : 33. 1874.

Sekce: *Hydrochylus* K.Schumann, Gesamtbeschr. Kakteen, 514, 1898.

07. Série: *Sphacelatae* Hunt, Cact. Succ.J.GB 39 (3): 75. 1977.

Typ: *Mammillaria sphacelatae* Martius

Květy středně velké nebo malé, trychtýřovité s poměrně dlouhou trubkou, karmínové. Středové trny rovné nebo háčkovité, sotva silnější než okrajové. Stonek většinou štíhlý, odnožující. Bradavky krátké, tupé, semena černá.

Jižní část Mexika středního.

Skupina: Sphacelata

128. *Mammillaria kraehenbuehlii* (Krainz) Krainz

129. *Mammillaria sphacelata* Martius

130. *Mammillaria viperina* J. A. Purpus

131. *Mammillaria tonalensis* Hunt

Podrod Mammillaria Morren, Belg. Hort. 24 : 33. 1874.

Sekce: *Subhydrochylus* Backeberg ex Hunt (Cact.Succ.J.GB 39 (3) : 74. 1977.

Typ: *Mammillaria guerreronis* (Bravo) Boedeker

08. Série: *Leptolcadodae* (Lemaire) K. Schumann (Gesamtbeschr. Kakteen : 515.1898.

Typ: *Mammillaria elongata* De Candoll

Květy malé, zvonkovité, světle žluté až červenohnědé. Rostliny štíhlé a odnožující nebo kulovité a odnožující jen zřídka. Středové trny rovné nebo chybějící, semena hnědá.

Střední a severní Mexiko až Texas, USA

Skupina: *Pottsii*

132. *Mammillaria pottsii* Scheer

Synonym: *Mammillaria leona*

***Mammillaria pottsii* var. *multicaulis* Reppenhagen**

***Mammillaria pottsii* var. *gigas* Reppenhagen**

Skupina: *Elongata*

133. *Mammillaria elongata* De Candolle

Synonym: *Mammillaria echinaria*, *Mammillaria echinata*, *Mammillaria intertexta*, *Mammillaria stella-aurata*, *Mammillaria subcrocea*, *Mammillaria tenuis media*

134. *Mammillaria microhelia* Werdermann

Synonym: *Mammillaria microheliopsis*

135. *Mammillaria droegeana* Hildmann ex Reppenhagen

136. *Mammillaria mieheana* Tiegel

137. *Mammillaria buxbaumeriana* Reppenhagen

138. *Mammillaria densispina* (Coulter) Orcutt

Podrod *Mammillaria* Morren, Belg. Hort. 24 : 33. 1874.

Sekce: *Hydrochylus* K.Schumann, Gesamtbeschr. Kakteen : 514. 1898.

09. Série: *Decipientes* Hunt, Cact. Succ. J. GB 41 (4): 95.1979.

Typ: *Mammillaria decipiens* Scheidweiler

Květy malé, soudkovitě trychtýřovité, bílé. Rostliny malé, stlačeně kulovité až kulovité, odnožující a tvořící husté trsy. Dlouhé, špičaté bradavky jsou měkomasé. Trnů málo, dlouhé a tenké. Semena hnědá.

Queretaro, Guanajuato a S.L.Potosí, Mexiko.

Skupina: *Decipiens*

139. *Mammillaria decipiens* Scheidweiler

***Mammillaria decipiens* var. *albescens* (Tiegel) Reppenh.**

Synonym: *Mammillaria albescens*

140. *Mammillaria camptotricha* Dams

Podrod *Mammillaria* Morren, Belg. Hort. 24 : 33. 1874.

Sekce: *Subhydrochylus* K.Schumann, Gesamtbeschr. Kakteen : 514. 1898.

10. Série: *Heterochlorae* (Salm-Dyck) K. Schumann (Gesamtbeschr. Kakteen : 517. 1898)

Lektotyp: *M. discolor* Haworth

Květy malé, zvonkovité, karmínově růžové nebo bělavé. Plody zelené nebo hnědavě červené, zrající během zimy po odkvětu. Rostliny zploštělé kulovité až široce sloupovité, jednotlivé. Středové a okrajové trny zřetelně odlišitelné. Okrajové často štětinovitě nebo chybějící, středové rovné nebo prohnuté. Rostliny zjevem více méně zelené.

Střední Mexiko.

Skupina: *Rhodanta*

137. *M. pringlei* (Coulter) Brandegee

Synonym: *M. parensis*

138. *M. rhondatha* Link et Otto

Synonym: *M. fuscata*, *pfeifferi*, *aureiceps*

139. *M. bonavittii* (Schmoll) Reppenhagen

140. *M. fera-rubra* Schmoll

141. *M. verticealba* Reppenhagen

M. verticealba var. *zacatecasensis* Reppenhagen

Skupina: *Discolor*

142. *M. erectacantha* Foerster

143. *M. mundtii* Schumann

144. *M. wiesingerii* Boedeker

145. *M. apamensis* Reppenhagen

M. apamensis var. *pratensis* Reppenhagen

146. *M. discolor* Haworth

Synonym: *M. amoena*

M. discolor var. *longispina* Reppenhagen

M. discolor var. *multispina* Reppenhagen

M. discolor var. *ochoterenae* (Bravo) Reppenhagen

Synonym: *M. esperanzaensis*, *M. pachyrhiza* var. *schmollii* (Bravo) Reppenhagen

Skupina: *Polythele*

147. *M. durispina* Boedeker

Synonym: *M. calacantha*

148. *M. tetracantha* Salm-Dyck

Synonym: *M. hidalgensis*

149. *M. kewensis* Salm-Dyck

150. *M. polythele* Martius

Synonym: *M. affinis*, *dolichocentra*, *neophaeacantha*, *kelleriana*, *subdurispina*

151. *M. obconella* Scheidweiler

Synonym: *M. inges*

152. *M. hoffmanniana* (Tiegel) Bravo

153. *M. mollendoriana* Shurly

Podrod *Mammillaria* Morren, Belg. Hort. 24 : 33. 1874.

Sekce: *Subhydrochylus* K.Schumann, Gesamtbeschr. Kakteen : 514. 1898.

11. Serie: *Polyacanthae* (Salm-Dyck) K. Schumann (Gesamtbeschr. Kakteen : 516. 1898)

Typ: *M. spinosissima* Lemaire

Květy malé až velmi malé, karmínově červené, hnědorůžové nebo nažloutlé. Plody zelenavé, hnědavě nebo červenavě zrající většinou rok po odkvětu. Vyjímkou jsou rostliny ze skupiny *Gasterantha*, jejichž plody dozrávají již po několika málo měsících. Otrnění většinou bohaté. Středové trny rovné nebo jeden i více háčkovitých. Okrajové zřídka propůjčují rostlinám bílý vzhled. Stonky jsou štíhlé až krátce sloupkovité, zřídka kulovité, vzpřímené nebo převislé, jednotlivé nebo na bázi odnožující.

Jižní část středního Mexika.

Skupina: *Gasterantha*

- 154. *M. gasterantha* Reppenhagen
- 155. *M. isotensis* Reppenhagen
- 156. *M. bambusiphila* Reppenhagen
- M. bambusiphila* var. *parva* Reppenhagen

Skupina: *Spinosissima*

- 157. *M. backebergiana* Buchenau
- M. backebergiana* var. *ernestii* (Fittkau) Glass et Foster
- 158. *M. matudae* Bravo
- 159. *M. pitcayensis* Bravo
- 160. *M. centraliplumosa* Fittkau
- 161. *M. spinosissima* Lemaire
- Synonym: *M. kladiwae*, *flava*, *auricoma*
- 162. *M. crassior* Reppenhagen
- 163. *M. supraflumen* Reppenhagen
- 164. *M. silvatica* Reppenhagen
- 165. *M. compacticaulis* Reppenhagen

Skupina: *Nunetzii*

- 166. *M. nunezii* (Br. a R.) Orcutt
- Synonym: *M. bella*, *solisii*, *wuthenauiana*
- 167. *M. hubertmulleri* Reppenhagen
- 168. *M. claviformis* Reppenhagen
- 169. *M. guerreronis* (Bravo) Boedeker
- Synonym: *M. zapilotensis*
- 170. *M. meyranii* Bravo
- 171. *M. rekoi* (Br. a R.) Vaupel
- Synonym: *M. mitlensis*, *rekoiana*, *pseudorekoi*
- 172. *M. pulliamata* Reppenhagen
- 173. *M. sanjuanensis* Reppenhagen
- 174. *M. krasuckae* Reppenhagen
- 175. *M. aurispina* (Lau) Reppenhagen
- 176. *M. leptacantha* (Lau) Reppenhagen
- 177. *M. duiformis* Craig et Dawson
- 178. *M. rossiana* Heinrich
- Syn. *M. heeriana*
- 179. *M. hamata* Lehmann
- Synonym: *M. cylindrica*
- 180. *M. erythrocalyx* Buchenau
- 181. *M. magnifica* Buchenau
- M. magnifica* var. *minor* Buchenau
- M. magnifica* var. *aguafría* n. n.
- 182. *M. xaltiangensis* Sanches-Mejorada
- M. xaltiangensis* var. *aguilensis* Reppenhagen
- 183. *M. virginis* Fittkau et Kladiwa

Podrod Mammillaria Morren, Belg. Hort. 24 : 33. 1874.

Sekce: *Subhydrochylus* K.Schumann, Gesamtbeschr. Kakteen : 514. 1898.

12. Série: *Elegantes* K. Schumann (Gesamtbeschr. Kakteen: 561. 1898)

Typ: *M. elegans* De Candolle

Květy malé až velmi malé, karmínově až žlutěružové. Plody svítivě červené až žluté. Středové trny rovné, prohnuté nebo chybí. Okrajové trny štetinovité, jemné, často kryjící stonek, většinou bílé. Rostliny kulovité, protáhlé nebo sloupkovité, jednotlivé, odnožující nebo se dichotomicky dělí a tvoří trsy. Bradavky malé. Střední až Jižní Mexiko, Kolumbie, Venezuela.

Skupina: *Elegans*

184. *M. elegans* De Candolle

Synonym: *M. dealbata*, *dyckiana*, *sanangelensis*

***M. elegans* var. *lupina* Reppenhagen**

***M. elegans* var. *longicaudata* Reppenhagen**

***M. elegans* var. *teyuca* Reppenhagen**

185. *M. meissneri* Ehrenberg

Synonym: *M. elegans* v. *schmollii*

186. *M. haageana* Pfeiffer

Synonym: *M. collina*

187. *M. conspicua* J.A.Purpus

***M. conspicua* var. *vaupelii* (Tiegel) Reppenhagen**

188. *M. monticola* Reppenhagen

189. *M. lanigera* Reppenhagen

***M. lanigera* var. *juxtlahuacensis* Reppenhagen**

190. *M. martinezii* Backeberg

191. *M. donatii* Berge

192. *M. albidula* Backeberg

193. *M. lanata* (Br. a R.) Orcutt

194. *M. tlalocii* Reppenhagen

195. *M. huitzilopochtli* Hunt

196. *M. crucigera* Martius

Synonym: *M. buchenau*

197. *M. dixanthocentron* Backeberg

***M. dixanthocentron* v. *flavicentra* (Backbg) Reppenhagen**

199. *M. reppenhagenii* Hunt

200. *M. albilanata* Backeberg

Synonym: *M. fuauxiana*

201. *M. igualensis* Reppenhagen

***M. igualensis* var. *palmillensis* Reppenhagen**

202. *M. tegelbergiana* Lindsay

203. *M. ignota* Reppenhagen

204. *M. halbingeri* Boedeker

205. *M. noureddineana* Reppenhagen

206. *M. colwbiana* Salm-Dyck

Synonym: *M. bogotensis*, *hennisii*, *tamayonis*, *soehlmannii*

***M. colwbiana* var. *albescens* Haage**

207. *M. ruestii* Quehl

208. *M. yucatanensis* (Br. a R.) Orcutt

209. *M. eriacantha* Link a Otto

M. graessneriana považují za kulturní hybridu

Podrod Mammillaria Morren, Belg. Hort. 24 : 33. 1874.

Sekce: *Mammillaria* Morren, in Belg. Hort. 24: 33, 1874. (*Gylactochylus*)

13. Série: *Leucocephalae* (Lemaire) K. Schumann (Gesammtbeschr. Kakteen 561 : 1898)

Typ: *M. parkinsinii* Ehrenberg

Květy malé, karmínové, růžové nebo bílé. Středové trny rovné nebo prohnuté. Četné okrajové trny propůjčují rostlině často bílý vzhled, jsou ale mnohdy redukovány nebo chybí. Většinou nápadná vlna v axilách. Rostliny zploštěle kulovité nebo kulovité s malými bradavkami. Mnohé se dichotomicky dělí a tvoří husté, velké trsy. Střední Mexiko, severně od hlavního města.

Skupina: *Geminispina*

210. *M. geminispina* Haworth

211. *M. leucocentra* Berg

212. *M. kunthii* Ehrenberg

213. *M. cadereytensis* Craig

Synonym: *M. infernillensis*, *queretarica*

214. *M. albata* Reppenhagen

M. albata var. *longispina* Reppenhagen

M. albata var. *sanciro* Reppenhagen

215. *M. perbella* Hildmann

216. *M. microthele* Mühlenpfordt

217. *M. pseudoperbella* Quehl

218. *M. klissingiana* Boedeker

219. *M. muehlenpfordtii* Förster

Synonym: *M. neopotosima*

M. celsiana Lemaire je pochybná

220. *M. morganiana* Tiegel

221. *M. hahniana* Werdermann

Synonym: *M. woodsii*, *mendeliana*

222. *M. parkinsinii* Ehrenberg

Synonym: *Mammillaria auriareolis*, *rosensis*, *avilacamachoi*, *vonwyssiana*, *tiegeliana*

Skupina: *Sempervivi*

223. *M. ritteriana* Boedeker

224. *M. chionocephala* J.A.Purpus

Synonym: *M. caerulea*

225. *M. formosa* Galeotti

226. *M. brauneana* Boedeker

227. *M. sempervivi* De Candolle

Synonym: *M. caput-medusae*

228. *M. pseudocrucigera* Craig

Podrod Mammillaria Morren, Belg. Hort. 24 : 33. 1874.

Sekce: *Mammillaria* Morren, in Belg. Hort. 24: 33, 1874. (*Gylactochylus*)

14. Série: *Macrothelae* (Salm-Dyck) K. Schumann (Gesamtbeschr. Kakteen : 561. 1898)

Typ: *M. Mammillaris* (Linné) Karsten

Květy malé, velmi malé nebo středně velké, soudkovitě trychtýřovité až zvonkovité, bílé, žluté nebo karmínové. Trnů relativně méně, ale většinou silnější, tělo zřídka kryjící. Středové trny rovné, prohnuté nebo háčkovité. Štětiny v exilách jen zřídka. Stonky zploštělé kulovité až sloupkovité, většinou s velkými hrbolatými nebo jehlancovými bradavkami, jednotlivé nebo odnožující, někdy tvořící velké trsy. Široce rozšířené.

Střední až severní Mexiko, jižní státy USA, západoind. Ostrovy a sever Jižní Ameriky.

Skupina: Mammillaris

229. *M. mammillaris* (Linné) Karsten

Synonym: *M. simplex*, *ekmanii*, *glomerata*, *pseudosimplex*

230. *M. flavescens* (De Candolle) Haworth

M. flavescens var. *nivosa* (Link) Backeberg

Skupina: Heyderi

231. *M. heyderi* Muehlenpfordt

Synonym: *M. applanata*

M. heyderi var. *hemisphaerica* (Engelmann) Engelmann

232. *M. macdougalii* Rose

233. *M. meiacantha* Engelmann

234. *M. gaumeri* (Br. a R.) Orcutt

235. *M. gumifera* Engelmann

236. *M. grusonii* Runge

237. *M. parrasensis* Reppenhagen

238. *M. durangicola* Reppenhagen

239. *M. pachycylindrica* Backeberg

240. *M. mexicensis* Craig

241. *M. zeyeriana* Haage jr.

242. *M. papasquiarensis* (Bravo) Reppenhagen

243. *M. melanocentra* Poselger

Synonym: *M. euthele*

244. *M. rubrograndis* Reppenhagen a Lau

245. *M. roseoalba* Boedeker

246. *M. melispina* Werdermann

247. *M. coahuilensis* (Boedeker) Moran

248. *M. albiarmata* Boedeker

249. *M. lloydii* (Br. a R.) Orcutt

250. *M. uncinata* Zuccarini

Skupina: Pettersonii

251. *M. saint-piena* Backeberg

252. *M. hamilton-hoytea* (Bravo) Werdermann

Synonym: *M. ocotilensis*

M. hamilton-hoytea var. *pilensis* (Shurly) Reppenhagen

253. *M. petterssonii* Hildmann

Synonym: *M. obscura*

254. *M. crassa* Reppenhagen

255. *M. wagniriana* Boedeker

256. *M. gigantea* Hildmann

Synonym: *M. armatissima*, *hastifera*

257. *M. huiguerensis* Reppenhagen

258. *M. apozolensis* Reppenhagen

M. apozolensis var. *saltensis* Reppenhagen

Skupina: Standleyi

259. *M. sonorensis* Craig

260. *M. floresii* Backeberg
 261. *M. standleyi* (Br. a R.) Orcutt
 262. *M. miegeana* Earle
 263. *M. lindsayi* Craig
M. lindsayi var. *cobrensis* n.n.
 264. *M. canelensis* Craig
 265. *M. marksiana* Krainz
 266. *M. craigii* Lindsay
 267. *M. hertrichiana* Craig
 268. *M. tesopacensis* Craig
 269. *M. bellisiana* Craig
 Synonym: *Mammillaria auricantha*, *auritricha*, *bellacantha*,
laneusumma, *mayensis*, *montensis*
 270. *M. xanthina* (Br. a R.) Boedeker

Skupina: Scrippsiana

271. *M. bocensis* Craig
 Synonym: *M. neoschwarzeana*
M. bocensis var. *rubida* (Schwarz) Reppenhagen
M. bocensis var. *movasana* Reppenhagen
 272. *M. scrippsiana* (Br. a R.) Orcutt
 Synonym: *M. ortegae*
M. scrippsiana v. *pseudocrippsiana* (Bcbg.) Reppenhagen
M. scrippsiana var. *armeria* Reppenhagen

Skupina: Compressa

273. *M. compressa* De Candolle
 Synonym: *M. angularis*, *cirrhifera*
 274. *M. bernalensis* Reppenhagen
 275. *M. centralifera* Reppenhagen

Skupina: Magnimamma

276. *M. vagaspina* Craig
 277. *M. magnimamma* Haworth
 Synonym: *M. centricirrho*, *flavovirens* a mnoho dalších
 278. *M. seitziana* Martius
M. seitziana var. *tolantongensis* Reppenhagen
 279. *M. vallensis* Reppenhagen
M. vallensis var. *brevispina* Reppenhagen
 280. *M. priessnitzii* Reppenhagen
 281. *M. saxicola* Reppenhagen
 282. *M. rioverdense* Reppenhagen
 283. *M. bucareliensis* Craig
M. bucareliensis var. *multiflora* Reppenhagen
M. bucareliensis var. *tamaulipa* Reppenhagen
 284. *M. macracantha* De Candolle
 285. *M. xochipilli* Reppenhagen
 286. *M. zuccariniana* Martius
 287. *M. orcuttii* Boedeker
 288. *M. crassimammillis* Reppenhagen
 289. *M. winteriae* Boedeker
 Synonym: *M. zahniana*

Skupina: Brandegeei

290. *M. brandegeei* (Coulter) Brandegeei
 291. *M. lewisiana* Lindsay
 292. *M. glareosa* Boedeker
 Synonym: *M. dawsonii*

Skupina: *Petrophila*

- 293. *M. peninsularis* (Br. a R.) Orcutt
- 294. *M. pacifica* (Gates) Boedeker
- 295. *M. baxteriana* (Gates) Boedeker
- Synonym: *M. arida*, *gatesii*, *marshalliana*
- 296. *M. petrophila* K. Brandegee
- 297. *M. johnstonii* (Br. a R.) Orcutt
- M. johnstonii* var. *sancarlensis* Craig
- 298. *M. evermanniana* (Br. a R.) Orcutt
- 299. *M. tayloriorum* Glass a Foster

Podrod *Mammillaria* Morren, Belg. Hort. 24 : 33. 1874.

Sekce: *Mammillaria* Morren, in Belg. Hort. 24: 33, 1874. (*Gylactochylus*)

15. Série: *Polyedrae* (Pfeiffer) K. Schumann (Gesamtbeschr. Kakteen : 563. 1898)

Typ: *M. polyendra* Martius

Květy spíše malé, bílé až načervenalé nebo karmínové. Stonky většinou s málo trny, tudíž zeleně vyhlížející. Okrajové trny u většiny druhů chybí. Štětiny v axilách často velmi nápadné, ale u *M. carnea* chybí. Rostliny většinou odnožují nebo se dichotomicky dělí a tvoří velké trsy. Jednotlivé stonky jsou kulovité až podlouhlé se středně velkými konickými nebo hranatými bradavkami.

Jižní Mexiko až Guatemala.

Skupina: *Karwinskiana*

- 300. *M. beisei* Diers
- M. beisei* var. *albispina* n.n.
- 301. *M. knippeliana* Quehl
- 302. *M. tropica* Reppenhagen
- 303. *M. nagliana* Reppenhagen
- 304. *M. confusa* (Br. a R.) Orcutt
- Synonym: *M. conzattii*
- 305. *M. karwinskiana* Martius
- Synonym: *M. ebenacantha*, *praelii*
- 306. *M. nejapensis* Craig a Dawson
- 307. *M. voburnensis* Sheer
- M. voburnensis* var. *collinsii* (Br. a R.) Reppenhagen
- M. voburnensis* var. *guetzalcoatl* Reppenhagen
- M. voburnensis* var. *eichlamii* (Quehl) Reppenhagen

Skupina: *Polyedra*

- 308. *M. polyedra* Martius
- 309. *M. multisetata* Ehrenberg
- 310. *M. carnea* Zuccarini

Skupina: *Mystax*

- 311. *M. sartorii* J.A.Purpus
- Synonym: *M. tenanpensis*
- 312. *M. mystax* Martius
- Synonym: *M. atroflorens*, *crispiseta*, *multabilis*, *neomystax*
- 313. *M. erythra* Reppenhagen
- 314. *M. casoi* Bravo
- Synonym: *M. ixtecensis*
- 315. *M. huajuapensis* Bravo
- 316. *M. varieaculeata* Buchenau

Zredukovat tisíce jmen mamilárií se pokoušelo mnoho botaniků. Mezi první revize patří např. dílko Bodekera, podstatně lepší už je kniha Craiga. Po válce pak vyšlo hned několik knih a pojednání o rodu *Mammillaria*. V posledních letech provedli revizi rodu např. Hunt, Pilbeam, Reppenhagen a další. Rozdělení Reppenhagena jsme zrovna přečetli. Loni se na internetu objevil seznam nejpoužívanějších jmen mamilárií posledních let s platnými i neplatnými názvy. Jelikož je to poslední známý seznam používaných názvů mamilárií, tak jej uvádím. Nejsou zde uvedeny poslední nové popisy, ale i tak může být seznam cennou pomůckou pro naše pěstitele.

Seznam jmen mamilárií - začátek roku 2003

- Mammillaria acanthophlegma* Lehm. 1832 : ?
Mammillaria acanthophlegma var. *elegans* Monv. ndat : ?
Mammillaria acanthophlegma var. *meissneri* Salm-Dyck ndat : ?
Mammillaria acicularis Lem. 1839 : ?
Mammillaria aciculata Otto ndat : ?
Mammillaria actinoplea Ehrenb. 1848 : ?
Mammillaria acultzingsensis Linzen et al. 1994 = ***Mammillaria haageana* subsp. *acultzingsensis***
Mammillaria aeruginosa Scheidw. 1840 : ?
Mammillaria affinis DC. ndat : ?
Mammillaria aggregata Engelm. ex B.D.Jackson 1848 = ***Echinocereus coccineus***
Mammillaria egregia Schwarz ndat : ?
Mammillaria alamensis R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria sheldonii***
Mammillaria albata Repp. 1987 = ***Mammillaria geminispina***
Mammillaria albescens Tiegel 1933 = ***Mammillaria decipiens* subsp. *albescens***
Mammillaria albiarmata Boed. 1935 = ***Mammillaria coahuilensis* subsp. *albiarmata***
Mammillaria albicans (Britton & Rose) A.Berger 1929
    Neomammillaria albicans Britton & Rose 1923
    Chilita albicans (Britton & Rose) Orcutt 1926
    Neomammillaria slevenii Britton & Rose 1923
    Chilita slevenii (Britton & Rose) Orcutt 1926
    Mammillaria slevenii (Britton & Rose) Boed. 1933
Mammillaria albicans subsp. *fraileana* (Britton & Rose) D.R.Hunt 1997 = ***Mammillaria fraileana***
Mammillaria albicolumnaria (Hester) Weniger 1970 = ***Escobaria albicolumnaria***
Mammillaria albicoma Boed. 1929
Mammillaria albida Haage ndat : ?
Mammillaria albidula Backeb. (Nom. inval.) 1961 = ***Mammillaria haageana***
Mammillaria albiflora (Werderm.) Backeb. 1937
    Mammillaria herrerae var. *albiflora* Werderm. 1931
Mammillaria albilanata Backeb. 1939
    Mammillaria ignota Loudon (Nom. inval.) 1841
    Mammillaria fuauxiana Backeb. 1950
    Mammillaria lanigera Repp. 1987
    Mammillaria noureddineana Repp. 1987
    Mammillaria igualensis Repp. 1989
    Mammillaria monticola Repp. 1989
Mammillaria albilanata* subsp. *oaxacana D.R.Hunt 1997
Mammillaria albilanata* subsp. *reppenhagenii (D.R.Hunt) D.R.Hunt 1997
    Mammillaria reppenhagenii D.R.Hunt 1977
Mammillaria albilanata* subsp. *tegelbergiana (H.E.Gates ex G.E.Lindsay) D.R.Hunt 1997
    Mammillaria tegelbergiana H.E.Gates ex G.E.Lindsay 1966
Mammillaria albiseta Rümpler 1886 : ?
Mammillaria albrechtiana Wohlschlager 1989 = ***Mammillaria rekoii***
Mammillaria alversonii (J.M.Coult.) Walton 1898 = ***Escobaria alversonii***
Mammillaria amabilis Ehrenb. 1849 : ?
Mammillaria amajacensis Brachet, M.Lacoste & F.Otero 1991
Mammillaria amoena Hopffer 1850 : ?
Mammillaria anancistría Lem. 1839 : ?
Mammillaria ancistra Walp. ndat : ?
Mammillaria ancistrancantha Lem. 1839 : ?
Mammillaria ancistrata Pfeiff. & Schelh. 1846 : ?
Mammillaria ancistroides Lem. 1839 : ?
Mammillaria andreae J.A.Purpus & Boed. 1928 = ***Coryphantha pycnacantha***
Mammillaria angelensis R.T.Craig 1945
    Ebnerella angelensis (R.T.Craig) Buxb. 1951
    Chilita angelensis (R.T.Craig) Buxb. 1954
    Mammillaria dioica subsp. *angelensis* (R.T.Craig) D.R.Hunt 1998
Mammillaria angularis Link & Otto ndat : ?
Mammillaria angularis var. *compressa* K.Schum. ndat : ?
Mammillaria anniana Glass & Foster 1981

Mammillaria antesbergiana A.B.Lau 1991 = ***Mammillaria wagneriana***
Mammillaria apamensis Repp. 1987 = ***Mammillaria wiesingeri* subsp. *apamensis***
Mammillaria apozolensis Repp. 1987 = ***Mammillaria petterssonii***
Mammillaria applanata Salm-Dyck 1850 = ***Mammillaria heyderi***
Mammillaria argentea Fenn. 1847 : ?
Mammillaria arida Rose ex Quehl 1913 = ***Mammillaria petrophila* subsp. *arida***
Mammillaria arizonica Engelm. 1876 = ***Escobaria vivipara***
Mammillaria armatissima R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria gigantea***
Mammillaria armillata K.Brandege 1900
     Neomammillaria armillata (K.Brandege) Britton & Rose 1923
     Chilita armillata (K.Brandege) Orcutt 1926
     Ebnerella armillata (K.Brandege) Buxb. 1951
Mammillaria armillata subsp. *cerralboa* (Britton & Rose) D.R.Hunt 1997 = ***Mammillaria cerralboa***
Mammillaria arroyensis Repp. 1989 = ***Mammillaria formosa***
Mammillaria ascensionis Repp. 1979 = ***Mammillaria glassii* subsp. *ascensionis***
Mammillaria aselliformis (Ehrenb.) W.Watson 1889 : ?
Mammillaria asterias Cels 1850 = ***Coryphantha ottonis***
Mammillaria atroflorens Backeb. (Nom. inval.) 1962 = ***Mammillaria mystax***
Mammillaria atrorubra Ehrenb. 1849 : ?
Mammillaria atrosanguinea Ehrenb. 1849 : ?
Mammillaria aureiceps Lem. 1838 = ***Mammillaria rhodantha* subsp. *aureiceps***
Mammillaria aureiceps var. *pfeifferi* (Booth) Borg 1937 : ?
Mammillaria aureilanata Backeb. 1938
     Ebnerella aureilanata (Backeb.) Buxb. 1951
     Chilita aureilanata (Backeb.) Buxb. 1954
     Mammillaria aureilanata var. *alba* Backeb. 1961
Mammillaria aureilanata fma. *alba* (Backeb.) Krainz 1964 : ?
Mammillaria aureilanata var. *alba* Backeb. 1961 = ***Mammillaria aureilanata***
Mammillaria aureispina (A.B.Lau) Repp. 1987 = ***Mammillaria rekoii* subsp. *aureispina***
Mammillaria aureoviridis Heinrich 1937 = ***Mammillaria crinita***
Mammillaria auriareolis Tiegel 1933 = ***Mammillaria parkinsonii***
Mammillaria auricantha R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria standleyi***
Mammillaria auricoma Ehrenb. 1846 = ***Mammillaria spinosissima***
Mammillaria aurihamata Boed. 1928 = ***Mammillaria crinita***
Mammillaria aurisaeta Backeb. (Nom. inval.) 1962 = ***Mammillaria picta***
Mammillaria auritricha R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria standleyi***
Mammillaria aurea Ehrenb. ndat : ?
Mammillaria autumnalis A.Dietr. ndat : ?
Mammillaria avila-camachoii Shurly (Nom. inval.) 1961 = ***Mammillaria perbella***
Mammillaria aylostera Werderm. 1938 : ?
Mammillaria bachmannii Boed. 1929 : ?
Mammillaria backebergiana Buchenau 1966
     Mammillaria isotensis Repp. 1987
Mammillaria backebergiana* subsp. *ernestii (Fittkau) D.R.Hunt 1997
     Mammillaria ernestii Fittkau 1971
     Mammillaria backebergiana var. *ernestii* (Fittkau) Glass & R.Foster 1979
Mammillaria backebergiana var. *ernestii* (Fittkau) Glass & R.Foster 1979 = ***Mammillaria backebergiana* subsp. *ernestii***
Mammillaria badispina C.F.Först. 1861 : ?
Mammillaria balsasensis Boed. 1931 : ?
Mammillaria balsasoides R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria beneckeii***
Mammillaria bambusiphila Repp. 1986 = ***Mammillaria xaltiangensis* subsp. *bambusiphila***
Mammillaria barbata Engelm. 1848
     Chilita barbata (Engelm.) Orcutt 1926
     Ebnerella barbata (Engelm.) Buxb. 1951
     Neomammillaria viridiflora Britton & Rose 1923
     Chilita viridiflora (Britton & Rose) Orcutt 1926
     Mammillaria viridiflora (Britton & Rose) Boed. 1933
     Mammillaria chavezii Cowper (Nom. inval) 1963
     Mammillaria orestera L.D.Benson 1969
     Mammillaria morricallii Cowper 1969
     Mammillaria santaclarensis Cowper 1969
     Mammillaria gressii Cowper 1970
     Mammillaria luthieniae Laferrière 1998
     Mammillaria melilotiae Laferrière 1998
Mammillaria barkeri Shurly ex Backeb. (Nom. inval.) 1961 = ***Mammillaria beneckeii***
Mammillaria baumii Boed. 1926
     Dolichochele baumii (Boed.) Werderm. & Buxb. 1951
     Ebnerella baumii (Boed.) Buxb. 1951
     Mammillaria radiaissima G.E.Linds. ex R.T.Craig 1945
Mammillaria baxteriana (H.E.Gates) Boed. ex Backeb. & F.M.Knuth 1935 = ***Mammillaria petrophila* subsp. *baxteriana***
Mammillaria beiselii Diers 1979 = ***Mammillaria karwinskiana* subsp. *beiselii***
Mammillaria bella Backeb. 1941 = ***Mammillaria nunezii* subsp. *bella***
Mammillaria bellacantha R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria canelensis***
Mammillaria bellatula C.F.Först. 1847 : ?
Mammillaria bellisiana R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria sonorensis***
Mammillaria beneckeii Ehrenb. 1844

Oehmea beneckeae (Ehrenb.) Buxb. 1951
Dolichothele beneckeae (Ehrenb.) Backeb. 1961
Neomammillaria nelsonii Britton & Rose 1923
Chilita nelsonii (Britton & Rose) Orcutt 1926
Mammillaria nelsonii (Britton & Rose) Boed. 1933
Oehmea nelsonii (Britton & Rose) Buxb. 1951
Dolichothele nelsonii (Britton & Rose) Backeb. 1961
Mammillaria balsasoides R.T.Craig 1945
Dolichothele balsasoides (R.T.Craig) Backeb. 1961
Mammillaria colonensis R.T.Craig 1945
Chilita colonensis (R.T.Craig) Buxb. 1954
Mammillaria barkeri Shurly ex Backeb. (Nom inval.) 1961
Mammillaria quiengolensis Bravo 1962
Mammillaria bergeana Hildm. 1894 : ?
Mammillaria bergonii Ehrenb. 1849 : ?
Mammillaria bergii Miq. 1838 : ?
Mammillaria berkiana A.B.Lau 1986 = ***Mammillaria mercadensis***
Mammillaria bernalensis Repp. 1989 = ***Mammillaria compressa***
Mammillaria bicolor Lehm. 1830 : ?
Mammillaria bicolor var. *nivea* K.Schum. ndat : ?
Mammillaria bicolor var. *nobilis* C.F.Först. 1846 : ?
Mammillaria bicornuta Tiegel 1935 : ?
Mammillaria bifurcata A.Dietr. 1850 : ?
Mammillaria biglandulosa Pfeiff. ndat : ?
Mammillaria bihamata Pfeiff. 1838 : ?
Mammillaria bisbeeana Orcutt ndat : ?
Mammillaria blossfeldiana Boed. 1931
Ebnerella blossfeldiana (Boed.) Buxb. 1951
Chilita blossfeldiana (Boed.) Buxb. 1954
Mammillaria shurliana H.E.Gates 1956
Mammillaria blossfeldiana var. *shurliana* H.E.Gates 1941 : ?
Mammillaria bocasana Poselg. 1853
Chilita bocasana (Poselg.) Orcutt 1926
Ebnerella bocasana (Poselg.) Buxb. 1951
Mammillaria kunzeana Boed. & Quehl 1912
Chilita kunzeana (Boed. & Quehl) Orcutt 1926
Ebnerella kunzeana (Boed. & Quehl) Buxb. 1951
Mammillaria hirsuta Boed. 1919
Chilita hirsuta (Boed.) Orcutt 1926
Neomammillaria longicoma Britton & Rose 1923
Chilita longicoma (Britton & Rose) Orcutt 1926
Mammillaria longicoma (Britton & Rose) A.Berger 1929
Ebnerella longicoma (Britton & Rose) Buxb. 1951
Mammillaria knebeliana Boed. 1932
Ebnerella knebeliana (Boed.) Buxb. 1951
Chilita knebeliana (Boed.) Buxb. 1954
Mammillaria haehneliana Boed. 1934
Ebnerella haehneliana (Boed.) Buxb. 1951
Mammillaria bocasana* subsp. *eschauzieri (J.M.Coult.) W.A. & B. Fitz Maurice 1995
Cactus eschauzieri J.M.Coult. 1894
Chilita eschauzieri (J.M.Coult.) Orcutt 1926
Neomammillaria eschauzieri (J.M.Coult.) Britton & Rose 1926
Mammillaria eschauzieri (J.M.Coult.) R.T.Craig 1945
Mammillaria bocasana var. *flavispina* Schelle 1907 : ?
Mammillaria bocasana var. *kunzeana* Quehl 1916 : ?
Mammillaria bocasana var. *multihamata* Schelle 1926 : ?
Mammillaria bocasana var. *splendens* Rebut 1896 : ?
Mammillaria bocensis R.T.Craig 1945
Mammillaria rubida Schwarz ex Backeb. 1949
Mammillaria neoschwarzeana Backeb. 1949
Mammillaria bockii C.F.Först. 1847 : ?
Mammillaria boedekeriana Quehl 1910 : ?
Mammillaria boelderiana Wohlschlager 1988
Mammillaria bombycina Quehl 1910
Neomammillaria bombycina (Quehl) Britton & Rose 1923
Chilita bombycina (Quehl) Orcutt 1926
Ebnerella bombycina (Quehl) Buxb. 1951
Mammillaria bombycina subsp. *perezdelarosae* (Bravo & Scheinvar) D.R.Hunt 1997 = ***Mammillaria perezdelarosae***
Mammillaria bonavittii Repp. 1987 = ***Mammillaria rhodantha***
Mammillaria boolii G.E.Linds. 1953
Chilita boolii (G.E.Linds.) Buxb. 1954
Mammillaria borwigii J.A.Purpus 1927 = ***Coryphantha salinensis***
Mammillaria brachytrichion Luthy 1987
Mammillaria brandegeei (J.M.Coult.) K.Brandege 1897

Cactus brandegeei J.M.Coult. 1894
Neomammillaria dawsonii Houghton 1935
Mammillaria dawsonii (Houghton) R.T.Craig 1945
Mammillaria brandegeei* subsp. *gabbii (J.M.Coult.) D.R.Hunt 1997
Cactus gabbii J.M.Coult. 1894
Mammillaria gabbii (J.M.Coult.) K.Brandege 1897
Mammillaria brandegeei var. *gabbii* (A.Dietr.) K.Schum. 1945 : ?
Mammillaria brandegeei var. *magdalenensis* Schwarz 1955 : ?
Mammillaria brandegeei subsp. *glareosa* (Boed.) D.R.Hunt 1997 = ***Mammillaria brandegeei* subsp. *glareosa***
Mammillaria brandegeei subsp. *lewisiana* (G.E.Linds.) D.R.Hunt 1998 = ***Mammillaria brandegeei* subsp. *lewisiana***
Mammillaria brauneana Boed. 1933 = ***Mammillaria klissingiana***
Mammillaria bravoae R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria hahniana* subsp. *bravoae***
Mammillaria brevicrinata Repp. 1987 = ***Mammillaria crinita***
Mammillaria breviseta Ehrenb. 1849 : ?
Mammillaria brownii Toumey ndat : ?
Mammillaria brunea (J.M.Coult.) Vaupel 1920 : ?
Mammillaria bucareliensis R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria magnimamma***
Mammillaria bucareliensis var. *bicornuta* Schmoll 1945 : ?
Mammillaria buchenau Backeb. 1963 = ***Mammillaria crucigera***
Mammillaria buchheimeana Quehl ndat : ?
Mammillaria bullardiana (H.E.Gates) Boed. ex Backeb. & F.M.Knuth 1935 = ***Mammillaria hutchinsoniana***
Mammillaria bumamma Ehrenb. 1849 = ***Coryphantha elephantidens***
Mammillaria bussleri Mundt 1902 = ***Coryphantha ottonis***
Mammillaria buxbaumiana Repp. 1989 = ***Mammillaria densispina***
Mammillaria cadereytensis R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria perbella***
Mammillaria cadereytensis var. *quadrispina* R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria cadeyretana Backeb. 1966 = ***Mammillaria crinita***
Mammillaria caerulea R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria chionocephala***
Mammillaria caesia Ehrenb. ndat : ?
Mammillaria caespitata DC. 1828 : ?
Mammillaria calacantha Tiegel 1933 = ***Mammillaria rhodantha***
Mammillaria calacantha var. *rubra* Neale 1935 : ?
Mammillaria calcarata Engelm. ndat : ?
Mammillaria calleana Backeb. 1951 = ***Mammillaria crinita***
Mammillaria campotricha Dams 1905 = ***Mammillaria decipiens* subsp. *campotricha***
Mammillaria candida Scheidw. 1838 = ***Mammilloidia candida***
Mammillaria candida subsp. *ortizrubiana* (Bravo) Krainz 1973 : ?
Mammillaria candida var. *caespitosa* Voss 1970 : ?
Mammillaria candida var. *humboldtii* (Ehrenb.) Schelle 1926 : ?
Mammillaria candida var. *rosea* (Salm-Dyck) K.Schum. 1898 : ?
Mammillaria candida var. *sphaerotracha* (Lem.) Schelle ndat : ?
Mammillaria canelensis R.T.Craig 1945
Mammillaria bellacantha R.T.Craig 1945
Mammillaria capensis (H.E.Gates) R.T.Craig 1945
Neomammillaria capensis H.E.Gates 1933
Ebnerella capensis (H.E.Gates) Buxb. 1951
Chilita capensis (H.E.Gates) Buxb. 1954
Mammillaria caput-medusae Otto 1837 : ?
Mammillaria caput-medusae var. *centrispina* Salm-Dyck ndat : ?
Mammillaria caput-medusae var. *crassior* Salm-Dyck ndat : ?
Mammillaria caput-medusae var. *tetracantha* Salm-Dyck ndat : ?
Mammillaria caracassana Otto ndat : ?
Mammillaria carmenae Castaneda & Nunez 1953
Mammillaria carnea Zucc. ex Pfeiff. 1837
Neomammillaria carnea (Zucc. ex Pfeiff.) Britton & Rose 1923
Mammillaria carnea var. *aeruginosa* (Scheidw.) Gürke 1905 : ?
Mammillaria carnea var. *cirrosa* (Salm-Dyck) Gürke 1905 : ?
Mammillaria carnea var. *robustispina* R.T.Craig ndat : ?
Mammillaria carnea var. *subtetragona* (A.Dietr.) Backeb. 1961 : ?
Mammillaria carretii Rebut ex K.Schum. 1898
Chilita carretii (Rebut ex K.Schum.) Orcutt 1926
Ebnerella carretii (Rebut ex K.Schum.) Buxb. 1951
Neomammillaria saffordii Britton & Rose 1923
Chilita saffordii (Britton & Rose) Orcutt 1926
Mammillaria saffordii (Britton & Rose) Bravo 1937
Mammillaria carretii Rebut 1898 : ?
Mammillaria caso Bravo 1954 = ***Mammillaria mystax***
Mammillaria castanea Labour. ndat : ?
Mammillaria castaneiformis Labour. ndat : ?
Mammillaria castaneoides Lem. ndat : ?
Mammillaria celsiana Lem. (Nom rej.) 1839 = ***Mammillaria muehlenpfordtii***
Mammillaria celsiana var. *guatemalensis* Eichlam ndat : ?
Mammillaria centralifera Repp. 1989 = ***Mammillaria compressa* subsp. *centralifera***
Mammillaria centraliplumosa Fittkau 1971 = ***Mammillaria spinosissima***
Mammillaria centricirra Lem. 1839 = ***Mammillaria magnimamma***
Mammillaria centricirra var. *bockii* K.Schum. 1898 : ?

Mammillaria centricirra var. *divergens* (DC.) K.Schum. ndat : ?
Mammillaria centricirra var. *macracantha* (DC.) K.Schum. ndat : ?
Mammillaria centricirra var. *magnimamma* K.Schum. ndat : ?
Mammillaria centricirra var. *pentacantha* (Pfeiff.) Schelle 1926 : ?
Mammillaria centricirra var. *polygona* Schelle ndat : ?
Mammillaria centricirra var. *pulchra* (Haw.) Schelle ndat : ?
Mammillaria centricirra var. *zuccariniana* Schelle ndat : ?
Mammillaria centricirra var. *zuccariniana* (Mart.) Schelle 1926 : ?
Mammillaria centrispina Pfeiff. 1836 : ?
Mammillaria cephalophora Quehl 1914 : ?
Mammillaria ceratites Quehl 1909 : ?
Mammillaria ceratocentra A.Berger ndat : ?
Mammillaria cerralboa (Britton & Rose) Orcutt 1926
     Neomammillaria cerralboa Britton & Rose 1923
     Mammillaria armillata subsp. *cerralboa* (Britton & Rose) D.R.Hunt 1997
Mammillaria chapinensis Eichlam & Quehl ndat : ?
Mammillaria chapinensis var. *rubescens* Hort. 1926 : ?
Mammillaria chavezei Cowper (Nom. inval) 1963 = ***Mammillaria barbata***
Mammillaria chiapensis Repp. 1992 = ***Mammillaria columbiana***
Mammillaria chica Repp. 1987 = ***Mammillaria stella-de-tacubaya***
Mammillaria chionocephala J.A.Purpus 1906
     Mammillaria formosa subsp. *chionocephala* (J.A.Purpus) D.R.Hunt 1998
     Mammillaria ritteriana Boed. 1929
     Mammillaria caerulea R.T.Craig 1945
Mammillaria chlorantha Engelm. 1878 = ***Escobaria deserti***
Mammillaria chrysacantha Pfeiff. ndat : ?
Mammillaria cirrhifera Mart. ndat : ?
Mammillaria cirrhosa K.Schum. ndat : ?
Mammillaria cirrosa Poselg. 1853 : ?
Mammillaria citrina Scheidw. 1846 : ?
Mammillaria clava Pfeiff. 1840 = ***Coryphantha octacantha***
Mammillaria clavata Scheidw. 1838 = ***Coryphantha clavata***
Mammillaria claviformis Repp. 1989 = ***Mammillaria duoformis***
Mammillaria coahuilensis (Boed.) Moran 1953
     Porfiria coahuilensis Boed. 1926
     Mammillaria heyderi subsp. *coahuilensis* (Boed.) J.M. Luthy 1995
     Porfiria schwartzii Fric 1926
     Mammillaria schwartzii (Fric) Backeb. (Nom. inval.) 1966
Mammillaria coahuilensis* subsp. *albiarmata (Boed.) D.R.Hunt 1998
     Mammillaria albiarmata Boed. 1935
Mammillaria collina J.A.Purpus 1912 = ***Mammillaria haageana***
Mammillaria collinsii (Britton & Rose) Orcutt 1926 = ***Mammillaria karwinskiana* subsp. *collinsii***
Mammillaria colonensis R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria beneckeii***
Mammillaria columbiana Salm-Dyck 1850
     Mammillaria ruestii Quehl 1905
     Mammillaria hennisii Boed. 1932
     Mammillaria soehlemannii Haage & Backeb. 1966
     Mammillaria chiapensis Repp. 1992
Mammillaria columbiana* subsp. *yucatanensis (Britton & Rose) D.R.Hunt 1997
     Neomammillaria yucatanensis Britton & Rose 1923
     Mammillaria yucatanensis (Britton & Rose) Orcutt 1926
Mammillaria columbiana var. *albescens* W.Haage. & Backeb. 1962 : ?
Mammillaria columnaris Mart. ndat : ?
Mammillaria compacta Engelm. 1848 = ***Coryphantha compacta***
Mammillaria compacticaulis Repp. 1987 = ***Mammillaria matudae***
Mammillaria compressa DC. 1828
     Mammillaria conopea Scheidw. 1838
     Mammillaria esseriana Boed. 1928
     Mammillaria tolimensis R.T.Craig 1945
     Mammillaria bernalensis Repp. 1989
Mammillaria compressa* subsp. *centralifera (Repp.) D.R.Hunt 1997
     Mammillaria centralifera Repp. 1989
Mammillaria compressa var. *brevispina* (Hort.) Borg 1951 : ?
Mammillaria compressa var. *compressa* (K.Schum.) Borg 1937 : ?
Mammillaria compressa var. *fulvispina* (K.Schum.) Borg 1937 : ?
Mammillaria compressa var. *longiseta* (Salm-Dyck) Borg 1937 : ?
Mammillaria compressa var. *rubrispina* Borg 1937 : ?
Mammillaria compressa var. *triacantha* (Salm-Dyck) Borg 1937 : ?
Mammillaria confusa (Britton & Rose) Orcutt 1926 = ***Mammillaria karwinskiana***
Mammillaria confusa var. *centrispina* R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria confusa var. *conzattii* (Britton & Rose) R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria confusa var. *robustispina* R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria conica Haw. 1819 : ?
Mammillaria conimamma Linke 1857 = ***Coryphantha sulcolanata***
Mammillaria conoidea DC. 1828 = ***Neolloydia conoidea***
Mammillaria conopea Scheidw. 1838 = ***Mammillaria compressa***

Mammillaria conspicua J.A.Purpus 1912 = ***Mammillaria haageana* subsp. *conspicua***
Mammillaria conspicua Lem. nom.nud. 1868 : ?
Mammillaria convoluta A.Berger ndat : ?
Mammillaria konzattii (Britton & Rose) Orcutt 1926 : ?
Mammillaria cordigera Heese 1910 : ?
Mammillaria cornifera DC. 1828 = ***Coryphantha cornifera***
Mammillaria cornimamma N.E.Br. ndat : ?
Mammillaria cornuta Hildm. ex K.Schum. 1898 = ***Coryphantha cornuta***
Mammillaria corollaria Ehrenb. 1849 : ?
Mammillaria coronaria (Willd.) Haw. 1821 : ?
Mammillaria coronaria K.Schum. 1898 : ?
Mammillaria coronaria var. *nigra* Schelle 1926 : ?
Mammillaria coronata Scheidw. 1840 : ?
Mammillaria cowperae Shurly 1959 = ***Mammillaria moelleriana***
Mammillaria craigii G.E.Linds. 1942 = ***Mammillaria sonorensis***
Mammillaria crassa Repp. 1987 = ***Mammillaria wagneriana***
Mammillaria crassimammillis Repp. 1987 = ***Mammillaria winterae***
Mammillaria crassior Repp. 1987 = ***Mammillaria spinosissima***
Mammillaria crebrispina DC. 1828 : ?
Mammillaria crebrispina (var.) *nitida* Labour. 1853 : ?
Mammillaria criniformis DC. 1834 = ***Mammillaria crinita***
Mammillaria criniformis (var.) *albida* DC. ndat : ?
Mammillaria crinita DC. 1828
Ebnerella crinita (DC.) Buxb. 1951
Chilita crinita (DC.) Buxb. 1954
Mammillaria criniformis DC. 1834
Chilita criniformis (DC.) Buxb. 1954
Mammillaria schelhasii Pfeiff. 1838
Ebnerella schelhasii (Pfeiff.) Buxb. 1951
Mammillaria painteri Rose ex Quehl 1917
Ebnerella painteri (Rose ex Quehl) Buxb. 1951
Chilita painteri (Rose ex Quehl) Buxb. 1954
Neomammillaria pygmaea Britton & Rose 1923
Mammillaria pygmaea (Britton & Rose) A.Berger 1929
Ebnerella pygmaea (Britton & Rose) Buxb. 1951
Chilita pygmaea (Britton & Rose) Buxb. 1954
Mammillaria aurihamata Boed. 1928
Ebnerella aurihamata (Boed.) Buxb. 1951
Chilita aurihamata (Boed.) Buxb. 1954
Mammillaria erectohamata Boed. 1930
Ebnerella erectohamata (Boed.) Buxb. 1951
Chilita erectohamata (Boed.) Buxb. 1954
Mammillaria pubispina Boed. 1930
Ebnerella pubispina (Boed.) Buxb. 1951
Chilita pubispina (Boed.) Buxb. 1954
Mammillaria zeilmanniana Boed. 1931
Ebnerella zeilmanniana (Boed.) Buxb. 1951
Chilita zeilmanniana (Boed.) Buxb. 1954
Mammillaria leucantha Boed. 1933
Mammillaria crinita subsp. *leucantha* (Boed.) D.R.Hunt 1997
Mammillaria gilensis Boed. 1936
Ebnerella gilensis (Boed.) Buxb. 1951
Chilita gilensis (Boed.) Buxb. 1954
Mammillaria aureoviridis Heinrich 1937
Mammillaria calleana Backeb. 1951
Mammillaria mollihamata Shurly 1960
Mammillaria monancistracantha Backeb. (Nom. inval.) 1962
Mammillaria cadeyretana Backeb. 1966
Mammillaria nana Backeb. ex Mottram 1980
Mammillaria variabilis Repp. 1985
Mammillaria duwei H.Rogozinski & P.J.Braun 1985
Mammillaria nana subsp. *duwei* (H.Rogozinski & P.J.Braun) Pilbeam 1999
Mammillaria brevicrinita Repp. 1987
Mammillaria puberula Repp. 1987
Mammillaria moeller-valdeziana Appenzeller 1988
Mammillaria felipensis Repp. 1989
Mammillaria tezontle W.A. & B. Fitz Maurice 1995
Mammillaria crinita subsp. *scheinvariana* (R.Ortega-Varela & Glass) W.A. & B. Fitz Maurice 1998
Mammillaria scheinvariana R.Ortega-Varela & Glass 1998
Mammillaria crinita subsp. *leucantha* (Boed.) D.R.Hunt 1997 = ***Mammillaria crinita***
Mammillaria crinita subsp. *scheinvariana* (R.Ortega-Varela & Glass) W.A. & B. Fitz Maurice 1998 = ***Mammillaria crinita***
Mammillaria crinita subsp. *wildii* (A.Dietr.) D.R.Hunt 1997 = ***Mammillaria glochidiata***
Mammillaria crispiseta R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria mystax***
Mammillaria crocidata Lem. 1838 : ?
Mammillaria crucigera C.Mart. 1832

Mammillaria buchenaui Backeb. 1963
Mammillaria crucigera var. *grandinosa* Linzen et al. 1998
Mammillaria crucigera Mart. 1933 : ?
Mammillaria crucigera* subsp. *tlalocii (Repp.) D.R.Hunt 1997
Mammillaria tlalocii Repp. 1989
Mammillaria crucigera var. *tlalocii* (Repp.) Linzen et al. 1998
Mammillaria crucigera var. *grandinosa* Linzen et al. 1998 = ***Mammillaria crucigera***
Mammillaria crucigera var. *tlalocii* (Repp.) Linzen et al. 1998 = ***Mammillaria crucigera* subsp. *tlalocii***
Mammillaria curvispina Otto ndat : ?
Mammillaria cylindracea DC. 1829 : ?
Mammillaria cylindrica Diers 1834 : ?
Mammillaria dactylithele Labour. ndat : ?
Mammillaria daimonoceras Lem. 1838 : ?
Mammillaria dasyacantha (D.R.Hunt) Repp. (Nom inval.) 1990 = ***Mammillaria laui* subsp. *dasyacantha***
Mammillaria dasyacantha Engelm. 1856 = ***Escobaria dasyacantha***
Mammillaria dawsonii (Houghton) R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria brandegeei***
Mammillaria dealbata A.Dietr. 1846 = ***Mammillaria haageana***
Mammillaria decipiens Scheidw. 1838
Chilita decipiens (Scheidw.) Orcutt 1926
Dolichothele decipiens (Scheidw.) Tiegel 1935
Pseudomammillaria decipiens (Scheidw.) Buxb. 1951
Mammillaria decipiens* subsp. *albescens (Tiegel) D.R.Hunt 1997
Mammillaria albescens Tiegel 1933
Dolichothele albescens (Tiegel) Backeb. 1951
Pseudomammillaria albescens (Tiegel) Buxb. 1951
Mammillaria decipiens* subsp. *camptotricha (Dams) D.R.Hunt 1997
Mammillaria camptotricha Dams 1905
Dolichothele camptotricha (Dams) Tiegel 1935
Pseudomammillaria camptotricha (Dams) Buxb. 1951
Mammillaria declivis A.Dietr. ndat : ?
Mammillaria deficiens Hort. ex Salm-Dyck ndat : ?
Mammillaria deherdtiana Farwig 1969
Mammillaria deherdtiana subsp. *dodsonii* (Bravo) D.R.Hunt 1997 = ***Mammillaria deherdtiana* subsp. *dodsonii***
Mammillaria deherdtiana var. *dodsonii* (Bravo) Glass & Foster 1979 : ?
Mammillaria delaetiana Quehl 1908 = ***Coryphantha delaetiana***
Mammillaria deliusiana Shurly 1948 : ?
Mammillaria densa Link & Otto 1830 : ?
Mammillaria densispina (J.M.Coult.) Orcutt 1926
Cactus densispinus J.M.Coult. 1894
Neomammillaria densispina (J.M.Coult.) Britton & Rose 1923
Mammillaria buxbaumiana Repp. 1989
Mammillaria denudata (Engelm.) A.Berger 1929 = ***Mammillaria lasiacantha***
Mammillaria depressa Scheidw. ndat : ?
Mammillaria deserti Engelm. 1880 = ***Escobaria deserti***
Mammillaria diacantha Lem. ndat : ?
Mammillaria diacantha var. *nigra* Haage ndat : ?
Mammillaria diacentra Jacobi 1856 : ?
Mammillaria diaphanacantha Lem. ndat : ?
Mammillaria dietrichae Tiegel 1933 : ?
Mammillaria difficilis Quehl 1908 = ***Coryphantha difficilis***
Mammillaria digitalis Ehrenb. ndat : ?
Mammillaria diguetii (F.A.C.Weber) D.R.Hunt 1971 = ***Mammillaria senilis***
Mammillaria dioica K.Brandege 1897
Ebnerella dioica (K.Brandege) Buxb. 1951
Chilita dioica (K.Brandege) Buxb. 1954
Mammillaria goodridgei var. *rectispina* E.Y.Dawson ex G.E.Lindsay & E.Y.Dawson 1952
Mammillaria rectispina (E.Y.Dawson ex G.E.Lindsay & E.Y.Dawson) Repp. 1987
Mammillaria dioica subsp. *angelensis* (R.T.Craig) D.R.Hunt 1998 = ***Mammillaria angelensis***
Mammillaria dioica subsp. *estebanensis* (G.E.Linds.) D.R.Hunt 1998 = ***Mammillaria estebanensis***
Mammillaria dioica var. *insularis* K.Brandege ndat : ?
Mammillaria disciformis DC. 1828 = ***Strombocactus disciformis***
Mammillaria discolor Haw. 1812
Neomammillaria discolor (Haw.) Britton & Rose 1923
Chilita discolor (Haw.) Orcutt 1926
Mammillaria ochoteranae (Bravo) Werderm. 1931
Neomammillaria ochoteranae Bravo 1931
Mammillaria schmollii (Bravo) Werderm. 1931
Neomammillaria schmollii Bravo 1931
Mammillaria pachyrhiza Backeb. 1939
Mammillaria discolor nigricans Salm-Dyck ndat : ?
Mammillaria discolor* subsp. *esperanzaensis (Boed.) D.R.Hunt 1997
Mammillaria esperanzaensis Boed. 1933
Mammillaria discolor var. *droegeana* (Rebut) Quehl ndat : ?
Mammillaria divaricata Hort. ex Rümpler 1886 : ?
Mammillaria divaricata J.Forbes 1837 : ?
Mammillaria divaricata A.Dietr. 1848 : ?

Mammillaria divergens DC. 1828 : ?
Mammillaria dixanthocentron Backeb. 1963
Mammillaria dodsonii Bravo 1970 = ***Mammillaria deherdtiana*** subsp. ***dodsonii***
Mammillaria dolichocentra Lem. 1838 : ?
Mammillaria dolichocentra var. *galeotti* (Scheidw.) Salm-Dyck ndat : ?
Mammillaria donatii K.Schum. 1903 = ***Mammillaria haageana***
Mammillaria droegeana Hildm. ex Repp. (Nom inval.) 1987 = ***Mammillaria microhelia***
Mammillaria droegeana (K.Schum.) Borg 1937 = ***Mammillaria rhodantha***
Mammillaria droegeana (Werderm.) F.Ritter 1959 : ?
Mammillaria droegeana Rebut nom.nud. 1896 : ?
Mammillaria droegeana (F.Ritter) Zappi 1907 : ?
Mammillaria dumetorum J.A.Purpus 1912 = ***Mammillaria schiedeana*** subsp. ***dumetorum***
Mammillaria duncanii (Hester) Weniger (Nom. inval.) 1970 : ?
Mammillaria duoformis R.T.Craig & E.Y.Dawson 1948
     Mammillaria hamata Lehm. ex Pfeiff. 1832
     Mammillaria rossiana Heinrich 1958
     Mammillaria erythrocalyx Buchenau 1966
     Mammillaria claviformis Repp. 1989
Mammillaria duoformis var. *rectiformis* R.T.Craig & E.Y.Dawson 1948 : ?
Mammillaria durangensis Ruenge ex K.Schum. 1898 = ***Coryphantha durangensis***
Mammillaria durangicola Repp. 1987 = ***Mammillaria grusonii***
Mammillaria durispina Boed. 1928 = ***Mammillaria polythele*** subsp. ***durispina***
Mammillaria duwei H.Rogozinski & P.J.Braun 1985 = ***Mammillaria crinita***
Mammillaria dyckiana Pfeiff. 1837 = ***Mammillaria haageana***
Mammillaria ebenacantha Shurly ex Backeb. (Nom inval.) 1961 = ***Mammillaria karwinskiana***
Mammillaria eborina Ehrenb. 1849 : ?
Mammillaria echinaria DC. 1828 = ***Mammillaria elongata*** subsp. ***echinaria***
Mammillaria echinaria var. *rufocrocea* (DC.) R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria echinata Pfeiff. ndat : ?
Mammillaria echinata DC. 1834 : ?
Mammillaria echinata var. *densa* Pfeiff. ndat : ?
Mammillaria echinocactoides Pfeiff. ndat : ?
Mammillaria echinoidea Quehl 1913 = ***Coryphantha echinoidea***
Mammillaria echinops Scheidw. 1838 : ?
Mammillaria echinus Engelm. 1856 = ***Coryphantha echinus***
Mammillaria egregia Backeb. ex H.Rogozinski & Appenzeller 1989 = ***Mammillaria lasiacantha*** subsp. ***egregia***
Mammillaria eichlamii Quehl 1908 = ***Mammillaria voburnensis*** subsp. ***eichlamii***
Mammillaria ekmanii Werderm. 1931
Mammillaria elegans DC. 1828 = ***Mammillaria geminispina***
Mammillaria elegans supertexta Schelle 1907 : ?
Mammillaria elegans var. *dealbata* K.Schum. ex R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria elegans var. *nigrispina* Borg 1937 : ?
Mammillaria elegans var. *potosina* (Hort.) Schelle 1926 : ?
Mammillaria elegans var. *schmollii* R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria haageana*** subsp. ***schmollii***
Mammillaria elegans var. *supertexta* (Mart.) Schelle 1945 : ?
Mammillaria elephantidens Lem. 1838 = ***Coryphantha elephantidens***
Mammillaria elephantidens var. *bumamma* (Backeb.) Hewitt (Nom. inval.) 1903 : ?
Mammillaria elongata DC. 1828
     Chilita elongata (DC.) Orcutt 1926
     Leptocladia elongata (DC.) Buxb. 1960
Mammillaria elongata Hemsl. 1880 : ?
Mammillaria elongata subsp. ***echinaria*** (DC.) D.R.Hunt 1997
     Mammillaria echinaria DC. 1828
     Chilita echinaria (DC.) Orcutt 1926
Mammillaria elongata var. *densa* (K.Schum.) Byles & G.D.Rowley 1961 : ?
Mammillaria elongata var. *echinaria* (DC.) Backeb. 1961 : ?
Mammillaria elongata var. *echinata* (DC.) Backeb. 1961 : ?
Mammillaria elongata var. *echinata* K.Schum. ndat : ?
Mammillaria elongata var. *intertexta* (DC.) Salm-Dyck 1850 : ?
Mammillaria elongata var. *minima* Schelle 1926 : ?
Mammillaria elongata var. *rufocrocea* (DC.) K.Schum. 1898 : ?
Mammillaria elongata var. *schmollii* Borg 1937 : ?
Mammillaria elongata var. *stella-aurata* (Mart.) K.Schum. 1898 : ?
Mammillaria elongata var. *straminea* Hort. ndat : ?
Mammillaria elongata var. *subcrocea* (DC.) Salm-Dyck 1850 : ?
Mammillaria elongata var. *tenuis* (DC.) K.Schum. 1898 : ?
Mammillaria elongata var. *viperina* K.Brandege 1951 : ?
Mammillaria elongata var. *viperina* Backeb. 1945 : ?
Mammillaria emskoetteriana Quehl 1910 = ***Escobaria emskoetteriana***
Mammillaria emundsiana Hort. ex Rümpler 1886 : ?
Mammillaria erecta Lem. ex Pfeiff. 1837 = ***Coryphantha erecta***
Mammillaria erectacantha C.F.Först. 1847 = ***Mammillaria wiesingeri***
Mammillaria erectohamata Boed. 1930 = ***Mammillaria crinita***
Mammillaria eriacantha Link & Otto ex Pfeiff. 1837
     Chilita eriacantha (Link & Otto ex Pfeiff.) Orcutt 1926

Mammillaria ernestii Fittkau 1971 = ***Mammillaria backebergiana* subsp. *ernestii***
Mammillaria erythra Repp. 1987 = ***Mammillaria mystax***
Mammillaria erythrocalyx Buchenau 1966 = ***Mammillaria duoformis***
Mammillaria erythrosperma Boed. 1918
     Ebnerella erythrosperma (Boed.) Buxb. 1951
     Chilita erythrosperma (Boed.) Buxb. 1954
     Neomammillaria multiformis Britton & Rose 1923
     Mammillaria multiformis (Britton & Rose) Backeb. 1931
     Ebnerella multiformis (Britton & Rose) Buxb. 1951
Mammillaria erythrosperma var. *similis* De Laet 1918 : ?
Mammillaria eschanzieri (J.M.Coult.) Vaupel 1920 : ?
Mammillaria eschanzieri (J.M.Coult.) R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria bocasana* subsp. *eschanzieri***
Mammillaria esperanzaensis Boed. 1933 = ***Mammillaria discolor* subsp. *esperanzaensis***
Mammillaria esseriana Boed. 1928 = ***Mammillaria compressa***
Mammillaria estanzuelensis H.Moeller ex A.Berger 1929 = ***Mammilloidya candida***
Mammillaria estanzuelensis Möll. 1926 : ?
Mammillaria estebanensis G.E.Linds. 1967
     Mammillaria dioica subsp. *estebanensis* (G.E.Linds.) D.R.Hunt 1998
Mammillaria euchlora Ehrenb. 1848 : ?
Mammillaria eugenia Lem. ndat : ?
Mammillaria evermanniana (Britton & Rose) Orcutt 1926
     Neomammillaria evermanniana Britton & Rose 1923
Mammillaria eximia Ehrenb. ndat : ?
Mammillaria exsudans Zucc. 1837 = ***Coryphantha ottonis***
Mammillaria falsicrucigera Backeb. 1962 : ?
Mammillaria fasciculata Britton & Rose 1923 = ***Mammillaria thornberi***
Mammillaria fasciculata Engelm. ex B.D.Jackson 1895 = ***Echinocereus fasciculatus***
Mammillaria felicis Haage 1976 = ***Mammillaria voburnensis***
Mammillaria felpensis Repp. 1989 = ***Mammillaria crinita***
Mammillaria fellneri Ehrenb. 1849 : ?
Mammillaria fennelii Hopffer 1843 : ?
Mammillaria fera-rubra R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria rhodantha* subsp. *fera-rubra***
Mammillaria fertilis Hildm. 1898 : ?
Mammillaria fischeri Pfeiff. 1836 : ?
Mammillaria fissurata Engelm. 1856 = ***Ariocarpus fissuratus***
Mammillaria fittkaui Glass & Foster 1971
     Mammillaria fittkaui subsp. *limonensis* (Repp.) M.Lüthy 1995 = ***Mammillaria limonensis***
     Mammillaria fittkaui subsp. *mathildae* (Glass & Foster) J.M.Lüthy 1995 = ***Mammillaria mathildae***
Mammillaria flava Ehrenb. 1849 : ?
Mammillaria flavescens Haw. 1819 = ***Mammillaria nivosa***
Mammillaria flavicentra Mottram 1980
Mammillaria flavicoma Hort. ex Rümpler 1886 : ?
Mammillaria flavihamata Backeb. (Nom. inval.) 1962 = ***Mammillaria mercadensis***
Mammillaria flavovirens Salm-Dyck 1850 : ?
Mammillaria floresii Schwarz ex Backeb. 1949 = ***Mammillaria standleyi***
Mammillaria fobeana Boed. 1933 : ?
Mammillaria fordii Orcutt ndat : ?
Mammillaria formosa Galeotti ex Pfeiff. 183
     Mammillaria arroyensis Repp. 1989
Mammillaria formosa subsp. *chionocephala* (J.A.Purpus) D.R.Hunt 1998 = ***Mammillaria chionocephala***
Mammillaria formosa* subsp. *microthele (Muehlenpf.) D.R.Hunt 1997
     Mammillaria microthele Muehlenpf. 1848
Mammillaria formosa* subsp. *pseudocrucigera (R.T.Craig) D.R.Hunt 1997
     Mammillaria pseudocrucigera R.T.Craig 1945
Mammillaria formosa var. *gracilispina* Monv. ndat : ?
Mammillaria formosa var. *microthele* Salm-Dyck ndat : ?
Mammillaria foveolata Muehlenpf. ndat : ?
Mammillaria fragilis Salm-Dyck 1850 : ?
Mammillaria fraileana (Britton & Rose) Boed. 1933
     Neomammillaria fraileana Britton & Rose 1923
     Chilita fraileana (Britton & Rose) Orcutt 1926
     Ebnerella fraileana (Britton & Rose) Buxb. 1951
     Mammillaria albicans subsp. *fraileana* (Britton & Rose) D.R.Hunt 1997
Mammillaria fraileana (Britton & Rose) Backeb. 1934 : ?
Mammillaria freudenbergeri Repp. 1987 = ***Mammillaria winterae***
Mammillaria fuauxiana Backeb. 1950 = ***Mammillaria albilanata***
Mammillaria fuliginosa Salm-Dyck 1850 : ?
Mammillaria fulvispina Haw. 1830 : ?
Mammillaria fulvispina var. *rubescens* Salm-Dyck ndat : ?
Mammillaria funkii Scheidw. ndat : ?
Mammillaria furfuracea S.Watson 1890 = ***Ariocarpus retusus***
Mammillaria fuscata Pfeiff. 1837 : ?
Mammillaria fuscata var. *russea* (A.Dietr.) Backeb. 1961 : ?
Mammillaria fuscata var. *sulphurea* (Sencke) Backeb. 1961 : ?
Mammillaria fuscata-esperanza J.A.Purpus 1914 : ?
Mammillaria fuscohamata Backeb. 1962 = ***Mammillaria jaliscana***

Mammillaria gabbii (J.M.Coult.) K.Brandege 1897 = ***Mammillaria brandegeei* subsp. *gabbii***
Mammillaria galeotti Scheidw. 1837 : ?
Mammillaria gaessii Cowper 1970 = ***Mammillaria barbata***
Mammillaria gasseriana Boed. 1927
Ebnerella gasseriana (Boed.) Buxb. 1951
Chilita gasseriana (Boed.) Buxb. 1954
Mammillaria viescens Rogozinski & Appenzeller 1989
Mammillaria gasterantha Repp. 1987 = ***Mammillaria spinosissima***
Mammillaria gatesii M.E.Jones 1937 = ***Mammillaria petrophila***
Mammillaria gaumeri (Britton & Rose) Orcutt 1926 = ***Mammillaria heyderi* subsp. *gaumeri***
Mammillaria geminata Scheidw. 1841 : ?
Mammillaria geminispina Haw. 1824
Mammillaria elegans DC. 1828
Mammillaria albata Repp. 1987
Mammillaria geminispina DC. 1828 : ?
Mammillaria geminispina* subsp. *leucocentra (Berg) D.R.Hunt 1997
Mammillaria leucocentra Berg 1840
Mammillaria geminispina var. *brevispina* (Hildm.) Backeb. 1961 : ?
Mammillaria geminispina var. *nivea* Borg 1951 : ?
Mammillaria geminispina var. *nobilis* (Pfeiff.) Backeb. 1961 : ?
Mammillaria geminispina var. *tetracantha* Lem. ndat : ?
Mammillaria gigantea Hildm. ex K.Schum. 1898
Mammillaria hamiltonhoytea (Bravo) Werderm. ex Backeb. 1931
Neomammillaria hamiltonhoytea Bravo 1931
Mammillaria armatissima R.T.Craig 1945
Mammillaria ocotillensis R.T.Craig 1945
Mammillaria hastifera Krainz & Keller 1946
Mammillaria saint-pieana Backeb. ex Mottram 1980
Mammillaria gilensis Boed. 1936 = ***Mammillaria crinita***
Mammillaria giselae Martinez-Avalos & Glass 1997 = ***Mammillaria schiedeana* subsp. *giselae***
Mammillaria glabrata Salm-Dyck 1850 : ?
Mammillaria gladiispina Boed. 1925 = ***Coryphantha delaetiana***
Mammillaria glareosa Boed. 1933 = ***Mammillaria brandegeei* subsp. *glareosa***
Mammillaria glassii R.Foster 1968
Mammillaria glassii* subsp. *ascensionis (Repp.) D.R.Hunt 1997
Mammillaria ascensionis Repp. 1979
Mammillaria globosa Linke 1857 : ?
Mammillaria globosa Möllers 1933 : ?
Mammillaria glochidiata Mart. 1832
Chilita glochidiata (Mart.) Orcutt 1926
Ebnerella glochidiata (Mart.) Buxb. 1951
Mammillaria wildii A.Dietr. 1836
Chilita wildii (A.Dietr.) Orcutt 1926
Ebnerella wildii (A.Dietr.) Buxb. 1951
Mammillaria crinita subsp. *wildii* (A.Dietr.) D.R.Hunt 1997
Mammillaria glochidiata var. *crinita* K.Schum. ndat : ?
Mammillaria glochidiata var. *inuncinata* Lem. ndat : ?
Mammillaria glochidiata var. *purpurea* Scheidw. ndat : ?
Mammillaria glomerata (Lam.) DC. 1828 = ***Mammillaria prolifera***
Mammillaria goldii Glass & Foster 1968 = ***Mammillaria saboae* subsp. *goldii***
Mammillaria goodrichii Scheer ex Salm-Dyck 1850 : ?
Mammillaria goodridgei Salm-Dyck 1850
Chilita goodridgei (Salm-Dyck) Orcutt 1926
Ebnerella goodridgei (Salm-Dyck) Buxb. 1951
Mammillaria goodridgei var. *rectispina* E.Y.Dawson ex G.E.Lindsay & E.Y.Dawson 1952 = ***Mammillaria dioica***
Mammillaria gracilis Pfeiff. 1838 = ***Mammillaria vetula* subsp. *gracilis***
Mammillaria gracilis var. *fragilis* (Salm-Dyck) A.Berger 1929 : ?
Mammillaria gracilis var. *pulchella* Salm-Dyck 1850 : ?
Mammillaria graessneriana Boed. 1920 : ?
Mammillaria grahami Engelm. 1856 = ***Mammillaria grahamii***
Mammillaria grahami var. *arizonica* Quehl ndat : ?
Mammillaria grandiflora Otto 1837 : ?
Mammillaria granulata Meinsh. 1858 : ?
Mammillaria greggii (Engelm.) Safford 1909 = ***Epithelantha micromeris* subsp. *greggii***
Mammillaria grisea Salm-Dyck 1850 : ?
Mammillaria grusonii Rünge 1889
Mammillaria zeyeriana K.Schum. 1898
Mammillaria pachycylindrica Backeb. 1959
Mammillaria tesopacensis var. *papasquiarensis* Bravo 1966
Mammillaria papasquiarensis (Bravo) Repp. 1987
Mammillaria durangicola Repp. 1987
Mammillaria gueldemanniana Backeb. 1941 = ***Mammillaria sheldonii***
Mammillaria gueldemanniana var. *guirocobensis* (R.T.Craig) Backeb. 1961 : ?
Mammillaria guelzowiana Werderm. 1928
Krainzia guelzoviana (Werderm.) Backeb. 1951
Phellosperma guelzoviana (Werderm.) Buxb. 1951

Mammillaria guerkeana Boed. 1914 = ***Coryphantha guerkeana***
Mammillaria guerreronis (Bravo) Backeb. & F.M.Knuth 1935
     Neomammillaria guerreronis Bravo 1932
     Mammillaria zopilotensis R.T.Craig 1945
Mammillaria guerreronis var. *recta* R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria guerreronis var. *subhamata* R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria guerreronis var. *zopilotensis* (R.T.Craig) Backeb. 1951 : ?
Mammillaria guiengolensis Bravo 1962 = ***Mammillaria beneckeii***
Mammillaria guillauminiana Backeb. 1952
Mammillaria guilleminiana Lem. ndat : ?
Mammillaria guirocobensis R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria sheldonii***
Mammillaria gummifera Engelm. 1848 = ***Mammillaria heyderi* subsp. *gummifera***
Mammillaria haageana Pfeiff. 1836
     Mammillaria dyckiana Pfeiff. 1837
     Mammillaria kunthii Ehrenb. 1844
     Mammillaria meissneri Ehrenb. 1844
     Mammillaria dealbata A.Dietr. 1846
     Mammillaria donatii K.Schum. 1903
     Mammillaria collina J.A.Purpus 1912
     Mammillaria vaupelii Tiegel 1933
     Mammillaria albidula Backeb. (Nom. inval.) 1961
Mammillaria haageana* subsp. *acultzingensis (Linzen et al.) D.R.Hunt 1997
     Mammillaria acultzingensis Linzen et al. 1994
Mammillaria haageana* subsp. *conspicua (J.A.Purpus) D.R.Hunt 1997
     Mammillaria conspicua J.A.Purpus 1912
Mammillaria haageana* subsp. *elegans D.R.Hunt 1997
Mammillaria haageana* subsp. *san-angelensis (Sanchez-Mejorada) D.R.Hunt 1997
     Mammillaria san-angelensis Sanchez-Mej. 1981
Mammillaria haageana* subsp. *schmollii (R.T.Craig) D.R.Hunt 1997
     Mammillaria elegans var. *schmollii* R.T.Craig 1945
Mammillaria haasii J.Meyran 1993 = ***Mammillaria spinosissima***
Mammillaria haehneliana Boed. 1934 = ***Mammillaria bocasana***
Mammillaria haematactina Ehrenb. 1848 : ?
Mammillaria hahniana Werderm. 1929
Mammillaria hahniana* subsp. *bravovae (R.T.Craig) D.R.Hunt 1997
     Mammillaria bravovae R.T.Craig 1945
Mammillaria hahniana* subsp. *mendeliana (Bravo) D.R.Hunt 1997
     Mammillaria mendeliana (Bravo) Backeb. 1931
     Neomammillaria mendeliana Bravo 1931
Mammillaria hahniana* subsp. *woodsii (R.T.Craig) D.R.Hunt 1997
     Mammillaria woodsii R.T.Craig 1943
Mammillaria hahniana var. *giselana* Neale 1935 : ?
Mammillaria hahniana var. *werdermanniana* Schmoll ex R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria halbingeri Boed. 1933
Mammillaria halei K.Brandege 1889 = ***Cochemiea halei***
Mammillaria hamata Lehm. ex Pfeiff. 1832 = ***Mammillaria duoformis***
Mammillaria hamiltonhoytea (Bravo) Werderm. ex Backeb. 1931 = ***Mammillaria gigantea***
Mammillaria hamiltonhoytea var. *fulvaflora* R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria hasseloffii Ehrenb. ndat : ?
Mammillaria hastifera Krainz & Keller 1946 = ***Mammillaria gigantea***
Mammillaria hastiferaia (Britton) Byles & G.D.Rowley 1946 : ?
Mammillaria haudeana A.B.Lau & Wagner 1978 = ***Mammillaria sabovae* subsp. *haudeana***
Mammillaria haynii Ehrenb. 1844 : ?
Mammillaria heeseana Malaisse ndat : ?
Mammillaria heidiae Krainz 1975
Mammillaria helicteres DC. 1828 : ?
Mammillaria hemisphaerica Engelm. 1850 = ***Mammillaria heyderi* subsp. *hemisphaerica***
Mammillaria hemisphaerica var. *waltheri* (Boed.) R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria hennisii Boed. 1932 = ***Mammillaria columbiana***
Mammillaria hepatica Ehrenb. ndat : ?
Mammillaria hernandezii Glass & Foster 1983
Mammillaria herrerae Werderm. 1931
     Chilita herrerae (Werderm.) Buxb. 1954
Mammillaria herrerae var. *albiflora* Werderm. 1931 = ***Mammillaria albiflora***
Mammillaria hermannii Ehrenb. ndat : ?
Mammillaria hertrichiana R.T.Craig 1945
Mammillaria hertrichiana var. *robustior* R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria hesteri (Y.Wright) Weniger (Nom. inval.) 1970 : ?
Mammillaria heteracantha Mart. nom.nud. 1829 : ?
Mammillaria heteromorpha Scheeren ndat : ?
Mammillaria hexacantha Salm-Dyck 1834 : ?
Mammillaria heyderi Muehlenpf. 1848
     Mammillaria applanata Salm-Dyck 1850
     Mammillaria parrasensis Repp. 1987
Mammillaria heyderi subsp. *coahuilensis* (Boed.) J.M. Luthy 1995 = ***Mammillaria coahuilensis***
Mammillaria heyderi* subsp. *gummifera (Engelm.) D.R.Hunt 1997

Mammillaria gummifera Engelm. 1848
Mammillaria heyderi subsp. hemisphaerica (Engelm.) D.R.Hunt 1997
Mammillaria hemisphaerica Engelm. 1850
Mammillaria heyderi subsp. macdougallii (Rose ex L.H.Bailey) D.R.Hunt 1997
Mammillaria macdougallii Rose ex L.H. Bailey 1916
Mammillaria heyderi subsp. meiacantha (Engelm.) D.R.Hunt 1997
Mammillaria meiacantha Engelm. 1856
Mammillaria heyderi var. *applanata* Engelm. ndat : ?
Mammillaria heyderi var. *hemisphaerica* Engelm. ndat : ?
Mammillaria heyderi var. *macdougallii* (Rose) L.D.Benson 1950 : ?
Mammillaria hidalgensis J.A.Purpus 1907 : ?
Mammillaria hirsuta Boed. 1919 = **Mammillaria bocasana**
Mammillaria hoffmanniana (Tiegel) Bravo 1937 = **Mammillaria polythele**
Mammillaria hopferiana Link ndat : ?
Mammillaria horripila Lem. 1838 = **Turbinicarpus horripilus**
Mammillaria huajuapensis Bravo 1954 = **Mammillaria mystax**
Mammillaria hubertmulleri Repp. 1987 = **Mammillaria nunezii**
Mammillaria huiguerensis Repp. 1987 = **Mammillaria petterssonii**
Mammillaria huitzilopochtli subsp. niduliformis (A.B.Lau) Pilbeam 1999
Mammillaria huitzilopochtli var. *niduliformis* A.B.Lau 1994
Mammillaria huitzilopochtli var. *niduliformis* A.B.Lau 1994 = **Mammillaria huitzilopochtli subsp. niduliformis**
Mammillaria huitzilopochtlii D.R.Hunt 1979 = **Mammillaria huitzilopochtli**
Mammillaria humboldtii Ehrenb. 1840
Ebnerella humboldtii (Ehrenb.) Buxb. 1951
Chilita humboldtii (Ehrenb.) Buxb. 1954
Mammillaria hutchinsoniana subsp. louisae (G.E.Linds.) D.R.Hunt 1997
Mammillaria louisae G.E.Linds. 1960
Mammillaria hutchinsoniana (H.E.Gates) Boed. ex Backeb. & F.M.Knuth 1935 = **Mammillaria hutchinsoniana**
Mammillaria icamolensis Boed. 1933 : ?
Mammillaria ignota Loudon (Nom inval.) 1841 = **Mammillaria albilanata**
Mammillaria igualensis Repp. 1989 = **Mammillaria albilanata**
Mammillaria impexicoma Lem. 1938 : ?
Mammillaria inaeiae R.T.Craig 1945 = **Mammillaria sheldonii**
Mammillaria incerta Parish 1936 : ?
Mammillaria inclinis Lem. ndat : ?
Mammillaria inconspicua Scheidw. ndat : ?
Mammillaria infernillensis R.T.Craig 1945 = **Mammillaria perbella**
Mammillaria ingens Backeb. 1942 = **Mammillaria polythele**
Mammillaria insularis H.E.Gates 1938
Ebnerella insularis (H.E.Gates) Buxb. 1951
Chilita insularis (H.E.Gates) Buxb. 1954
Mammillaria intertexta DC. 1828 : ?
Mammillaria inucta Hoffmanns. ndat : ?
Mammillaria inuncinata Lem. ndat : ?
Mammillaria irregularis DC. 1828 : ?
Mammillaria isabelina Ehrenb. ndat : ?
Mammillaria isotensis Repp. 1987 = **Mammillaria backebergiana**
Mammillaria jalapensis Pfeiff. ndat : ?
Mammillaria jaliscana (Britton & Rose) Boed. 1933
Neomammillaria jaliscana Britton & Rose 1923
Ebnerella jaliscana (Britton & Rose) Buxb. 1951
Mammillaria zacatecasensis Shurly 1960
Mammillaria jaliscana subsp. zacatecasensis (Shurly) D.R.Hunt 1997
Mammillaria fuscohamata Backeb. 1962
Mammillaria kleiniorum Appenzeller 1986
Mammillaria jaliscana subsp. zacatecasensis (Shurly) D.R.Hunt 1997 = **Mammillaria jaliscana**
Mammillaria johnstonii (Britton & Rose) Orcutt 1926
Neomammillaria johnstonii Britton & Rose 1923
Mammillaria johnstonii var. *guaymensis* R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria johnstonii var. *sancarlensis* R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria joossensiana Quehl 1908 : ?
Mammillaria josef-bergeri Wojnowski & Prajer 1969 = **Mammillaria karwinskiana**
Mammillaria jucunda Ehrenb. 1849 : ?
Mammillaria karstenii Poselg. ndat : ?
Mammillaria karwinskiana Mart. 1832
Mammillaria praelii Muehlenpf. 1846
Mammillaria multiseta Ehrenb. 1849
Mammillaria confusa (Britton & Rose) Orcutt 1926
Mammillaria strobilina Tiegel 1933
Mammillaria neomystax Backeb. 1952
Mammillaria ebenacantha Shurly ex Backeb. (Nom inval.) 1961
Mammillaria josef-bergeri Wojnowski & Prajer 1969
Mammillaria nagliana Repp. 1987
Mammillaria tropica Repp. 1987
Mammillaria karwinskiana subsp. beiselii (Diers) D.R.Hunt 1997
Mammillaria beiselii Diers 1979

Mammillaria karwinskiana* subsp. *collinsii (Britton & Rose) D.R.Hunt 1997
Mammillaria collinsii (Britton & Rose) Orcutt 1926

Mammillaria karwinskiana* subsp. *nejapensis (R.T.Craig) D.R.Hunt 1997
Mammillaria nejapensis R.T.Craig 1948

Mammillaria karwinskiana var. *centrispina* (Pfeiff.) Salm-Dyck 1845 : ?
Mammillaria karwinskiana var. *flavescens* Zucc. ndat : ?
Mammillaria kelleriana Schmoll ex R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria polythele***
Mammillaria kewensis Salm-Dyck 1850 = ***Mammillaria polythele***
Mammillaria kewensis var. *albispina* Salm-Dyck ndat : ?
Mammillaria kewensis var. *craigiana* Schmoll 1945 : ?
Mammillaria kleinii Regel 1860 : ?
Mammillaria kleiniorum Appenzeller 1986 = ***Mammillaria jaliscana***
Mammillaria kleinschmidtiana Zeiss. ndat : ?

Mammillaria klissingiana Boed. 1927
Mammillaria brauneana Boed. 1933

Mammillaria klugii Ehrenb. ndat : ?
Mammillaria knebeliana Boed. 1932 = ***Mammillaria bocasana***
Mammillaria knippeliana Quehl 1907 : ?

Mammillaria kraehenbuehlii (Krainz) Krainz 1971
Pseudomammillaria kraehenbuehlii Krainz 1971

Mammillaria krameri Muehlenpf. ndat : ?
Mammillaria krameri var. *longispina* Haage ndat : ?
Mammillaria krasuckae Repp. 1987 = ***Mammillaria rekoii***
Mammillaria kuentziana P.Fearn & B.Fearn (Nom inval.) 1963 = ***Mammillaria vetula***
Mammillaria kunthii Ehrenb. 1844 = ***Mammillaria haageana***
Mammillaria kunzeana Boed. & Quehl 1912 = ***Mammillaria bocasana***
Mammillaria kunzeana var. *flavispina* (Hort.) Schelle 1926 : ?
Mammillaria kunzeana var. *longispina* (Hort.) Schelle 1926 : ?
Mammillaria kunzeana var. *rubrispina* (Hort.) Schelle 1926 : ?
Mammillaria laeta Rümpler ndat : ?
Mammillaria lamprochaeta Jacobi 1856 : ?
Mammillaria lanata (Britton & Rose) Orcutt 1926 = ***Mammillaria supertexta***
Mammillaria lanigera Repp. 1987 = ***Mammillaria albilanata***
Mammillaria lanisumma R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria standleyi***

Mammillaria lasiacantha Engelm. 1856
Chilita lasiacantha (Engelm.) Orcutt 1926
Ebnerella lasiacantha (Engelm.) Buxb. 1951
Mammillaria lasiacantha (var.) *denudata* Engelm. 1859
Chilita denudata (Engelm.) Orcutt 1926
Mammillaria denudata (Engelm.) A.Berger 1929
Ebnerella denudata (Engelm.) Buxb. 1951
Mammillaria lengdobleriana Boed. 1936
Chilita lengdobleriana (Boed.) Buxb. 1954
Mammillaria neobertrandiana Backeb. 1952
Mammillaria wohlschlageri Repp. 1987

Mammillaria lasiacantha (var.) *denudata* Engelm. 1859 = ***Mammillaria lasiacantha***

Mammillaria lasiacantha* subsp. *egregia (Backeb. ex H.Rogozinski & Appenzeller) D.R.Hunt 1998
Mammillaria egregia Backeb. ex H.Rogozinski & Appenzeller 1989

Mammillaria lasiacantha* subsp. *hyalina D.R.Hunt 1997
Mammillaria lasiacantha subsp. *magallanii* (Schmoll ex R.T.Craig) D.R.Hunt 1997 = ***Mammillaria magallanii***

Mammillaria latispina Tate ndat : ?
Mammillaria laui D.R.Hunt 1979
Mammillaria laui fma. *dasyacantha* D.R.Hunt 1979 = ***Mammillaria laui* subsp. *dasyacantha***
Mammillaria laui fma. *subducta* D.R.Hunt 1979 = ***Mammillaria laui* subsp. *subducta***

Mammillaria laui* subsp. *dasyacantha (D.R.Hunt) D.R.Hunt 1997
Mammillaria laui fma. *dasyacantha* D.R.Hunt 1979
Mammillaria dasyacantha (D.R.Hunt) Repp. (Nom inval.) 1990

Mammillaria laui* subsp. *subducta (D.R.Hunt) D.R.Hunt 1997
Mammillaria laui fma. *subducta* D.R.Hunt 1979
Mammillaria subducta (D.R.Hunt) Repp. 1987

Mammillaria laui var. *discata* D.R.Hunt Null : ?
Mammillaria lengdobleriana Boed. 1936 = ***Mammillaria lasiacantha***

Mammillaria lenta K.Brandege 1904
Chilita lenta (K.Brandege) Orcutt 1926

Mammillaria leona Poselg. 1853 = ***Mammillaria pottsii***
Mammillaria leptacantha (A.B.Lau) Repp. 1987 = ***Mammillaria rekoii* subsp. *leptacantha***
Mammillaria lesaunieri Rebut nom.nud. 1896 : ?
Mammillaria lesaunieri (Rebut) K.Schum. 1898 : ?
Mammillaria leucacantha DC. ndat : ?
Mammillaria leucantha Boed. 1933 = ***Mammillaria crinita***
Mammillaria leucocentra Berg 1840 = ***Mammillaria geminispina* subsp. *leucocentra***
Mammillaria leucocephala Schmoll ndat : ?
Mammillaria leucodasyis Salm-Dyck ndat : ?
Mammillaria leucodictia Linke 1848 : ?
Mammillaria leucotricha Scheidw. ndat : ?
Mammillaria lewinii sensu H.Karst. ndat : ?

Mammillaria lewisiana G.E.Lindsay ex H.E.Gates 1955 = ***Mammillaria brandegeei* subsp. *lewisiana***
Mammillaria limonensis Repp. 1985
Mammillaria fittkaui subsp. *limonensis* (Repp.) M.Lüthy 1995
Mammillaria linaresensis R. & F. Wolf 1990 = ***Mammillaria melanocentra* subsp. *linaresensis***
Mammillaria lindsayi R.T.Craig 1940
Mammillaria lindsayi var. *robustior* R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria linkeana Ehrenb. ndat : ?
Mammillaria litoralis K.Brandege ndat : ?
Mammillaria livida Fenn. 1847 : ?
Mammillaria lloydii (Britton & Rose) Orcutt 1926
Neomammillaria lloydii Britton & Rose 1923
Mammillaria longicoma (Britton & Rose) A.Berger 1929 = ***Mammillaria bocasana***
Mammillaria longiflora (Britton & Rose) A.Berger 1929
Neomammillaria longiflora Britton & Rose 1923
Chilita longiflora (Britton & Rose) Orcutt 1926
Krainzia longiflora (Britton & Rose) Backeb. 1938
Phellosperma longiflora (Britton & Rose) Buxb. 1951
Mammillaria longiflora* subsp. *stampferi (Repp.) D.R.Hunt 1997
Mammillaria stampferi Repp. 1979
Mammillaria longimamma DC. 1828
Dolichothele longimamma (DC.) Britton & Rose 1923
Mammillaria uberiformis Zucc. ex Pfeiff. 1837
Dolichothele uberiformis (Zucc. ex Pfeiff.) Britton & Rose 1923
Mammillaria longimamma subsp. *uberiformis* (Zucc. ex Pfeiff.) Krainz 1974
Mammillaria longimamma subsp. *uberiformis* (Zucc. ex Pfeiff.) Krainz 1974 = ***Mammillaria longimamma***
Mammillaria longimamma var. *gigantothele* A.Berger 1846 : ?
Mammillaria longimamma var. *hexacentra* A.Berger ndat : ?
Mammillaria longimamma var. *pseudomelaleuca* Quehl 1909 : ?
Mammillaria longimamma var. *sphaerica* (J.M.Coult.) Britton & Rose ndat : ?
Mammillaria longimamma var. *uberiformis* Van Jaarsv. ndat : ?
Mammillaria longiseta Muehlenpf. ndat : ?
Mammillaria loricata Mart. 1837 : ?
Mammillaria louisae G.E.Linds. 1960 = ***Mammillaria hutchinsoniana* subsp. *louisae***
Mammillaria ludwigii Ehrenb. ndat : ?
Mammillaria luethyi G.S. Hinton 1996
Mammillaria luthieniae Laferrière 1998 = ***Mammillaria barbata***
Mammillaria macdougali Rose ex L.H. Bailey 1916 = ***Mammillaria heyderi* subsp. *macdougali***
Mammillaria macracantha DC. 1828 = ***Mammillaria magnimamma***
Mammillaria macracantha var. *retrocurvata* Keller 1937 : ?
Mammillaria macromeris Engelm. 1848 = ***Coryphantha macromeris***
Mammillaria macrothele Mart. ex Pfeiff. 1837 = ***Coryphantha octacantha***
Mammillaria maculata (J.M.Coult.) Vaupel 1920 : ?
Mammillaria magallanii Schmoll ex R.T.Craig 1945
Ebnerella magallanii (Schmoll ex R.T.Craig) Buxb. 1951
Mammillaria lasiacantha subsp. *magallanii* (Schmoll ex R.T.Craig) D.R.Hunt 1997
Mammillaria magallanii var. *hamatispina* Backeb. 1962 : ?
Mammillaria magneticola J.Meyran 1961 = ***Mammillaria vetula***
Mammillaria magnifica Buchenau 1967
Mammillaria magnimamma Haw. 1824
Mammillaria macracantha DC. 1828
Mammillaria zuccariniana Mart. 1832
Chilita zuccariniana (Mart.) Orcutt 1926
Mammillaria centricirrho Lem. 1839
Mammillaria bucareliensis R.T.Craig 1945
Mammillaria vagaspina R.T.Craig 1945
Mammillaria priessnitzii Repp. 1987
Mammillaria rioverdensis Repp. 1987
Mammillaria saxicola Repp. 1987
Mammillaria vallensis Repp. 1987
Mammillaria magnimamma var. *bockii* Borg 1937 : ?
Mammillaria magnimamma var. *divergens* (DC.) R.T.Craig 1937 : ?
Mammillaria magnimamma var. *flavispina* Hort. 1937 : ?
Mammillaria magnimamma var. *krameri* Borg 1937 : ?
Mammillaria mainiae K.Brandege 1900
Chilita mainiae (K.Brandege) Orcutt 1926
Ebnerella mainiae (K.Brandege) Buxb. 1951
Mammillaria maletiana Cels ndat : ?
Mammillaria maletiana var. *fulvolanata* Schelle 1926 : ?
Mammillaria maletiana var. *pyrrhocephala* Schelle 1926 : ?
Mammillaria mammillaris (L.) Karsten 1882
Cactus mammillaris L. 1753
Mammillaria simplex Haw. (Nom illeg.) 1812
Mammillaria pseudosimplex W.Haage & Backeb. (Nom inval.) 1961
Mammillaria marcosii W.A. Fitz Maurice, B. Fitz Maurice & Glass 1997
Mammillaria maritima (G.E.Linds.) D.R.Hunt 1971 = ***Cochemiea maritima***
Mammillaria marksiana Krainz 1948

Mammillaria marnieriana Backeb. 1952 = ***Mammillaria sheldonii***
Mammillaria marshalliana (H.E.Gates) Boed. 1936 = ***Mammillaria petrophila***
Mammillaria martiana Pfeiff. ndat : ?
Mammillaria martinezii Backeb. 1952 = ***Mammillaria supertexta***
Mammillaria maschalacantha Monv. 1853 : ?
Mammillaria mathildae Glass & Foster 1971
Mammillaria fittkai subsp. *mathildae* (Glass & Foster) J.M.Lüthy 1995
Mammillaria matudae Bravo 1956
Mammillaria matudae var. *serpentiformis* Fittkau 1971
Mammillaria compacticaulis Repp. 1987
Mammillaria matudae var. *serpentiformis* Fittkau 1971 = ***Mammillaria matudae***
Mammillaria mayensis R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria standleyi***
Mammillaria mazatlanensis Rebut nom.nud. 1896 : ?
Mammillaria mazatlanensis K.Schum. ex Gürke 1901
Chilita mazatlanensis (K.Schum. ex Gürke) Orcutt 1926
Ebnerella mazatlanensis (K.Schum. ex Gürke) Buxb. 1951
Neomammillaria occidentalis Britton & Rose 1923
Chilita occidentalis (Britton & Rose) Orcutt 1926
Mammillaria occidentalis (Britton & Rose) Boed. 1933
Ebnerella occidentalis (Britton & Rose) Buxb. 1951
Mammillaria mazatlanensis* subsp. *patonii (Bravo) D.R.Hunt 1998
Mammillaria patonii (Bravo) Backeb. 1931
Neomammillaria patonii Bravo 1931
Mammillaria mazatlanensis var. *monocentra* R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria meiacantha Engelm. 1856 = ***Mammillaria heyderi* subsp. *meiacantha***
Mammillaria meissneri Ehrenb. 1844 = ***Mammillaria haageana***
Mammillaria melaleuca Salm-Dyck 1850
Dolichothele melaleuca (Salm-Dyck) Boed. 1933
Mammillaria melanacantha C.F.Först. ndat : ?
Mammillaria melanocentra Poselg. 1855
Mammillaria melanocentra* subsp. *linaresensis (R. & F. Wolf) D.R.Hunt 1997
Mammillaria linaresensis R. & F. Wolf 1990
Mammillaria melanocentra* subsp. *rubrograndis (Repp.) D.R.Hunt 1997
Mammillaria rubrograndis Repp. & A.B.Lau 1979
Mammillaria melanocentra var. *meiacantha* (Engelm.) R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria melanocentra var. *runyonii* (Britton & Rose) R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria melilotiae Laferrière 1998 = ***Mammillaria barbata***
Mammillaria melispina Werderm. 1934 : ?
Mammillaria mendeliana (Bravo) Backeb. 1931 = ***Mammillaria hahniana* subsp. *mendeliana***
Mammillaria mercadensis Patoni 1910
Neomammillaria mercadensis (Patoni) Britton & Rose 1923
Chilita mercadensis (Patoni) Orcutt 1926
Ebnerella mercadensis (Patoni) Buxb. 1951
Mammillaria rettigiana Boed. 1930
Ebnerella rettigiana (Boed.) Buxb. 1951
Chilita rettigiana (Boed.) Buxb. 1954
Mammillaria posseltiana Boed. 1932
Ebnerella posseltiana (Boed.) Buxb. 1951
Chilita posseltiana (Boed.) Buxb. 1954
Mammillaria sinistrohamata Boed. 1932
Ebnerella sinistrohamata (Boed.) Buxb. 1951
Chilita sinistrohamata (Boed.) Buxb. 1954
Mammillaria flavihamata Backeb. (Nom. inval.) 1962
Mammillaria pennispinosa var. *nazasensis* Glass & Foster 1975
Mammillaria nazasensis (Glass & Foster) Repp. 1987
Mammillaria pennispinosa subsp. *nazasensis* (Glass & Foster) D.R.Hunt 1997
Mammillaria berkiana A.B.Lau 1986
Mammillaria meridiorosei Castetter, Pierce & K.H.Schwer. 1978 = ***Mammillaria wrightii***
Mammillaria mexicensis R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria meyranii Bravo 1956
Mammillaria microcarpa Engelm. (Nom. inval.) 1848 = ***Mammillaria grahamii***
Mammillaria microcarpa subsp. *grahamii* (Engelm.) Mottram (Nom. inval.) 1991 = ***Mammillaria grahamii***
Mammillaria microcarpa var. *auricarpa* W.T.Marshall 1950 : ?
Mammillaria microcarpa var. *milleri* (Britton & Rose) W.T.Marshall 1950 : ?
Mammillaria microhelia Werderm. 1930
Leptocladia microhelia (Werderm.) Buxb. com.nud. 1960
Mammillaria microheliopsis Werderm. 1931
Leptocladia microheliopsis (Werderm.) Buxb. com.nud. 1960
Mammillaria droegeana Hildm. ex Repp. (Nom. inval.) 1987
Mammillaria microhelia var. *albiflora* Werd. ex F.M.Knuth 1935 : ?
Mammillaria microhelia var. *microheliopsis* (Werderm.) Backeb. 1937 : ?
Mammillaria microheliopsis Werderm. 1931 = ***Mammillaria microhelia***
Mammillaria micromeris Engelm. 1856 = ***Epithelantha micromeris***
Mammillaria micromeris var. *greggii* Engelm. 1856 = ***Epithelantha micromeris* subsp. *greggii***
Mammillaria micromeris var. *unguispina* Boed. 1932 = ***Epithelantha micromeris* subsp. *unguispina***
Mammillaria microthele Muehlenpf. 1848 = ***Mammillaria formosa* subsp. *microthele***

Mammillaria microthele Mart. nom.nud. 1829 : ?
Mammillaria miegiana Earle 1972
Mammillaria mieheana Tiegel 1933
Mammillaria milleri (Britton & Rose) Boed. 1933 = ***Mammillaria grahamii***
Mammillaria minima Rchb. ndat : ?
Mammillaria mirabilis Ehrenb. ndat : ?
Mammillaria missouriensis Sweet 1826 = ***Escobaria missouriensis***
Mammillaria missouriensis var. *caespitosa* S.Watson ndat : ?
Mammillaria missouriensis var. *nuttallii* Schelle ndat : ?
Mammillaria missouriensis var. *robustior* S.Watson ndat : ?
Mammillaria mittlensis Bravo 1956 = ***Mammillaria rekoii***
Mammillaria mixtecensis Bravo 1954 = ***Mammillaria mystax***
Mammillaria moelleriana Boed. 1924
     Ebnerella moelleriana (Boed.) Buxb. 1951
     Chilita moelleriana (Boed.) Buxb. 1954
     Mammillaria cowperae Shurly 1959
Mammillaria moeller-valdeziana Appenzeller 1988 = ***Mammillaria crinita***
Mammillaria mollendorffiana Shurly 1948 = ***Mammillaria rhodantha*** subsp. ***mollendorffiana***
Mammillaria mollihamata Shurly 1960 = ***Mammillaria crinita***
Mammillaria monancistracantha Backeb. (Nom. inval.) 1962 = ***Mammillaria crinita***
Mammillaria monancistria A.Berger 1898 : ?
Mammillaria monocentra Jacobi 1856 : ?
Mammillaria montensis R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria standleyi***
Mammillaria montensis var. *monocentra* R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria montensis var. *quadricentra* R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria monticola Repp. 1989 = ***Mammillaria albilanata***
Mammillaria morganiana Tiegel 1933
Mammillaria morricallii Cowper 1969 = ***Mammillaria barbata***
Mammillaria movensis R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria sonorensis***
Mammillaria mucronata Ehrenb. 1849 : ?
Mammillaria muehlenpfordtii C.F.Först. 1847
     Mammillaria celsiana Lem. (Nom rej.) 1839
     Mammillaria neopotosina R.T.Craig 1945
Mammillaria muehlenpfordtii var. *brevispina* (R.T.Craig) R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria muehlenpfordtii var. *hexispina* (Schmoll) R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria muehlenpfordtii var. *longispina* (R.T.Craig) R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria multicentralis R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria multiceps Salm-Dyck 1850 = ***Mammillaria prolifera***
Mammillaria multiceps var. *perpusilla* Meinh. 1858 : ?
Mammillaria multidigitata Radley ex G.E.Lindsay 1947
Mammillaria multiformis (Britton & Rose) Backeb. 1931 = ***Mammillaria erythrosperma***
Mammillaria multihamata Boed. 1915 : ?
Mammillaria multisetata Ehrenb. 1849 = ***Mammillaria karwinskiana***
Mammillaria mundtii K.Schum. 1903 = ***Mammillaria wiesingeri***
Mammillaria mutabilis Scheidw. ndat : ?
Mammillaria mutabilis var. *leucotricha* (Scheidw.) Schelle 1926 : ?
Mammillaria mystax Mart. 1832
     Mammillaria crispiseta R.T.Craig 1945
     Mammillaria casoii Bravo 1954
     Mammillaria huajuapensis Bravo 1954
     Mammillaria mixtecensis Bravo 1954
     Mammillaria atroflorens Backeb. (Nom. inval.) 1962
     Mammillaria erythra Repp. 1987
Mammillaria nagliana Repp. 1987 = ***Mammillaria karwinskiana***
Mammillaria nana Backeb. ex Mottram 1980 = ***Mammillaria crinita***
Mammillaria nana subsp. *duwei* (H.Rogozinski & P.J.Braun) Pilbeam 1999 = ***Mammillaria crinita***
Mammillaria napina J.A.Purpus 1912
Mammillaria napina var. *centrispina* Britton & Rose ex R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria nazasensis (Glass & Foster) Repp. 1987 = ***Mammillaria mercadensis***
Mammillaria nealeana Tiegel 1935 : ?
Mammillaria nejapensis R.T.Craig 1948 = ***Mammillaria karwinskiana*** subsp. ***nejapensis***
Mammillaria nejapensis var. *brevispina* R.T.Craig & E.Y.Dawson 1948 : ?
Mammillaria nejapensis var. *longispina* R.T.Craig & E.Y.Dawson 1948 : ?
Mammillaria nelsonii (Britton & Rose) Boed. 1933 = ***Mammillaria beneckeii***
Mammillaria neobertrandiana Backeb. 1952 = ***Mammillaria lasiacantha***
Mammillaria neocoronaria F.M.Knuth 1935 : ?
Mammillaria neocrucigera Backeb. 1961 = ***Mammillaria parkinsonii***
Mammillaria neo-mexicana A.Nelson ndat : ?
Mammillaria neomystax Backeb. 1952 = ***Mammillaria karwinskiana***
Mammillaria neopalmeri R.T.Craig 1945
Mammillaria neophaeacantha Schwarz ex Backeb. 1949 = ***Mammillaria polythele***
Mammillaria neopotosina R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria muehlenpfordtii***
Mammillaria neopotosina var. *brevispina* R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria neopotosina var. *hexispina* Schmoll 1945 : ?
Mammillaria neopotosina var. *longispina* R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria neoschwarzeana Backeb. 1949 = ***Mammillaria bocensis***

Mammillaria neosteinii Britton 1891 = ***Escobaria missouriensis***
Mammillaria nervosa cristata Hort. 1910 : ?
Mammillaria neumanniana Lem. ndat : ?
Mammillaria nickelsae K.Brandege 1900 : ?
Mammillaria nickelsiae K.Brandege 1900 = ***Coryphantha nickelsiae***
Mammillaria nigra Ehrenb. 1849 : ?
Mammillaria nigricans Fenn. ndat : ?
Mammillaria nitens Otto ndat : ?
Mammillaria nitida Scheidw. ndat : ?
Mammillaria nivea H.Wendl. ndat : ?
Mammillaria nivea var. *brevispina* Hildm. 1888 : ?
Mammillaria nivosa Link ex Pfeiff. 1837
Mammillaria flavescens Haw. 1819
Mammillaria nobilis Pfeiff. 1840 : ?
Mammillaria notesteinii Britton 1891 : ?
Mammillaria noureddineana Repp. 1987 = ***Mammillaria albilanata***
Mammillaria nuda DC. 1828 : ?
Mammillaria nunezii (Britton & Rose) Orcutt 1926
Neomammillaria nunezii Britton & Rose 1923
Ebnerella nunezii (Britton & Rose) Buxb. 1951
Neomammillaria solisii Britton & Rose 1923
Mammillaria solisii (Britton & Rose) Boed. 1933
Ebnerella solisii (Britton & Rose) Buxb. 1951
Mammillaria wuthenauiana Backeb. 1942
Mammillaria hubertmulleri Repp. 1987
Mammillaria silvatica Repp. 1987
Mammillaria supraflumen Repp. 1987
Mammillaria nunezii* subsp. *bella (Backeb.) D.R.Hunt 1997
Mammillaria bella Backeb. 1941
Mammillaria nunezii var. *solisii* (Britton & Rose) Backeb. 1961 : ?
Mammillaria nuttallii Engelm. ndat : ?
Mammillaria nuttallii var. *caespitosa* Engelm. ndat : ?
Mammillaria nuttallii var. *robustior* Engelm. ndat : ?
Mammillaria obconella Scheidw. 1839 = ***Mammillaria polythele* subsp. *obconella***
Mammillaria obconella var. *galeotti* (Scheidw.) Backeb. 1961 : ?
Mammillaria obliqua Ehrenb. 1849 : ?
Mammillaria obscura Hildm. 1891 = ***Mammillaria petterssonii***
Mammillaria obscura var. *wagneriana* tortulospina R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria obvallata Otto 1846 : ?
Mammillaria ocamponis Oehme 1918 : ?
Mammillaria occidentalis (Britton & Rose) Boed. 1933 = ***Mammillaria mazatlanensis***
Mammillaria occidentalis var. *monocentra* (R.T.Craig) Backeb. 1961 : ?
Mammillaria occidentalis var. *patonii* (Engelm.) F.M.Knuth 1945 : ?
Mammillaria occidentalis var. *sinalensis* R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria ochoterenae (Bravo) Werderm. 1931 = ***Mammillaria discolor***
Mammillaria ocotillensis R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria gigantea***
Mammillaria ocotillensis var. *brevispina* R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria ocotillensis var. *longispina* R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria octacantha DC. 1828 = ***Coryphantha octacantha***
Mammillaria odierana Lem. ndat : ?
Mammillaria odierana var. *rubra* Sencke ndat : ?
Mammillaria oettingenii Zeiss. ndat : ?
Mammillaria oliviae Orcutt 1903 = ***Mammillaria grahamii***
Mammillaria olorina Ehrenb. 1849 : ?
Mammillaria oothele Lem. 1839 : ?
Mammillaria orcuttii Boed. 1930
Mammillaria phantasma Sotomayor, Arredando & Martinez 1999
Mammillaria orestera L.D.Benson 1969 = ***Mammillaria barbata***
Mammillaria ortegae (Britton & Rose) Orcutt 1926 : ?
Mammillaria ortizrubiana (Bravo) Werderm. ex Backeb. 1931 = ***Mammilloidya candida***
Mammillaria oteroi Glass & Foster 1975
Mammillaria ottonis Pfeiff. 1838 = ***Coryphantha ottonis***
Mammillaria ovimamma Lem. ndat : ?
Mammillaria ovimamma var. *oothele* Labour. ndat : ?
Mammillaria pachycylindrica Backeb. 1959 = ***Mammillaria grusonii***
Mammillaria pachyrhiza Backeb. 1939 = ***Mammillaria discolor***
Mammillaria pacifica (H.E.Gates) Boed. 1936 = ***Mammillaria petrophila***
Mammillaria painteri Rose ex Quehl 1917 = ***Mammillaria crinita***
Mammillaria pallescens Scheidw. ndat : ?
Mammillaria palmeri (J.M.Coult.) Orcutt 1933 : ?
Mammillaria palmeri (J.M.Coult.) Boed. 1933 : ?
Mammillaria palmeri Jacobi 1856 : ?
Mammillaria papasquiarensis (Bravo) Repp. 1987 = ***Mammillaria grusonii***
Mammillaria papyracantha Engelm. 1849 = ***Sclerocactus papyracanthus***
Mammillaria parensis R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria rhodantha***
Mammillaria parkinsonii Ehrenb. 1840

Mammillaria auriareolis Tiegel 1933
Mammillaria rosensis R.T.Craig 1945
Mammillaria neocrucigera Backeb. 1961
Mammillaria parkinsonii var. *brevispina* R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria parkinsonii var. *dietrichae* (Tiegel) Backeb. 1961 : ?
Mammillaria parmentieri Link & Otto ndat : ?
Mammillaria parrasensis Repp. 1987 = ***Mammillaria heyderi***
Mammillaria parvimamma Haw. ndat : ?
Mammillaria patonii (Bravo) Backeb. 1931 = ***Mammillaria mazatlanensis* subsp. *patonii***
Mammillaria patonii var. *sinalensis* (R.T.Craig) Backeb. 1961 : ?
Mammillaria pectinata Engelm. 1856 = ***Coryphantha echinus***
Mammillaria pectinifera F.A.C.Weber 1898
Pelecypora pectinata B.A.Stein 1885
Solisia pectinata (Stein) Britton & Rose 1923
Mammillaria pectinifera fma. *solisioides* (Lehm.) Britton & Rose 1980 : ?
Mammillaria peninsularis (Britton & Rose) Orcutt 1926
Neomammillaria peninsularis Britton & Rose 1923
Mammillaria pennispinosa Krainz 1948
Phellosperma pennispinosa (Krainz) Buxb. 1951
Mammillaria pennispinosa subsp. *nazasensis* (Glass & Foster) D.R.Hunt 1997 = ***Mammillaria mercadensis***
Mammillaria pennispinosa var. *nazasensis* Glass & Foster 1975 = ***Mammillaria mercadensis***
Mammillaria pentacantha Pfeiff. 1840 : ?
Mammillaria perbella Hildm. ex K.Schum. 1898
Mammillaria cadereytensis R.T.Craig 1945
Mammillaria infernilensis R.T.Craig 1945
Mammillaria queretarica R.T.Craig 1945
Mammillaria avila-camacho Shurly (Nom inval.) 1961
Mammillaria perezdelarosae Bravo & Scheinvar 1985
Mammillaria bombycina subsp. *perezdelarosae* (Bravo & Scheinvar) D.R.Hunt 1997
Mammillaria perpusilla Meinsh. 1886 : ?
Mammillaria perringii Hildm. ndat : ?
Mammillaria persicina Ehrenb. 1849 : ?
Mammillaria petrophila K.Brandege 1904
Neomammillaria marshalliana H.E.Gates 1933
Mammillaria marshalliana (H.E.Gates) Boed. 1936
Neomammillaria pacifica H.E.Gates 1934
Mammillaria pacifica (H.E.Gates) Boed. 1936
Mammillaria gatesii M.E.Jones 1937
Mammillaria petrophila* subsp. *arida (Rose ex Quehl) D.R.Hunt 1998
Mammillaria arida Rose ex Quehl 1913
Mammillaria petrophila* subsp. *baxteriana (H.E.Gates) D.R.Hunt 1998
Neomammillaria baxteriana H.E.Gates 1934
Mammillaria baxteriana (H.E.Gates) Boed. ex Backeb. & F.M.Knuth 1935
Mammillaria petterssonii Hildm. 1886
Mammillaria obscura Hildm. 1891
Mammillaria pilensis Shurly ex Eggli 1985
Mammillaria apozolensis Repp. 1987
Mammillaria huiguerensis Repp. 1987
Mammillaria pfeifferi Booth 1839 : ?
Mammillaria pfeifferi var. *altissima* Scheidw. ndat : ?
Mammillaria pfeifferi var. *dichotoma* Scheidw. ndat : ?
Mammillaria pfeifferi var. *flaviceps* Scheidw. ndat : ?
Mammillaria pfeifferi var. *fulvispina* Scheidw. ndat : ?
Mammillaria pfeifferi var. *variabilis* Scheidw. ndat : ?
Mammillaria pfeifferiana De Vriese ndat : ?
Mammillaria phaeacantha Lem. 1839 : ?
Mammillaria phaeotricha Monv. 1853 : ?
Mammillaria phantasma Sotomayor, Arredando & Martinez 1999 = ***Mammillaria orcuttii***
Mammillaria phitauiana (E.M.Baxter) Backeb. 1931
Neomammillaria phitauiana E.M.Baxter 1931
Ebnerella phitauiana (E.M.Baxter) Buxb. 1951
Chilita phitauiana (E.M.Baxter) Buxb. 1954
Mammillaria verhaertiana Boed. 1912
Chilita verhaertiana (Boed.) Orcutt 1926
Ebnerella verhaertiana (Boed.) Buxb. 1951
Mammillaria phymatothele A.Berger 1840 : ?
Mammillaria phymatothele var. *trohartii* R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria picta Meinsh. 1858
Mammillaria schieliana Schick 1949
Chilita schieliana (Schick) Buxb. 1954
Mammillaria aurisaeta Backeb. (Nom. inval.) 1962
Mammillaria picta* subsp. *viereckii (Boed.) D.R.Hunt 1997
Mammillaria viereckii Boed. 1927
Ebnerella viereckii (Boed.) Buxb. 1951
Chilita viereckii (Boed.) Buxb. 1954

Mammillaria pilcayensis Bravo 1958 = ***Mammillaria spinosissima* subsp. *pilcayensis***
Mammillaria pilensis Shurly ex Egli 1985 = ***Mammillaria petterssonii***
Mammillaria pilispina J.A.Purpus 1912
Neolloydia pilispina (J.A.Purpus) Britton & Rose 1923
Chilita pilispina (J.A.Purpus) Buxb. 1954
Mammillaria sanluisensis Shurly 1949
Chilita sanluisensis (Shurly) Buxb. 1954
Mammillaria subtilis Backeb. 1950
Mammillaria rayonensis Repp. 1991
Mammillaria pitcayensis Bravo 1957 = ***Mammillaria spinosissima* subsp. *pilcayensis***
Mammillaria plaschnickii Otto ndat : ?
Mammillaria plecostigma Meinsh. 1858 : ?
Mammillaria plecostigma var. *major* Meinsh. 1858 : ?
Mammillaria plecostigma var. *minor* Meinsh. 1858 : ?
Mammillaria pleiocephala Regel & Klein 1860 : ?
Mammillaria plinthimorpha Jacobi ndat : ?
Mammillaria plumosa F.A.C.Weber 1898
Chilita plumosa (F.A.C.Weber) Orcutt 1926
Ebnerella plumosa (F.A.C.Weber) Buxb. 1951
Mammillaria polyacantha Ehrenb. ndat : ?
Mammillaria polyactina Ehrenb. ndat : ?
Mammillaria polycentra A.Berger ndat : ?
Mammillaria polyedra Mart. 1832
Mammillaria polygona Salm-Dyck 1850 : ?
Mammillaria polymorpha Scheeren ndat : ?
Mammillaria polythele Mart. 1832
Mammillaria tetracantha Pfeiff. 1837
Mammillaria kewensis Salm-Dyck 1850
Neomammillaria hoffmanniana Tiegel 1934
Mammillaria hoffmanniana (Tiegel) Bravo 1937
Mammillaria ingens Backeb. 1942
Mammillaria kelleriana Schmoll ex R.T.Craig 1945
Mammillaria neophaeacantha Schwarz ex Backeb. 1949
Mammillaria subdurispina Backeb. 1949
Mammillaria xochipilli Repp. 1987
Mammillaria polythele* subsp. *durispina (Boed.) D.R.Hunt 1997
Mammillaria durispina Boed. 1928
Mammillaria polythele* subsp. *obconella (Scheidw.) D.R.Hunt 1997
Mammillaria obconella Scheidw. 1839
Mammillaria polythele var. *columnaris* Salm-Dyck ndat : ?
Mammillaria polythele var. *setosa* Salm-Dyck ndat : ?
Mammillaria polytricha Salm-Dyck ndat : ?
Mammillaria pomacea Ehrenb. ndat : ?
Mammillaria pondii Gentry 1889 = ***Cochemiea pondii***
Mammillaria pondii subsp. *maritima* (G.E.Linds.) D.R.Hunt 1997 = ***Cochemiea maritima***
Mammillaria pondii subsp. *setispina* (J.M.Coult.) D.R.Hunt 1997 = ***Cochemiea setispina***
Mammillaria porphyracantha Jacobi ndat : ?
Mammillaria poselgeri Hildm. 1885 = ***Cochemiea poselgeri***
Mammillaria poselgeriana Haage ndat : ?
Mammillaria posseltiana Boed. 1932 = ***Mammillaria mercadensis***
Mammillaria potosiana Jacobi 1856 = ***Coryphantha potosiana***
Mammillaria potosina Rebut 1910 : ?
Mammillaria potosina sensu Britton & Rose 1923 : ?
Mammillaria potosina var. *longispina* Britton & Rose 1923 : ?
Mammillaria pottsii Scheer ex Salm-Dyck 1850
Chilita pottsii (Scheer ex Salm-Dyck) Orcutt 1926
Mammillaria leona Poselg. 1853
Mammillaria praelii Muehlenpf. 1846 = ***Mammillaria karwinskiana***
Mammillaria praelii var. *viridis* (Salm-Dyck) R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria pretiosa Ehrenb. ndat : ?
Mammillaria priessnitzii Repp. 1987 = ***Mammillaria magnimamma***
Mammillaria pringlei (J.M.Coult.) K.Brandege 1900 = ***Mammillaria rhodantha* subsp. *pringlei***
Mammillaria pringlei var. *columnaris* Schmoll 1945 : ?
Mammillaria prismatica Hemsl. ndat : ?
Mammillaria procera Ehrenb. 1849 : ?
Mammillaria prolifera (Mill.) Haw. 1812
Cactus proliferus Mill. 1768
Chilita prolifera (Mill.) Orcutt 1926
Ebnerella prolifera (Mill.) Buxb. 1951
Cactus glomeratus Lam. 1783
Mammillaria glomerata (Lam.) DC. 1828
Mammillaria multiceps Salm-Dyck 1850
Chilita multiceps (Salm-Dyck) Orcutt 1926
Ebnerella multiceps (Salm-Dyck) Buxb. 1951
Mammillaria prolifera* subsp. *arachnoidea (D.R.Hunt) D.R.Hunt 1997
Mammillaria prolifera var. *arachnoidea* D.R.Hunt 1978

Mammillaria prolifera* subsp. *haitiensis (K.Schum. ex Gürke) D.R.Hunt 1997
Mammillaria pusilla (var.) *haitiensis* K.Schum. ex Gürke 1903
Mammillaria prolifera* subsp. *texana (Engelm.) D.R.Hunt 1997
Mammillaria pusilla (var.) *texana* Engelm. 1858
Mammillaria prolifera subsp. *zuberlae* (Repp.) D.R.Hunt 1997 = ***Mammillaria zuberlae***
Mammillaria prolifera var. *arachnoidea* D.R.Hunt 1978 = ***Mammillaria prolifera* subsp. *arachnoidea***
Mammillaria prolifera var. *haitiensis* (K.Schum.) Borg 1937 : ?
Mammillaria prolifera var. *multiceps* (Salm-Dyck) Borg 1937 : ?
Mammillaria prolifera var. *texana* (Engelm.) Borg 1937 : ?
Mammillaria pruinosa Ehrenb. ndat : ?
Mammillaria pseudoalamensi Backeb. 1953 : ?
Mammillaria pseudocrucigera R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria formosa* subsp. *pseudocrucigera***
Mammillaria pseudo-crucigera Boed. 1936 : ?
Mammillaria pseudofusca Quehl ndat : ?
Mammillaria pseudomammillaris Pfeiff. ndat : ?
Mammillaria pseudopectinata (Backeb.) H.P.Kelsey & Dayton 1942 = ***Turbinicarpus pseudopectinatus***
Mammillaria pseudoperbella Quehl 1909 : ?
Mammillaria pseudoperbella var. *rufispina* Quehl 1916 : ?
Mammillaria pseudorekoi Boed. 1933 = ***Mammillaria rekoii***
Mammillaria pseudoschiedeana Schmoll 1947 : ?
Mammillaria pseudoscrippsiana Backeb. 1952 = ***Mammillaria scrippsiana***
Mammillaria pseudosimplex W.Haage & Backeb. (Nom inval.) 1961 = ***Mammillaria mammillaris***
Mammillaria puberula Repp. 1987 = ***Mammillaria crinita***
Mammillaria pubispina Boed. 1930 = ***Mammillaria crinita***
Mammillaria pugionacantha C.F.Först. 1847 : ?
Mammillaria pulchella Otto ndat : ?
Mammillaria pulcherrima Ehrenb. ndat : ?
Mammillaria pulchra Haw. ndat : ?
Mammillaria pulliamata Repp. 1987 = ***Mammillaria rekoii***
Mammillaria pulliamata Backeb. 1962 : ?
Mammillaria punctata Labour. 1886 : ?
Mammillaria purpurascens Ehrenb. 1849 : ?
Mammillaria purpurea Ehrenb. 1849 : ?
Mammillaria purpusii K.Schum. ndat : ?
Mammillaria pusilla Sweet 1826 : ?
Mammillaria pusilla (var.) *haitiensis* K.Schum. ex Gürke 1903 = ***Mammillaria prolifera* subsp. *haitiensis***
Mammillaria pusilla (var.) *texana* Engelm. 1858 = ***Mammillaria prolifera* subsp. *texana***
Mammillaria pycnacantha Mart. 1832 = ***Coryphantha pycnacantha***
Mammillaria pygmaea (Britton & Rose) A.Berger 1929 = ***Mammillaria crinita***
Mammillaria pyrrocephala Scheidw. 1841 : ?
Mammillaria pyrrocephala var. *confusa* (Britton & Rose) 1937 : ?
Mammillaria pyrrocephala var. *fulvolanata* (Hildm.) Borg 1937 : ?
Mammillaria pyrrocephala var. *maletiana* (Cels) Borg 1937 : ?
Mammillaria pyrrochroacantha Lem. 1839 : ?
Mammillaria quadrispina Mart. ndat : ?
Mammillaria queretarica R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria perbella***
Mammillaria radiaissima G.E.Linds. ex R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria baumii***
Mammillaria radicans DC. 1828 = ***Coryphantha radicans***
Mammillaria radiosa Engelm. 1850 = ***Escobaria vivipara***
Mammillaria radiosa var. *alversonii* K.Schum. 1898 : ?
Mammillaria radiosa var. *arizonica* K.Schum. ndat : ?
Mammillaria radiosa var. *chlorantha* (Engelm.) K.Schum. 1898 : ?
Mammillaria radiosa var. *neo-mexicana* Engelm. ndat : ?
Mammillaria radliana Quehl ndat : ?
Mammillaria raphidacantha Lem. 1839 : ?
Mammillaria raphidacantha var. *ancistracantha* K.Schum. 1898 : ?
Mammillaria rayonensis Repp. 1991 = ***Mammillaria pilispina***
Mammillaria rectispina (E.Y.Dawson ex G.E.Lindsay & E.Y.Dawson) Repp. 1987 = ***Mammillaria dioica***
Mammillaria recurvata Engelm. 1839 = ***Coryphantha recurvata***
Mammillaria recurvispina De Vriese 1839 = ***Coryphantha elephantidens***
Mammillaria regia Ehrenb. 1849 : ?
Mammillaria rekoii (Britton & Rose) Vaupel 1925
Neomammillaria rekoii Britton & Rose 1923
Ebnerella rekoii (Britton & Rose) Buxb. 1951
Mammillaria pseudorekoi Boed. 1933
Mammillaria rekoiana R.T.Craig 1945
Mammillaria mitlensis Bravo 1956
Mammillaria krasuckae Repp. 1987
Mammillaria pulliamata Repp. 1987
Mammillaria sanjuanensis Repp. 1987
Mammillaria albrechtiana Wohlschlagel 1989
Mammillaria rekoii* subsp. *aureispina (A.B.Lau) D.R.Hunt 1997
Mammillaria rekoii var. *aureispina* A.B.Lau 1983
Mammillaria aureispina (A.B.Lau) Repp. 1987
Mammillaria rekoii* subsp. *leptacantha (A.B.Lau) D.R.Hunt 1997

Mammillaria rekoii var. *leptacantha* A.B.Lau 1983
Mammillaria leptacantha (A.B.Lau) Repp. 1987
Mammillaria rekoii var. *aureispina* A.B.Lau 1983 = ***Mammillaria rekoii* subsp. *aureispina***
Mammillaria rekoii var. *leptacantha* A.B.Lau 1983 = ***Mammillaria rekoii* subsp. *leptacantha***
Mammillaria rekoii var. *pseudorekoii* (Boed.) R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria rekoiana R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria rekoii***
Mammillaria reppenhagenii D.R.Hunt 1977 = ***Mammillaria albilanata* subsp. *reppenhagenii***
Mammillaria rettigiana Boed. 1930 = ***Mammillaria mercadensis***
Mammillaria retusa Pfeiff. 1837 = ***Coryphantha retusa***
Mammillaria rhodacantha Salm-Dyck ndat : ?
Mammillaria rhodantha Link & Otto 1829
Mammillaria rhodantha var. *droegeana* K.Schum. 1898
Mammillaria droegeana (K.Schum.) Borg 1937
Mammillaria calacantha Tiegel 1933
Mammillaria parensis R.T.Craig 1945
Mammillaria bonavitii Repp. 1987
Mammillaria verticealba Repp. 1987
Mammillaria rhodantha* subsp. *aureiceps (Lem.) D.R.Hunt 1997
Mammillaria aureiceps Lem. 1838
Mammillaria rhodantha* subsp. *fera-rubra (R.T.Craig) D.R.Hunt 1997
Mammillaria fera-rubra R.T.Craig 1945
Mammillaria rhodantha* subsp. *mccartanii D.R.Hunt 1997
Mammillaria rhodantha* subsp. *mollendorffiana (Shurly) D.R.Hunt 1997
Mammillaria mollendorffiana Shurly 1948
Mammillaria rhodantha var. *aureiceps* (Lem.) Salm-Dyck ndat : ?
Mammillaria rhodantha var. *callaena* K.Schum. ndat : ?
Mammillaria rhodantha var. *chrysacantha* K.Schum. ndat : ?
Mammillaria rhodantha var. *crassispina* K.Schum. 1898 : ?
Mammillaria rhodantha var. *droegeana* K.Schum. 1898 = ***Mammillaria rhodantha***
Mammillaria rhodantha var. *fulvispina* (Haw.) Schelle 1907 : ?
Mammillaria rhodantha var. *fuscata* K.Schum. ndat : ?
Mammillaria rhodantha var. *odierana* Schelle ndat : ?
Mammillaria rhodantha var. *pfeifferi* K.Schum. non Booth ndat : ?
Mammillaria rhodantha var. *prolifera* Pfeiff. ndat : ?
Mammillaria rhodantha var. *pyramidalis* K.Schum. ndat : ?
Mammillaria rhodantha var. *rubens* Pfeiff. 1937 : ?
Mammillaria rhodantha var. *ruberrima* K.Schum. 1898 : ?
Mammillaria rhodantha var. *rubescens* Salm-Dyck ndat : ?
Mammillaria rhodantha var. *rubra* K.Schum. 1898 : ?
Mammillaria rhodantha var. *stenocephala* K.Schum. ndat : ?
Mammillaria rhodantha var. *sulphurea* (Sencke) Salm-Dyck ndat : ?
Mammillaria rhodantha var. *tentaculata* Schelle ndat : ?
Mammillaria rhodantha var. *wendlandii* Pfeiff. ndat : ?
Mammillaria rhodeocentra Lem. ndat : ?
Mammillaria rigidispina Hildm. 1893 : ?
Mammillaria rioverdensis Repp. 1987 = ***Mammillaria magnimamma***
Mammillaria ritteriana Boed. 1929 = ***Mammillaria chionocephala***
Mammillaria ritteriana var. *quadricentralis* R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria robusta Otto ndat : ?
Mammillaria robustispina Schott ex Engelm. 1856 = ***Coryphantha robustispina***
Mammillaria rosea Scheidw. 1838 : ?
Mammillaria roseana K.Brandege ndat : ?
Mammillaria rosensis R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria parkinsonii***
Mammillaria roseoalba Boed. 1929
Mammillaria roseocentra Boed. & F.Ritter 1933 : ?
Mammillaria rossiana Heinrich 1958 = ***Mammillaria duiformis***
Mammillaria rubida Schwarz ex Backeb. 1949 = ***Mammillaria bocensis***
Mammillaria rubrograndis Repp. & A.B.Lau 1979 = ***Mammillaria melanocentra* subsp. *rubrograndis***
Mammillaria ruestii Quehl 1905 = ***Mammillaria columbiana***
Mammillaria ruficeps Lem. ndat : ?
Mammillaria rufidula Ehrenb. 1849 : ?
Mammillaria rufo-crocea DC. 1850 : ?
Mammillaria runyonii (Britton & Rose) Boed. 1933 : ?
Mammillaria russea A.Dietr. 1851 : ?
Mammillaria rutila Zucc. 1837 : ?
Mammillaria saboae Glass 1966
Mammillaria saboae* subsp. *goldii (Glass & Foster) D.R.Hunt 1997
Mammillaria goldii Glass & Foster 1968
Mammillaria saboae* subsp. *haudeana (A.B.Lau & Wagner) D.R.Hunt 1997
Mammillaria haudeana A.B.Lau & Wagner 1978
Mammillaria saboae var. *goldii* (Glass & Foster) Bravo 1979 : ?
Mammillaria saboae var. *theresae* (Cutak) G.D.Rowley 1979 : ?
Mammillaria saetigera Boed. & Tiegel 1933 : ?
Mammillaria saetigera var. *quadricentralis* R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria saffordii (Britton & Rose) Bravo 1937 = ***Mammillaria carretii***
Mammillaria saint-pieana Backeb. ex Mottram 1980 = ***Mammillaria gigantea***

Mammillaria salm-dyckiana Scheer ex Salm-Dyck 1850 = ***Coryphantha delaetiana***
Mammillaria saltillensis Boed. ndat : ?
Mammillaria san-angelensis Sanchez-Mej. 1981 = ***Mammillaria haageana* subsp. *san-angelensis***
Mammillaria sanchez-mejoradae R.Gonzales 1992
Mammillaria sanguinea F.Haage ndat : ?
Mammillaria sanjuanensis Repp. 1987 = ***Mammillaria rekoii***
Mammillaria sanluisensis Shurly 1949 = ***Mammillaria pilispina***
Mammillaria santaclarensis Cowper 1969 = ***Mammillaria barbata***
Mammillaria sartori var. *brevispina* J.A.Purpus 1911 : ?
Mammillaria sartori var. *longispina* J.A.Purpus 1911 : ?
Mammillaria sartorii J.A.Purpus 1911
     Neomammillaria tenampensis Britton & Rose 1923
     Mammillaria tenampensis (Britton & Rose) A.Berger 1929
Mammillaria saxatilis Scheer 1852 : ?
Mammillaria saxicola Repp. 1987 = ***Mammillaria magnimamma***
Mammillaria scepontocentra Lem. ndat : ?
Mammillaria schaeferi Fenn. ndat : ?
Mammillaria scheeri Muehlenpf. 1847 = ***Coryphantha robustispina* subsp. *scheeri***
Mammillaria scheeri Muehlenpf. non 1847 1845 : ?
Mammillaria scheidweileriana Otto 1841 : ?
Mammillaria scheinvariana R.Ortega-Varela & Glass 1998 = ***Mammillaria crinita***
Mammillaria schelhasei var. *lanuginosior* Hildm. ex K.Schum. ndat : ?
Mammillaria schelhasii Pfeiff. 1838 = ***Mammillaria crinita***
Mammillaria schiedeana Ehrenb. 1838
     Chilita schiedeana (Ehrenb.) Orcutt 1926
     Ebnerella schiedeana (Ehrenb.) Buxb. 1951
Mammillaria schiedeana* subsp. *dumetorum (J.A.Purpus) D.R.Hunt 1997
     Mammillaria dumetorum J.A.Purpus 1912
     Ebnerella dumetorum (J.A.Purpus) Buxb. 1951
Mammillaria schiedeana* subsp. *giselae (Martinez-Avalos & Glass) J.M.Lüthy 1998
     Mammillaria giselae Martinez-Avalos & Glass 1997
Mammillaria schiedeana var. *dumetorum* (J.A.Purpus) Glass & Foster 1981 : ?
Mammillaria schieliana Schick 1949 = ***Mammillaria picta***
Mammillaria schlechtendalii Ehrenb. 1840 : ?
Mammillaria schmerwitziana Blanc 1894 : ?
Mammillaria schmerwitzii Haage 1886 : ?
Mammillaria schmollii (Bravo) Werderm. 1931 = ***Mammillaria discolor***
Mammillaria schumannii Hildm. 1891
     Bartschella schumannii (Hildm.) Britton & Rose 1923
Mammillaria schwartzii (Fric) Backeb. (Nom inval.) 1966 = ***Mammillaria coahuilensis***
Mammillaria schwarzii Shurly 1949
Mammillaria schwarzii (Boed.) Buxb. non Shurly 1962 : ?
Mammillaria scolymoides Scheidw. 1841 : ?
Mammillaria scrippsiana (Britton & Rose) Orcutt 1926
     Neomammillaria scrippsiana Britton & Rose 1923
     Mammillaria scrippsiana (Britton & Rose) Orcutt 1926
     Mammillaria pseudoscrippsiana Backeb. 1952
Mammillaria scrippsiana var. *autlanensis* R.T.Craig & E.Y.Dawson 1948 : ?
Mammillaria scrippsiana var. *rooksbyana* Backeb. 1951 : ?
Mammillaria seegeri Ehrenb. ndat : ?
Mammillaria seemanii Scheer 1852 : ?
Mammillaria seideliana Quehl 1911 : ?
Mammillaria seidelii Terschek 1843 : ?
Mammillaria seitziana Mart. 1837 : ?
Mammillaria sempervivi DC. 1828
Mammillaria sempervivi var. *caput-medusae* (Otto) Backeb. 1961 : ?
Mammillaria sempervivi var. *laetevirens* Salm-Dyck ndat : ?
Mammillaria sempervivi var. *tetracantha* DC. 1828 : ?
Mammillaria senilis Salm-Dyck 1850
     Cochemiea senilis (Salm-Dyck) Orcutt 1922
     Mamillopsis senilis (Salm-Dyck) Britton & Rose 1923
     Mammillaria senilis var. *diguettii* F.A.C.Weber 1904
     Mamillopsis diguettii (F.A.C.Weber) Britton & Rose 1923
     Mammillaria diguettii (F.A.C.Weber) D.R.Hunt 1971
Mammillaria senilis diguettii F.A.C.Weber 1904 : ?
Mammillaria senilis var. *diguettii* F.A.C.Weber 1904 = ***Mammillaria senilis***
Mammillaria senkei C.F.Först. ndat : ?
Mammillaria sericata Lem. 1839 : ?
Mammillaria setispina (J.M.Coult.) K.Brandege 1897 = ***Cochemiea setispina***
Mammillaria setosa Pfeiff. ndat : ?
Mammillaria severinii Regel & Klein 1860 : ?
Mammillaria sheldonii (Britton & Rose) Boed. 1933
     Neomammillaria sheldonii Britton & Rose 1923
     Chilita sheldonii (Britton & Rose) Orcutt 1926
     Ebnerella sheldonii (Britton & Rose) Buxb. 1951
     Neomammillaria swinglei Britton & Rose 1923

Chilita swinglei (Britton & Rose) Orcutt 1926
Mammillaria swinglei (Britton & Rose) Boed. 1933
Ebnerella swinglei (Britton & Rose) Buxb. 1951
Mammillaria gueldemanniiana Backeb. 1941
Chilita gueldemanniiana (Backeb.) Buxb. 1954
Mammillaria alamensis R.T.Craig 1945
Chilita alamensis (R.T.Craig) Buxb. 1954
Mammillaria guirocobensis R.T.Craig 1945
Ebnerella guirocobensis (R.T.Craig) Buxb. 1951
Mammillaria inaiiae R.T.Craig 1945
Ebnerella inaiiae (R.T.Craig) Buxb. 1951
Chilita inaiiae (R.T.Craig) Buxb. 1954
Mammillaria marnieriana Backeb. 1952
Mammillaria shurliana H.E.Gates 1956 = ***Mammillaria blossfeldiana***
Mammillaria silvatica Repp. 1987 = ***Mammillaria nunezii***
Mammillaria similis Engelm. 1845 = ***Escobaria missouriensis***
Mammillaria similis var. *caespitosa* Engelm. 1850 = ***Escobaria missouriensis***
Mammillaria similis var. *robustior* Engelm. 1850 : ?
Mammillaria simplex Haw. (Nom illeg.) 1812 = ***Mammillaria mammillaris***
Mammillaria simplex Torr. & A.Gray ndat : ?
Mammillaria simpsonii (Engelm.) M.E.Jones 1893 = ***Pediocactus simpsonii***
Mammillaria sinistromata Boed. 1932 = ***Mammillaria mercadensis***
Mammillaria slevanii (Britton & Rose) Boed. 1933 = ***Mammillaria albicans***
Mammillaria sneedii Choux 1936 : ?
Mammillaria soehlemannii Haage & Backeb. 1966 = ***Mammillaria columbiana***
Mammillaria solisii (Britton & Rose) Boed. 1933 = ***Mammillaria nunezii***
Mammillaria solisioides Backeb. 1952
Mammillaria sonorensis R.T.Craig 1940
Mammillaria craigii G.E.Linds. 1942
Mammillaria bellisiana R.T.Craig 1945
Mammillaria movensis R.T.Craig 1945
Mammillaria tesopacensis R.T.Craig 1945
Mammillaria tinuvielae Laferrière 1998
Mammillaria sonorensis var. *brevispina* R.T.Craig 1940 : ?
Mammillaria sonorensis var. *maccartyi* R.T.Craig 1940 : ?
Mammillaria sororia Meinsh. 1858 : ?
Mammillaria speciosa De Vriese 1838 : ?
Mammillaria sphaclata Mart. 1832
Chilita sphaclata (Mart.) Orcutt 1926
Ebnerella sphaclata (Mart.) Buxb. 1951
Leptocladia sphaclata (Mart.) Buxb. 1962
Mammillaria sphaclata* subsp. *viperina (J.A.Purpus) D.R.Hunt 1997
Mammillaria viperina J.A.Purpus 1912
Leptocladia viperina (J.A.Purpus) Buxb. 1960
Mammillaria sphaerica A.Dietr. 1853
Dolichothele sphaerica (A.Dietr.) Britton & Rose 1923
Mammillaria sphaerotricha Lem. 1839 : ?
Mammillaria sphaerotricha var. *rosea* Salm-Dyck 1850 : ?
Mammillaria spinaurea Salm-Dyck 1850 : ?
Mammillaria spinosissima Lem. 1838
Mammillaria auricoma Ehrenb. 1846
Mammillaria virginis Fittkau & Kladiwa 1971
Mammillaria centraliplumosa Fittkau 1971
Mammillaria crassior Repp. 1987
Mammillaria gasterantha Repp. 1987
Mammillaria haasii J.Meyran 1993
Mammillaria spinosissima* subsp. *pilcayensis (Bravo) D.R.Hunt 1997
Mammillaria pilcayensis Bravo 1957
Mammillaria pilcayensis Bravo 1958
Mammillaria spinosissima* subsp. *tepoxtlana D.R.Hunt 1997
Mammillaria spinosissima var. *caesia* (Ehrenb.) Borg 1951 : ?
Mammillaria spinosissima var. *castaneoides* (Lem.) Borg 1937 : ?
Mammillaria spinosissima var. *uhdeana* (Salm-Dyck) Borg 1951 : ?
Mammillaria spiraeformis Colla 1840 : ?
Mammillaria squarrosa Meinsh. ndat : ?
Mammillaria stampferi Repp. 1979 = ***Mammillaria longiflora* subsp. *stampferi***
Mammillaria standleyi (Britton & Rose) Orcutt 1926
Neomammillaria standleyi Britton & Rose 1923
Neomammillaria xanthina Britton & Rose 1923
Chilita xanthina (Britton & Rose) Orcutt 1926
Mammillaria xanthina (Britton & Rose) Boed. 1933
Mammillaria auricantha R.T.Craig 1945
Mammillaria auritricha R.T.Craig 1945
Mammillaria lanisumma R.T.Craig 1945
Mammillaria mayensis R.T.Craig 1945

Mammillaria montensis R.T.Craig 1945
Mammillaria floresii Schwarz ex Backeb. 1949
Mammillaria standleyi var. *robustispina* R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria stella-aurata Mart. 1837 : ?
Mammillaria stella-de-tacubaya Heese 1904
Mammillaria chica Repp. 1987
Mammillaria stellaris Haw. 1819 : ?
Mammillaria stellata Sweet 1826 : ?
Mammillaria stenocephala Scheidw. ndat : ?
Mammillaria stipitata Scheidw. ndat : ?
Mammillaria straminea Haw. ndat : ?
Mammillaria strobiliformis Scheer 1849 : ?
Mammillaria strobiliformis Engelm. ndat : ?
Mammillaria strobiliformis Muehlenpf. 1948 : ?
Mammillaria strobiliformis var. *durispina* Quehl 1907 : ?
Mammillaria strobilina Tiegel 1933 = ***Mammillaria karwinskiana***
Mammillaria strobilina Tiegel 1933 : ?
Mammillaria stueberi C.F.Först. 1846 : ?
Mammillaria suaveolens Poselg. 1886 : ?
Mammillaria subangularis DC. ndat : ?
Mammillaria subcrocea DC. 1828 : ?
Mammillaria subcrocea var. *intertexta* Salm-Dyck 1845 : ?
Mammillaria subcurvata A.Dietr. ndat : ?
Mammillaria subducta (D.R.Hunt) Repp. 1987 = ***Mammillaria laui* subsp. *subducta***
Mammillaria subdurispina Backeb. 1949 = ***Mammillaria polythele***
Mammillaria subpolyedra Salm-Dyck 1834 : ?
Mammillaria subtetragona A.Dietr. 1840 : ?
Mammillaria subtilis Backeb. 1950 = ***Mammillaria pilispina***
Mammillaria subulifera Ehrenb. 1849 : ?
Mammillaria sulcata Engelm. 1845 = ***Coryphantha sulcata***
Mammillaria sulcimamma Pfeiff. ndat : ?
Mammillaria sulcoglandulifera Jacobi ndat : ?
Mammillaria sulcolanata Lem. 1838 = ***Coryphantha sulcolanata***
Mammillaria sulphurea Sencke 1846 : ?
Mammillaria supertexta C.Mart. ex Pfeiff. 1837
Neomammillaria lanata Britton & Rose 1923
Mammillaria lanata (Britton & Rose) Orcutt 1926
Mammillaria martinezii Backeb. 1952
Mammillaria supertexta var. *leucostoma* Backeb. 1961 : ?
Mammillaria supraflumen Repp. 1987 = ***Mammillaria nunezii***
Mammillaria surculosa Boed. 1931
Dolichothele surculosa (Boed.) Backeb. 1951
Ebnerella surculosa (Boed.) Buxb. 1951
Mammillaria swinglei (Britton & Rose) Boed. 1933 = ***Mammillaria sheldonii***
Mammillaria tacubayensis Fedde 1906 : ?
Mammillaria tacubayensis (Heese) Fedde 1905 : ?
Mammillaria tayloriorum Glass & Foster 1975 = ***Mammillaria taylorianum***
Mammillaria tecta Miq. 1838 : ?
Mammillaria tegelbergiana H.E.Gates ex G.E.Lindsay 1966 = ***Mammillaria albilanata* subsp. *tegelbergiana***
Mammillaria tenampensis (Britton & Rose) A.Berger 1929 = ***Mammillaria sartorii***
Mammillaria tentaculata Pfeiff. ndat : ?
Mammillaria tentaculata var. *conothele* Monv. 1853 : ?
Mammillaria tentaculata var. *fulvispina* Labour. ndat : ?
Mammillaria tentaculata var. *rubra* C.F.Först. ndat : ?
Mammillaria tenuis DC. 1828 : ?
Mammillaria tenuis var. *media* DC. ndat : ?
Mammillaria tepexicensis J.Meyran 1991
Mammillaria tesopacensis R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria sonorensis***
Mammillaria tesopacensis var. *papasquiarensis* Bravo 1966 = ***Mammillaria grusonii***
Mammillaria tesopacensis var. *rubraflora* R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria tetracantha Pfeiff. 1837 = ***Mammillaria polythele***
Mammillaria tetracantha Hook. 1844 : ?
Mammillaria tetracantha var. *galeotti* (Scheidw.) Borg 1937 : ?
Mammillaria tetracentra Otto 1846 : ?
Mammillaria tetrancistra Engelm. 1852
Phellosperma tetrancistra (Engelm.) Britton & Rose 1923
Mammillaria texana (Salm-Dyck) Borg 1873 : ?
Mammillaria texensis Labour. ndat : ?
Mammillaria tezontle W.A. & B. Fitz Maurice 1995 = ***Mammillaria crinita***
Mammillaria theresae Cutak 1967
Mammillaria thornberi Orcutt 1902
Chilita thornberi Orcutt 1926
Mammillaria fasciculata Britton & Rose 1923
Ebnerella fasciculata (Britton & Rose) Buxb. 1951
Chilita fasciculata (Britton & Rose) Buxb. 1954
Mammillaria thornberi* subsp. *yaquensis (R.T.Craig) D.R.Hunt 1997

Mammillaria yaquensis R.T.Craig 1945
Ebnerella yaquensis (R.T.Craig) Buxb. 1951
Chilita yaquensis (R.T.Craig) Buxb. 1954
Mammillaria tiegeliana Backeb. 1961 : ?
Mammillaria tinuvielae Laferrrière 1998 = ***Mammillaria sonorensis***
Mammillaria tlalocii Repp. 1989 = ***Mammillaria crucigera* subsp. *tlalocii***
Mammillaria tobuschii W.T.Marshall 1952 = ***Sclerocactus brevihamatus* subsp. *tobuschii***
Mammillaria tolimensis R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria compressa***
Mammillaria tolimensis var. *brevispina* R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria tolimensis var. *longispina* R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria tolimensis var. *subuncinata* R.T.Craig 1945 : ?
Mammillaria tomentosa Ehrenb. 1849 : ?
Mammillaria tomentosa var. *flava* Salm-Dyck 1849 : ?
Mammillaria tonalensis D.R.Hunt 1979
Mammillaria triacantha DC. ndat : ?
Mammillaria trichacantha K.Schum. 1903 : ?
Mammillaria trohartii Hildm. 1898 : ?
Mammillaria tropica Repp. 1987 = ***Mammillaria karwinskiana***
Mammillaria tuberculosa Engelm. 1856 = ***Escobaria tuberculosa***
Mammillaria turbinata Hook. ndat : ?
Mammillaria uberiformis Zucc. ex Pfeiff. 1837 = ***Mammillaria longimamma***
Mammillaria uberiformis var. *hexacentra* Salm-Dyck ndat : ?
Mammillaria uhdeana Salm-Dyck ndat : ?
Mammillaria umbrina Ehrenb. 1849 : ?
Mammillaria umbrina var. *roessingii* (Mathsson) Quehl ndat : ?
Mammillaria uncinata Pfeiff. 1837
Mammillaria uncinata var. *bihamata* (Pfeiff.) Backeb. 1961 : ?
Mammillaria uncinata var. *biuncinata* Lem. 1839 : ?
Mammillaria uncinata var. *rhodacantha* A.Dietr. ndat : ?
Mammillaria uncinata var. *spinosior* Lem. ndat : ?
Mammillaria unihamata Boed. 1937 = ***Mammillaria weingartiana***
Mammillaria uniseta Quehl 1904 : ?
Mammillaria urbaniana Vaupel 1912 : ?
Mammillaria vagaspina R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria magnimamma***
Mammillaria valdeziana (H.Moeller) H.P.Kelsey & Dayton 1942 = ***Turbinicarpus valdezianus***
Mammillaria valida J.A.Purpus (Nom inval.) 1911 = ***Coryphantha poselgeriana***
Mammillaria vallensis Repp. 1987 = ***Mammillaria magnimamma***
Mammillaria variabilis Repp. 1985 = ***Mammillaria crinita***
Mammillaria variamamma Ehrenb. 1849 : ?
Mammillaria varieaculeata Buchenau 1966 = ***Mammillaria variaculeata***
Mammillaria vaupelii Tiegel 1933 = ***Mammillaria haageana***
Mammillaria venusta K.Brandege ndat : ?
Mammillaria verhaertiana Boed. 1912 = ***Mammillaria phitauiana***
Mammillaria verticealba Repp. 1987 = ***Mammillaria rhodantha***
Mammillaria vetula Mart. 1832
Chilita vetula (Mart.) Orcutt 1926
Mammillaria magneticola J.Meyran 1961
Mammillaria kuentziana P.Fearn & B.Fearn (Nom inval.) 1963
Mammillaria vetula* subsp. *gracilis (Pfeiff.) D.R.Hunt 1997
Mammillaria gracilis Pfeiff. 1838
Mammillaria viereckii Boed. 1927 = ***Mammillaria picta* subsp. *viereckii***
Mammillaria viereckii var. *brunispina* Neale 1935 : ?
Mammillaria viescens Rogozinski & Appenzeller 1989 = ***Mammillaria gasseriana***
Mammillaria villifera Otto ndat : ?
Mammillaria villifera var. *aeruginosa* Salm-Dyck ndat : ?
Mammillaria villifera var. *carnea* Salm-Dyck ndat : ?
Mammillaria villifera var. *cirrosa* Salm-Dyck 1850 : ?
Mammillaria viperina J.A.Purpus 1912 = ***Mammillaria sphacelata* subsp. *viperina***
Mammillaria virens Scheidw. ndat : ?
Mammillaria virginis Fittkau & Kladiwa 1971 = ***Mammillaria spinosissima***
Mammillaria viridiflora (Britton & Rose) Boed. 1933 = ***Mammillaria barbata***
Mammillaria viridis Salm-Dyck 1850 : ?
Mammillaria viridula Ehrenb. 1848 : ?
Mammillaria vivipara (Nutt.) Haw. 1819 = ***Escobaria vivipara***
Mammillaria vivipara subsp. *radiosa* (Engelm.) Engelm. 1859 = ***Escobaria vivipara***
Mammillaria vivipara var. *aggregata* (Engelm.) L.D.Benson 1950 : ?
Mammillaria vivipara var. *alversonii* (J.M.Coult.) L.D.Benson 1950 : ?
Mammillaria vivipara var. *arizonica* (Engelm.) L.D.Benson 1950 : ?
Mammillaria vivipara var. *chlorantha* (Engelm.) L.D.Benson 1950 : ?
Mammillaria vivipara var. *deserti* (Engelm.) L.D.Benson 1950 : ?
Mammillaria vivipara var. *neomexicana* Engelm. 1856 = ***Escobaria vivipara***
Mammillaria vivipara var. *radiosa* Engelm. ndat : ?
Mammillaria voburnensis Scheer 1845
Mammillaria voburnensis Britton & Rose (Nom inval.) 1923
Mammillaria felicis Haage 1976
Mammillaria voburnensis* subsp. *eichlamii (Quehl) D.R.Hunt 1997

Mammillaria eichlamii Quehl 1908
Mammillaria vonwyssiana Krainz 1945 : ?
Mammillaria vulpina Ehrenb. ndat : ?
Mammillaria wagneriana Boed. 1932
     Mammillaria crassa Repp. 1987
     Mammillaria antesbergiana A.B.Lau 1991
Mammillaria waltheri Boed. 1927 : ?
Mammillaria webbiana Lem. ndat : ?
Mammillaria webbiana var. *longispina* Jacobi ndat : ?
Mammillaria wegneri Ehrenb. 1843 : ?
Mammillaria weingartiana Boed. 1932
     Ebnerella weingartiana (Boed.) Buxb. 1951
     Chilita weingartiana (Boed.) Buxb. 1954
     Mammillaria unihamata Boed. 1937
     Ebnerella unihamata (Boed.) Buxb. 1951
     Chilita unihamata (Boed.) Buxb. 1954
Mammillaria wiesingeri Boed. 1933
     Mammillaria erectacantha C.F.Först. 1847
     Mammillaria mundtii K.Schum. 1903
Mammillaria wiesingeri* subsp. *apamensis (Repp.) D.R.Hunt 1997
     Mammillaria apamensis Repp. 1987
Mammillaria wilcoxii K.Schum. 1898 = ***Mammillaria wrightii* subsp. *wilcoxii***
Mammillaria wilcoxii var. *viridiflora* (Britton & Rose) W.T.Marshall 1941 : ?
Mammillaria wildiana Otto 1837 : ?
Mammillaria wildiana var. *compacta* (Hort.) C.F.Först. 1886 : ?
Mammillaria wildiana var. *rosea* Salm-Dyck ndat : ?
Mammillaria wildii A.Dietr. 1836 = ***Mammillaria glochidiata***
Mammillaria wildii var. *compacta* (Hort.) Schelle 1926 : ?
Mammillaria williamsii (Lem. ex Salm-Dyck) J.M.Coult. 1891 : ?
Mammillaria winkleri C.F.Först. ndat : ?
Mammillaria winterae Boed. 1929
     Mammillaria zahniana Boed. & F.Ritter 1929
     Mammillaria crassimammillis Repp. 1987
     Mammillaria freudenbergeri Repp. 1987
Mammillaria winterae* subsp. *aramberri D.R.Hunt 1997
Mammillaria wissmannii Hildm. 1898 = ***Escobaria missouriensis***
Mammillaria woburnensis Britton & Rose (Nom inval.) 1923 = ***Mammillaria woburnensis***
Mammillaria wohlschlagerei Repp. 1987 = ***Mammillaria lasiacantha***
Mammillaria woodsii R.T.Craig 1943 = ***Mammillaria hahniana* subsp. *woodsii***
Mammillaria wrightii Engelm. 1856
     Chilita wrightii (Engelm.) Orcutt 1926
     Ebnerella wrightii (Engelm.) Buxb. 1951
     Mammillaria meridiorosei Castetter, Pierce & K.H.Schwer. 1978
Mammillaria wrightii* subsp. *wilcoxii (K.Schum.) D.R.Hunt 1997
     Mammillaria wilcoxii K.Schum. 1898
     Chilita wilcoxii (K.Schum.) Orcutt 1926
     Ebnerella wilcoxii (K.Schum.) Buxb. 1951
Mammillaria wrightii var. *viridiflora* (Britton & Rose) W.T.Marshall 1950 : ?
Mammillaria wrightii var. *wilcoxii* (Toumey) W.T.Marshall 1950 : ?
Mammillaria wuthenauiana Backeb. 1942 = ***Mammillaria nunezii***
Mammillaria xaltiangensis Sanchez-Mej. 1975
Mammillaria xaltiangensis* subsp. *bambusiphila (Repp.) D.R.Hunt 1997
     Mammillaria bambusiphila Repp. 1986
Mammillaria xanthina (Britton & Rose) Boed. 1933 = ***Mammillaria standleyi***
Mammillaria xanthotricha Scheidw. ndat : ?
Mammillaria xochipilli Repp. 1987 = ***Mammillaria polythele***
Mammillaria yaquensis R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria thornberi* subsp. *yaquensis***
Mammillaria yucatanensis (Britton & Rose) Orcutt 1926 = ***Mammillaria columbiana* subsp. *yucatanensis***
Mammillaria zacatecasensis Shurly 1960 = ***Mammillaria jaliscana***
Mammillaria zahniana Boed. & F.Ritter 1929 = ***Mammillaria winterae***
Mammillaria zegschwitzii Terscheck ndat : ?
Mammillaria zeilmanniana Boed. 1931 = ***Mammillaria crinita***
Mammillaria zephyranthoides Scheidw. 1841
     Chilita zephyranthoides (Scheidw.) Orcutt 1926
     Ebnerella zephyranthoides (Scheidw.) Buxb. 1951
     Dolichothele zephyranthoides (Scheidw.) Backeb. 1961
Mammillaria zepnickii Ehrenb. 1844 : ?
Mammillaria zeyeriana K.Schum. 1898 = ***Mammillaria grusonii***
Mammillaria zopilotensis R.T.Craig 1945 = ***Mammillaria guerreronis***
Mammillaria zuberlae Repp. 1987
     Mammillaria prolifera subsp. *zuberlae* (Repp.) D.R.Hunt 1997
Mammillaria zuccariniana Mart. 1832 = ***Mammillaria magnimamma***

Mammilloidia candida (Scheidw.) Buxb. 1951
     Mammillaria candida Scheidw. 1838
     Chilita candida (Scheidw.) Orcutt 1926

Mammillaria estanzuelensis H.Moeller ex A.Berger 1929
Chilita estanzuelensis (H.Moeller ex A. Berger) Buxb. 1954
Mammillaria ortizrubiana (Bravo) Werderm. ex Backeb. 1931
Neomammillaria ortizrubiana Bravo 1931
Mammilloidya ortizrubiana (Bravo) Buxb. 1951
Mammilloidya candida subsp. *ortizrubiana* (Bravo) Krainz 1974

Literatura:

Bödeker F., *Mammillaria-Vergleichsschl.*, 1933
Backeberg C., *Die Cactaceae*, 5: 1961
Borg J., *Cacti*, 1937
Britton N. L. et Rose J.N., *The Cactaceae*, 4: 1923
Forster C. F., *Handbuch der Cacteenkunde*, 1846.
Haage W., *Kakteen von A bis Z*, 1981.
Helia Bravo-Hollis, Hernando Sánchez-Mejorada, *Las Cactáceas de México*, 3: 1991
Hunt D. R., A new review of *Mammillaria* names, *Bradleya*, 1983-87
Chrudim – Atlas kaktusu
Krainz H., *Die Kakteen*
Lüthy J., *Taxonomische Untersuch der Gattung Mammillaria*, 1995
Maddams W.F., *Interesting newer Mammillarias*, 1973
Mottram R., *Mammillaria Index*, 1981
Pilbeam J., *Mammillaria. A collector's guide*, 1985
Rauh W., *Kakteen an ihre Standorten*, 1979
Reppenhagen W., *Die Gattung Mammillaria*. Monographie, 1991-1992
Schumann K., *Gesamtbeschreib. Kakteen*, 1899

Zpracoval: Lumír Král

Nomeklatura

Na setkání gymnofilů v Eugendorfu 3.4.2004 přednesl skvělou přednášku pan Walter Till, kde vysvětlil základní botanické pojmy a pravidla při popisování nových druhů rostlin. Walter Till je synem známého gymnofila Hans Tilla a je uznávaným botanikem na Vídeňské universitě, tudíž přednáška byla z úst nejpovolanějšího. Po přednesení základních pojmů a pravidel se rozpoutala dlouhá diskuse. Zájem o nomenklaturu byl velký a mohl by zajímat i naše čtenáře. LK

Mezníky v nomenklatuře - názvosloví

1. 5. 1753 Linné, *Species plantarum* ed.I.

☉ Začátek binární nomenklatury. Oba svazky jsou považovány za svazky, které vyšly současně (ICBN 2000, čl. 13.5)

☉ Předlinneovská jména – pojmenování nemají žádnou prioritu, jako citovaná synonyma mají ale význam při typizaci Linneovských pojmenování !

Před 1. 1. 1890 - Je-li dána pouze jedna kategorie bez uvedení řádu, pak je považována pouze za variaci (mimo: explicitně jiný stupeň řádu).

Příklad: *Echinocactus hybogonus* Salm-Dyck f. Nob. (Labouret 1853).

1. 1. 1908 - Stupně řádu nad rodem (druhem) jsou akceptovány správným použitím koncovky (čl. 35.2)

Příklad: *Cereae* (Britton & Rose 1922) je dfinován koncovkou jako tribus. Před tímto dnem by bylo pojmenování neplatné !

1. 1. 1908 - Před tímto dnem je přípustné znázornění s analýzou (= detailní znázornění, čl. 42.4) jako náhrada za popis nebo diagnózu (čl. 42.3). Pojmenování druhů a pojmenování intraspecifických taxonů jsou takto platně publikována (čl. 44.1)

1. 1. 1912 - Pojmenování rodů nesmějí být technické termíny (čl. 20.2)

Příklad: *Radicula* Moench (1794) je platné,

Lanceolatus Plumstead (1952) a *Lobata* Chapman (1952) jsou neplatná.

1. 1. 1935 - Každý nový taxon musí mít latinský popis nebo diagnózu, nebo musí mít odkaz na již dříve zveřejněný platný latinský popis nebo diagnózu (čl. 36.1)

Příklad: *Gymnocalycium mazanense* (Backeb.) Backeb var. *ferox* Backeb. (1935), Kaktus ABC: 291.

Neplatné, poněvadž neobsahuje latinskou diagnózu !

1. 1. 1953 - Památné rukopisné tisky již nejsou akceptovány jako platné publikace (čl. 30.1), stejně tak popisy na etiketách herbářů (čl. 30.4)

Příklad: ručně sepsané obchodní katalogy, které byly hektograficky rozmnožovány.

1. 1. 1953 - Odkaz na dříve platně zveřejněný popis nebo diagnózu dělá pojmenování platné jen tenkrát, je-li odkaz přímý a úplný (čl. 32.3., údaje basionymů /synonymů a nových jmen/, autor, protolog se stranou, datum: čl. 33.3)

1. 1. 1953 - Jestliže stejný autor navrhne současně dvě nebo více jmen se stejným typem pro stejný taxon (alternativní pojmenování), nebude platné žádné z navrhovaných pojmenování (čl. 34.2)

1. 1. 1953 - Jména nebo nové kombinace bez jasného odkazu k řádu jsou neplatná (čl. 35.1). Před tím je pojmenování nebo kombinace platná, má ale význam jen jako priorita při homonymech (čl. 35.3). Jako nová jména (nom.nov.) se mohou stát bázi pro nové kombinace, příp. synonymem mezi novými jmény s definovaným řádem !

1. 1. 1958 - Pojmenování taxonu v řádu rodu nebo řazení v nich je platné jen s uvedením typu (čl. 37.1). Pod typem se rozumí trvalé uchovávaný rostlinný materiál (čl. 8, obzvl. 8.4).

Příklad: *Gymnocalycium triacanthum* Backeb., Cactaceae (Backeberg):1730 je **neplatné**, poněvadž nebyl uveden žádný typ.

1. 1. 1973 - Seznamy/soupisy semen nejsou platně uznávanou publikací (čl. 30.3)

1. 1. 1973 - Jméno nebo pojmenování je platné jen tehdy, jsou-li všechny požadavky splněny zároveň (čl. 45.1).

V dřívějším případě u Backeberga by bylo pojmenování platné, kdyby byl publikoval dodatečně typ a k tomu by udělal plný odkaz (čl. 33.3) na předcházející publikaci.

1. 1. 1990 - Lectotypizace příp. neotypizace nějakého druhu nebo nějakého infraspecifického taxonu je platná jen tehdy, je-li uveden herbář nebo instituce, která typ přechovává (čl. 9.20).

1. 1. 2001 - Termíny „Lectotypus“ příp. „Neotypus“ nebo jejich zkracky či ekvivalent je třeba uvést v moderním jazyce (čl. 9.21).

1. 1. 1990 - V citaci/definici typu pro nový rod nový taxon se musí odrazit slovo „typ“ nebo „holotyp“ (čl. 37.6).

1. 1. 1990 - Pro nové druhy nebo nové taxony v nich je nutné uvádět místo výskytu uložení (čl. 37.5).

1. 1. 2001 - Stanovení typu (lectotypu, neotypu, epitypu) je platné jen tehdy, jestliže (vedle všech ostatních požadavků) je zveřejněno zároveň určení „hic designatus“ (nebo v jazykovém ekvivalentu) (čl. 7.11).

Po těchto základních informacích představil Walter Till s humorem, jak může dnes vypadat popis nového druhu. Přitom nemusí být uložena ani celá rostlina, stačí jen její nějaká část, květ, plod či semeno. Zdůvodnil to tím, kam a jak by se ukládaly např. nově popsané palmy. Připomenul, že v Kódu bohužel není zahrnuta morální etika, která mnohým autorům dnes chybí. A tady je výsledek.

Ukázka jak může vypadat popis:

Bodyfex maximus Schwarzenegger, spec. nov., Aliso 26. 54, (2005).

Ab omnibus speciebus statura perrobusta differt.

Typus: California, Los Angeles, in locis candidissimis, 24. 12. 2004, leg. M. Shriver no. 1 (Holotypus: CAS).

Kvetoucí tefrokaktusy

V posledních letech stoupá obliba pěstování malých opuncí. Po zjištění, že i „tefráky“ mohou v našich sbírkách kvést, objevují se mezi pěstiteli stále častěji. Navíc mají jednu velkou výhodu, že se dají velmi snadno namnožit odlomenými články. Po loňském slunečném létě se dá očekávat u kaktusů bohaté kvetení, to platí i pro

opuncie. Pokud však chceme, aby tefrokaktusy zakvetly, musíme nechat narůst dostatečně velký trs, neboť zakvétají z 3-5 článku. Loni jsem měl na jednom trsu asi 50 květů a letos násada poupat nasvědčuje, že to bude ještě více – zatím jsem napočítal kolem stovky poupat. Zajímavé je, že na jednom článku se někde objevují 2-3 poupata najednou. Samozřejmě, že ne všechny druhy kvetou tak velkým počtem květů, záleží na druhu a velikosti trsu, který ve sbírkách nanecháváme dorůstat do velkých rozměrů. Druhou podmínkou ke kvetení bude i chladné a suché zimování na světlém stanovišti, avšak teploty by neměly dlouhodobě klesat pod bod mrazu. Rod *Opuntia* dnes zahrnuje i další rody malých opuncií, které kvetou poměrně brzy jako *Grusonia*, *Puna*, *Maihueniopsis*, *Corynopuntia*, *Cylindropuntia*, *Micropuntia* a další. Pro ty, kteří ještě váhají s pěstováním malých opuncií, uvádím na zadní straně pár obrázků ze své sbírky.

Lumír Král

Z naší činnosti

Na dubnovou schůzku (5.4.) mezi nás zavítal předseda frýdeckého Klubu Ing. Chvastek, aby se s námi podělil se svými zážitky s polední cesty po Bolívii. Schůzku zahájil místopředseda Dr. Štarha, kde seznámil přítomné s rozsáhlou nabídkou připravovaných akcí a dalšími organizačními záležitostmi. Než začla přednáška, bylo Ing. Chvastkovi předáno ocenění k 50. výročí našeho Klubu „Čestný člen KK v Ostravě“ za jeho zásluhy v době, kdy byl u nás předsedou a redaktorem Ostníku. Při této příležitosti mu předána i malá upomínka. Poté se už ujal slova sám oceněný. Když se řekne Bolívie, tak pro kaktusáře to znamená přehlídka sulkorebucí. A opravdu jsme jich viděli velké množství v mnoha druzích a variabilitě, většinou kvetoucích s pestrou paletou barev od žluté až po tmavě fialové. O sulkorebucích si v některém příštím čísle Ostníku napíšeme trochu více. Přednáška však nebyla jen o sulkách, ale i o jiných rodech kaktusů, dokonce jsme viděli i jiné rostliny vyskytující se v Bolívii. Dokonalý odborný výklad, doplněný humornými historkami, zaujmul všechny přítomné. Děkujeme přednášejícímu za jeho skvělý večerní zážitek, který nám připravil a budeme se někdy příště těšit na další.

Kaktusářská filatelie

OBSAH – KVĚTEN 2004

Posledních deset let činnosti KKO	66
Z literatury	67
Ohlédnutí do historie	
a jak to tenkrát bylo (od počátku 70. let)	69
Naši funkcionáři	72
Rod <i>Mammillaria</i> Haw.	73
Nomenklatura	116
Kvetoucí tefrokaktusy	117
Z naší činnosti	118
Informace	119

Informace

--- 28.-30.5.2004 proběhne Otevírání sezóny ve Dvoře Královém n. L. s tradičně dobrou náladou a kvalitním programem. Informace pan Zdeněk Franc.

--- 25.-27.6.2004 proběhne už tradiční setkání kaktusářů ve Frýdlantu n. O. pod názvem Kaktusy v Pobeskydí. Kdo se chce pobavit, ale i získat nové informace ze světa kaktusů, to vše najde na tomto setkání. Už nyní přislíbili přednášky (popřípadě jsou v jednání) naši známí i zahraniční kaktusáři (např. Basovník, Bohata, Gdaniec – PL, Chvastek, Jauernig – A, Kaplan, Krejzlík, Myšák, Odehnal, Rec, Šorma, Žídek a další). Součástí setkání bude i výstavka fotografií z nalezišť, výstava kaktusů a sukulentů a jako vždy další doprovodné akce. Informace pan Lumír Král.

--- 10.-12.9.2004 se uskuteční v Ostravě-Martinově setkání gymnofilů, pořádané k 50. výročí našeho Klubu. Hlavní přednáškový program bude v sobotu 11.9. od 9. do 18. hodin. Přednášky přislíbili přední odborníci na rod *Gymnocalycium* jako pan Bercht - Holandsko, Jiránek – Praha, Neuhuber a Papsch – Rakousko, Šorma – Hořice a další jsou v jednání. Všichni zájemci jsou mile vítáni. Informace př. Král.

--- **POZOR ZMĚNA !!!** Naše pravidelná schůzka proběhne v rámci setkání gymnofilů a proto se překládá z pondělí 6.9. na sobotu 11.9.2004. Děkujeme za pochopení.

--- 3.-5.9.2004 je plánovaný zájezd na jižní Moravu. Všichni zájemci necht' zaplatí předběžnou cenu 800.-Kč nebo zálohu nejpozději na červnové schůzce nebo na setkání Pobeskydí ve Frýdlantu n. O. Podle zaplacených příspěvků bude objednan patřičně velký autobus, proto pozdější objednávky už nebudou možné. Děkujeme za pochopení. Informace př. Lumír Král nebo Oldřich Klímek.

--- Schůzky pěstitelů kaktusů a jiných sukulentů s promítáním diapozitivů a přednáškou se konají každé první pondělí v měsíci (mimo letních prázdnin) od 17. hodin na ubytovně ČD v sadu B. Němcové. Přijďte mezi nás.

--- Internetové stránky našeho Klubu: <http://www.gardening.cz/ostnik>

--- Informace týkající se činnosti Klubu kaktusářů v Ostravě i příspěvky do Ostníku zasílejte na adresu předsedy: lumir.kral@iol.cz

Adresy autorů:

Král Lumír, O. Synka 1815, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 723 274 571.

MUDr. Plesník Vladimír, Nezvalovo nám. 846, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 596 910 790.

Tůma Milan, Podroužkova 1679, 708 00 Ostrava – Poruba, mobil: 604 181 134.

OSTNÍK

Vydavatel: Klub kaktusářů v Ostravě, květen 2004

Šéfredaktor: Lumír Král, O. Synka 1815, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 723 2745 71.

Objednávky a distribuce: Ing. Skoumal Vladimír, M.Bayera 6038, 708 00 O.-Poruba, tel: 596951955.

Tephrocactus mandragora

Tephrocactus weberi

Tephrocactus alexanderi

Corynopuntia bulbispina

Tephrocactus andicola

Tephrocactus articulatus

OSTNÍK

Vydavatel: Klub kaktusářů v Ostravě, květen 2004

Šéfredaktor: Lumír Král, O. Synka 1815, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 723 274 571.

Objednávky a distribuce: Ing. Skoumal Vladimír, M.Bayera 6038, 708 00 O.-Poruba, tel: 596951955.

Ostník

Časopis Klubu kaktusářů v Ostravě

Číslo 331.
Ročník 33.
Červen 2004

Epiphyllum oxypetalum (DC) Haw.

Z literatury

Kakteen und andere Sukkulente č. 2 / 2002

Úvodní rozsáhlý článek se zabývá rozšířením rodu **Gymnocalycium** v jižní Brazílii. Gymnokalycie rostou na obrovském území východně od And, od Argentiny přes Bolívii, Paraguay a Uruguay, najdeme je ještě ve dvou brazilských státech Mato Grosso (*G. matoense*, *G. anisitsii*) a Rio Grande do Sul. (*G. denudatum*, *G. horstii*, *G. buenekerii*, *G. uruguayense*). Výsledky jedenácti let pátrání a putování po lokalitách gymnokalycií v Rio Grande do Sul shrnuli autoři Gerloff a Metzing do tabulky, ukazující počet nalezených populací těchto gymen: *G. denudatum* – 37, *G. horstii* – 5, *G. buenekerii* – 4, *G. uruguayense* – 18. Všechny tyto druhy patří do podrodu *Macrosemineum* Schütz. Podrobněji popisují lokality různých forem *G. denudatum*, lišících se mezi sebou jen délkou a tvarem trnů a také sběratelskou značkou Gf. Průvodních 8 snímků má dokumentovat jejich rozdíly, ale přirovnal bych je k rozdílům velikosti, objemu, délky nebo barvy vlasů atd. mezi členy téže rodiny. Následují rozšířené popisy dalších sledovaných druhů a snímky kvetoucích rostlin. Upozorňují na dnes už vzácný výskyt *G. horstii* (4 snímky) v přírodě, daný tím, že je to dvoudomý druh a k získání klíčivých semen je třeba mít „samičku“ a „samce“. Podobné je *G. buenekerii* (3 snímky), dnes uznávané za samostatný druh. Od *G. horstii* se liší matnou pokožkou, růžovým květem, hnědým plodem a vzhledem semen. Také žlutě kvetoucí *G. uruguayense*, i s růžově kvetoucí var. *roseiflorum*, nezapře podobu s *G. denudatum*. Liší se modro- až šedozelenou pokožkou, výraznějšími rýhami mezi žebry, silnějšími a od těla odstávajícími trny (5 snímků).

Vítaným obohacením každé sbírky jistě bude nově nalezený **Selenicereus validus**. Na rozdíl od jiných druhů tohoto rodu má výhony mnohem menší, jemnější bílé trny, ale velké květy zcela barvou a formou připomínající poloviční velikost květu známé Královny noci (*Selenicereus grandiflorus*). Početné květy na charakteristické dlouhé trubce vyrůstají od báze výhonů, otevírají se v noci a krásně voní po vanilce. Jsou samosprašné, velké, červené plody zdobí již odkvetlé rostliny. Kultura je poměrně jednoduchá. Zimovat při 12-15°C v naprostém suchu, v létě teplé, lehce přistíněné místo ve skleníku nebo za oknem. Dobře se množí odřezky článků, zasazenými do propustného substrátu s příměsí humusu (4 snímky). (Poznámka překladatele: Asi 10 let jsem ve skleníku pěstoval Královnu noci. Každý rok jsem trpěl tím, že jsem jí musel krátit články, abych ji vystěhoval z nevytápěného skleníku a prošel dveřmi bytu. Přesazování do stále větších nádob a jejich přenášení byl vždy horor. Přesto jsem každý rok několikrát ponocoval se skleníku abych se nabažil krásné vůně a květu, který rozkvétal kolem 22. hodiny a během 3-4 hodin uvadal. I když dnes už kaktusy nemám, tento *Selenicereus validus* bych ještě rád měl aspoň na okně).

Mammillaria goldii byla objevena 1968 v mexickém státě Sonora, kde roste ve směsi zvětralého tufu a vápence na slunných místech, částečně chráněna drobnými kusy *Agave parviflora*. Ploše kulovité tělo zřídka odnožuje, v mladých areolách je trocha nažloutlé vlny. Krajní trny jsou početné, tenké, sklovitě bílé, pektinátně přilehlé k tělu, střední nemá. Tmavě růžový květ dosahuje až 3,5 cm délky a průměru, má velký počet bílých prašnickových nitek a žluté prašníky. Kvete v březnu-dubnu. Plody vyžívají v těle rostliny cca 12 měsíců, rostoucí objem rostliny je pomalu vytlačuje navenek. Během růstového období vyžaduje bohatou zálivku a hodně slunce, nejlepší je místo těsně pod sklem. V zimě naprosté sucho.

Měkkomasé tělo velice často napadají svilušky (červený pavouček), po naroubování ztrácí typický vzhled.

Parodia (Notocactus) leninghausii má sloupovité tělo, často od báze odnožující. Dosahuje výšky až 2 m při průměru 15 cm, nezřídka je pak fajfkovitě prohnuté. Temeno je nápadně sešikmeno, z něj vyrůstají citronově žluté květy až 5 cm dlouhé a 6 cm široké. Pěstování je snadné, zimování na světle zajišťuje pravidelné, bohaté zakvétání, teplota by neměla delší dobu klesnout pod 5°C. Substrát má být lehce humózní, propustný, zálivka v létě musí být bohatá s pravidelným přihnojováním. Popsána byla v kultuře vzniklá monstrózní forma *apellii* a var. *minor*, mající menší tělo a značně delší trny (2 snímky).

Při studiu kaktusů a jejich příbuznosti se začínají stále častěji prosazovat moderní vědecké metody. Pracovnice Bavorského státního ústavu pro lesnictví, Dr. Konnertová, provedla rozbor enzymů v buňkách jedné sekce echinocereusů – **Wilcoxia**. Tato sekce se od jiných echinocereusů liší tenkými a dlouhými výhony, vyrůstajícími z řepovitě ztloustlých kořenů. Její velké květy mají pro echinocereusy typickou smaragdově zelenou bliznu. Prokázala, že do této sekce s jistotou patří tři samostatné druhy: *E. schmollii*, *E. leucanthus*, *E. poselgeri*. U dalších zkoumaných druhů (*E. koenleinii*, *E. waldesii* a *E. tamaulipenis*) je třeba vyšetřit větší počet rostlin a rozšířit spektrum analýz (9 snímků wilkoxií a 2 zymogramy).

V hrabství Cornwall na západě Anglie bylo ve vytěžených kaolinových dolech postaveno v rámci projektu Ráj několik obrovských skleníků. Nejsou to botanické zahrady, ale objekty v nichž jsou napodobené různé oblasti světa, včetně jejich specifických klimatických poměrů a rostlinstva. Dosud byly dohotoveny a zpřístupněny jen některé objekty. První z nich pro rostliny subtropů je největší. Má 200 m délky, 100 m šířky a 47 m výšky. Průměrná teplota je udržována na 28°C. V jen o málo menším objektu panují podmínky jako v Kalifornii a jihoafrickém Namaqualandu. Objekty tvoří ocelová konstrukce 625 spojených šestiúhelníků, které jsou pokryty mimořádně trvanlivými a průhlednými trojvrstevnatými foliemi z etylentetrafluoroetylenu. Výběr Cornwallu pro tento projekt vycházel z toho, že jsou zde díky blízkému Golfskému proudu mimořádně příznivé klimatické poměry. Mráz či sníh je v této oblasti naprostou vzácností.

K doporučovaným rostlinám tentokrát patří: **Disocactus (Aporocactus) martianus** (epifyt vhodný do závěsných misek s písčito-humózním substrátem, polostín, i v zimě mírná zálivka. Velké červené květy vyrůstají na silnějším výhonech, kterými se také dobře množí), **Mammillaria plumosa** (byla popsána již 1893, ale ve sbírkách není častá, protože řada rostlin uhynie následkem její vysoké choulostivosti na delší vlhko. Potřebuje výsluní, čistě minerální substrát, starší rostliny tvoří polštář a velkém počtu hlav. Množí se postranními výhony), **Mammillaria luethyi** (velmi vzácná novinka z r. 1996, pro níž jsou typické chomáčky krátkých bílých trnů na areolách a velmi velké, tmavě růžové květy. Obvykle se roubuje, potřebuje hodně slunce, místo ve skleníku pod sklem), **Rhipsalis pilocarpa** (vhodný pro závěsnou kulturu. Výhony se bohatě rozvětvují, na areolách s tuhými, krátkými vlasy rostou světle žluté květy o průměru až 2,5 cm. Zvláštním ozdobou jsou kulovité, červené, hustě otrněné plody. Snadno roste v humózně- písčitém substrátu, v létě venku v polostínu, zimovat při 12-15°C s lehkou zálivkou. Množí se oddělenými výhony), **Aloe descoingsii** (drobné růžice o průměru 2-4 cm, hodně odnožující, s listy trojúhelníkovitého tvaru a s bělavými bradavkami na zelené pokožce. V zimě krásně kvete červenými květy na dlouhém květním stvolu. Čistě minerální, písčité substrát, slabá zálivka i v létě, v zimě chladno a jen nepatrná zálivka), **Crassula deceptor** (vysoce sukulentní rostlina z jižní Afriky, kde roste hlavně na křemičitém substrátu.

V létě potřebuje výsluní, čistě minerální substrát, v zimě chladno a sucho. Množí se odnožemi).

I nepřátelé hybridizace připouští, že takto mohou vznikat mimořádně hezké výpěstky. Velké štěstí a hodně zkušeností měl W. Haage jr. při křížení epifyl. Jeho **hybrida *Epiphyllum „Augenweide“*** (tj. „pastva pro oči“) má vzpřímené ploché listy o šířce 5-8 cm, dosahující téměř půlmetrové délky. Areoly jsou malé, beztrnné. V hrubém, ale výživném substrátu o pH do 7, nasazuje poupata několikrát do roka. Květ zvonovitého tvaru je asi 18 cm dlouhý i široký. Květní trubka je světle zelená, řídce posetá červenohnědými šupinami. Zevní kališní lístky jsou jen 1 cm široké, purpurové barvy s fialovým leskem. Vnitřní kališní lístky, až 2 cm široké, jsou zářivě červenofialové s lehce naoranžovělým středním pruhem. Korunní plátky (petály) jsou zářivě fialové s tmavším středním pruhem a lehce zvlněnými okraji (barevný snímek).

MUDr. Vladimír Plesník

Agave

Více než 300 popsaných druhů těchto rostlin pochází z Jižní a Střední Ameriky. V Mexiku je agáve významnou užitkovou rostlinou. Mohutné agáve na středomořském pobřeží nejsou původní, byly tam dovezeny a zplaněly.

Všechny druhy tohoto rodu jsou tučnolisté rostliny s mohutnými, většinou trnitými listy, vytvářejícími přízemní růžici. Jsou to dlouhověké rostliny, o nichž se tvrdí, že rostou 100 let, aby vykvetly (odtud i anglický název Century plant). Většina druhů však za vhodných podmínek vykvetá dříve, za 30 až 50 let a některé druhy už ve věku 10 let. Agáve vytvářejí mohutná vrcholová květenství a po odkvětu hynou. Před úhynem však vytvářejí značné množství odnoží, kterými se množí. Vyžadují plně osluněná stanoviště s dostatkem čerstvého vzduchu a vyhovují jim běžné teploty. Většinou jsou to mohutné rostliny, které se nehodí do bytu, pěstují se proto na terasách a balkonech, v parcích a zahradách a na zimu se přenášejí do suchého sklepa, kde přezimují bez zálivky při teplotě 3 až 8°C. Na jaře se případně odstraní odumřelé listy a rostliny se opět přenesou na slunné stanoviště. Přesazují se jen ty, jejichž kořeny přerůstají z nádoby, což bývá přibližně po pěti létech. Nejvhodnější je pro ně hlinitopísčité půda. Při přesazování dbáme na dobrou drenáž nádob. Hojná zálivka a hnojení působí mohutný růst rostlin, omezená zálivka a omezené, popřípadě žádné hnojení udržují rostlinu v přijatelných rozměrech po řadu let. Řídíme se tedy možnostmi a prostorem, který pro pěstování agáve máme.

Nejnámější je *Agave americana*, která se pěstuje v teplých oblastech snad na celém světě. Známa je např. ze Středomoří, kde vytváří mohutné porosty na skalnatých a kamenitých svazích. Růžici vytvářejí jakoby ojiněné modrozelené listy dlouhé 1 až 1,5 m a široké až 20 cm. Staré rostliny vyhánějí až 11 m vysoký květní stvol, který kvete i dva měsíce. Pěstují se četné kultivary s různě zbarvenými listy, jako např. "*Marginata*" se žlutobíle lemovanými listy, "*Marginata alba*", jejíž listy mají bělavé lemování a v mládí jsou narůžovělé, i další. V našich podmínkách se pěstují většinou tam, kde se dají v letních měsících umístit venku.

Kromě *Agave americana* se pěstuje ještě *Agave filifera* s listy 3 cm širokými a až 25 cm dlouhými, se světlým okrajem, od něhož odstávají dlouhá nitovitá vlákna. Dva a půl metru vysoké květní stvoly nesou hustý klas květů. *Agave victoriae-reginae*

tvoří široké, kulovité, drobné růžice a listy dlouhými jen 10 až 15 cm. *Agave* lze pěstovat i hydroponicky v keramzitu.

Milan Tůma

Rod *Agave* L.

Většina kaktusářů nepěstuje jen kaktusy, ale mají ve sbírkách i jiné sukulenty. Nejpěstovanějším sukulentním rodem je jednoznačně rod *Agave*. Již dříve jsem v OSTNÍKU, ročník 15: číslo 148. str. 999, 9/1986 o tomto rodu psal, ale za tu dobu se v systematice hodně změnilo. Rozpoznat a určit jednotlivé druhy nám pomůže nové rozdělení rodu *Agave*. Zpočátku byl rod *Agave* řazen pod známý africký rod *Aloe*. Teprve C. Linné navrhl jméno pro americké druhy po jedné ze čtyř dcer Kadmuse a Hermiony ze starořeckých dějin a rozdělil je na rody *Aloe* a *Agave*.

Jako základní poznávací znaky rodu jsou růžice se ztloustlými, pevnými sukulentními listy často na okrajích zdobené ozubením nebo někdy též s barevně odlišnými vlákny. Jsou však známé i druhy, jejichž listy jsou prakticky nesukulentní, tenké, válcovité a značně tuhé (*A. stricta*), které se pěstují poněkud obtížněji. Rostliny jakmile zakvetou vytvoří dlouhý stvol, někdy až několik metrů vysoký se spoustou květů, potom podobně jako bromélie rostliny odumírají. Rod *Agave* L. 1753 jsou rostliny jednoklíčné, řazené do čeledi *Agavaceae*. H. Jacobsen agáve dělí a tři podrody, vždy s několika skupinami. Další rozdělení rodu provedli např. Berger, Breitung, Gentry nebo Ullrich. Nové rozdělení dělí rod *Agave* jen na dva podrody podle typu květu, vytvořil na Desert Botanical Garden ve Phoenix autor Howard Scott Gentry v knize pod názvem *Agaves of Continental North America*.

Tvar květů podrodu *Littaeae* a podrodu *Agave*

Podrod *Littaea* Gentry 1982 je rozdělen do 8 skupin s 54 druhy a podrod *Agave* Gentry 1982 do 20 skupin s 82 druhy. Oba podrody mají ještě několik podruhů nebo variet. Roku 2000 upravil rozdělení rodu J.R. Kolendo a uveřejnil je na internetových stránkách:

Rod *Agave* L. 1753

Podrod *Littaea* Gentry 1982

SKUPINA	DRUH	SYNONYMA	AUTOR	
<i>Amolae</i>	<i>attenuata</i>	<i>cernua</i> <i>glaucescens</i> <i>pruinosa</i>	Salm Dyck 1834 Berger 1915 Hooker 1862 Lem. ex Jacobi 1863 Hooker 1903 Berger 1904 Johnston 1924 Gentry 1972 Gentry 1982 Trelease 1920 Berger 1913 Trelease 1920 Trelease 1920 Gentry 1942 Delaroche 1812 Cavanilles Jacobi 1865 Gentry 1960 Ullrich 1992	
	<i>bakeri</i>	<i>gilbertii</i>	Salm Dyck 1859 Baker 1877 Salm Dyck 1859 Kimmach 1995 Ullrich 1992	
	<i>chrysoglossa</i> <i>ocahui</i> v. <i>ocahui</i> <i>ocahui</i> v. <i>longifolia</i> <i>pedunculifera</i> <i>vilmoriniana</i>	<i>eduardii</i> <i>houghii</i> <i>mayoensis</i>	Gentry 1972 Gentry 1982 Trelease 1920 Berger 1913 Trelease 1920 Trelease 1920 Gentry 1942 Delaroche 1812 Cavanilles Jacobi 1865 Gentry 1960 Ullrich 1992	
	<i>yuccaefolia</i>	<i>spicata</i>	Gentry 1972 Ullrich 1992 Drummond 1912 Lemaire 1862 Drummond 1909 Ker-Gawler 1817 Engelmann 1875 Gentry 1982 Roezl 1861 Gentry 1968 Gentry 1982 Trelease 1920 Berger 1915 Todaro 1876 Jacobi 1868 Berger 1915 Baker 1877 Koch & Bouche 1860 Lemaire ex Jacobi 1864 Standley 1943 Berger 1915 Baker 1877 Berger 1915 Muller 1939 Engelmann Trelease 1920 Ullrich 1993	
	<i>Choripetalae</i>	<i>ellemeetiana</i>	<i>filamentosa</i> <i>filamentosa</i> v. <i>filamentosa</i> <i>filifera</i>	
		<i>guiengola</i>	<i>multifilifera</i>	
	<i>Filiferae</i>	<i>filifera</i> ssp. <i>filifera</i>	<i>disceptata</i> <i>schidigera</i> <i>wrightii</i>	
		<i>filifera</i> ssp. <i>microceps</i> <i>filifera</i> ssp. <i>multifilifera</i>	<i>angustissima</i>	
		<i>filifera</i> ssp. <i>schidigera</i>	<i>colimana</i>	
		<i>geminiflora</i>	<i>haynaldii</i>	
<i>ornithobroma</i> <i>ortgesiana</i>		<i>lophantha</i> v. <i>latifolia</i> <i>heteracantha</i>		
<i>Marginatae</i>		<i>albomarginata</i> <i>angustiarum</i> <i>difformis</i>	<i>huehueteca</i> <i>purpusorum</i> <i>roezlii</i>	
		<i>ensifera</i>	<i>chisosensis</i> <i>heteracantha</i> v. <i>glomeruliflora</i> <i>lechuguilla</i> v. <i>glomeruliflora</i>	
		<i>funkiana</i>		
		<i>ghiesbreghtii</i>		
		<i>glomeruliflora</i>		
	<i>horrida</i> ssp. <i>horrida</i>			

		<i>horrida</i>	Lemaire ex Jacobi 1864
		<i>gilbeyi</i>	Berger 1915
		<i>maigretiana</i>	Jacobi
		<i>regeliana</i>	Hort ex Baker
	<i>horrida</i> ssp. <i>perotensis</i>		Ullrich 1992
	<i>impressa</i>		Gentry 1982
	<i>kerchovei</i>		Lemaire 1864
		<i>convallis</i>	Trelease 1920
		<i>dissimulans</i>	Trelease 1920
		<i>expatriata</i>	Rose 1900
		<i>inopabilis</i>	Trelease 1920
	<i>lechuguilla</i>	<i>noli-tangere</i>	Berger 1915
			Torrey 1859
		<i>heteracantha</i>	Hort.
		<i>lophatha</i> v. <i>poselgeri</i>	Berger 1915
		<i>multilineata</i>	Baker 1888
	<i>lophantha</i>	<i>poselgeri</i>	Salm Dyck 1859
			Gentry 1982
		<i>heteracantha</i>	Zuccarrini 1833
		<i>mezortillo</i>	Hort.
		<i>univittata</i>	Haworth 1831
		<i>vittata</i>	Regel. 1858
	<i>obscura</i>		Schiede 1830
	<i>peacockii</i>		Croucher 1873
		<i>macroacantha</i> v. <i>latifolia</i>	Trelease 1907
		<i>roezliana</i> v. <i>peacockii</i>	Trelease 1920
	<i>pelona</i>		Gentry 1972
	<i>potrerana</i>		Trelease 1920
	<i>pumila</i>		De Smet 1888
	<i>titanota</i>		Gentry 1982
	<i>triangularis</i>		Jacobi 1869
		<i>hanburyi</i>	Baker 1892
		<i>rigidissima</i>	Jacobi 1869
	<i>victoriae-reginae</i>		Moore 1875
		<i>consideranti</i>	Carr. 1875
		<i>fernandii-regis</i>	Berger 1915
		<i>nickelsii</i>	Gosselin 1895
	<i>xylonacantha</i>		Salm Dyck 1859
		<i>carchariodonta</i>	Pampanini 1907
		<i>kochii</i>	Jacobi 1866
Nizandensae	<i>nizandensis</i>		Cutak 1951
Parviflorae	<i>felgeri</i>		Gentry 1972
	<i>parviflora</i> ssp. <i>parviflora</i>		Gentry 1982
	<i>parviflora</i> ssp. <i>flexiflora</i>		Gentry 1972
		<i>hartmanii</i>	Shreve & Wiggins 1964
	<i>polianthiflora</i>		Gentry 1972
	<i>schottii</i> v. <i>schottii</i>		Engelmann 1875
		<i>geminiflora</i> v. <i>sonorae</i>	Torrey 1859
		<i>mulfordiana</i>	Trelease 1920
		<i>schottii</i> v. <i>serrulata</i>	Mulford 1896
	<i>schottii</i> v. <i>treleasei</i>		Kearney & Peebles 1939
		<i>treleasei</i>	Toumey 1901
	<i>toumeyana</i> ssp. <i>toumeyana</i>		Gentry 1982
	<i>toumeyana</i> ssp. <i>bella</i>		Gentry 1982
Polycephalae	<i>celsii</i> v. <i>celsii</i>		Hooker 1856
		<i>botteri</i>	Baker 1876
		<i>bouchei</i>	Jacobi 1865

		<i>haseloffii</i>	Jacobi 1866
		<i>micracantha</i>	Salm Dyck 1855
		<i>mitis</i>	Salm Dyck 1855
	<i>celsii</i> v. <i>albicans</i>		Gentry 1982
		<i>albicans</i>	Jacobi 1865
		<i>mitis</i> v. <i>albicans</i>	Terracciono 1885
	<i>chiapensis</i>		Jacobi 1866
		<i>teopiscana</i>	Matuda
	<i>pendula</i>		Schnittspan 1857
		<i>aloina</i>	Koch 1860
		<i>coespitosa</i>	Todaro 1876
		<i>sartorii</i>	Koch 1860
	<i>polyacantha</i>		Haworth 1821
		<i>chloracantha</i>	Salm Dyck 1859
		<i>densiflora</i>	Hooker 1857
		<i>engelmannii</i>	Trelease 1892
		<i>flaccifolia</i>	Berger 1907
		<i>maximowicziana</i>	Regel.
		<i>micrantha</i>	Baker 1878
		<i>uncinata</i>	Jacobi 1865
	<i>polyacantha</i> v. <i>xalapensis</i>		Gentry 1982
		<i>xalapensis</i>	Roezl ex Jacobi 1865
	<i>warelliana</i>		Baker 1877
	<i>wendtii</i>		Chazaro Basanez 1995
Serrulatae	<i>bracteosa</i>		Watson 1882
Striatae	<i>dasyliroides</i>		Jacobi & Bouche 1865
		<i>dealbata</i>	Lemaire ex Jacobi 1865
		<i>intrepida</i>	Greenman 1899
	<i>petrophila</i>		Garcia Mendoza 1998
	<i>striata</i> ssp. <i>striata</i>		Zuccarrini 1833
		<i>recurva</i>	Zuccarrini 1845
	<i>striata</i> ssp. <i>falcata</i>		Gentry 1982
		<i>falcata</i>	Engelmann 1875
		<i>paucifolia</i>	Todaro 1877
	<i>striata</i> ssp. <i>stricta</i>		Ullrich 1990
		<i>echinoides</i>	Jacobi 1868
		<i>striata</i> v. <i>stricta</i>	
		<i>striata</i> v. <i>striata</i>	Baker 1877
Urceolatae	<i>tenuifolia</i>		Zamudio Ruiz 1995
	<i>arizonica</i>		Gentry & Weber 1970
	<i>utahensis</i> ssp. <i>utahensis</i>		Engelmann 1871
		<i>haynaldii</i> v. <i>utahensis</i>	Terracciono 1885
		<i>newberryi</i>	Engelmann 1875
		<i>scaphoidea</i>	Greenman & Rouch 1929
		<i>utahensis</i> v. <i>discreta</i>	Jones 1930
	<i>utahensis</i> ssp. <i>kaibabensis</i>		Gentry 1982
		<i>kaibabensis</i>	McKelvey 1949
		<i>utahensis</i> v. <i>kaibabensis</i>	Breitung 1960
	<i>utahensis</i> v. <i>nevadensis</i>		Engelmann 1929
		<i>nevadensis</i>	Hester 1943
	<i>utahensis</i> v. <i>eborispina</i>		Breitung 1960
		<i>eborispina</i>	Hester 1943

Podrod *Agave* Gentry 1982

SKUPINA	DRUH	SYNONYMA	AUTOR
Americanae	<i>americana</i> cv. <i>marginata</i>	<i>americana</i> v. <i>marginata</i>	Hort.
	<i>americana</i> cv. <i>mediopicta</i>	<i>americana</i> v. <i>variegata</i>	Hort.
	<i>americana</i> cv. <i>mediopicta</i> f. <i>alba</i>	<i>americana</i> v. <i>mediopicta</i>	Hort.
	<i>americana</i> cv. <i>picta</i>	<i>americana</i> v. <i>mediopicta</i> f. <i>alba</i>	Hort.
		<i>americana</i> v. <i>picta</i>	Terraciono 1885
		<i>ingens</i>	Berger 1915
		<i>picta</i>	Salm Dyck 1859
	<i>americana</i> cv. <i>striata</i>	<i>americana</i> v. <i>striata</i>	Hort.
	<i>americana</i> cv. <i>variegata</i>	<i>americana</i> v. <i>marginata</i>	Hort.
		<i>americana</i> v. <i>variegata</i>	Hort.
	<i>americana</i> ssp. <i>protamericana</i>		Gentry 1982
	<i>americana</i> v. <i>americana</i>		Linnaeus 1753
		<i>complicata</i>	Trelease 1913
		<i>felina</i>	Trelease 1920
		<i>gracilispina</i>	Engelmann 1914
		<i>ingens</i>	Berger 1915
		<i>mediomixta</i>	Trelease
		<i>melliflua</i>	Trelease 1914
		<i>milleri</i>	Haworth
		<i>ramosa</i>	Hoensch
		<i>rasconensis</i>	Trelease 1914
		<i>spectabilis</i>	Salisbury
		<i>subzonata</i>	Trelease 1920
		<i>zonata</i>	Trelease 1914
			Gentry 1972
	<i>americana</i> v. <i>expansa</i>	<i>abrupta</i>	Trelease 1920
		<i>expansa</i>	Jacobi 1868
<i>americana</i> v. <i>oaxacensis</i>		Gentry 1982	
<i>asperrima</i> ssp. <i>asperrima</i>		Ullrich 1992	
	<i>asperrima</i>	Jacobi 1864	
	<i>caeciliana</i>	Berger 1915	
	<i>scabra</i>	Salm Dyck 1859	
	<i>scabra</i> ssp. <i>scabra</i>	Gentry 1982	
<i>asperrima</i> ssp. <i>madarensis</i>		Ullrich 1992	
	<i>scabra</i> ssp. <i>madarensis</i>	Gentry 1982	
<i>asperrima</i> ssp. <i>potosiensis</i>		Ullrich 1992	
	<i>scabra</i> ssp. <i>potosiensis</i>	Gentry 1982	
<i>asperrima</i> ssp. <i>zarcensis</i>		Ullrich 1992	
	<i>scabra</i> ssp. <i>zarcensis</i>	Gentry 1982	
<i>franzosini</i>		Baker 1892	
	<i>frederici</i>	Berger 1915	
<i>lurida</i>		Aiton 1789	
	<i>breviscapa</i>	Berger ex. Roster	
	<i>mexicana</i>	Lemaire	
	<i>vernae</i>	Berger 1915	
		Gentry 1982	
		Gentry 1982	
Campaniflorae	<i>oroensis</i>		Brandege 1889
	<i>scaposa</i>	<i>campaniflora</i>	Trelease
	<i>aurea</i>		Gentry 1978
	<i>capensis</i>		Hort.
		<i>brandegeei</i>	Trelease 1912
Crenatae	<i>promontorii</i>		Gentry 1942
	<i>bovicornuta</i>		Berger 1912
	<i>calodonta</i>		Berger 1898
	<i>cupreata</i>	<i>scolymus</i>	Berger 1915

	<i>hookeri</i>	Jacobi 1866
	<i>inaequidens</i> ssp. <i>inaequidens</i>	Gentry 1982
	<i>crenata</i>	Jacobi 1866
	<i>inaequidens</i>	Koch 1864
	<i>megalacantha</i>	Hemsl. 1880
	<i>mescal</i>	Koch 1865
	<i>inaequidens</i> ssp. <i>barrancensis</i>	Gentry 1982
	<i>jaiboli</i>	Gentry 1972
	<i>maximiliana</i>	Baker 1877
	<i>conjuncta</i>	Berger 1915
	<i>katharinae</i>	Berger 1915
	<i>maximiliana</i> v. <i>katharinae</i>	Gentry 1982
	<i>katharinae</i>	Berger 1915
Deserticolae	<i>avellanidens</i>	Trelease 1912
	<i>cerulata</i> ssp. <i>cerulata</i>	Gentry 1982
	<i>cerulata</i>	Trelease 1912
	<i>cerulata</i> ssp. <i>dentiens</i>	Gentry 1978
	<i>dentiens</i>	Trelease 1912
	<i>cerulata</i> ssp. <i>nelsonii</i>	Gentry 1978
	<i>nelsonii</i>	Trelease 1912
	<i>cerulata</i> ssp. <i>cerulata</i>	Gentry 1978
	<i>desertii</i> ssp. <i>desertii</i>	Gentry 1982
	<i>consociata</i>	Trelease 1912
	<i>desertii</i>	Engelmann 1875
	<i>desertii</i> ssp. <i>pringlei</i>	Gentry 1978
	<i>pringlei</i>	Engelmann 1888
	<i>desertii</i> ssp. <i>subsimplex</i>	Gentry 1978
	<i>gigantensis</i>	Gentry 1978
	<i>margaritae</i>	Brandege 1889
	<i>connochaetodon</i>	Trelease 1912
	<i>mckelveyana</i>	Gentry 1970
	<i>moranii</i>	Gentry 1978
	<i>sobria</i> ssp. <i>frailensis</i>	Gentry 1978
	<i>sobria</i> ssp. <i>roseana</i>	Gentry 1978
	<i>roseana</i>	Trelease 1912
	<i>sobria</i> v. <i>roseana</i>	Johnston 1924
	<i>sobria</i> ssp. <i>sobria</i>	Gentry 1982
	<i>affinis</i>	Trelease 1912
	<i>carminis</i>	Trelease 1912
	<i>slevenii</i>	Johnson 1924
	<i>sobria</i>	Brandege 1889
	<i>subsimplex</i>	Trelease 1912
	<i>vizcainoensis</i>	Gentry 1978
Ditepalae	<i>applanata</i>	Koch ex Jacobi 1864
	<i>colorata</i>	Gentry 1942
	<i>delamateri</i>	Hodgson & Slauson 1995
	<i>durangensis</i>	Gentry 1982
	<i>flexispina</i>	Trelease 1920
	<i>fortiflora</i>	Gentry 1972
	<i>murpheyi</i>	Gibson 1935
	<i>palmeri</i> ssp. <i>chrysantha</i>	Ullrich 1992
	<i>chrysantha</i>	Peebles 1935
	<i>palmeri</i> v. <i>chrysantha</i>	Little ex Benson 1943
	<i>repanda</i>	Trelease
	<i>palmeri</i> ssp. <i>palmeri</i>	Ullrich 1992
	<i>palmeri</i>	Engelmann 1875
	<i>shrevei</i> ssp. <i>magna</i>	Gentry 1982

	<i>shrevei</i> ssp. <i>matapensis</i>	<i>shrevei</i>	Gentry 1942
	<i>shrevei</i> ssp. <i>shrevei</i>		Gentry 1972
		<i>shrevei</i>	Gentry 1972
Hiemiflorae	<i>wocomahi</i>		Gentry 1942
	<i>atrovirens</i>		Gentry 1942
		<i>coccinea</i>	Ullrich 1990
		<i>macroculmis</i>	Roezl ex Jacobi 1865
		<i>mirabilis</i>	Todaro 1878
		<i>latissima</i>	Trelease 1920
	<i>atrovirens</i> v. <i>mirabilis</i>		Jacobi 1864
			Gentry 1982
	<i>congesta</i>	<i>mirabilis</i>	Trelease 1920
	<i>hiemiflora</i>		Gentry 1982
	<i>hurteri</i>		Gentry 1982
	<i>lagunae</i>	<i>samalana</i>	Trelease 1915
	<i>isthmensis</i>		Trelease 1915
	<i>pachycentra</i>		Trelease 1915
	<i>eichlami</i>	Garcia- Mendoza 1993	
	<i>opacidens</i>	Trelease 1915	
	<i>tenuispina</i>	Trelease 1915	
	<i>weingartii</i>	Berger 1915	
<i>parvidentata</i>		Trelease 1925	
<i>potatorum</i>	<i>compacta</i>	Trelease 1927	
		Zuccarini 1833	
	<i>galeotti</i>	Baker	
	<i>grandibracteata</i>	Ross	
	<i>potatorum</i> v. <i>verschaffeltii</i>	Berger 1915	
	<i>saundersii</i>	Hooker 1865	
	<i>scolymus</i>	Karwinsky 1834	
	<i>verschaffeltii</i>	Lemaire 1868	
<i>seemanniana</i> ssp. <i>pygmae</i>		Ullrich 1992	
	<i>pygmae</i>	Gentry 1982	
<i>seemanniana</i> ssp. <i>seemanniana</i>		Ullrich 1992	
	<i>carol-schmidtii</i>	Berger 1915	
	<i>guatemalensis</i>	Berger 1915	
	<i>seemanniana</i>	Jacobi 1868	
	<i>tortispina</i>	Trelease 1915	
	<i>thomasae</i>	Trelease 1915	
	<i>wercklei</i>	Weber ex Berger 1915	
Marmoratae	<i>grijalvensis</i>		Ullrich 1990
	<i>gypsophila</i>		Gentry 1982
	<i>marmorata</i>		Roezl 1833
		<i>todaroi</i>	Baker 1888
	<i>nayaritensis</i>		Gentry 1982
	<i>zebra</i>		Gentry 1972
Parryanae	<i>gracilipes</i>		Trelease 1912
	<i>guadalajarana</i>		Trelease 1920
	<i>havadiana</i>		Trelease 1912
	<i>parrasana</i>		Berger 1906
	<i>parryi</i> ssp. <i>neomexicana</i>		Ullrich 1992
		<i>neomexicana</i>	Wooton & Standley 1913
<i>parryi</i> ssp. <i>parryi</i>		Ullrich 1992	
	<i>americana</i> v. <i>latifolia</i>		Torrey
	<i>applanata</i> v. <i>parryi</i>		Mulford

		<i>applanata</i> v. <i>huachucensis</i>	Mulford
		<i>chihuahuana</i>	Trelease 1911
<i>Trelease</i>		<i>couesii</i>	Engelmann ex
		<i>huachucensis</i>	Baker 1888
		<i>marcusi</i>	De Smet
		<i>noah</i>	Nickels
		<i>parryi</i> f. <i>integrifolia</i>	Breitung 1963
		<i>parryi</i> v. <i>couesii</i>	Kearney & Peebles 1939
		<i>parryi</i> v. <i>huachucensis</i>	Little ex. Benson 1953
		<i>parryi</i> v. <i>truncata</i>	Gentry 1982
		<i>patonii</i>	Trelease
		<i>scabra</i>	Salm Dyck 1859
		<i>wislizeni</i>	Engelmann 1875 Gentry 1972 Haworth 1821
<i>Rigidae</i>	<i>aktites</i>		
	<i>angustifolia</i>	<i>aboriginum</i>	Trelease 1907
		<i>bergeri</i>	Trelease 1915
		<i>breedlovei</i>	Gentry 1982
		<i>costaricana</i>	Gentry 1982
		<i>donnell-smithii</i>	Trelease 1915
		<i>elongata</i>	Jacobi 1865
		<i>excelsa</i>	Baker 1877
		<i>endlichiana</i>	Trelease 1907
		<i>flavovirens</i>	Jacobi
		<i>ixtlia</i>	Karwinsky 1837
		<i>ixtlia</i> v. <i>excelsa</i>	Terracciono
		<i>ixtlioides</i>	Hooker 1871
		<i>jacquiniana</i>	Schultes 1829
		<i>kirschneriana</i>	Berger 1915
		<i>lespinassei</i>	Trelease 1907
		<i>owenii</i>	Johnston 1924
		<i>pacifica</i>	Trelease 1920
		<i>panamana</i>	Trelease 1920
		<i>prainiana</i>	Berger 1915
		<i>sicaefolia</i>	Trelease 1915
		<i>spectabilis</i>	Todaro 1878
		<i>wightii</i>	Drummond & Prain 1907
		<i>wrightii</i>	Drummond 1907
		<i>yaquiana</i>	Trelease 1920
		<i>zazupe</i>	Trelease 1907
	<i>angustifolia</i> cv. <i>marginata</i>		Hort.
	<i>angustifolia</i> cv. <i>variegata</i>	<i>angustifolia</i> v. <i>variegata</i>	Hort.
	<i>angustifolia</i> v. <i>deweyana</i>	<i>angustifolia</i> v. <i>marginata</i>	Hort.
	<i>angustifolia</i> v. <i>letonae</i>	<i>deweyana</i>	Gentry 1982 Trelease 1909
	<i>angustifolia</i> v. <i>nivea</i>	<i>letonae</i>	Gentry 1982 Taylor ex Trelease 1925
	<i>angustifolia</i> v. <i>rubescens</i>	<i>nivea</i>	Gentry 1982 Trelease 1915
	<i>angustifolia</i> v. <i>sargentii</i>	<i>rubescens</i>	Gentry 1982 Salm Dyck 1834
	<i>cantala</i>		Trelease 1912
		<i>candalabrum</i>	Roxburgh 1814 Todaro 1878

	<i>cantala</i>	Roxburgh 1832
	<i>rumphii</i>	Jacobi 1865
<i>cantala v. acuispina</i>		Gentry 1982
	<i>acuispina</i>	Trelease 1925
<i>datylio</i>		Simon ex. Weber 1902
		Johnston 1924
<i>datylio v. vexans</i>	<i>vexans</i>	Trelease 1912
		Baker 1892
<i>decipiens</i>		Baker 1896
	<i>laxifolia</i>	Lemaire 1864
<i>fourcroydes</i>		Berger 1915
	<i>elongata</i>	Baker
	<i>ixtli v. elongata</i>	Lemaire ex. Jacobi
	<i>ixtlioides</i>	Baker
	<i>rigida v. elongata</i>	Trelease 1920
	<i>sullivanii</i>	Zuccarini 1833
<i>karwinskii</i>		Ross 1894
	<i>bakeri</i>	Baker 1877
	<i>corderoyi</i>	Zuccarini 1833
<i>macroacantha</i>		Laferriere 1995
<i>rhodacantha</i>		Trelease 1915
<i>stringens</i>		Weber 1902
<i>tequilana</i>		Trelease 1920
	<i>palmaris</i>	Trelease 1920
	<i>pedrosana</i>	Trelease 1920
	<i>pes-mulae</i>	Trelease 1920
	<i>pseudotequilana</i>	Trelease 1920
	<i>subtilis</i>	Trelease 1920
		Kimnach 1995
		Hort.
<i>tequilana cv. Limeno</i>		Ullrich 1990
<i>tequilana cv. variegata</i>		Gentry 1982
<i>gentryi</i>		Gentry 1982
<i>mapisaga v. lisa</i>		Trelease 1920
<i>mapisaga v. mapisaga</i>	<i>mapisaga</i>	Villarreal 1996
		Gentry 1982
<i>montana</i>		Trelease 1914
<i>salmiana ssp. crassispina</i>	<i>crassispina</i>	Gentry 1982
		Berger 1915
<i>salmiana ssp. salmiana</i>	<i>atrovirens v. sigmatophylla</i>	Jacobi 1868
	<i>coarctata</i>	Jacobi 1870
	<i>cochlearis</i>	Trelease 1914
	<i>compluviata</i>	Salm Dyck 1859
	<i>jacobiana</i>	Jacobi 1868
	<i>lehmanii</i>	Jacobi 1868
	<i>mitriformis</i>	Trelease 1913
	<i>quioitifera</i>	Salm Dyck 1859
	<i>salmiana</i>	Karwinsky ex. Salm Dyck 1859
	<i>tehuacanensis</i>	Berger 1915
		Gentry 1982
<i>salmiana v. angustifolia</i>		Koch 1860
<i>salmiana v. ferox</i>	<i>ferox</i>	Trelease 1915
		Jacobi 1866
<i>tecta</i>		Jacobi 1868
<i>desmettiana</i>	<i>miradorensis</i>	Jacobi 1866
	<i>regeliana</i>	Jacobi 1897
<i>kewensis</i>		Small 1903
<i>neglecta</i>		Perrine 1838
<i>sisalana</i>		Trelease 1913
	<i>sisalana v. armata</i>	

	<i>weberi</i>		Cels ex. Poisson 1901
<i>Umbelliflorae</i>	<i>sebastiana</i>	<i>franceschiana</i>	Trelease 1912
		? <i>disjuncta</i>	Greene 1885
	<i>shawii</i> ssp. <i>goldmaniana</i>	<i>shawii</i> v. <i>sebastiana</i>	Trelease 1912
			Gentry 1949
	<i>shawii</i> ssp. <i>shawii</i>	<i>goldmaniana</i>	Gentry 1982
			Trelease 1912
		<i>orcuttiana</i>	Trelease 1912
	<i>pachyacantha</i>	Trelease 1912	
	<i>shawii</i>	Engelmann 1875	

Zpracoval: Lumír Král

Fylokaktusy - *Epiphyllum* hybridum

Fylokaktusy pocházejí z tropických oblastí Ameriky, kde roste asi 20 původních druhů jako epifytické keříky na stromech, ve skalních rozsedlinách i jinde. Fylokaktusy mají ploché článkované, sytě zelené stonky připomínající listy s různě nepravidelnými okraji se zářezy různého tvaru a hloubky. Většinou silně vonící květy jsou velké, zářivě růžové, červené, karmínové, ale i žluté, bílé a u některých kultivarů dvoubarevné. Po odkvětu často vytvářejí plody, které jsou jedlé a obsahují velké množství drobných černých semen. Fylokaktusy kvetou na jaře a často opakovaně na podzim. Pěstují se složité hybridy vzniklé křížením původních druhů při křížení se použily i některé jiné rody kaktusů, např. *Selenicereus* a další. Vznikla tak řada forem, z nichž některé jsou vzpřímenějšího růstu, jiné převislé. Zvláště převislé stonky nasazují bohatě poupata.

Fylokaktusy nejlépe rostou na světlém stanovišti, dostatek slunce vyžadují zejména v době květu. Nejlépe se jim daří od druhé poloviny května do září venku na okně nebo na balkoně, kde mají dostatek světla i čerstvého vzduchu. Také ranní rosa a teplé letní deště jim prospívají. Podle možnosti můžeme fylokaktusy umístit v létě na zahradě do polostínu pod stromy. Ve vlhčích letech je však třeba dát pozor, aby je nepoškodili hlemýždi a slimáci. Jinak se fylokaktusy přizpůsobují i nižším teplotám. Při nich zastavují v pozdním létě růst a nové stonky lépe vyžívají. V zimě jim postačí teploty kolem 10°C. V létě vyžadují dostatek vody a během růstu vděčně reagují na přihnojení roztokem organického hnojiva. Nesnášejí vápník, naopak mají zvýšené nároky na fosfor a draslík, které mají převažovat zejména v pozdním letním přihnojení. V zimě zálivku omezíme a zaléváme jen tak, aby kořenový bal příliš nepřeschl. Fylokaktusy, které přezimovaly ve světlé místnosti při nižších teplotách a omezené zálivce, nasazují v předjaří bohatě poupata a na jaře pak hodně kvetou.

Množí se stonkovými řízký, popřípadě dělením starších trsů. Stonkové řízký se nařežou a nechají se dva až tři dny zaschnout, aby se na řezné ploše vytvořila sklovitá blanka. Pak se teprve zasadí do směsi ze stejného dílu drnovky, listovky, rašeliny a písku. Do stejné zeminy se přesazují vzrostlé rostliny. Fylokaktusy přesazujeme po odkvětu podle potřeby po dvou až třech letech, starší rostliny ve velkých nádobách i později. Dva dny před přesazováním se nezalévají, aby se dala lépe odstranit stará zemina z kořenů a aby se přitom nepoškodily jemnější kořínky. Po přesazení se rostliny umístí na zastíněném místě a zalévají se jen velmi opatrně a mírně, aby se předešlo zahnívání kořenů a uhynutí rostlin. Fylokaktusy se dobře rozmnožují i semeny, která se vysévají pod sklo. Tento způsob se však používá spíše při šlechtění. V pokojových podmínkách bylo dříve pěstování kaktusů ze semene oblíbené spíše jako zajímavost. V hydroponické kultuře řízký fylokaktusu dobře koření v drceném keramzitu. Fylokaktusy se pěstují jednotlivě nebo ve skupinách. Jsou to vynikající rostliny do truhlíků před okny. Dalším rodem listových kaktusů, s jehož zástupci se však většinou setkáváme ve větších sbírkách kaktusářů, je rod *Rhipsalis*. Asi šedesát známých druhů pochází z tropické Ameriky a jsou to převislé epifytické keřky s článkovanými stonky. Některé druhy mají stonky ploché, jako např. *R. houlettiana* s tlustými články a žlutavě bílými drobnými kvítky, jiné mají stonky složené z válcovitých článků, jako bílé kvetoucí *R. casshuta*. Tyto rostliny jsou náročnější než fylokaktusy, proto se jim nejlépe daří na epifytních větvích v okenních skleničkách nebo v teplejších místnostech v košíčcích a ampulích. Vyžadují teploty od 18 do 20°C, trvale vlhkou zeminu, složenou z listovky a rašeliny s přidavkem rašeliníku a písku. V létě je pro ně nezbytné rosení.

Milan Tůma

Z naší činnosti

Na schůzce 3.5. narychlo zastoupil avizovaného př. Šnicra náš distributor Ing. Skoumal, který představil své turbinikarpusy v předokenních skleničkách. Každý mohl názorně vidět, jak může být ve stísněných panelákových prostorách, krásná sbírečka miniaturních kaktusových skvostů. V další části jsme se mohli podívat do suchých kopců jižně od Splitu a nakonec do Izraelských pouští. Jako nádražák tráví dovolenou ve speciálních vlakových soupravách, s kterými procestoval už snad celou Evropu. Na vybraných obrázcích z cest se našlo místo i na několik kaktusů a sukulentů, především různé opuncie a agave, které se v jižních krajinách běžně vyskytují. Viděli jsme však spoustu jiných zajímavých rostlin, mě např. zaujaly pěkné bílé květy „capari, rostliny, které známe u nás spíše z kuchyní. Ing. Skoumal hovořil i o dalších zajímavostech z cest, které vyvolaly v závěru obsáhlou diskusi.

Informace

--- 19.-21.6. proběhne výstava kaktusů Klubu kaktusářů v Ostravě-Porubě v Domě mladých přírodovědců v Porubě (dům hned za tržištěm na Nezvalovo náměstí) od 9.-17. hodin.

--- 25.-27.6.2004 proběhne už tradiční setkání kaktusářů ve Frýdlantu n. O. pod názvem Kaktusy v Pobeskydí. Kdo se chce pobavit, ale i získat nové informace ze světa kaktusů, to vše najde na tomto setkání. Už nyní přislíbili přednášky (popřípadě jsou v jednání) naši známí i zahraniční kaktusáři (např. Basovník, Bohata, Gdaniec – PL, Chvastek, Jauernig – A, Kaplan, Krejzlík, Myšák, Odehnal, Rec, Šorma, Židek a další). Součástí setkání bude i výstavka fotografií z nalezišť, výstava kaktusů a sukulentů a jako vždy další doprovodné akce. Informace pan Lumír Král.

--- 10.-12.9.2004 se uskuteční v Ostravě-Martinově setkání gymnofilů, pořádané k 50. výročí našeho Klubu. Hlavní přednáškový program bude v sobotu 11.9. od 9. do 18. hodin. Přednášky přislíbili přední odborníci na rod *Gymnocalycium* jako pan Bercht - Holandsko, Jiránek – Praha, Neuhuber a Papsch – Rakousko, Šorma – Hořice a další jsou v jednání. Všichni zájemci jsou mile vítáni. Informace př. Král.

--- **POZOR ZMĚNA !!!** Naše pravidelná schůzka proběhne v rámci setkání gymnofilů a proto se překládá z pondělí 6.9. na sobotu 11.9.2004. Děkujeme za pochopení.

--- 3.-5.9.2004 je plánovaný zájezd na jižní Moravu. Všichni zájemci necht' zaplatí předběžnou cenu 800.-Kč nebo zálohu nejpozději na červnové schůzce nebo na setkání Pobeskydí ve Frýdlantu n. O. Podle zaplacených příspěvků bude objednan patřičně velký autobus, proto pozdější objednávky už nebudou možné. Děkujeme za pochopení. Informace př. Lumír Král nebo Oldřich Klímek.

--- Schůzky pěstitelů kaktusů a jiných sukulentů s promítáním diapozitivů a přednáškou se konají každé první pondělí v měsíci (mimo letních prázdnin) od 17. hodin na ubytovně ČD v sadu B. Němcové. Přijďte mezi nás.

--- Internetové stránky našeho Klubu: <http://www.gardening.cz/ostnik>

--- Informace týkající se činnosti Klubu kaktusářů v Ostravě i příspěvky do Ostníku zasílejte na adresu předsedy: lumir.kral@iol.cz

Adresy autorů:

Král Lumír, O. Synka 1815, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 723 274 571.

MUDr. Plesník Vladimír, Nezvalovo nám. 846, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 596 910 790.

Tůma Milan, Podroužkova 1679, 708 00 Ostrava – Poruba, mobil: 604 181 134.

OBSAH – ČERVEN 2004

Z literatury	122
<i>Agave</i>	124
Rod <i>Agave</i> L.	125
Fylokaktusy – <i>Epiphyllum</i> hybridum	134
Z naší činnosti	135
Informace	135

OSTNÍK

Vydavatel: Klub kaktusářů v Ostravě, červen 2004

Šéfredaktor: Lumír Král, O. Synka 1815, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 723 274 571.

Objednávky a distribuce: Ing. Skoumal Vladimír, M.Bayera 6038, 708 00 O.-Poruba, tel: 596951955.

Ostník

Časopis Klubu kaktusářů v Ostravě

Číslo 332.
Ročník 33.
Září 2004

Setkání tří kaktusářských presidentů: Josef Odehnal, Wolfgang Papsch, Grzegorz Matuszewski

Z literatury

Kakteen und andere Sukkulente č. 3 / 2002

Skupinka přepikýrovaných semenáčků *Turbinicarpus polaskii* tvoří na titulní stránce obrázek připomínající orientální kobereček. V průvodním textu se redaktor zmiňuje o úspěchu akce semen v roce 2002, kdy bylo členům DKG nabízeno téměř 4500 druhů semen kaktusů.

Osm stránek, osmnáct barevných snímků a velká tabulka pojednává o biorezervaci „Huicuta“ na severu státu San Luis Potosí. Současně jde o posvátnou oblast mexického kmene Huicholů, kam se pod vedením zkušených šamanů vypravují na poutě, při nichž sbírají a požívají lofofory. Ve stepích s bývalými doly na stříbro a na zlato, se dnes domorodci živí pěstováním fazolí a rýže a chovem stád koz, které ohrožují všechno rostlinstvo. Asi 60% plochy rezervace porůstají tzv. kreosotové křoviny (*Larrea tridentata*), v jejichž podrostu a mezi nimiž rostou různé ferokaktusy, mamilárie, koryfanty, echinokaktusy, echinocereusy, thelokaktusy a další.

Mimořádným variačním rozpětím vyniká *Echinopsis ferox* var. *longispina*. Podle známého cestovatele a specialisty na lobivie, Waltera Rausche, je *Echinopsis (Lobivia) ferox* var. *longispina* zmenšeninou typu *L. ferox*, s krátkým válcovitým až kulovitým tělem, s trny většinou rovnými, bodavými, s květy všech barev. Roste v Bolívii na území mezi Potosí a Tarija. J. Prantner, který spolu s K. Augustinem dvakrát tuto oblast procestoval, píše, že pro velkou proměnlivost nebylo možné najít ani dva stejně vyhlížející exempláře. Délka trnů byla od několika málo cm po 20 cm, trny byly hrubé až jemné. Importy pěstované ve sbírce i déle než 20 roků si uchovaly odlišnost barvy trnů a květů, od bílé, přes žlutou, růžovou po tmavě červenou, se světlým jícnem i bez něj. Tato variabilita vedla k popisu „nových“ druhů-synonym, k nimž patří *L. longispina*, *aureolilacina*, *claeysiana*, *ducis pauli* var. *rubriflora*, *variispina*, *Pseudolobivia wilkae*, *P. wilkae* var. *carminantha*, *Echinopsis nigra*. Všechny formy dobře rostou pravokořenné, vyžadují však propustný substrát s přísádkem jílu a pH 5-6. Mohutně vytrněné kusy pocházejí z vyšších nalezišť, potřebují hodně čerstvého vzduchu a velké rozdíly teploty v noci a ve dne. Vhodné je pěstování venku s pravidelnou hnojivou zálivkou, v zimě pak naprosto suché, ale světlé stanoviště. Několikastupňové mrazy snáší bez potíží, nehodí se k pěstování za okny (8 barevných snímků).

Téměř v celé Evropě volně rostou v přírodě rozchodníky. Jejich přesné určení je však vyhrazeno specialistům, kteří se přou o každý detail těla, listů či květů. Národní sbírka rodu *Sedum* v Anglii čítá asi 1500 druhů. Její opatrovatel, Ray Stephenson, upozornil na mylné určení rostliny, kterou v KuaSu uvedl jiný autor jako *Sedum anglicum*. Podle Stephensona jde však o *Sedum hispanicum*, což dokládá odlišnostmi v morfologii i biologii těchto druhů a jejich geografickým rozšířením. (2 snímky).

Escobaria dasyacantha (= s hustým otněním) má obvykle kulovité, neodnožující tělo, až 20 cm vysoké a 4-7 cm široké. Typická je přítomnost bílé vlny v axilách a plsti v areolách. Z areol roste 25-50 i více silných, bílých trnů, 6 až 25 mm dlouhých. Střední nejsou odlišné. Staré areoly často trny ztrácí. Růžové, ale i nahnědlé nebo nazelenalé květy, jsou až 25 mm dlouhé a mezi hustými trny se málokdy úplně rozevírají (1,5-2 cm šířka). Prašníky jsou žluté, blizna zelená. Kuželovitý plod je obvykle červený, vzácně zelený. Roste v Mexiku (Coahuila,

Chichuahua) a v západním Texasu na vápencích a sopečných půdách. Vyžaduje silně propustný, minerální substrát, světlé a chladné zimování v suchu při 2-10°C. Zálivka v létě musí být vydatná, ale v době veder se doporučuje asi čtyřtýdenní přestávka. Výsluní a čerstvý vzduch, mírné přihnojení v době vegetace. Popsány byly poddruhy a variety *Escobaria dasyacantha* subsp. *chaffeyi* (jemnější trny, kratší květy), forma *viridiflora* má zelenkavý květ a plod. Podle Taylora patří do sekce *Neobesseyi*, vyznačující se rýhou na mamkách a černými semeny.

Tradescantia sillamontana (= podle naleziště v Nuevo Leon, Mexiko), patří do stejného rodu křížatkovitých jako běžně pěstované „voděnky“. Má až 30 cm dlouhé, poléhavé výhony, rozvětřující se v blízkosti báze, které na podzim zatahují do rhizomu a hynou. Eliptické až vejčité dvojlisty jsou masité, zelené, na slunci červenající, hustě pokryté stříbřitými chloupky a až 1 cm dlouhými vlásky. Květní stvoly vyrůstají na koncích výhonů, květy jsou aktinomorfni, obojpoohlavní, o průměru až 2,5 cm, purpurové až fialové barvy. Pochází z Mexika, Nuevo Leon a jinde. Roste na skalách porostlých suchými piniovými a dubovými lesy. Daří se v minerálním substrátu, při vydatnější zálivce v létě, ale nesnáší trvalé přemokření. Polostín a přihnojení přispívá k rychlému růstu, kvete od podzimu do začátku jara. Snadno se množí oddělky rhizomu, často se pěstuje v zavěšených miskách (2 snímky).

Braun a Pereira popisují nový poddruh ***Arrojadoa multiflora* subsp. *hofakeriana***, který našli v brazilské Bahii. Od typu *Ar. multiflora* se liší trubkovitými květy sytě citronově žluté barvy a lancetovitými plátky květů. Jako ostatní arjodoe má krátce sloupovité, štíhlé tělo s terminálním cefálie. Popis je doplněn tabulkou srovnávající osm příbuzných taxonů, čtyřmi snímky květů, mapkou nalezišť a makrosnímky testy semen.

K pěstitelsky vhodným druhům tentokrát patří: ***Aztekium ritteri*** (donedávna od r. 1929 monotypický rod patří stále k raritám ve sbírce a mezi přísně chráněné rostliny. Pravokořenné kusy rostou mimořádně pomalu, vyžadují čistě minerální substrát obohacený kousky vápence, hodně slunce a tepla, velmi opatrnou zálivku. Zimovat chladně v absolutním suchu. Množí se odnožemi, výsevy jsou velmi zdoluhavé), ***Echinocereus cinerascens*** (synonymem je *Ecer. ehrenbergii*, dobře roste v každém minerálním substrátu, při vydatné letní zálivce na výsluní a čerstvém vzduchu, chladném a suchém zimování. Množí se oddělky postraních výhonů i výsevy, dorůstá do velkých polštářů, obsypaných velkými, karmínovými květy), ***Agave striata*** (tvoří kulovité rosety o průměru až 1,5 m, složené z tenkých, dlouhých listů. Forma „*minima*“ je menší, odnožuje již při velikosti pěsti, je zvláště vhodná do sbírky).

Správně pěstovaný ***Ferocactus latispinus*** je pro své otrnění vždy ozdobou sbírky. Protože koření poměrně plýtko je vhodné jej pěstovat v misce, naplněné propustným, minerálním substrátem, na nejteplejším a nejlépe osluněném místě ve skleníku. Importy z Kanárských ostrovů u nás za těchto podmínek i vykvetou věncem nádherných světle fialových květů (dva snímky).

Móda roubování na pereskiopsis již pominula, možná ke škodě pěstitelů. ***Pereskiopsis spathulata*** je výborná podložka k roubování malých semenáčků, která se řadí k osvědčeným podložkám hybridních echinopsisů, opuncií, selenicereusů a eriocereusů. Autor popisuje růst polozapomenutého pereskiopsisu, jehož hlavní výhon během 4 let dosáhl průměru 1 cm a černé, silně bodavé trny byly až 3 cm dlouhé. Během zimy se listy zachovaly jen v horní třetině výhonů, prezimování při 10°C a v naprostém suchu nebylo optimální, ale rostlina přežívala. Velkým příjemným překvapením bylo zakvetení sytě žlutými květy (2 snímky).

Filatelisty, kteří se specializují na známky s vyobrazením kaktusů, potěšila pošta Republiky Benin vydáním série 6 známek kosočtverečného tvaru s náměty květů kaktusů. Představeny jsou kvetoucí *Mammillaria lenta*, *Oehmea nelsonii*, *Neobesseya rosiflora*, *Opuntia gosseliniana*, *Parodia nivosa* a *Rebutia senilis*.

MUDr. Vladimír Plesník

Drobničky

♣ Příprava na zimu podle firmy nabízející kaktusářům potřebné příslušenství spočívá v kontrole 2000 watového elektrického vytápění, ovládaného automaticky termostatem, které je pro menší skleníky doplněno ventilátorem. Stěny se kryjí trojvrstvou fólií, stabilizovanou vůči UV paprskům, která ušetří až 40% nákladů na vytápění, dodává se v libovolné délce ale standardních šířkách 1,5 nebo 2 či 2,4 metru. K přichycení folie na konstrukci skleníku slouží silikonové lepidlo, jímž se přilepují podložky se šroubky, s bajonetovým úchytem a další součástky, včetně UV-stabilizované lepicí pásky na sklo. Pro podzimní ochranu rostlin nabízí žluté lepové desky, dlouhodobě účinkující spreje proti škůdcům, proti svluškám, organické hnojivo Neem-Vital se systémovým účinkem proti žravému a savému hmyzu i otrávené zrní .

MUDr. Vladimír Plesník

Brazilská gymnokalycia

Rozšíření rodu *Gymnocalycium* se nachází v Jižní Americe, především v Argentině, Uruguayi, Paraguayi, Bolívii, ale též v jižní Brazílii. Právě jedny z prvních známých gymnokalycií pocházejí z oblasti jižní Brazílie. Dokonce typová rostlina rodu *Gymnocalycium denudatum* pochází z Brazílie. Podle nového rozdělení se v jižní Brazílii nachází šest druhů se subspeciemi:

***Gymnocalycium* Pfeiffer ex Mittler, Taschenbuch für Cactusliebhaber 2: 124 (1844).**

anisitsii (K.Schumann) Britton et Rose

ssp. *anisitsii*

ssp. *multiproliferum* (P. J. Braun) P. J. Braun & Esteves

denudatum (Link & Otto) Pfeiffer ex Mittler

horstii Buining

ssp. *horstii*

ssp. *buenekeri* (Swales) P. J. Braun & Hofacker

marsoneri Fric ex Ito

ssp. *matoense* (Buining & Brederoo) P. J. Braun & Esteves

megalothelos (Sencke ex K. Schumann) Britton & Rose

uruguayense (Arechavaleta) Britton & Rose

Pěstování těchto druhů nečiní větších potíží, vyžadují trochu teplejší zimování kolem 10-12°C a sucho. V létě jim nevadí ve skleníku mírnější přistínění nebo v bytě jen krátkodobé sluneční osvětlení. Jsou to prostě vhodné kytky do každé sbírky.

LK

Okruh *Notocactus scopa*

(zkráceno dle článku A. Hofackera v KuaS, č. 6/2002. s. 141-152)

Vžitý název ***Notocactus*** Frič byl v roce 1990 asi definitivně nahrazen zařazením celého rodu notokaktusů mezi *Parodie*. Přesto se na rozdíl od autora článku přidržím starších názvů.

Notokaktusy jsou oblíbené rostliny ve sbírkách kaktusářů. Často, a nejen notofily, je zájem především o rostliny zařazené do okruhu *Notocactus scopa*. Článek obsahuje současný přehled názorů na kaktusy tohoto okruhu. Areál jejich výskytu pokrývá téměř celou Uruguay a jižní polovinu brazilského státu Rio Grande do Sul. Příslušníci okruhu *N. scopa* rostou téměř vždy na více méně kamenitých lokalitách pampy, kde jsou vystaveni často po celý den slunci.

Jejich pěstování není zvláště náročné, výjimkou je pouze *N. rudibuenekeri*. Daří se jim v převážně minerálním a silně propustném substrátu na plném slunci. Zimování na světle při cca 10°C značně podporuje letní násadu květů. Lze je množit odnožemi i semeny, některé druhy či klony se zdají být samosprašné.

Celý okruh se vyznačuje kulovitým až nízce válcovitým tělem s početnými jemnými až štětinatými trny. Tělo má nejméně 15 svisle probíhajících žeber, temeno kryjí trny rostoucí z mladých areol. Květ je trychtýřovitého tvaru, plod je měkký, otevírá se příčnou trhlinou ve své dolní třetině. Ta i se zbytkem semen zůstává lpět na areole. Semena mají přilbicovitý tvar, jsou černá až hnědá, mají průměr asi 1 mm.

Členění okruhu *N. scopa* podle charakteristických znaků:

1. *Notocactus scopa* subsp. *scopa* (= metla), má kulovité, zřídka odnožující tělo, sloupcovité, ve stáří až 50 cm vysoké při Ø 15 cm. Žeber až 35, areoly s bílou plstí nesou až 40 bílých, jehlovitě tenkých krajních trnů, halčích celé tělo, a 1-4 silnější střední trny až 1 cm dlouhé, bílé až červené. Květy ve věnci kolem temene, trychtýřovité, 4-5 cm široké. Petály kanárkově žluté, prašníkové nitky a prašníky světle žluté. Čnělka purpurová s bliznou a 8-14 purpurovými rameny. Plod kulatý, až 1 cm široký, načervenalý. Semena kulatá až helmicovitá, tmavě hnědá až černá. Roste v Uruguay a jižní Brazílii, Rio Grande do Sul. Snadno se kříží s jinými notokaktusy, zejména s *Not. herteri* existuje řada hybrid.

Co do barvy trnů, jejich tvaru a velikosti je tento druh značně proměnlivý, což vedlo k popisu různých variet.

1a) *Notocactus scopa* var. *albicans* (=bělavý) Arechavaleta, často odnožuje, asi 25 žeber, krajní trny jsou ohebné, sklovité až bílé barvy, jen 1 střední trn až 1,5 cm dlouhý, květy kolem temene. Dlouho byl považován za ztracený, teprve v posledních letech byl nalezen u Maldonado v jižní Uruguay. Je to je jedna z variet trnů.

1b) *Notocactus scopa* var. *candidus* (=bílý) Krainz, má všechny trny bílé, někdy jsou v temeni narůžovělé. Naleziště není známé, tato forma bývá někdy ve sbírkách i pod neplatným názvem *Not. scopa* var. *albispinus* n.n.

1c) *Notocactus scopa* var. *cobrensis* (=měďnatý) Gerloff, silně odnožující tělo, odnože pevně lpí na těle, krátké krajní bílé trny, střední s tmavou špičkou. Dosud je známo jediné naleziště v okolí dolu na měď u Minas de Camaqua.

1d) *Notocactus scopa* fa. *daenikerianus* (=podle prof. Dänikera, ředitele Botanické zahrady v Ženevě), má všechny trny žluté, blizna je světle karmínová, někdy s tmavšími konci ramen. Původní naleziště není známo, rostliny byly vypěstovány z importních semen od Blossfelda. Nedávno přišla zpráva, že roste v Brazílii, sz od Bagé. Zde byly také nalezeny rostliny s otrněním tvořícím přechod do formy *glauzerianus*.

1e) *Notocactus scopa* fa. *glauzerianus* (= podle švýcarského kaktusáře Glausera) má krajní trny žluté, střední v dolní polovině žluté, v horní polovině oranžové až hnědočervené. Blizna je tmavě karmínová.

1f) *Notocactus scopa* var. *machadoensis* (= podle místa výskytu Pinheiro Machado v Brazílii). Má bílé, nebo žlutohnědé až hnědé střední trny, žlutou bliznu. Ve sbírkách bývá pod číslem HU 184, rostou zde však i čistě bílé otrněné formy s růžovou bliznou.

1g) *Notocactus scopa* var. *xicoii* (podle uměleckého jména Xico brazilského umělce a sběratele kaktusů Stockingera). Má tmavě- až modrozelenou pokožku a 8-10 tmavě červeno-hnědých středních trnů. Ze všech variet *N. scopa* je nejtmaší, asi je identický s často ve sbírkách pěstovaným *N. scopa* var. *murielii* n.n.

1h) *Notocactus scopa* var. *xiphacanthus* (= s trny tvaru meče), má 19-23 žeber a delší, vyčnívající střední, obvykle tmavě červený trn. Pochází z Minas v Brazílii, typické otrnění je však u rostlin ve sbírkách méně výrazné než na nalezišti.

1i) *Notocactus soldtianus* (= podle holandského kaktusáře Soldta) van Vliet, má tělo až 35 cm vysoké při Ø asi 8 cm, cca 25 žeber a 5-7 asi 1,5 cm dlouhých světle až červenohnědých středních trnů. Krajních je asi 35, bělavé až červenohnědé barvy o délce až 12 mm. Květy, plody a semena jako u *Not. scopa*, od něhož se liší jen hnědavými středními trny.

Mezi neplatně popsané formy patří:

Notocactus scopa fa. *albilanatus* n.n. (= s bílou vlnou), původ neznámý, vybrán z importní zásilky notokaktusů, pouze dokumentuje jejich variabilitu. Typická má být květní trubka s bílou vlnou.

Notocactus scopa fa. *albispinus* n.n. (= s bílými trny), je identický s *Not. scopa* fa. *candidus*.

Notocactus scopa var. *caputproliferans* n.n. (= odnožující v temeni), má štíhlé, válcovité tělo s odnožemi v jeho horní třetině. Pochází z okolí Lavras do Sul, Brazílie, kde v osmdesátých letech 20. století ho našel Rudi Bueneker.

Notocactus scopa var. *erythrinus* (= červený, asi podle červených středních trnů), má světle žluté krajní a 1-3 střední, tmavě červené trny, často odnožuje, naleziště není známo, jde jen o jednu z mnoha forem *Not. scopa*.

Notocactus scopa var. *murielii* n.n. (= podle nálezkyne pí Murielové), viz text u *Not. scopa* var. *xicoii*.

Notocactus scopa var. *ramosus* n.n. (= rozvětvený), má silně odnožující tělo, nebyl platně popsán ač je ve sbírkách častý. Nezřídka jsou tak mylně pojmenovány formy *cobrensis* nebo *marchesii*. L. Horst našel u Pedras Altas v Brazílii a importoval pod číslem HU 52 rostliny, které odpovídají popisu *Not. scopa* var. *ramosus* n.n.

Notocactus scopa var. *ruberrimus* n.n. (= nejčervenější) s tmavě červenými středními trny, nalezený asi r. 1903 A.V. Fričem v Uruguay. Různé populace těchto notokaktusů však mají značně odlišnou intenzitu zbarvení trnů, proto tento znak nemá taxonomickou cenu.

I.1. *Notocactus scopa* subsp. *marchesii* (= podle nálezce Ed. Marcheze z Montevidea), má drobnější, silně odnožující tělo, trny bílé až světle oranžové, střední jsou delší, blizna světle červená. Typické malé tělo s množstvím odnoží a bělavé otrnění dobře charakterizuje tento poddruh.

I.2. *Notocactus scopa* subsp. *neobuenekeri* (= podle nálezce H. Buenekeera z Brazílie), má tělo až 5 cm silné a 25 cm dlouhé, silně odnožující od paty až po temeno. Rovné, jehlovité krajní trny v počtu 30-40 jsou světle až tmavě žluté, asi 4-10 mm dlouhé. Přes ně vyčnívá 6-12 středních, až 25 mm dlouhých trnů. Květy, plod a semeno jako u *Not. scopa*. Známý svou neochotou ke kvetení, teprve v poslední době byly importovány snadněji zakvétající populace tohoto poddruhu.

I.3. *Notocactus scopa* subsp. *sucineus* (= s trny jantarové barvy), má polokulovité, později válcovité tělo, při Ø 10 cm až 30 cm dlouhé. Krajních trnů je 15-30, jsou rovné a tuhé, střední (8-12) trny jsou zlato- až hnědožluté s hnědou patou, 72 mm dlouhé. Květ, plod a semeno jako u *Not. scopa*. Od *Not. scopa* fa. *daenikerianus* se málo liší hrubším a řidším otrněním.

Neplatně popsán byl *Not. sucineus* var. *albispinus* n. n., který má všechny trny bílé. Roste na stejném nalezišti jako typ. Ve sbírkách je rozšířen také pod názvy *Not. sucineus* var. *albus*, var. *flavus* a var. *sulfureus*.

II.1. *Notocactus rudibuenekeri* subsp. *rudibuenekeri*. Většinou neodnožující tělo je až 30 cm dlouhé při Ø 8 cm, se 25-30 žebry, asi 25 krajními trny o délce 15-20 mm a 4 středními o délce až 5 cm. Krajní trny často plynule přechází do středních. Všechny jsou bílé, zřídka světle jantarové barvy, nepíchavé. Květ má Ø až 4 cm, čnělka je žlutá s asi 14 žlutými rameny jinak velmi podobný květu *Not. rudibuenekeri*. Jsou známá jen dvě naleziště v Rio Grande do Sul v Brazílii. Dříve byl rozšiřován pod jménem *Not. scopa* var. *longispinus* n.n.

II.2. *Notocactus rudibunekerii* subsp. *glomeratus*, (= nakupený). Odnožující tělo je až 30 cm dlouhé při Ø jen 7 cm. Má 20-26 žeber, na nich 25-30 jemných, bělavých krajních trnů o délce 4-10 mm a asi 6 odstávajících středních trnů, měkkých, bělavé až červené barvy. Květ asi 3 cm široký, jinak jako u *Not. rudibunekerii*, včetně plodu a semen. Od typového poddruhu se liší jinak zbarveným otrněním a odnožováním.

Poznámka překladatele:

V době mých začátků kaktusaření před asi 45 lety byl *Notocactus scopa* favoritem všech kaktusářů, o notofilech ani nemluvě. Asi nikdo však nečekal, do jakých podrobností povedou nálezy dalších rostlin, patřících dnes do jeho okruhu. A zdá se, že to ještě není konec. Ve sbírkách jsou prý importy s odlišnými kombinacemi znaků. Čeká se jen na získání semenáčků a jejich ustálenou podobu, aby bylo možné odlišit křížence od „skutečně nového“ poddruhu, variety či formy. Ve své bývalé sbírce jsem ani zdaleka nepěstoval celý okruh *Not. scopa*, ale být mladší, pokusil bych se o to. Článek je doplněn 27 snímky těchto rostlin, pořízených převážně na jejich nalezišti.

MUDr. Vladimír Plesník

Jsou různí kaktusáři, ale kaktusy jsou stejného původu

Jedni kaktusy milují pro jejich zvláštnosti tvarů, trnů, pro nádheru vytoužených květů, jiní v nich vidí prostředek k obživě (bláhový sen !). Jedni svou sběratelskou vášeň věnují jedinému rodu-druhu, jiní kristátám a všelijakým růstovým neobvyklostem. Konečně nelze ani pominout kaktusáře rozlišující jen „kulaté nebo sloupovité“ kaktusy, „zelené nebo bílé“, či dokonce „snadno rostoucí, nebo mrchy snadno hynoucí“. Jsou i literární typy kaktusářů, vyžívajících se ve vyhledávání i miniaturních odchylek od platného popisu určitého druhu, aby zvěčnili své jméno v publikaci species nova, subspecies, varieta, nebo aspoň forma. V Ostníku č. 326 z ledna 2004 jsem v článku „Konečně se dozvíme pravdu!“ uvedl pro zvědavý typ kaktusářů jednu z možností jak spolehlivěji poznat příbuzenské vztahy mezi kaktusy pomocí isoenzymové analýzy. Dosti pesimisticky vyzněl můj názor, že na takové poznatky budeme čekat dlouho. Ale vědci-botanici se činí. V časopise *Systematic Botany* zveřejnili článek s názvem „Molekulární systematika třídy Cactaceae“. Metody molekulární biologie umožňují sledovat různé odlišnosti specifického genomu kaktusů. V uvedené práci studovali posloupnost aminokyselin v DNA chloroplastů v části genomu, označované jako „rpl16 intron“. Výsledky studia uvádím zkráceně podle anotace v *KuaSu*, č.9/2002.

Třída *Cactaceae* zahrnuje asi 23-26 rodů, převážně kulovitých a krátce sloupovitých rostlin, rostoucích v obou Amerikách, od Karibiku až po Kanadu. Vědci prokázali již Buxbaumem formulovanou hypotézu, že všechny kaktusy vývojově pochází z jediného společného předka (tzv. monofylie). Dnešní kaktusy lze zařadit do několika skupin. Skupina ***Aztekium*** je základem celé třídy. Patří do ní rody *Aztekium* a *Geohintonia*. Ve skupině ***Echinocactus*** jsou rody *Astrophytum*, *Homalocephala*, *Echinocactus ingens* a *horizontalonius*. Skupina ***Sclerocactus*** je vyhraněná a

nemá užší souvislost s rody *Pediocactus* a *Glandulicactus*. Dobře doložená je také skupina **Lophophora** s rody *Lophophora*, *Acharagma* a *Obregonia*, ovšem vzhledově si podobné nejsou. Skupina **Strombocactus** je příbuzná dalším čtyřem skupinám: poměrně slabě vyhraněné „ATEP-skupině“, do níž patří rody *Ariocarpus*, *Turbinicarpus*, *Epithelantha* a *Pediocactus*. Podobně neostře je ohraničena **Ferocactus**-skupina, zahrnující rody *Ferocactus*, *Leuchtenbergia*, *Glandulicactus*, *Thelocactus*, ba i samotný *Echinocactus grusonii*, mající souběžný vývoj (paraphylie). Také *Ferocactus histrix* zaujímá samostatnou pozici mimo skupiny *Ferocactus*. Zůstává nám skupina **Stenocactus** s rodem *Stenocactus* a dále skupina „**mammiloidní**“ obsahující rody *Mammillaria*, *Neoloydia*, *Ortegocactus*, *Coryphantha*, *Escobaria*, *Encephalocarpus* a *Pelecyphora*. Jedinou výjimkou je rod *Neoloydia*, dříve řazený k rodu *Turbinicactus*, dnes k mammiloidní skupině. Podle tohoto systému třídění možná ani rod *Mammillaria* nepochází z jediného předka, je třeba k němu přiřadit rody *Oehmea*, *Mammillopsis* a *Dolichothele*.

Ze studie fylogeneze lze vyvodit určité poznatky o evoluci: ve třídě *Cactaceae* byl vývoj přeměny žebér na bradavky poměrně často a nezávisle přerušen. Také dvojtvaré (dimorfní) areoly se vyvinuly u dvou zřetelně odlišných skupin (*Ariocarpus*, *Mammillaria*).

Tento malý pohled do kuchyně badatelů, zabývajících se kaktusy z odborného hlediska, jistě není úplnou, ani konečnou představou vývoje kaktusů. Je třeba ještě hodně úsilí a prostředků, než se botanici doberou obecně platných, nezpochybnitelných výsledků tohoto studia. Může nás ale těšit, že se konečně dostáváme k informacím, které nejsou ovlivňovány ani finančním či konkurenčním trhem, ani snahou o oslavu jména jakéhosi pseudoodborníka.

MUDr. Vladimír Plesník

Z naší činnosti

Poslední schůzka před prázdninami proběhla dne 7.6.2004. V úvodu se probralo několik nejdůležitějších organizačních záležitostí jako zajištění Pobeskydí, zájezd na jižní Moravu, změna schůzky v září a jiné. Pak už dostal slovo vzácný host, vynikající znalec kaktusů, pan Jaroslav Šnicer. Svým osobitým způsobem nám představil své zážitky a informace z poslední cesty po Mexiku. Na obrázcích nechyběly opuncie, echinocereusy, astrofyta, eskobarie, lofofory, aztekia, epitelanty, ariokarpusy a další známé mexické raritky. Zajímavé byly studijní snímky ariokarpusů, v kterých je třeba ještě pokračovat a doplňovat, aby výsledky byly co nejpresnější. Přednášející pan Šnicer nám chtěl vše vynahradiť za schůzku, na kterou nemohl před měsícem přijet a tak se přednáška trochu více protáhla. Přesto se přednáška všem velice líbila a většina členů zůstalo až dokonce. Jeho osobitý styl a ležérní přejmenovávání kaktusů je zajímavé a umocňuje jeho úsměvné vyprávění, přesto by v přednášce měl padnou i správný latinský název, ale to je otázka vkusu. Odborné znalosti přednášejícího jsou opravdu na výši, proto se můžeme ještě dočkat mnoho zajímavých odhalení a informací o mexických kaktusech. Za dobu asi deseti let co k nám jezdí s přednáškami, jsme toho hodně zajímavého slyšeli a předpokládám, že ještě uslyšíme. Děkujeme p. Šnicrovi za krásný večer. LK

Pobeskydí 2004

Ve dnech 25.-27.6. 2004 se konalo již 11. mezinárodní sympozium KAKTUSY V POBESKYDÍ. Hlavní přednáškový program je již tradičně soustředěn do druhého dne sympozia, a nejinak tomu bylo i letos. Organizační tým sympozia byl složen převážně ze členů ostravské a frýdeckomístecké kaktusářské organizace. Celým sympoziem nás slovem provázeli zástupci dvou pořádajících organizací, a to Jaroslav Chvastek z Frýdku-Místku a Lumír Král z Ostravy.

Prvním přednášejícím byl př. Josef Odehnal s přednáškou o Argentině. Před vlastní přednáškou popřál ostravským kaktusářům k výročí 50-ti let trvání místní organizace v Ostravě. Přítel Odehnal začal přednášku popisem trasy a první rostliny, které v Argentině chtěli spatřit byly *Puny*. Na svých cestách se pohybovali v nadmořských výškách kolem 2000 - 3500 m. Nejprve nám ukázal snímky *Opuntia boliviana*. I přes podrobné prozkoumávání terénu růžově kvetoucí *Puna boniae* nenašli. Další rostliny byly tefrokaktusy a rozličné formy *T. aurantiacus geometricus*. Ve výšce 2100 m v sutí přednášející našel a vyfotil *Lobivia boniae*. Po přejezdu části horského masivu se dostali na lokalitu vytrněných *G. catamarcense* a pak pokračovali na lokality *Gymnocalycium spegazzinii*. Viděli jsme rozličně veliké rostliny se zelenou i hnědou epidermis, více i méně vytrněné. Další pěkné kaktusy, které na přednášce presentoval, byly rostliny z okruhu *Tephrocactus weberii*. Rostliny rostly na rovinkách v doprovodu nízkých keřů. Viděli jsme i staré indiánské stavby a obrané valy uprostřed staříčkových pasakán a *G. spegazzinii*. Následující navštívenou lokalitou bylo místo s *G. spegazzinii* var. *major*, kde byli i pěkné kristátní rostliny. Dalším místem byl národní park s porosty pasakán a opět i zde byly *G. spegazzinii*. V druhé části přednášky nám představil miniaturní rostlinky *Puna subteranea*. Na dalších lokalitách jsme viděli *Rebutie haagei*, *Parodia peniculata* a další argentinské rostliny.

Druhým přednášejícím byl Karel Kracík s přednáškou o Mexiku. Viděli jsme překrásné snímky z období, když v Mexiku prší a je mokro. Na snímcích jsme mohli obdivovat latispinusy napité vodou, které kvetly červeným i žlutým květem. Cestovatelé začínali cestu v Del Riu a Charkas, kde navštívili lokalitu *Pelecyphora asseliformis* v SLP. Následující lokalitou bylo místo s *Coryphantha echinodea* a zvláštní formy bíle kvetoucích *A. retusus*. Další presentované rostliny byly západní formy *Coryphantha palmeri*. Přednášející pak pokračoval státem Zacatecas po nížních cestami. Viděli jsme snímky různých mamilií a koryfant, např. *Coryphantha compacta* nebo *Coryphantha valida*.

Poslední dopolední přednáška byla zaměřena na nové insekticidní a fungicidní přípravky a přednášel Ing. František Řezanina. Přednáška byla přizpůsobena jak pro odborníky-chemiky tak i pro běžné pěstitele. První část projevu přednášejícího se věnovala přípravkům Confidor a Calypso. Druhá část byla spíše diskuse, kdy se posluchači hojně ptali na problémy se škůdci a přednášející odpovídal, jak na typy použitelných přípravků, tak i na jejich správné používání.

Stručně by se dalo říci, že pěstitel by po správné identifikaci škůdce měl navštívit specializovanou prodejnu a pak si pozorně přečíst návod. Důležité je také čas od času přípravky střídat. Příkladem použitelných přípravků jsou:

mšice (Calypso, Confidor 70 WG, Aztec 140 EW, Pirimor 25 WG, Karate 2.5 EC, Decis 2.5 EC, Nurelle D, Sumialpha 5 EC, Perfekthion, Vaztac 10 EC, Inca, Mospilan 20 SP, Cyper 10 EM, Sumithion Super, Zolone 35 EC a další),

kořenovky a vlnatky (Perfekthion, Nurelle D, Basudin 600 EC, Anthio 33, Vydate L, Sumithion Super, Mospilan, Confidor, Calypso)

svilušky (Apollo 50 SC, Nissorun 10 WP, Omite 30 W, Talstar 10 EC, Mitac 20 EC, Torant, Ultimate, Bladafum II, Sanmite 20 WP, Vertimec 1.8 EC, Dicarzol 200 SP)

molice (Applaud 25 WP, Isathrin 100 EC, Lannate 90 WS, Morestan 25 WP, Mospilan, Confidor, Calypso, Dicarzol 200 SP)

třásněnky (Actellic 50 EC, Decis 2.5 EC, Karate 2.5 EC, Dicarzol 200 SP)

Skupinové foto z mezinárodní účasti (CZ, PL, A, GB), uprostřed tři kaktusářští prezidenti

Po obědové pauze odpolední blok zahájil polský přednášející, Andrzej Gdaniec se svou, převážně cestopisnou přednáškou o Ekvádoru. Poté následovala kratší přednáška Borise Vrškoveho o Mexiku. Přednáška byla věnovaná převážně dřevinám. Viděli jsme ale i obrázky z měst, obrázky krajiny ovšem zejména množství jatrop a burser. Z kaktusů jsme viděli pouze několik mamilárií a melokaktusů.

Další přednáška byla věnována flóře Madagaskaru, kdy přednášející Ivo Žídek ukázal snímky ze své listopadové, a zatím poslední, cesty na tento ostrov. Přednáška byla doprovázena i snímky map, které ukazovali jednotlivé oblasti, tudíž posluchači se mohli orientovat v dané oblasti. Cesta začínala v Antanarivu. Zde jsme viděli snímky domorodců i obyčejného života ve městě. Pak následoval přesun na Mt. Ibitsy, kde rose množství *Pachypodium brevicaule*. Dále se pokračovalo k městu Fiaranantsoa, kde jsme mohli vidět snímky kalanchoí, senecií, cinanch, a různých aloí, např. *Aloe trachyticola*. Velmi pěkné rostliny byly euforie, zejména pak

Euphorbia quartziticola a přírodní formy *E. millii*. V oblasti Itremo pak následovaly *Pachypodium brevicaule* a *P. densiflorum*, *Aloe droseroides*, *Aloe capitata*, *Kalanchoe sinsepala*. V oblasti v okolí lhosa jsme viděli *Pachypodium horombense* a *Euphorbia horombense*, různá adenia či vanilkovník. Pak cesta pokračovala na západ k mořskému pobřeží. Cestou rostou baobaby - *Adansonia madagaskariensis*, *Moringa*, *Uncarina stelunifera*, *Alaudia* nebo *Cyphostemma laza*. Pěkné byly snímky *Operculicaria pachypus*, *Didiera madagaskariensis*. Přednášející nám ukázal i snímky fauny, takže jsme viděli i chameleóny, hady, motýly.

Poslední přednášku měl Ing. Jaroslav Chvastek o cestě do Bolívie. Viděli jsme spoustu zajímavých snímků, mj. mediolobvie, sulkorebucie, lobvie, ale třeba i mučenky.

Angličtí kaktusáři p. Rushforth a Scales ve sbírce p. Potyky

11. ročník mezinárodního sympozia navazoval na tradici přednášek v Pobeskydí a zejména se snaží udržet si vysokou prestiž a úroveň přednášek. O zájmu o tuto akci svědčí nejenom každoročně se zvyšující počet účastníků, ale i jejich složení. Letos přijel mj. celý autobus účastníků z Německa, byli zde kaktusáři a sukulentáři ze Slovenska, Polska, Rakouska. Všichni ti, kteří z jakýchkoli důvodů letos na tuto akci nemohli přijet, jsou srdečně zváni příští rok na již 12. setkání – Kaktusy v Pobeskydí 2005.

Roman Štarha, Šalounova 623, Ostrava 3

Setkání tří presidentů na Pobeskydí 2004

Letos Klub kaktusářů v Ostravě slaví 50. výročí, jednou z oslavných akcí bylo i setkání kaktusářů ve Frýdlantu n.O – POBESKYDÍ 2004, pořádané se sousedním Klubem kaktusářů ve Frýdku-Místku. První setkání vzniklo ku příležitosti 40 let Klubu kaktusářů v Ostravě a od té doby se setkání kaktusářů v Beskydech stalo hezkou tradicí. Za celou dobu se na přednáškách představilo mnoho známých pěstitelů, bylo tomu tak i letos. Doprovodný program začal už v pátek večer. Zatím vždy se na setkání čepovalo v pátek pivo zdarma (s výjimkou deštivých dnů u ohně). Letos se počasí vydařilo, takže jsme mohli opět strávit večer při táboráku za doprovodu živé hudby, opékání buřtů a přátelského klábosení do ranních hodin.

Do Frýdlantu n. O. vrací každoročně poslední víkend v červnu z poloviny stále stejný okruh přátel a druhou polovinu tvoří noví zájemci. Letos se setkání kaktusářů Pobeskydí 2004 zúčastnilo přes 130 hostů z blízkého okolí, ale i z jiných evropských zemí. Už po třetí se zde objevili kaktusáři z Anglie pan Rushfort a Scales, z Rakouska pan Hold, Nagel a Papsch. Významnou část setkání tvořily delegace ze Slovenska a Polska, ale i celý autobus z Německa, mezi nimiž byl např. bývalý šéf kaktusových skleníků z Botanické zahrady v Halle pan Klügling, předsedové organizací v Lipsku či Dessau a další známí pěstitelé. Setkání ve Frýdlantu n.O. se stalo významným mezníkem v evropském kaktusářství. Po vstoupení do Unie se zde poprvé setkaly tři presidenti jednotlivých národních organizací a to: Josef Odehnal (CZ), Grzegorz Matuszewski (PL) a Wolfgang Papsch (A) – foto na titulní straně. Podle ohlasů hostů mělo letošní setkání dobrou úroveň. Možná mohla být využita větší reklama o pořádání této akce v časopisech nebo internetu.

Setkání ve Frýdlantu n.O. Kaktusy v Pobeskydí skončilo, nyní se můžeme těšit znovu na příští rok, kdy se sejdem v Beskydech už po dvanácté. Klub kaktusářů v Ostravě oslaví své 50. výročí ještě jednou, když proběhne ve dnech 10.-12. září 2004 v Martinově setkání gymnofilů. Přednášky v sobotu 11.9. přislíbily přední odborníci na tento rod jako p. Ing. Jiránek, Procházka, Šorma (CZ), Papsch, Neuheber (A), Bercht (N) a další. Všichni přátelé jsou mile vítáni.

Lumír Král

Setkání gymnofilů v Ostravě

Kaktusářské sjezdy v naší republice se začaly organizovat už v padesátých letech, avšak setkání specializovaných sekcí např. notoriků, gymnofilů až v sedmdesátých letech. Hlavní přelom, kdy se začaly organizovat setkání specializovaných sekcí, byl X. celostátní, jubilejní sjezd v Ostravě v roce 1968. Zde v rámci sjezdu poprvé proběhly samostatně jednání specializovaných sekcí, které dalo základ k jejich dalším setkáním.

V Ostravě se konalo další setkání gymnofilů dne 13.9.1980, kdy bylo zahájeno velkou nabídkou přebytků rostlin již v 9. hodin. Za účasti předsedy sekce gymnofilů, př. Dr. Schütze, jednatele sekce př. Milta, dále pana Boszinga a řady hostů z jiných ZO, bylo v 10 hodin zahájeno vlastní setkání. Velmi zdařilý den, obětavě připravený

naší sekci gymnofilů zejména př. Ing. Kudrýsem, Orszulíkem a Úředníčkem, byl korunován přátelskou besedou a v příštím dnu návštěvami sbírek.

Naposledy proběhlo setkání gymnofilů v Ostravě před šesti lety. Dne 5.9.1998 proběhl blok přednášek, kde vystoupili přední naši i zahraniční odborníci na rod *Gymnokalycium*, jako např. pan Šorma z Hořic, Till z Rakouska, Procházka z Brna. Odpolední přednášky obstarali již jen známí odborníci z Rakouska pan Papsch, Neuhuber a Berger. Toto setkání gymnofilů bylo hodnoceno jako jedno z nejlepších za poslední dobu a tak si lze jen přát, aby letošní setkání mělo kvalitní úroveň a přijelo co nejvíce jejich příznivců.

LK

Sbírky za humny

Schlesinger Zdeněk

*13.7.1946

Ostravský kroužek kaktusářů v době svého největšího rozmachu, vytvořil specializovanou sekci gymnofilů, která měla mnoho příznivců a vykazovala dobrou pracovní činnost. Dokonce tehdejší předseda sekce př. Krystýn Orszlik vydal publikaci, kde byly shrnuty všechny tehdejší popisy gymnokalycií a jejich původní obrázky, vložené jako fotografie. Pro pěstitele gymnokalycií to byla opravdu ta nejlepší pomůcka a ještě dnes je tato publikace velmi ceněna. V 80.letech převzal funkci předsedy sekce ostravských gymnofilů př. Schlesinger.

Zdeněk Schlesinger s Jardou Procházkou u svých oblíbených gymnokalycií

Zdeněk Schlesinger pochází z východních Čech, kde prakticky s pěstováním kaktusů začínal. Na Ostravsko se přestěhoval za prací v polovině 70. let, kde pracoval na dole Doubrava. Hned po přestěhování navázal kontakty s Ostravskými pěstiteli a začal pravidelně docházet na kaktusářské schůzky. Jeho oblíbeným rodem byl a stále je rod *Gymnokalycium*. Brzy se stal uznávaným odborníkem na tento rod a po zásluze byl v Ostravském Klubu zvolen jako předseda sekce gymnofilů. Zúčastňoval se pravidelně všech gymnofilských setkání, aby navázal kontakty s předními znalci v tomto oboru a získal další nové poznatky. Studoval semena pod mikroskopem a vytvořil si doma semennou banku všech dostupných semen gymnokalycií. I dnes nezahálí a přenáší všechny informace o těchto rostlinách do počítače. Ve skleníku se však nachází i jiné druhy kaktusů jako mamilárie, sulkorebucie, echinocereusy, turbinikarpusy, ariokarpusy a jiné zajímavosti. Bylo období, kdy téměř polovinu skleníku zaujímal sukulenty, tyto však se sbírky pomalu mizí a převládají znovu kaktusy, zvláště pak gymnokalycia. Kromě starých rostlin doplňuje sbírku novými druhy s původem. Svým kytkám věnuje velkou pozornost, jsou hezky rostlé a pěkně vypadají, stejně jako celá jeho upravená zahrada. Rád přivítá po domluvě ve své sbírce všechny zájemce a podělí se vždy se svými zkušenostmi. Přejeme našemu dlouholetému členu ještě hodně a hodně skvělých pěstitelských úspěchů a radostí s milovanými rostlinkami.

LK

Jaroslav Procházka šedesátiletý

Známý kaktusář z Brna, předseda sekce gymnofilů, pan Jaroslav Procházka oslavil o prázdninách významné jubileum a zařadil se tak mezi šedesátníky. Na jeho chalupu v Doubravníku mu přijelo popřát 14. srpna několik známých brněnských kaktusářů, ale i jeho přátelé z Rakouska. Mezi gratulanty byli např. p. Amerhauser, Černý, Chaloupka, Král, Nagel, Odehnal, Šnicer, Tománek a Záhora. U jednoho stolu se diskutovalo samozřejmě o kaktusech a to hned v několika jazycích. Kromě češtiny převládala i němčina a když to nejde tak ani tak, pomůže španělština, kterou se domlouvali pan Helmut Nagel s Jardou Šnicrem. Jednoznačně lze konstatovat, že to byly velmi příjemně strávené oslavy. Přejeme našemu oslavenci hodně zdraví, štěstí, spokojenosti a především hodně pěstitelských úspěchů se svými milovanými pichláči.

LK

Informace

--- 16.-19.9.2004 se koná výstava kaktusů a jiných sukulentů ve Společenském domě RENETA v Havířově. Ve dnech 16.-18.9. od 9-18 hodin, dne 19.9. od 8-12 hodin. Organizátoři všechny srdečně zvou.

--- Schůzky pěstitelů kaktusů a jiných sukulentů s promítáním diapozitivů a přednáškou se konají každé první pondělí v měsíci (mimo letních prázdnin) od 17.hodin na ubytovně ČD v sadu B.Němcové. Přijďte mezi nás.

--- Internetové stránky našeho Klubu: <http://www.gardening.cz/ostnik>

--- Informace týkající se činnosti Klubu kaktusářů v Ostravě i příspěvky do Ostníku zasílejte na adresu předsedy: lumir.kral@iol.cz

Gymnocalycium sagliane – sbírka Lumír Král

Adresy autorů:

Král Lumír, O. Synka 1815, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 723 274 571.

MUDr. Plesník Vladimír, Nezvalovo nám. 846, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 596 910 790.

RNDr. Štarha Roman, Ph. D., Ostrava, Šalounova 623, Ostrava 3, 70300. e-mail: starha@tiscali.cz

OBSAH – ZÁŘÍ 2004

Z literatury	138
Drobničky	140
Brazilská gymnokalycia	140
Okruh <i>Notocactus scopa</i>	141
Jsou různí kaktusáři, ale kaktusy jsou stejného původu	144
Z naší činnosti	145
Pobeskydí 2004	146
Setkání tří presidentů na Pobeskydí 04	149
Setkání gymnofilů v Ostravě	149
Sbírky za humny (Schlesinger)	150
Jaroslav Procházka šedesátiletý	151
Informace	151

OSTNÍK

Vydavatel: Klub kaktusářů v Ostravě, září 2004

Šéfredaktor: Lumír Král, O. Synka 1815, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 723 274 571.

Objednávky a distribuce: Ing. Skoumal Vladimír, M.Bayera 6038, 708 00 O.-Poruba, tel: 596951955.

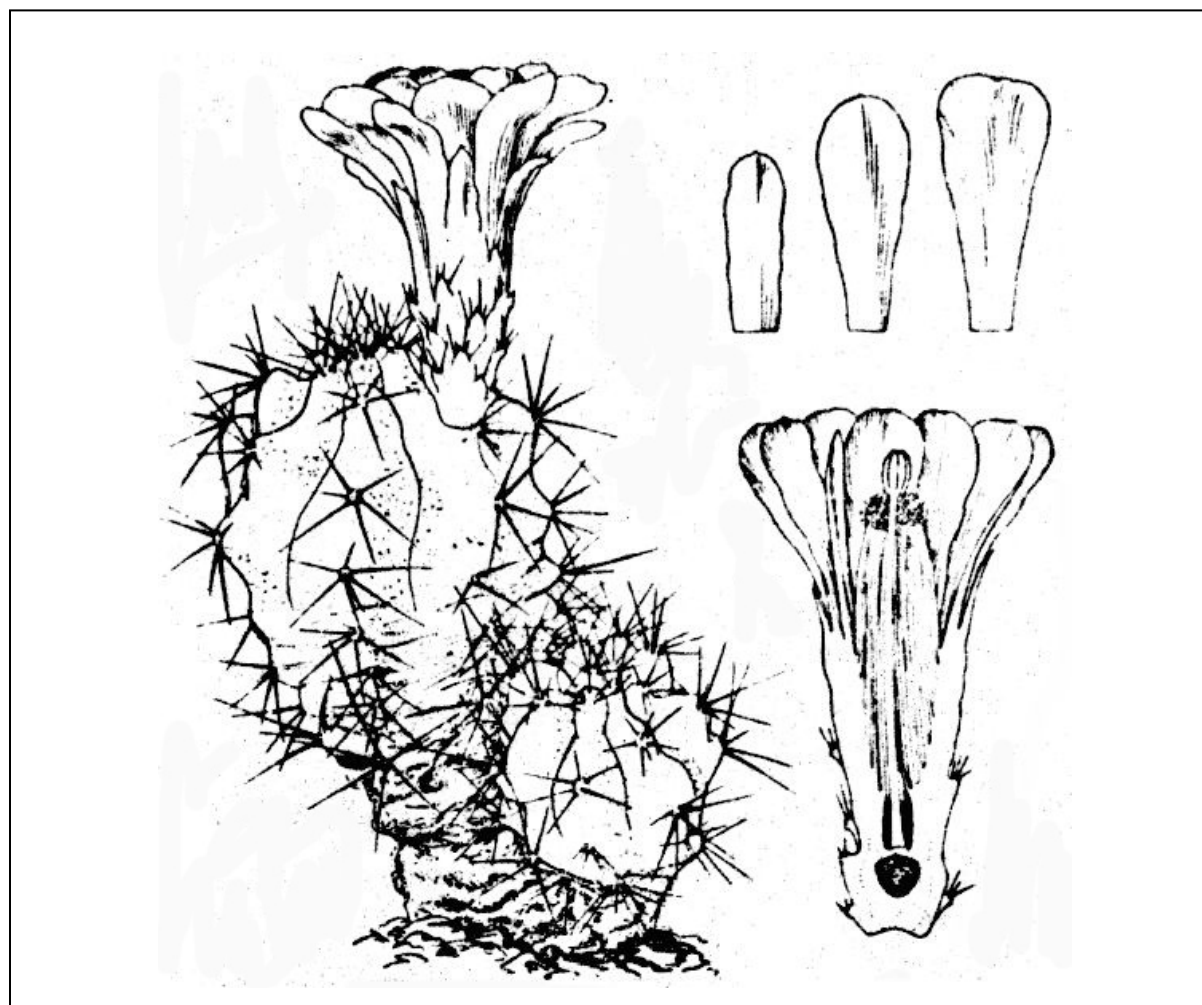

Ostník

Časopis Klubu kaktusářů v Ostravě

Číslo 333.
Ročník 33.
Říjen 2004

Echinocereus triglochidiatus Engelm.

Z literatury

Kakteen und andere Sukkulente č. 4 / 2002

Jeden z drobnějších, pro menší sbírky ideálních echinocereusů je ***Echinocereus adustus subsp. schwarzii***. Na titulní stránce je snímek z naleziště u El Vergel zachycující asi desetihlavý trs v plné parádě. Spleť hrubších, bělohnědých trnů je korunována osmi květy s lesklými, růžovými petály, které však postrádaly pro echinocereusy typickou smaragdově zelenou bliznu.

Rozsáhlý (8 stran) úvodní článek by mohl být zajímavý pro historiky, kteří se zabývají dávnými nálezy a popisy kaktusů, konkrétně některých chilských opuncií. Pracovnice Botanické zahrady a musea v Berlíně, spolu s kustodem Sbírkou sukulentů v Curychu, diskutují o objevu a osudech ***Opuntia grata***, popsané Philippim v r. 1859. Srovnávají uložený lektotyp s dalšími, ještě dříve (1837) popsány opunciem i-***Opuntia ovata*** Pfeiffer a ***Opuntia darwinii*** Henslow. Celkem 11 obrázků dokládá jejich bezvýslednou snahu o určení priority popisu a možné synonymii těchto rostlin.

Seriál o pěstitelství vděčných rostlinách přináší informace o ***Stenocactus phyllacanthus*** (již dlouho známý a pěstovaný echinofosulokaktus s charakteristicky zprohýbanými žebry. Některé klony pěstované ve sbírkách tvoří kolem areol husté chomáčky běložluté vaty, květy jsou žluté. Vhodný je minerální substrát, výsluní a v létě vydatná zálivka, v zimě chladné a sucho), ***Thelocactus setispinus*** (dříve známý jako hamatokaktus, řazený také mezi ferokaktusy, patří k robustním, proti pěstitelským chybám odolným kaktusům, navíc bohatě kvete. Minerální substrát, opakovaná bohatá zálivka, občasné přihnojení, pak kvete celé léto, nesnáší však úpal), ***Euphorbia grandicornis*** (nápadný zjev mezi euforbiemi pro trojhranné lesknoucí se výhony jasně zelené barvy, nesoucí až 5 cm dlouhé rovné trny, vyrůstající z areoly ve dvojicích. Snad roste v propustném substrátu s přídavkem písku a v létě s bohatší zálivkou. Zimovat chladně a suše, lépe se množí zakořeňováním hlav výhonů).

K parádním kaktusům patří ***Lobivia cinnabarina***. Má zploštělé až kulovité, téměř neodnožující tělo, členěné na ostrá žebra s hlubokými rýhami, směřujícími kolmo k zemi. Žebra se dělí na výrazné hrboly mezi nimiž jsou areoly krátkými, zpravidla jen krajními trny, přiléhajícími k tělu. Květy o průměru nejméně 6 cm vyrůstají z mladších areol na horní polovině těla. Mají trychtýřovitý tvar o krátké trubce. Vnitřní okvětní plátky mají oblé zakončení a rumělkovou barvu, zevní jsou tmavší a mají špičaté konce. Dvě řady červených prašnickových nitěk a sytě žluté prašníky umocňují krásu květů. Množí se výsevem. Typová rostlina, sbíraná Rauschem, má značku R 62. Jako R 62a je známá unikátní varieta - ***gigantea***, s mnohem větším tělem ale ve sbírkách zůstal jen jediný exemplář s nové rostliny obdobného vzhledu dosud nebyly nalezeny. Var. ***zudanensis***, se značkou R 62b, byla prvně nalezena prof. Cardenasem a popsána jako *L. zudanensis*. Rausch ji sbíral východně od Sucre a přiřadil ji jako varietu k *L. cinnabarina*. Výrazně se liší od typu jen mohutnějším otrněním: krajní trny jsou 3 cm dlouhé, střední až 8 cm. Semenáčky však mívají mnohem slabší otrnění. Pod značkou R 62c je další varieta - ***gracilis***. Tělo i květy má menší než typová rostlina (5 snímků vynikající kvality).

Na internetu lze najít mimořádně zajímavé i užitečné informace o kaktusech. Na adrese www.fh-weihenstephan.de/va/institute/ps/index.html uveřejnil Institut botaniky a ochrany rostlin při Vysoké odborné škole ve Weihenstephan do konce r. 1997 (1) zhruba 30 letáků o významných nemocích a škůdcích rostlin s popisem

ochrany, (2) v rubrice „Aktuální ochrana rostlin uvádí závažné články z odborné literatury, (3) aktualizované adresáře Středisek ochrany rostlin a obchodníků s nimi a (4) asi 60 odborných knih o ochraně rostlin. Obdobné a podrobnější informace jsou k nalezení také na adresách www.ifgb.uni-hannover.de/extern/ppigb/ppigb/.htm a www.bba.de.

Nezvykle vysoký je také počet pozvánek na několikadenní akce, burzy a výstavy kaktusů a sukulentů - 11! Na každé pozvánce jsou uvedeni přednášející a seznam firem nabízejících rostliny a pěstitelské potřeby.

Echinocereus nivosus (=sněžný, podle hustého, bílého otrnění). Tvoří trsy krátce válcovitých, vzpřímených, až 12 cm vysoký hlav. Mají 10-15 lehce hrbolatých žeber s oválnými areolami a 30-50 krajními rovnými trny o délce až 1 cm, sklovitě bílými s tmavší špičkou. Středních je 6-12, jen o málo delší, jinak jsou velmi podobné krajním. Květ trychtýřovitého tvaru je až 6 cm dlouhý a až 5 cm široký, sytě karmínově růžový se světlejším jícnem a zelenou bliznou. Roste v buši na vápencových skaliscích ve výšce 1900-2300 metrů nad mořem. U nás vyžaduje minerální substrát a místo těsně pod sklem. Nesnáší trvalé vlhko, i době růstu jen mírně zalévat. Zimovat v suchu a chladnu. Často byl pěstován pod neplatným názvem *Echinocereus albatrus*.

Callisia navicularis (= krásná lilie s člunovitými listy), prvně (1877) byla popsána jako *Tradescantia*. Pochází se severní části Peru. V kultuře na výsluní tvoří bohaté shluky plazivých výhonů, až 13 cm dlouhých, na nichž vyrůstají kýlovitě prohnuté, protistojné sukulentní listy s téměř průsvitnou horní stranou a šedo zelenou, tmavě tečkovanou spodní stranou. Na koncích výhonů vyrůstají inflorescence s aktinomorfními, jasně purpurově růžovými květy. Ve své domovině (východní Mexiko, Huizache) roste na kamenitém podloží a na výsluní. U nás při pěstování na slunném místě a v mírně humózním substrátu dobře roste při slabší zálivce v létě a suchu v zimě (kolem 12°C). Na zimu se doporučuje výhony zkracovat, snadno kořenícími konci výhonů se lehce množí. Vhodná je k pokryvu půdy mezi kaktusy a sukulenty v pařeništi, skleníku i k pěstování na dobře osluněném okně.

Prvý ze dvou následujících cestopisných článků se týká výpravy a hledání *Echinocereus pensilis* na několika lokalitách Baja California. Tuto oblast, označovanou také jako Ráj na zemi, přejmenovali zmoření cestovatelé a Cestu do pekla, ale měli pekelné štěstí, že hledaný kaktus, spíše divný než hezký, konečně našli. Druhý cestopis byl téměř z opačného konce světa, z jemenské sopečné oblasti Jebel Urays. Botanický průzkum krajiny byl okořeněn stálou obavou o život, protože místní tlupy domorodců neměly žádný respekt před oficiálními doklady o povolení cesty a jejím účelu. Zájem věnovali především majetku výpravy. Té se však překonat řadu schválností lidí i přírody a pořídila přinejmenším fotodokumentaci tamní sukulentní flóry. Uvedu aspoň některé její významné představitele. K nim na prvním místě patří *Kleinia deflersii* s tělem připomínajícím salátovou okurku, dále různé aloe, sansevierie a další sukulenty. Oba články jsou opatřeny dokumentárními snímky krajiny a rostlin – celkem 17 snímků.

Kuriozitou je snímek dvou kvetoucích hlav ***Turbinicarpus schmidickeanus* subsp. *macrochele***. Podle autora článku a pěstitele vyrostly obě hlavičky z jedné zpočátku normálně rostoucí rostliny tak, že v temeni vypučely dvě hlavičky. Ty během dvou let přerostly původní tělo a nyní jsou z nich bohatě kvetoucí dvojčata.

MUDr. Vladimír Plesník

Drobničky

☉ Při pročitání inzerátů se lze leccos dozvědět. Např. v poslední době značně převažují nabídky odprodeje kaktusů, i celých sbírek, nad poptávkou po nich. Nabízeny jsou jak tzv. přebytečné, několikaleté semenáče, tak starší exempláře, výstavních rozměrů. Slibovány jsou nízké ceny pro ty, kteří si na vlastní náklady odvezou kaktusy, případně i se skleníkem. Hledány jsou rarity v podobě kaktusů s vybranými sběratelskými značkami, ale nechybí ani žádosti začátečníků o poskytnutí běžnějších rostlin, ovšem zdarma, jen za úhradu poštovného.

☉ Častá je také nabídka starších čísel a celých ročníků kaktusářských časopisů, samozřejmě německých. Znamé knižní antikvariáty inzerují desítky starších i nových knih o kaktusech a sukulentech. Ceny jsou většinou uváděny v Euro a našinec by se při nich pěkně prohnul.

☉ Některé inzeráty mne zaujaly svým obsahem: nabídka cca 220 (!) skupin *Mammillaria plumosa*, majících průměr 10-15 cm, po 4 Euro. Nebo: velice krásný a dekorativní „skalní kaktus“ *Cereus peruvianus f. monstrosa*, při výšce 80 cm mající průměr 40 cm. A ještě doslovně cituji: „Ušatý kaktus-opuncie, o výšce 50 cm a šířce 80 cm, s 15 velkými ušima o průměru 15 cm, otužilá, velice krásná dekorativní rostlina“.

☉ Možnost krásného výletu s přivýdělkem nabízí skupina šesti místních organizací kaktusářů v Anglii pro přednášející v anglickém jazyce. Pro zájemce je uvedena adresa organizátora, ale výše odměny chybí.

MUDr. Vladimír Plesník

Zimovzdorné echinocereusy

Z kaktusů se na skalkách nejčastěji pěstují zimovzdorné opuncie. Druhým nejčastějším pěstovaným rodem jsou echinocereusy, zvláště druhy pocházející se Spojených států, kde se vyskytují spolu se sklerokaktusy, echinomastusy či pediokaktusy. Echinocereusy rostou většinou na exponovaných místech na suchých svazích a pahorcích, vystaveny plnému slunečnímu záření. Jen několik z nich dává přednost stínu stromů a keřů. Dopřejeme-li ve sbírkách echinocereusům co nejvíce slunce a jen občasnou zálivku nejlépe jen na jaře a na podzim, pěstuje se většina z nich poměrně snadno. Mají široké rozpětí odolnosti proti chladu, rostliny ze severu zimy dobře odolávají, zatímco ty z Mexika mrazíky nesnášejí a zmrznou, proto se na skalku nehodí. Vhodné jsou rostliny z tzv. Jihozápadu USA, kde v některých místech mohou teploty klesnout až na -40°C, ale je tam relativně suchá zima. Echinocereusy jsou oblíbené ve sbírkách především pro svoji krásu květů i rostlin samotných. Některé druhy rostou však ve stáří do sloupků nebo dokonce poléhají, proto je dobré rostliny zmlazovat řezem nebo vyset nové rostlinky.

Druhy rodu *Echinocereus* rostou v širokém pruhu severoamerického kontinentu od států Utah a Wyoming na jih, vyskytují se na většině území severního

Mexika až po zeměpisnou šířku Mexico City, z centrální Oklahomy a Texasu až k břehům Tichého oceánu. Lokality se často překrývají a tak vzniká velká druhová variabilita. Navíc každý autor přináší jiný přístup a svůj názor k danému zařazení a třídění *Echinocereus*ů a tak vznikají četné zmatky. Z takto obrovské plochy výskytu bylo popsáno mnoho druhů, z nichž je ještě více synonym. Nejvýznamnější systematické práce pochází od Schumanna, Brittona a Roseho, Bergera, Buxbauma, Backeberga, Hunta, Bensona, Barthlotta, Taylora a dalších autorů. Barthlott roku 1979 začlenil v širokém chápání do rodu *Echinocereus* další rody *Wilcoxia*, *Marangaya*, *Peniocereus*, *Nyctocereus* a *Bergerocactus*. Dále roku 1985 zahrnul Taylor do rodu *Echinocereus* jen 44 druhů s početnými varietami a rozdělil je do 7 sekcí:

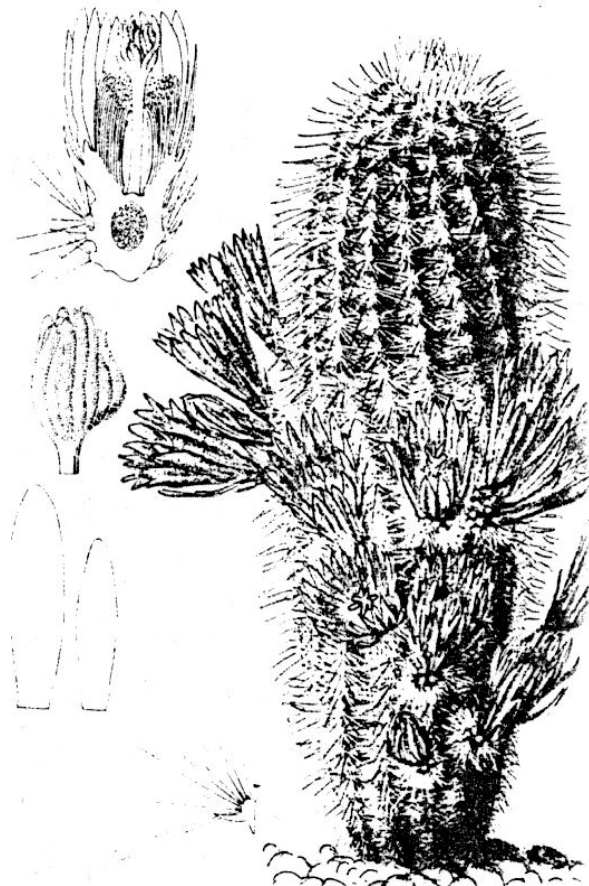
- Sekce 1. *Marangaya*
- Sekce 2. *Erecti*
- Sekce 3. *Triglochidiatus*
- Sekce 4. *Echinocereus*
- Sekce 5. *Reichenbachii*
- Sekce 6. *Wilcoxia*
- Sekce 7. *Pulchellus*

V posledních letech se rodem *Echinocereus* zabývá mnoho autorů a vyšlo několik velmi dobrých a zajímavých knih o tomto rodu, rozebírající dopodrobna jednotlivé druhy nebo skupiny na nalezištích, s řezy květů, snímky semen apod. (např. Frank, Ohr, Römer, Fischer, Trocha, Scherer, Neumann, Breckwoldt, Matylewicz, Breckwoldt, Rutow nebo Wolf). Na internetu můžete najít všechny nové potřebné informace, třeba na Echinocereus Online (www.echinocereus.de) či dalších www stránkách, takže se tím dále nebudeme zabývat.

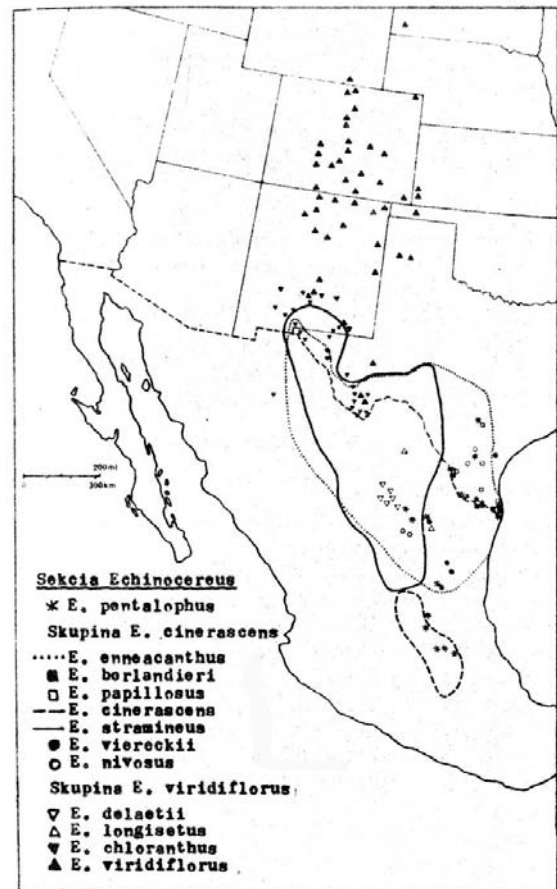
*Echinocereus*y jsou většinou oválné, kulovité nebo válcovité kaktusy se vždy žebrovanými stonky. Svislá žebra mnoha druhů se více či méně dělí do vyvýšenin, které můžeme označit jako bradavky nebo tuberkuly, nikdy však nejsou od sebe oddělené jako u jiných rodů. Žebra jsou tedy výraznou charakteristikou všech *Echinocereus*ů. Tyto kaktusy jsou obvykle značně trnité, jak již vyplývá z jejich jména. Trny mohou být rovné i zkroucené, téměř nikdy však nejsou háčkovité, jak je obvyklé u jiných skupin kaktusů. Stonky *Echinocereus*ů jsou vždy nízká, většina z nich dosahuje v dospělosti délky sotva 300 mm a těch několik větších z jihozápadu obvykle nepřevyšuje 600 mm, u většiny druhů vzpřímená, stonky několika druhů jsou však částečně nebo úplně rozprostřeny po zemi. Některé druhy tvoří jednotlivý, po celý život neodnožující stonek. Jiné vytvářejí trsy či mírně odnožují pouze ve vysokém věku, je však mnoho těch, které pravidelně tvoří shluky stonků téměř od počátku. Některé z trsů se skládají jen z několika málo těl, u malého počtu druhů však může jediná rostlina vytvořit obrovitý trs se sto i více stonky. Tyto stonky jsou však vždy nedělené.

Květy vznikají u tohoto rodu na žebrech, v areolách nesoucích trny, vyvíjejí se těsně nad hořejšími trny areoly, kde doslova prorážejí přes epidermis stonku. Mohou se tvořit téměř na jakémkoliv místě stonku, podle druhu vznikají vysoko i nízko. Nejčastěji se však objevují po stranách stonku blízko pod vrcholem. Květy jsou obvykle značně velké a krásné, některé druhy *Echinocereus*ů však mají malé a nenápadné zelenavé květy. Okvětní lístky některých druhů se otvírají jen částečně a květ má pak nálevkovitý tvar, zatímco okvětní lístky jiných se otevírají hodně do široka. Květní trubka je vytvořena vždy. Vnější obal semeníku je vždy otrněn, někdy je přítomna i vlňa. Blizny všech druhů mají zelené laloky.

Plody jsou též otrněny, jejich trny se však při zrání uvolňují a mohou se snadno setřít. Plod těchto kaktusů je masitý, má někdy pokožku a je často jedlý.

Echinocereus chloranthus

V roce 1970 vydal Weniger nádhernou knihu „Kaktusy Jihozápadu“ (Weniger - Cacti of the Southwest.), kde je uveden přehledný klíč k určování echinocereusů vyskytující se na jihozápadě USA, který se i dnes po více než 30 letech k tomuto článku o zimovzdorných echinocereusech náramně hodí a proto jej uvádím:

Klíč k určování echinocereusů

- 1a. Stonek vzpřímený nebo plazivý, relativně silný, dospělé rostliny o průměru 50 mm i více 2
 2a. Rostliny mají současně všechny tři následující charakteristiky: vzdálenost areol 12 mm či méně, žeber více než 10 okrajových trnů je více než 12 3
 3a. Květy malé, 25 až 38 mm dlouhé, kratší než je jejich šířka, žluté, žlutohnědé nebo růžově červené 4
 4a. Areoly prodloužené, středové trny 3-3, uspořádané do svislé řady, na dospělých rostlinách jsou dlouhé do 25 mm 5
 5a. Rostliny kulovité až krátce válcovité, okrajové trny 6 mm nebo jsou kratší 6
 6a. Žeber je 12-18, okrajových trnů je 16 až více než 20, dospělé rostliny jsou vysoké 50 mm nebo vyšší 7
 7a. Trny jsou různobarevné – červené, hnědé, purpurově červené a bílé ..... ***E. viridiflorus* var. *viridiflorus***
 7b. Trny žlutavé ..... ***E. viridiflorus* var. *standleyi***
 6b. Žeber je 6-9, okrajových trnů je 8-12, dospělá rostlina je asi 25 mm vysoká ..... ***E. davisii***
 5b. Rostlina je válcovitá, okrajové trny měří 12 mm či méně ..... ***E. viridiflorus* var. *cylindricus***
 4b. Areoly jsou široce oválné až kulaté, středových trnů 3 až 12, nestojí ve svislé řadě, ale odklánějí se od středu areoly 8

8a. Okrajových trnů je 12 až 23, žebra se výrazně dělí v hrboly, dospělá rostlina má v areole 3 až 5 středových trnů	<i>E. chloranthus</i> var. <i>chloranthus</i>
8b. Okrajových trnů 30 a více, žebra se zřetelně dělí v hrbolky, dospělá rostlina má v areole 5 až 12 středových trnů	9
9a. Středové trny měří až 12 mm, trny nedospělých rostlin jsou ohebné, vlasovité, květy jsou zelenožluté až bronzové barvy lesklé	<i>E. chloranthus</i> var. <i>neocapilus</i>
3b. Květy velké a nápadné, 50 až 125 mm dlouhé a široké, často bývají i větší, jsou žlutavé až purpurové	10
10a. Květní trubka s dlouhým pavučinovým chmýřím a vlasovitými či štětinovitými trny, trny na rostlině nejsou zakřiveny k tělu rostliny	11
11a. Nejdelší okrajový trn neměří více než 9 mm	12
12a. Středové trny 0-2, vztyčené, pokud jsou v areole dva, jsou přesně svisle pod sebou	13
13a. Středový trn obvykle chybí, pokud je, neměří více než 3 mm	14
14a. Stonek dospělé rostliny je vysoký 75 až 300 mm a 50 až 90 mm silný, květy jsou 75 až 125 mm dlouhé a téměř tak široké, okvětních lístků 30 až 50, blizna má 8 až 22 laloků	15
15a. Okrajových trnů je 15 až 36	16
16a. Trny bílé až šedé nebo červenavé, často s tmavými hroty, špičky trnů však nejsou tak nápadně purpurové či černé, aby dodávaly rostlině zářivě černavý vzhled	<i>E. caespitosus</i> var. <i>caespitosus</i>
16b. Špičky trnů ostře zářivě purpurové nebo černé, takže dávají rostlině nápadně červenavý vzhled	<i>E. caespitosus</i> var. <i>purpureus</i>
15b. Okrajových trnů je 12 až 15	<i>E. caespitosus</i> var. <i>perbellus</i>
14b. Stonek dospělé rostliny je vysoký 75 mm nebo nižší a do 25 mm silný, květy malé, do 50 mm délky a 45 mm šířky, okvětních lístků 20 a méně, blizna má nejvýše 8 laloků	<i>E. caespitosus</i> var. <i>minor</i>
13b. Vždy je přítomen jeden středový trn 4 až 6 mm dlouhý	<i>E. melanocentrus</i>
12b. V areole je 3 až 7 středových trnů, ty neleží v jedné svislé rovině, ale odklánějí se od sebe	<i>E. fitchii</i>
11b. Nejdelší okrajové trny měří 9 až 25 mm	17
17a. Rostliny obvykle tvoří trsy, areoly jsou obvykle delší než 3 mm, žádný ze středových trnů není delší než 10 mm	18
18a. Okrajové trny měří 15 až 25 mm, květy jsou růžově červené	<i>E. baileyi</i>
18b. Okrajové trny měří 5 až 12 mm, květ je bledě růžový	<i>E. albispinus</i>
17b. Stonek obvykle neodnožuje, areoly 3 mm dlouhé nebo kratší, na vyzrálých areolách alespoň hlavní trn delší než 9 mm	<i>E. chisoensis</i>
10b. Květní trubka má krátkou vlnu a tuhé trny	19
19a. Trny na těle rostliny jsou přísně pektinálně uspořádány a jsou zakřiveny k tělu, areoly oválné až protáhlé	20
20a. Středové trny 2 až 3, tvoří svislou řadu, okrajové trny slabé až středně silné, bílé až zbarvené do purpurova či do růžova, na rostlině vytvářejí pásy různých barev, v jedné areole však mají všechny stejnou barvu	21
21a. Květy jsou purpurové s bílou zónou a zeleným středem	<i>E. pectinatus</i> var. <i>wenigeri</i>
21b. Květy oranžově žluté se zeleným středem	<i>E. pectinatus</i> var. <i>ctenoides</i>
20b. Žádný středový trn, okrajové trny silné, trny jednotlivých areol pestře zbarvené, šedé, žlutohnědé či červené	<i>E. pectinatus</i> var. <i>rigidissimus</i>
19a. Trny se od těla rostliny odklánějí, nejsou uspořádány pektinálně, areoly oválné až kulaté	22
22a. Okrajových trnů 15 až 25, vzdálenost areol 3 až 10 mm, květy 75 až 140 mm dlouhé	23
23a. V areole je 16 až 25 okrajových trnů až 12 mm dlouhých, rostlina jen někdy a málo odnožuje	<i>E. dasyacanthus</i> var. <i>dasyacanthus</i>
23b. Okrajových trnů je 15 až 16, jsou maximálně 10 mm dlouhé, rostlina tvoří trsy	<i>E. dasyacanthus</i> var. <i>hildmanii</i>
22b. Okrajových trnů je 10 až 15, květy 50 až 75 mm dlouhé, areoly 8 až 13 mm od sebe	<i>E. roetteri</i> (z části)
2b. Nikdy nejsou současně splněny všechny tři požadavky uvedené pod 2a, pro rostliny tedy platí alespoň jedna z těchto vlastností: areoly od sebe vzdáleny více než 12 mm, stonky mají méně než 10 žeber, okrajových trnů méně než 12	24
24a. Květy šarlatově červené a vydrží až 4 nebo 5 dní, okvětní lístky pevné a mají celistvé okraje ..	25
25a. Žeber je 5 až 9, v areole 2 až 9 okrajových trnů, středový trn je jediný nebo vůbec chybí	26
26a. Trny značně zploštělé a obvykle se žlábkem nebo rýhou	27
27a. Trny extrémně silné	28

- 28a. Středový trn chybí, okrajových trnů je 2 až 6, areoly vzdáleny 22 až 38 mm ..... ***E. triglochidatus* var. *gonacanthus***
- 27b. Trny slabě až středně silné, okrajových je 5 až 7, středový trn je jeden nebo chybí ..... ***E. triglochidiatus* var. *hexaedrus***
- 26b. Trny oblé nebo téměř oblé, slabě až středně silné ..... ***E. triglochidiatus* var. *octacanthus***
- 25b. Žeber je 7 až 15, v areole 7 až 16 okrajových a 1 až 6 středových trnů **29**
- 29a. Rostlina tvoří velké a husté trsy podoby kupole, jednotlivé stonky jsou stejně velké a nepřesahují délku 150 mm **30**
- 30a. Středových trnů je 1 až 5, největší z nich je oblý, areoly 5 až 10 mm vzdáleny ..... ***E. coccineus* var. *coccineus***
- 30b. Středových trnů je 3 až 5, největší z nich je zploštělý, areoly 8 až 16 mm vzdáleny ..... ***E. coccineus* var. *conoideus***
- 29b. Rostliny jen omezeně odnožují a tvoří ploché shluky a nestejně velkými stonky dlouhými až 450 mm **31**
- 31a. Středových trnů je několik **32**
- 32a. Žeber 8 až 11, okrajových trnů 7 až 12, středové trny obvykle 3 až 4, jejich délka kolísá od 19 až přes 50 mm, všechny trny oblé a středně až značně silné, bílé až popelavě šedopurpurové nebo červené **33**
- 33a. Květní trubka má dlouhé ohebné vlasové trny ..... ***E. polyacanthus* var. *polyacanthus***
- 33b. Květní trubka s řídkou a krátkou vlnou ..... ***E. polyacanthus* var. *rosei***
- 32b. Žeber 11 až 15, okrajových trnů 8 až 16, středových 4 až 6, trny oblé, barvy bílé, žlutavé nebo žlutočervené ..... ***E. polyacanthus* var. *neo-mexicanus***
- 31b. Jediný středový trn ..... ***E. mojaviensis***
- 24b. Květy jsou purpurové nebo s červeným středem, jemné a vydrží 1 nebo dva dny, okvětní lístky měkké a více méně rozštěpené **34**
- 34a. Trny opákní (nepřůsvitné), středně béžové až tmavě či šedě zelené **35**
- 35a. Vyzrálé trny jsou opákní, různobarevné, pestré v tónech, hnědé, šedé a bílé barvy, alespoň některé jsou i proužkované, okrajových trnů je 5 až 12 ..... **36**
- 36a. Stonky více či méně ochablé, zvrásněné se širokými, hrbolatými žebry, středový trn je jediný, dlouhý a zahnutý vzhůru ..... ***E. fendleri* var. *fendleri***
- 36b. Stonky pevné, nezvrásněné, žebra rovná, jen s málo znatelnými hrboly, středové trny 1 až 3, hlavní z nich je rovný a vzpřímený ..... ***E. fendleri* var. *rectispina***
- 35b. Vyzrálé trny jsou opákní, nejsou však ani různobarevné ani pestré, okrajových trnů je 14 až 17, středových 2 až 8 ..... **37**
- 37a. Nejnižší okrajový trn v areole je stejně dlouhý jako trny směřující do stran, plod je 31 až 50 mm dlouhý ..... ***E. lloydii***
- 37b. Nejnižší okrajový trn v areole je kratší než trny směřující do stran, plod je 12 až 22 mm dlouhý ..... ***E. roetteri* (z části)**
- 34b. Trny jsou částečně průsvitné, béžové až středně zelené **38**
- 38a. Areoly od sebe vzdáleny 12 až 38 mm, na dospělých rostlinách žebra jen lehce hrbolovitá, květy purpurové **39**
- 39a. Stonek má 11 až 13 žeber s areolami vzdálenými 12 až 19 mm, rostliny vytvářejí veliké, pravidelně polokulovité skupiny z jediného kořenového centra, květy dlouhé 100 až 125 mm ..... ***E. stramineus***
- 39b. Stonek má 7 až 10 žeber s areolami 19 až 38 mm vzdálenými, rostlina vytváří nepravidelnou protaženou či plazivou skupinu často s přídatnými kořeny, květy vysoké 38 až 75 mm **40**
- 40a. Stonek je extrémně chabý, poléhá, je až 750 mm dlouhý, květy mají 20 až 35 vnitřních okvětních lístků v několika řadách a 10 až 12 laloků blizny ..... ***E. enneacanthus* var. *carneus***
- 40b. Stonek plazivý, více či méně chabý, dorůstající max. 380 mm délky, květy mají 10 až 15 vnitřních okvětních lístků v jediné řadě a 8 až 10 laloků blizny **41**
- 41a. Stonek až 70 mm v průměru, poměrně pevný, vztyčený, okrajové trny 6 až 15 mm dlouhé, přímé, areoly vzdálené 6 až 25 mm ..... ***E. enneacanthus* var. *enneacanthus***
- 41b. Stonek má v průměru 75 až 100 mm, chabý, poloplazivý, okrajové trny 19 až 38 mm dlouhé, často zakřivené, areoly vzdáleny 25 až 38 mm ..... ***E. dubius***
- 38b. Areoly vzdálené 9 až 12 mm, žebra extrémně hrbolovitá, květy žluté s červeným středem ..... ***E. papillosus* var. *papillosus***
- 1b. Stonek štíhlý, plazivý, silný 12 až 38 mm **42**
- 42a. Středový trn je přítomen ve všech či téměř všech areolách, je dlouhý 10 až 50 mm **43**
- 43a. Stonky jsou jen 100 mm dlouhé či kratší, středový trn měří 10 mm, květ žlutý s červeným středem, žebra zřetelně hrbolovitá ..... ***E. papillosus* var. *angusticeps***

- 43b. Stonky dlouhé 150 až 350 mm, středové trny měří 12 až 50 mm, květy purpurové 44
 44a. Středový trn měří 12 až 50 mm, je tmavý a poněkud zakřivený směrem dolů, květ s tmavě červeno purpurovým hrdlem a úzkými zašpičatělými okvětními lístky ..... **E. blanckii**
 44b. Středový trn měří 12 až 38 mm, je žlutavě hnědý, vztyčený nebo se stáčí vzhůru, květ má bílé hrdlo ..... **E. berlandieri** (z části)
 42b. Středový trn obvykle chybí, pokud je náhodou přítomen, měří jen 6 mm či méně 45
 45a. Okrajových trnů 4 až 6, některé z nich jsou 6 až 32 mm dlouhé, květ má bílé hrdlo a úzké zašpičatělé okvětní lístky ..... **E. berlandieri** (nedospělé nebo zakrnělé rostliny)
 45b. Okrajových trnů 3 až 6 a měří pouze 1,5 až 6 mm, květy mají bílé hrdlo a široké, tupě zakončené okvětní lístky ..... **E. pentalophus**

Při výběru druhů pěstovaných na skalce musíme brát ohled odkud rostlinky pochází. Čím více na sever, tím větší je předpoklad, že v našich podmínkách na skalce vydrží. Mezi nejodolnější patří např. *E. triglochidiatus*, *chlorantus* a podobné, na které se často i roubojí jiné druhy. Pokud můžeme rostliny na zimu nadkrýt sklem, aby na ně nepršelo a zůstaly by celkem po suchu, výběr počtu druhů se značně zvýší. Na internetu je pěkná stránka zabývající se zimovzdornými kaktusy, kterou lze k nahlédnutí jen doporučit: <http://www.frostharte-kakteen.com/>. Najde zde i jiné rody zimovzdorných kaktusů, které se dají více či méně úspěšně pěstovat i u nás na skalkách. Na závěr lze jen popřát mnoho pěstitelských úspěchů a co nejméně ztrát v nepříznivých zimách jako byla např. ta předloňská.

Lumír Král

Biologický přípravek proti houbovým chorobám rostlin

POLYVERSUM, registrační číslo: 1455-1 /1998.

Tento přípravek je registrován k moření osiva a následným zálivkám semenáčků. Přípravek se používá preventivně. Je rovněž prokázáno, že mykoparazitická houba *Pythium oligandrum*, která je účinným agens tohoto přípravku, indikuje v rostlinách obranné reakce proti napadení fytopatogenními houbami, včetně druhů rodu *Fusarium*.

Mechanismus působení: Účinná složka preparátu, houba *Pythium oligandrum* parazituje na fytopatogenních houbách, které napadají klíčící a vzcházející rostliny. Stimuluje též růst rostlin vyvoláním zvýšené produkce fytohormonů (kyseliny indolyloctové), polysacharidů a vyšším příjmem fosforu. *Pythium oligandrum* indikuje u rostlin rezistenci k napadení fytopatogenními houbami a stimuluje růst rostlin. Nejvyšší účinnost proti širokému okruhu fytopatogenních hub lze očekávat

v normálních vlhkostních podmínkách, teplotách od 10°C (optimum 12-25°C) a rozmezí pH 5,5 – 7,5. Přípravek není vhodné používat v kyselých půdách.

Důležitá upozornění:

Skladovat v suchém prostředí.

Skladovatelnost je 10 let od data výroby. Co nabízíme níže je vyrobeno 30.4.2004.

Vodní suspenzi je nutné po přípravě použít do 2 hodin.

Kombinace s chemickými pesticidy je možná, mezi aplikací biopreparátu POLYVERSUM a chemickými přípravky je nutno dodržet časový odstup alespoň několik hodin.

Přípravek není pro člověka, zvířata ani rostliny škodlivý. Po aplikaci není nutné dodržovat žádnou ochrannou lhůtu.

Přípravek není možné škodlivě předávkovat, v případě silného výskytu patogena je možné dávky několikanásobně zvýšit.

Nejvyšší účinnosti lze dosáhnout preventivní aplikací za podmračeného počasí, brzy ráno nebo večer v normálních vlhkostních podmínkách, teplotách 10-20°C a pH půdy 5,5 – 7,5.

Přípravek je určen především pro preventivní použití, tzn. pro aplikaci ještě před rozvojem patogenních hub.

Práškovitý přípravek POLYVERSUM je potřeba před použitím protřepat, aby veškeré složky byly řádně zhomogenizovány.

K přípravě vodní suspenze preparátu používejte čisté nádoby a zařízení. K vyčištění nádobek opakovaně použijte teplou nebo studenou vodu. **Nikdy nesmí být přidáván saponat.**

Příprava suchého moření: Určené množství přípravku promícháme s osivem. Takto namořená semena nemusí být ihned vyseta. Osivo s hladkým povrchem nejprve navlhčíme vodou a promícháme s přípravkem. Při použití tohoto způsobu moření ihned vyséváme.

Příprava vodní suspenze určené k závlhkám a postřikům:

Určenou dávku preparátu smísíme s malým množstvím vody. Vzniklou suspenzi doplňujeme vodou na příslušné množství a po důkladném promíchání aplikujeme v koncentraci 0,05 % nebo 0,1 %.

Koncentrace: voda v litrech: 1 litr – přípravek (g) = 0,1 %- 1 g , 0,05 % - 0,5 g.

1 g = zarovnaná kávová lžička.

Výrobce: Biopreparáty spol.s r.o., Únětice 150, 252 62 Horoměřice,

e-mail : biopreparáty@mbox.vol.cz

Zpracováno podle přiloženého letáku k výrobku.

Milan Tůma

Vlastní zkušenosti s výsevem kaktusových semen a ošetřením přípravkem POLYVERSUM

Jelikož již od počátků kaktusáření vysévám semena kaktusů, tak jsem také jak šel čas používal různé dostupné i méně dostupné přípravky na desinfekci semen proti plísním. Také jsem používal různé přípravky, které byly vyráběny a dostupné v bývalé NDR. Všechny tyto přípravky byly více či méně dobré, bývaly celkem dost

jedovaté a nešly použít třeba v domácích podmínkách. Výsledky byly vždy trochu záhadou. Doufám, že o této skutečnosti se snad přesvědčili všichni kaktusáři, kteří vysévali a vysévají.

Před několika léty se objevil biopřípravek POLYVERSUM, o kterém v Ostníku před několika léty také psal MUDr. Plesník a velmi jej chválil. Z vlastní zkušenosti mohu potvrdit tuto pravdivost. Při setkání gymnofilů v září 2004 v Ostravě, které pořádala naše organizace, Ing. Jiránek z Prahy dovezl větší balení přípravku POLYVERSUM, které bylo zakoupeno, rozváženo do malých porcí a prostřednictvím členské schůze a Ostníku nabídnuto k prodeji i ostatním členům. Tento přípravek lze zakoupit na členské schůzi, porce 1,53 g za 15.-Kč. Tato dávka postačí na 3krát 0,5 litru vody. Případní zájemci mohou zaslat peníze poštou +12.-Kč poštovné a obratem obdrží požadované množství poštou.

Kontakt: Tůma Milan, Podroužkova 1679/3, 708 00 Ostrava-Poruba, tel.:604 181 134

Milan Tůma

Z naší činnosti - setkání gymnofilů 2004

Jak bylo dlouze avizováno byla pondělní schůzka ze 6.9. přesunuta na sobotu 11.9. do Martinova, kde se konalo setkání gymnofilů v Ostravě. Každá změna přináší své úskalí a tak i tentokráte na pondělní schůzku přišlo několik našich členů, kteří na změnu termínu zapomněli. Už v pátek večer 10.9. se začalo do Martinova sjíždět několik kaktusářů, kde byly na ubytovně zajištěny noclehy. Krásného slunného dne totiž přátelé využili k návštěvám okolních sbírek. Poslední zahraniční hosté ze vzdálených míst se dostali do Martinova až kolem 22. hodiny. Bohužel v pátek na ubytování přijelo poměrně málo účastníků i když jsem měl objednávky od přátel, kteří vůbec na setkání nepřišli.

V sobotu 11.9. se však předpokládaný počet účastníků setkání gymnofilů naplnil, když se v sále usadilo kolem 60 mužů. Ještě odpoledne se přišlo na přednášky podívat několik přátel mezi nimi jediná žena - paní Klímková z FM. V úvodu uvítal předseda sekce gymnofilů pan Jaroslav Procházka všechny přítomné a představil vzácné hosty ze zahraničí. Za ostravské kaktusáře promluvil pár slov předseda pan Lumír Král, kde krátce vzpomenu 50. výročí Klubu, ale také 60. narozeniny pana Procházky, kterému předal malou upomínku.

Ing. Stuchlík, Procházka, Papsch (A), vzadu Odehnal

pan Bercht a Reijnen (N), Neuhuber (A)

uprostřed Ing. Smutný, za nim Lichý a Lukašík

diskuse př. Úředníčka a Kovalského s Řepkou

Po organizačních záležitostech zahájil dopolední přednáškový cyklus pan Ludwig Bercht z Holandska a Wolfgang Papsch z Rakouska. Po každé přednášce nastala dlouhá diskuse na promítnuté téma a tak se do oběda na více přednášek nedostalo. Po obědě zahájil promítání pan Gert Neuhuber z Rakouska, pak následovaly přednášky našich přátel. Prvý krátký vstup měl Ing. Stanislav Stuchlík z Brna, následoval Ing. Václav Jiránek z Prahy a v závěru Lumír Král z Ostravy, který představil několik ostravských sbírek našich gymnofilů. Setkání bylo ukončeno kolem 18. hodiny, pak následovala volná zábava a navazování nových kontaktů. V neděli účastníci využili krásného počasí a navštívili ještě další okolní kaktusářské sbírky. Poděkování patří organizátorům akce a já bych zvláště chtěl poděkovat př. Tůmovi a Ostravskému, kteří pomohli zabezpečit kladný chod tohoto setkání. Škoda, že z našich členů se zde objevilo jen malý počet členů, ale účastnily se zde početné delegace porubské, orlovské a frýdecké organizace. Dle ohlasů se setkání gymnofilů v Ostravě líbilo, takže za dva roky se sejdeme snad v Praze.

Lumír Král

Zájezd na jižní Moravu

Ve dnech 3.-5.9.2004 se uskutečnil zájezd do sbírek na jižní Moravu. V pátek ráno v 7. hodin stepovalo 13 nedočkavých ostravských kaktusářů před DK Vítkovic než přijel autobus z Frýdku-Místku a Českého Těšína, aby se vydal na jih. Po cestě hned v Jezernici u Lipníku jsme navštívili sbírku pana Vítka, kde se přestavuje celá zahrada. Ještě dopoledne jsme stihli sbírku Kneslů ve Vážanech u Slavkova. Odpoledne jsme se stavili v Brně ve sbírkách pana Odehnala a Harašty a na závěr sbírku Pana Marka ve Velkých Pavlovicích, kde jsme byli i ubytováni. Večer jsme měli zmluvený sklípek, kde byla zajištěna ochutnávka vín. Úspěšně jsme tuto akci zdolali. V sobotu ráno jsme se přemístili do Hodonína, kde jsme navštívili sbírku Pana Dufka, který nás ještě zavezl na Slovensko do pěkné nové sbírky pana Sichy ve Skalici. Po obědě jsme zajeli do Břeclavi do sbírek pana Miškeříka, Kocmana a Gajdy. Už při návštěvě prvních sbírek se několik členů intenzivně shánělo po netřescích, které byly především ve sbírkách pana Vítka, Odehnala i dalších. Nejvíce netřesců se však objevilo ve sbírce pana Kochmana, který se zabývá pěstováním

těchto rostlin a právě zde si všichni doplnili svou sbírečku netřesků. Kromě rodu *Sempervivum* pěstuje pan Kocman druhý zajímavý rod, kterým je *Haworthia*. Pro milovníky sukulentů jsme v neděli při návratu navštívili známou sbírku pana Tomandla v Prostějově a na závěr jsme zavítali do jedné místní sbírky a to v Krásném Poli k Jaroslavu Vaňkovi, kde se utratily poslední zbylé peníze. Nezbyvá nic jiného než našetřit nové a těšit se na příští zájezd. LK

Sbírky za humny

Vaněk Jaroslav

(*27.4.1948)

Ve mlýně v Krásném Poli pěstovali kaktusy bratři Pavel a Radim Kotalovi. Zvláště pak Ing. Kotala Radim (16.5.1935 - 29.10.1971) byl velkým propagátorem a průkopníkem nových pěstitelských metod, byl vynikajícím pěstitel kaktusů, který svým rostlinám věnoval nevšední péči, co kytky to exponát. Ve výboru Kroužku kaktusářů v Porubě vykonával dlouhou dobu několik funkcí. Umřel mlád po těžké nemoci ve věku pouhých 39 let.

Právě u Ing. Radima Kotaly začínal s pěstitelskými začátky další vynikající pěstitel kaktusů v Krásném Poli - Jaroslav Vaněk. Jako klučina ještě školou povinný navštěvoval s rodiči mlýn v Krásném Poli a tu mu učarovaly zvláštní pichlavé rostliny. To už byl jen malý krůček k založení vlastní sbírky a tak už v roce 1963 má celé jedno pařeništní okno kaktusů a sbírka se rychle rozrůstala. Kaktusů v pařeništi přibývalo až nakonec postavil pro své milované kaktusy skleník. Když se dnes podíváme na jeho zahradu, nezůstalo jen u jednoho skleníku, najdeme zde hned skleníky tři a ještě pařeniště.

Na obrázcích Jaroslav Vaněk ve své sbírce, na druhém snímku s Otakarem Potykovou

Letos Jaroslav Vaněk pěstuje kaktusy už prakticky 41 let. Za tu dobu si získal mnoho přátel nejen u nás, ale i v zahraničí, kteří jezdí do Krásného Pole ze levnými semenáčky. Najdeme zde pestrou paletu druhů, zvláště pak mamilárie, sulky, echinocereusy, nějaké „mexikány“ apod. Často se s ním setkáváme na různých kaktusářských akcích, je činný ve výboru porubského Klubu a hlavním organizátorem jejich každoročních výstav kaktusů. Jaroslav Vaněk ve své sbírce velice rád uvítá po předešlé domluvě každého kaktusáře a rozdá své bohaté pěstitelské zkušenosti. Přejeme Jardovi, aby mu jeho neutuchající elán a vynikající pěstitelské výsledky vydržely ještě dlouhá léta.

Lumír Král

Tlustice - *Crassula portulacea*

Tlustice pochází z jižní Afriky, kde roste až po Transvaal. Z téměř 300 druhů tlustic se nejvíce pěstuje *Cr. portulacea*, která je snad vůbec nejznámějším a nejpěstovanějším sukulentem v místnostech. Tato neobyčejně vytrvalá pokojová rostlina vytváří za několik let mohutný kmínek. Tmavě zelené vstříčné listy s červenavými okraji a tečkovaním jsou okrouhle oválné, tupé a lesklé. Vrcholíky bílých květů vykvétají v zimě, avšak jen ojedinelé, většinou pouze u letněných rostlin. V příhodných podmínkách je to dlouhodobá pokojová rostlina. Vyžaduje stanoviště s dostatkem světla, vyhovuje jí plné oslunění, snáší však i rozptýlené světlo a polostín. Roste i za umělého osvětlení, například pod zářivkami. Přezimované rostliny je nutné postupně navyknout na přímé oslunění. Nejkrásnější rostliny získáme, umístíme-li je přes léto na čerstvém vzduchu na balkoně nebo ještě lépe, zapustíme-li je i s květináčem přímo na slunném, před větrem chráněném stanovišti na

zahradě. Takto pěstované rostliny pak obvykle na vrcholu plně vyzrálých výhonů vykvetou. Na teplotu není tlustice náročná, vyhovují jí běžné teploty, za optimální se považuje rozpětí od 15 do 20°C. Během růstu jí postačí běžná vzdušná vlhkost místnosti, ve které se pěstuje, ale působením rosy a vyšší vlhkosti vzduchu na zahradě při letnění se vyvíjejí mohutnější a masitější sytě vybarvené listy a statnější výhony. Zálivka má být dostatečná, rostlina však nesnáší přemokření. Vhodnější je rostliny dostatečně zalít a potom nechat před zálivkou téměř vyschnout, nikoli však přeschnout a zavadnout. V období plného růstu je vhodné přihnojení roztokem plného hnojiva. Intenzita hnojení však musí odpovídat ostatním životním podmínkám. Tlustice přezimuje za nižších teplot od 8 do 10°C téměř bez zálivky, neboť nízké teploty a současná nadměrná vlhkost jsou příčinou zahnívání kořenů a spodních částí stonků rostlin. Přílišné sucho může vést naopak k odumírání a opadávání jednotlivých částí rostliny. Tlustice nesnáší mráz, který ji snadno zcela zničí.

Mladší rostliny se přesazují každoročně na začátku jarní vegetace, starší po dvou až třech letech do živné směsi drnovky, listovky a písku (2:1:1). Tlustice se dobře tvaruje. Přerostlé keříky je možné zmladit a odřezané části výhonů použít k množení. Tvarováním lze získat keře a stromky, které vytvářejí svérázné tvary připomínající moderní bonsaje, i když s jejich principem nemají nic společného. Při pěstování vyššího kmínku je nutno uchovat růstový vrchol a vyštipovat postranní výhony. Po dosažení požadované výšky kmínku (nejvhodnější je 25 až 30 cm) se růstový vrchol zaštipne a postupně se zaštipují i postranní výhony druhého řádu, abychom získali výhony třetího a po jejich zaštipnutí čtvrtého řádu. Tak tvarujeme korunku podle svých představ. U stromkových tlustic je neustále nutné vyštipovat postranní výhony, bohatě vyrážející na kmínku. Častěji se proto pěstují keřovité formy rozvětvené od paty kmínku. Tlustice se snadno množí odlomenými částmi větvíček během celého roku. Pěstuje se také v hydroponii v nízkých miskách s keramzitem nebo pískem, na zimu se vymění živný roztok za roztok slabší koncentrace a rostlina se nechá přezimovat při 12 až 14°C. Starší, bohatě rozvětvené rostliny, zejména stromkových tvarů vytvářejí těžké koruny, a mají proto nižší stabilitu. Takové rostliny je nutné vyvazovat, aby se nevyvrátily. Vhodnější je proto tvarováním udržovat nižší kompaktnější tvary. Podobně se pěstují i četné další druhy tlustice, nejčastěji *Cr. arborescens* s většími, tlustšími, tmavě zelenými listy o průměru 5 cm, *Cr. obligua* se světlými listy bez červeného okraje a tečkování, typického pro *Cr. portulacea*, dále *Cr. lycopodioides* podobná plavuním (odtud její latinský název) a některé další.

Způsobem pěstování, ale i celkovým vzhledem a nároky se tlusticím podobají sukulentní druhy nádut - Bryophyllum. Asi 20 známých druhů nádutí pochází z Madagaskaru. Nádutě jsou typické rostliny vyznačující se snadným rozmnožováním vegetačními pupeny, které vytvářejí vlastně zcela hotové miniaturní rostlinky, schopné po odpadnutí z mateřské rostliny samostatného života a vývoje. Nejčastěji se pěstuje *Br. daigremontianum* s tlustým asi metr vysokým stonkem a široce kopinatými, zašpičatělými listy, vytvářejícími po zvlněném obvodu vegetační pupence. Květní stvol nese vrcholíky drobných světle fialových květů dlouhých 19 mm. Tato rostlina se pěstuje stejně jako tlustice. Nejlépe roste na oknech plně ozářených sluncem. V létě vyhovují nádutí vyšší teploty do (do 30°C), v zimě stačí 8 až 10°C. Svědčí jí mírná zálivka a běžná vzdušná vlhkost. Daří se i v podmínkách ústředního topení. *Br. daigremontianum* roste dobře i na balkonech, terasách a v zahradě v místech chráněných před větrem. Při pěstování venku vytváří nižší, robustnější, bohatě olistěné kompaktní rostliny. Přesazuje se od března do května, mladší rostliny každoročně, starší po třech letech do směsi zeminy stejné jako pro tlustice. Hnojí se jen opatrně a zřídka slabým roztokem plného hnojiva.

Dalším druhem nádutě, který se u nás pěstuje, je *Br. tubiflorum* s úzkými, válcovitými, 8 až 10 cm dlouhými listy šedo-zelené barvy s fialově hnědými skvrnami. Vegetativní pupence se u tohoto druhu vyvíjejí po šesti až deseti na konci válcovitých listů. Na rozdíl od předešlé nádutě dorůstá jen 60 až 70 cm. Vykvetá v zimě, 20 až 24 mm dlouhé zvonkovité květy jsou červenavě žluté. Odkvetlý výhon nádutí odumírá, na jeho úpatí se však vytvářejí nové výhony.

Kromě tlustic a nádutí se pěstuje celá řada tučnolistých rostlin, patřících do stejné čeledi jako uvedené dva rody. Jsou to zejména četné druhy rozchodníků - *Sedum* a netřesků

– *Sempervivum*, z nichž mnohé jsou zimovzdorné, a hodí se proto do truhlíků trvale umístěných na balkónech a terasách. Z přibližně 340 známých druhů rozchodníků se některé pěstují výhradně jako pokojové rostliny, např. *S. craigii* s bílými květy a typicky ztlustlými listy. Pochází z Mexika, stejně jako *S. treleasei*, vytvářející polokeřík s dřevnatějícími hnědými kmínky, porostlými šedavě ojněnými baculatými lístky, nebo *S. rubrotinctum*, jehož rozvětvené plazivé rostlinky se na výsluní vybarví v létě do červena. Mnohé druhy rozchodníků jsou zimovzdorné, a lze je proto pěstovat trvale na balkónech jako - *S. acre* se žlutými květy, bílé kvetoucí - *S. album* nebo růžově kvetoucí druhy - *S. telephium* a *S. spurium*. Netřesky se liší od rozchodníků celkovým vzhledem, vytvářejí totiž semknuté listové růžice, zelené, v různé míře načervenalé nebo i vlnaté. Pěstují se trvale v truhlících za okny nebo na balkónech. Dále se pěstují různé druhy rodů pupovice – *Cotyledon*, *Echeveria*, *Rochea* a kolopejky - *Kalanchoe* i další. Často bývají tyto sukulenty součástí sbírek kaktusů, s nimiž mají vzhledem k téměř stejným nárokům i stejný způsob pěstování.

Milan Tůma

Informace

--- **16. 10. 2004 - Sympozium KK Astrophytum Brno** ve Společenském centru Bystrc, program bude upřesněn, v jednání jsou přednášky zahraničních kaktusářů.

--- **20. 11. 2004** - bude se konat **Valná hromada SČS PKS** v Roudnici nad Labem - volba nového výboru Společnosti na další období atd. Každý Klub může vyslat jednoho svého zástupce s hlasovacím právem, avšak na jednání může být každý člen.

--- Schůzky pěstitelů kaktusů a jiných sukulentů s promítáním diapositivů a přednáškou se konají **každé první pondělí v měsíci** (mimo letních prázdnin) od 17.hodin na ubytovně ČD v sadu B.Němcové. Přijďte mezi nás.

--- Internetové stránky našeho Klubu: <http://www.gardening.cz/ostnik>

--- Informace týkající se činnosti Klubu kaktusářů v Ostravě i příspěvky do Ostníku zasílejte na adresu předsedy: lumir.kral@iol.cz

Adresy autorů:

Král Lumír, O. Synka 1815, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 723 274 571.

MUDr. Plesník Vladimír, Nezvalovo nám. 846, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 596 910 790.

Tůma Milan, Podroužkova 1679, 708 00 Ostrava – Poruba, mobil: 604 181 134.

OBSAH – ŘÍJEN 2004

Z literatury	154
Drobničky	156
Zimovzdorné echinocereusy	156
Biologický přípravek proti houbovým chorobám rostlin	161
Vlastní zkušenosti s výsevem kaktusových semen a ošetřením přípravkem POLYVERSUM	162
Z naší činnosti-setkání gymnofilů 2004	163
Zájezd na jižní Moravu	164
Sbírky za humny (Vaněk)	165
Tlustice – <i>Crassula portulacea</i>	166
Informace	168

OSTNÍK

Vydavatel: Klub kaktusářů v Ostravě, říjen 2004

Šéfredaktor: Lumír Král, O. Synka 1815, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 723 274 571.

Objednávky a distribuce: Ing. Skoumal Vladimír, M.Bayera 6038, 708 00 O.-Poruba, tel: 596951955.

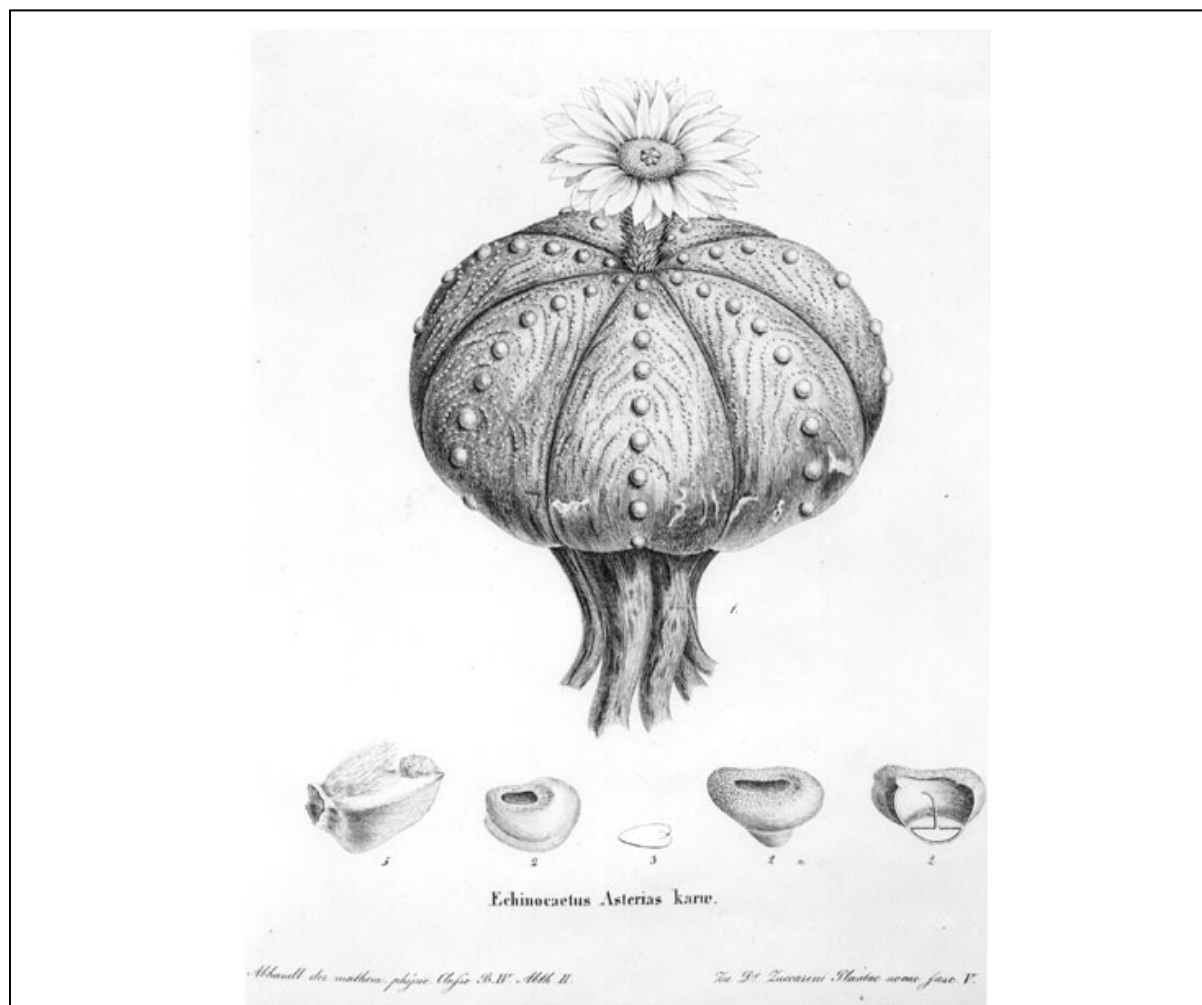

Ostník

Časopis Klubu kaktusářů v Ostravě

Číslo 334.
Ročník 33.
Listopad 2004

***Astrophytum asterias* (kopie z originálu): ZUCCARINI, J. G. (1845)**

Z literatury

Kakteen und andere Sukkulente č. 5 / 2002

Dobře známé přání „Vidět Neapol a zemřít!“ by většina kaktusářů nejraději nahradila slovy „Vidět květy *Homalocephala texensis* co nejčastěji!“ Na titulní stránce je parádní snímek kvetoucí homalocefaly s jedinečným květem, sestávajícím z několika řad petálů, jejichž běložlutá barva a tmavším středním proužkem přechází v jícnu do ohnivě červené. Okraje petálů jsou posety jemnými zoubky, přecházejícími do tmavší špičky. Leskle zelená pokožka a mohutné, vroubkované trny ještě podtrhují krásný zážitek, který je odměnou pěstiteli za jeho umění a trpělivost při čekání na květoschopné rostliny.

Brazílie je domovem mikrantocereusů, které dnes představují oblíbený rod k narušení převahy kulovitých tvarů těl ve sbírkách kaktusů. Jejich předností jsou snesitelné rozměry pro běžný typ amatérských skleníků, nápadné otrnění i bohatá a pravidelná násada květů. Jedním z nich je *Micranthocereus streckeri*, popsáný teprve r. 1988 a importovaný do Evropy Uebelmannem pod polním číslem HU 908. Při výšce cca 1 m má průměr asi 5,5 cm, od báze odnožuje za vzniku řídkého trsu výhonů. V jejich horní části vzniká z hustých, delších trnů zlaté až rezavé barvy nápadné pseudocefálie, v němž je velký počet růžovofialových pupat, která se mění v růžové květy trubkovitého tvaru. V domovině roste většinou mezi kameny skal, v Evropě se spokojí s propustným minerálním substrátem. Na rozdíl od jiných snáší i nižší teploty, v zimě by však neměly klesnout pod 5°C. Článek provází 11 snímků pořízených na nalezišti a zachycujících také průvodní flóru stefanocereusů a melocereusů.

Pod nadpisem „Poznámky k výsevu a pěstování *Pelecypora strobiliformis*“ je mnoho slov, ale málo užitečného. Po obvyklé úlitbě historii (starší název byl *Encephalocarpus*) autor polemizuje se široce rozšířeným tvrzením, že tato rostlina je jen pro velmi zkušené a dobře zařízené kaktusáře, protože je velice choulostivá. Sám koupil (a pohřbil) několik importů a obětoval stovky marek na každoroční nákup semen tohoto kaktusu. Jejich klíčivost byla silně problematická a semenáčky se v naprosté většině ani nedožily druhého roku života. Vytrvalost je podmínkou úspěchu. Přece jen vyplal pár pravokořenných encefalokarpusů a po osmi letech se i dočkal jejich květů. Podle nabytých zkušeností doporučuje výsev do minerálního substrátu s 20-30% kompostu (!). Substrát sterilizuje v mikrovlnné troubě, vysazuje na jeho povrch semena jednotlivě tak, aby nebylo třeba semenáčky nejméně dva roky pikýrovat. Výsev podmáčí teplou dešťovou nebo destilovanou vodou, vkládá do výsevního skleničku se spodním vytápěním a stříká dezinfekčním roztokem (1 g Chinosolu na litr vody). Teplota ve dne kolem 30°C, v noci klesá na 15-20°C. Nepřisvětluje, vysévá v době, kdy je už dost přirozeného světla (duben a později). Velký důraz klade na větrání výsevů od třetího týdne. Když se objeví na semenáčcích prvé trny nechává substrát postupně vysychat, obvykle po 2 měsících je úplně suchý. Pak výsevní misky přenesou do skleníku za oknem, jiný nemá. Velké nebezpečí představuje přehřátí výsevů jarním sluncem a delší vyschnutí substrátu, které malé semenáčky nepřežijí. Varovným znamením je změna barvy jejich pokožky. Co nejčastější větrání zmírní riziko přehřátí, vede k otužování rostlin a k dobrému vytrnění. V čistě minerálním substrátu rostliny strádají nedostatkem živin, proto doporučuje 2-3x ročně zálivku hnojivým roztokem. Minimální teplota v předokenním skleníku nesmí klesnout pod 3°C, ale větším nebezpečím je silné

kolísání teplot na jaře a na podzim. Článek provází 6 barevných snímků encefalokarpusu a obregonie.

Mezi vyobrazené a doporučované rostliny se v tomto dílu seriálu dostaly: ***Mammillaria glassii* subsp. *ascensionis*** (prvně popsána 1979 a několikrát přejmenovaná mamilárie pochází z vesnice Ascensión ve státě Nuevo Leon, Mexiko. Dobře roste v propustném, minerálním substrátu s nepatrnou příměsí humusu. Chránit před velkým vedrem v létě. Brzo odnožuje a tvoří mnohohlavé, bohatě kvetoucí polštáře poměrně velkých, růžových květů s tmavším středem. Množí se výsevy a odnožemi), ***Mammillaria hahniana* subsp. *woodsii*** (nápadná je dlouhými, černými trny vyčnívajícími z husté bílé vlny. Snadno roste v písčitém substrátu na výsluní, při bohaté zálivce a hodně tepla. Zimovat chladně a suše. Kvetou již několikaleté semenáčky), ***Ferocactus schwarzii*** (neodnožuje, průměr těla zřídka přesáhne 50 cm. Žádá minerální substrát, hodně tepla a světla (pod sklem). V létě bohatou zálivku a opakované přihnojení. Zimovat suše ale nesnáší velké chladno. Bohatě kvetou již mladé rostliny), ***Opuntia invicta*** (snadno rostoucí korynopuncie, tvořící v Mexiku a Dolní Kalifornii až dva metry široké, mnohohlavé polštáře. Také v Evropě dobře roste v každém minerálním substrátu na výsluní, kde snese i velký úpal. Nápadná je svými mimořádně dlouhými trny, které jsou v mládí zářivě červené. Množí se odděly postranních výhonů), ***Kalanchoe orgyalis*** (keřík s bronzově zbarvenými, krátkou vlnou pokrytými listy pochází z Madagaskaru. Písčité substrát, pěstovat celý rok pod sklem, v létě výsluní, omezená zálivka, nikdy trvalejší vlhko. Zimovat při 12°C a minimální zálivce. Množí se špičkami výhonů, zasazenými do písku).

Echinocereus rigidissimus (=nejtvrší) byl popsán již r. 1856. Má válcovité, vzpřímeně rostoucí, neodnožující tělo, 18-50 cm vysoké při průměru 9-15 cm. Zelenou pokožku kryjí hřebenovitě propletené krajní trny (15-23), tuhé, lehce přihnuté k tělu, žlutočervené barvy s tmavší špičkou. Střední trny chybí. Trychtýřovitý květ o průměru 6-9 cm a délce 6-8 cm je světle až sytě purpurový s bílým středem a typickou zelenou bliznou. Roste v trávě na stěnách skal s vápencovým podkladem ve výšce 1200-1500 m. Vyžaduje minerální, propustný substrát, teplé a slunné stanoviště. Ve vegetačním období (duben-září) důkladná zálivka vždy až po vyschnutí substrátu, snese občasné přihnojení. Zimovat v naprostém suchu při teplotě nejméně kolem 5°C, v teplejších dnech větrat. Kveté v červnu ojedinelými květy, mnohem bohatěji kvete varieta *rubispinus*. (Dva snímky)

Mammillaria chionocephala (=se zasněženým temenem) má neodnožující, ploše kulovité až kuželovité tělo o průměru až 10 cm, se zanořeným temenem, krytým hustou bílou vlnou. Úzce kuželovité mamle s tmavě modrozelenou pokožkou nesou oválné areoly, až 24 krajních, asi 8 mm dlouhých a tuhých trnů, navíc 2-6 středních, silnějších trnů bělohnědé barvy s tmavší špičkou. V axilách je bílá vlna, která se poději ztrácí. Květy vyrůstají ve věnci kolem temene, petály jsou bílé, u báze nazelenalé, mají hnědočervený střední proužek a lehce třepenité okraje. Pochází z Coahuila (Mexiko), kde roste na horách ve výšce až 2000 m. Daří se jí v humosní, propustné půdě, pouze v létě vyžaduje bohatou zálivku a výsluní, v zimě sucho a chladno. V dospělosti patří k nejhezčím mamiláriím (pokud není zálivkou poničena vlna mezi axilami). Vlna se objeví až u květoschopných kusů, umístěných na výsluní (2 snímky).

Zatím co ***Echinocereus salm-dyckianus*** je dávno známý druh, originální popis je značně neúplný a originální materiál nebyl zakonzervován. Navíc je to druh značně proměnlivý. Odtud plynou dohady, čím se liší od jiných podobných druhů, např. *Echinocereus scheeri*. Autoři Lange a Rischer usilují o nápravu tím, že

zveřejnili snímky a odlišnosti uváděných variet, k nimž řadí *Ecer. salm-dyckianus* subsp. *bacanorensis* (kvete později, má menší, v noci se nezavírající květ) a formu *obscuriensis*, minimálně se lišící od typu. Pěstování je jednoduché, vyžaduje hrubší, propustný substrát, při zimování na sucho ve skleníku snese i několikadenní mráz, venku i sněhovou pokrývku. Teplotní rozdíly od -10°C do +20°C jsou žádoucí (10 snímků).

Jeden z nejpůvodnějších kaktusů - *Echinocactus grusonii*, byl pojmenován podle bohatého průmyslníka a lovce kaktusů Hermanna Grusona z Magdeburgu. Na jeho počest byla v botanické zahradě rodného města uspořádána výstava celé řady velkých, nádherně otrněných „grusonů“ a dalších jím importovaných rostlin (např. *Mam. plumosa*).

Většina příslušníků rodu *Dioscorea* pochází z Afriky, druh *Dioscorea fastigiata* a 20 dalších roste však v Čile. Milovníci kaudiciformních rostlin zde najdou zajímavé rostliny (5 snímků z nalezišť).

MUDr. Vladimír Plesník

Drobničky

► Při řezu starších kaktusů se občas najde v místě cévního svazku dutina. Obvykle taková rostlina už téměř neroste, ani nekvete a kdybychom ji nechali bez povšimnutí, brzy by zašla. Nález dutiny v těle bývá častější u dřívě překotně rostoucích a překrmených rostlin. Jsou pak náchylné k infekci houbami, které kořeny pronikají do cévního svazku a časem rostlinu zničí. Tvrdá kultura, víc sucha než vody a hnojiva – to je účinná prevence.

► Zajímavé posláním má „Archiv pro originální popisy“, který pod patronací DKG jednak shromažďuje kopie všech původních popisů kaktusů a sukulentů, včetně všech jejich přejmenování a přeřazování, jednak tyto údaje poskytuje vážným zájemcům, kteří se zabývají taxonomií sukulentních rostlin. V současnosti disponuje více než 14.000 daty, sleduje a přidává k nim nové popisy a současně žádá autory, aby s archivem spolupracovali a poskytovali mu sledované informace.

► Velká agenda a narůstající poštovné jsou hlavními důvody, pro které jak vedení DKG, tak redakce KuaS žádá členy, aby uváděli čísla svého faxu a e-mailu a aby také využívali ve styku s nimi především tyto způsoby rychlého a jednoduššího kontaktu. Elektronická pošta také podstatně usnadňuje i zlevňuje mezinárodní výměnu informací, zkušeností, nabídek i poptávek rostlin a semen, nehledě k obsažným zprávám o činnosti a výstavách, které jednotlivé organizace pořádají. Je dobře, že i v tomto ohledu nacházíme v časopise Kaktusy inspiraci a možnost využití podobných výhod.

► Místní organizace DKG v Norimberku založila roku 2002 „Pamětní cenu bratří Gräserů“, určenou významným osobnostem se zásluhami o kaktusářství. Alfred Gräser byl zahradníkem v Norimberku, který proslul dlouholetou šlechtitelskou prací a je autorem desítek, snad stovek veleúspěšných kříženců z rodů *Schlumbergera* (tzv. Vánočních a Velikonočních kaktusů), nebo sukulentů, zejména z rodu *Rochea* a

Kalanchoe. Robert Gräser byl učitelem na Zahradnické škole a po skončení 2. světové války se zasloužil o obnovení činnosti DKG a byl jejím prvním poválečným předsedou. Jeho výpěstky astrofyt a hybrid trichocereusů jsou stále velmi ceněnými rostlinami. Pamětní cena za rok 2002 byla udělena Karlu Eckertovi za to, že se mu v evropských podmínkách podařilo přivést do květu *Agave americana*. Podobný úspěch byl zaznamenán naposled v roce 1726.

► Odměnu 1.500 Euro slibuje G. Kliem z Fröndenbergu tomu, kdo jej přivede na stopu zlodějů, kteří mu v polovině března 2002 ukradli ze skleníku stovky vzácných kaktusů. Mezi nimi byly starší rostliny, např. pravokořenné ariokarpusy o průměru 3-10 cm, obregonie, turbinikarpusy, encefalokarpusy a jiné.

► Název „kaktus“ pochází z řečtiny. Jménem „Kaktos“ nazývali staří Řekové všechny trnité a pichlavé rostliny. Klasicky vychovávaní vzdělanci ve středověku ovládali latinu i řečtinu jako univerzální dorozumívací jazyky. Dodneška jsou základem odborné terminologie, ale dnešní odborné termíny mnohem více vychází z angličtiny. (*Jsem z toho trochu smutný, protože patřím k posledním maturantům z latiny a řečtiny u nás*).

MUDr. Vladimír Plesník

Rod *Astrophytum* Lem.

***Astrophytum* Lemaire, Cact. Gen. Nov. Sp. Nov. Hort. Monv. 3 (1839).**

Synonyma:

Astrophyton Lawrence in Loudon, J. C., 321: (1841).

Cereus Galeotti, H. G. in Scheidweiler, M. J., 88: (1839).

Echinocactus De Candolle, A. P., 114: (1828).

Echinofossulaocactus Megata, M., 33: (1944).

Echinofossulocactus Lawrence in Loudon, J. C., 318: (1841).

Echinopsis Zucc., Linke in Wochenschr. Gartenpf., 1: 86, (1856).

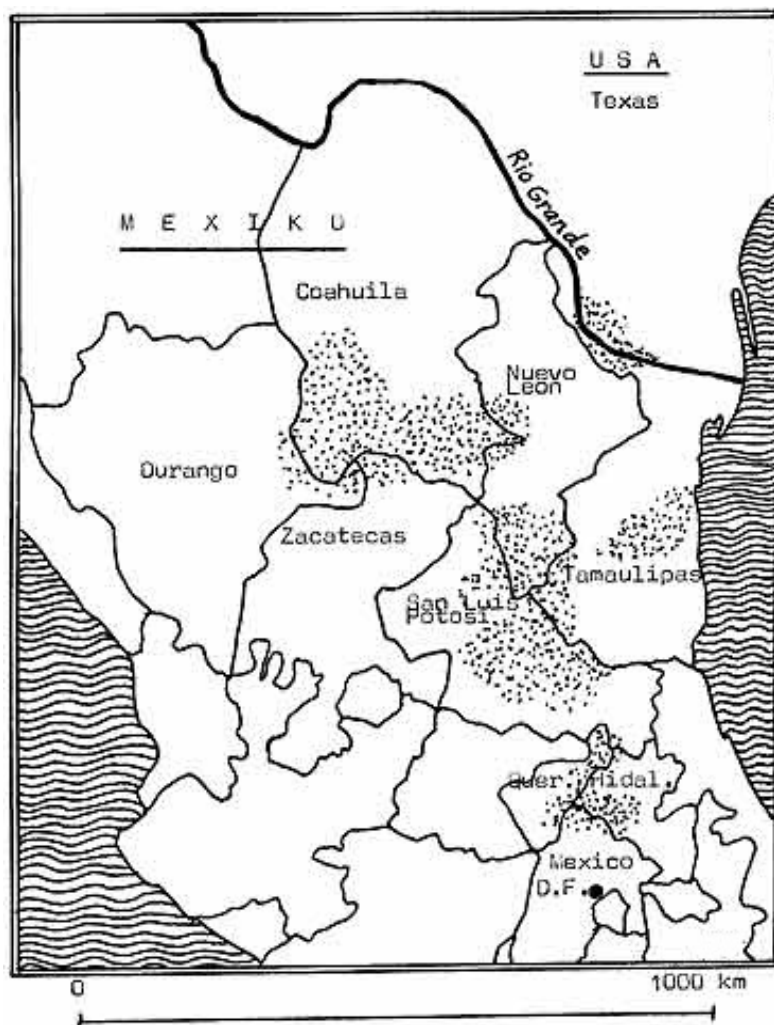
Maierocactus Rost, E.C., 2: 138, (1925).

Digitostigma Velazco et Nevarez, Cactáceas y Succulentas Mexicanas 47: 76-86, (4/2002).

Mezi tvarově nejzajímavější a u pěstitelů nejoblíbenějšími druhy kaktusů jsou zástupci rodu *Astrophytum*. V každé sbírce se nachází alespoň několik druhů. Všechny astrofyt rostou ve východním Mexiku, zasahují severně do Coahuily a do USA, kde byly nalezeny pouze v Texasu poblíže státních hranic s Mexikem.

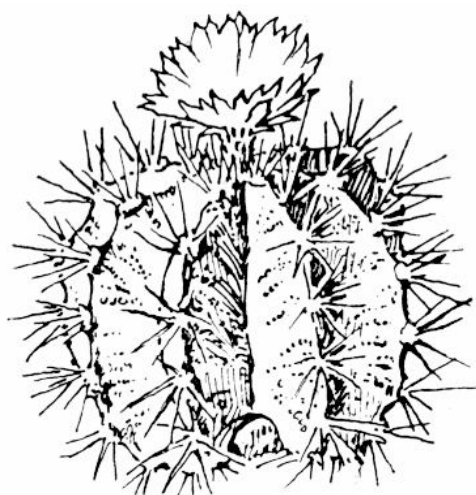
O rodu *Astrophytum* bylo napsáno mnoho pojednání, dokonce vyšly obsáhlé monografické knihy. Spoustu autorů zasahovalo i do taxonomie a tak vzniklo mnoho názvů, které přežívají dodnes, ačkoliv jejich nesprávnost byla jasně prokázána. Astrofyt jsou nám blížká i tím, že několik českých kaktusářů se zasloužilo o jejich popularizaci. Například náš slavný cestovatel A. V. Frič znovu objevil *Astrophytum asterias* (Zucc.) Lemaire nebo dokonce nově objevil *Astrophytum senile* Frič. První ucelenou monografii „Kakteen-Sterne“ vydal roku 1957 Otakar Sadovský s Waltrem Haagem v němčině a jen v malém nákladu. Později knihu doplnil Dr. Bohumil Schütz, která rovněž vyšla v Německu (1979) „Die Gattung *Astrophytum*“. Největší sbírka

astrofyt byla v Brně, v komunálním zahradnictví, která patřila Zdeňku Fleischerovi (část sbírky pocházela ještě od pana Sadovského).

Mapa výskytu rodu *Astrophytum*

Samostatný rod *Astrophytum* poprvé uvádí již Charles Lemaire v knize „Cactacearum genera nova speciesque novae“, která vyšla v Paříži roku 1839. Původ názvu vysvětlil sám autor tak, že se jedná o rostlinu, která se podobá mořské hvězdici, asterias. Rod tedy zahrnoval jediný druh, *Astrophytum myriostigma*. Rostlina, která sloužila jako podklad pro popis, byla 12,5 cm vysoká a 15 cm široká. Popis byl podle nynějších kritérií neúplný, neboť nebyly popsány ani květy, ani plody a semena, ovšem v oněch dobách byl považován za rozhodující celkový vzhled rostliny a ten byl ode všech tehdy známých kaktusů zcela odlišný. V původní rodové diagnóze nebyla řeč ani o vločkování. Lemaire je zřejmě považoval za vedlejší, přes to, že popisoval jako jediný druh *Astrophytum myriostigma*, kde množství bílých vloček bylo již v samém názvu. V době popisu rodu byl už dříve popsán De Candollem *Echinocactus ornatus*, jestli jej však Lemaire znal není známo a tak jej uvádí jako *Echinocactus mirbelii*. Rod *Astrophytum* nebyl pozdějšími autory uznáván až teprve Britton a Rose jej obnovili a zahrnuli do něj i další druhy. Ještě dnes se můžeme dočkat překvapení, jako bylo např. nalezení a popsání v roce 2002 nového rodu *Digitostigma*, o rok později přerazeného do rodu *Astrophytum*.

Astrophytum ornatum

Astrophytum myriostigma

Charakteristickými znaky astrofyt je malý počet žeber, nejčastěji 5 nebo 8, epidermis hustěji či řidčeji vločkovaná, jen výjimečně vločky chybí, zvláštní miskovitá nebo mušlovitá semena, dosti velká, květy opatřené šupinami a jemnými vlásky, žluté nebo s červeným středem, plody hodně chlupaté, otevírají se buď hvězdicovitě nebo u báze. Ojedinělým znakem astrofyt je plst pokrývající pokožku, kterou označujeme jako vatovité plstnaté vločky. Tento zvláštní úkaz nebyl zaznamenán na jiných rostlinách. U bezlistých holých kaktusů je to znak velmi nápadný. Vločky jsou někdy na části těla, jindy docela redukovány, pochybnosti o příslušnosti k rodu to však nikdy nevzbuzuje. Celý rod *Astrophytum* netvoří k žádným jiným rodům nějaké přechody a stojí mezi mexickými rody zcela izolovaně. Podle tvaru květů a semen řadil Buxbaum astrofytu do příbuznosti Jihoamerického rodu *Frailea*. O rozdělení rodu se pokusilo několik autorů, avšak tyto pokusy neměly úspěch, Rod byl rozdělen do dvou podrodů nebo sekcí. Rod zahrnuje jen několik druhů, avšak odborníci se v jejich počtu rozcházejí. Dnes se uvádí 5-6 dobře rozeznatelných druhů s několika varietami. Schumann v roce 1903 uvádí čtyři druhy pod rodem *Echinocactus*. Podobně rozdělili rod Britton a Rose(1922), ale už jako rod *Astrophytum*. Následně s malými rozdíly rod *Astrophytum* rozdělilo několik autorů (Backeberg, Megata, u nás např. Sadovský, Schütz apod.) až se dostáváme se do nového tisíciletí. V roce 2002 Hooock dělí rod *Astrophytum* do dvou sekcí se šesti druhy:

Sekce: *Austrastrophytum* (*A. ornatum*, *A. myriostigma*)

Sekce: *Septemtrioastrophytum* (*A. capricorne*, *A. coahuilense*, *A. caput-medusae*, *A. asterias*)

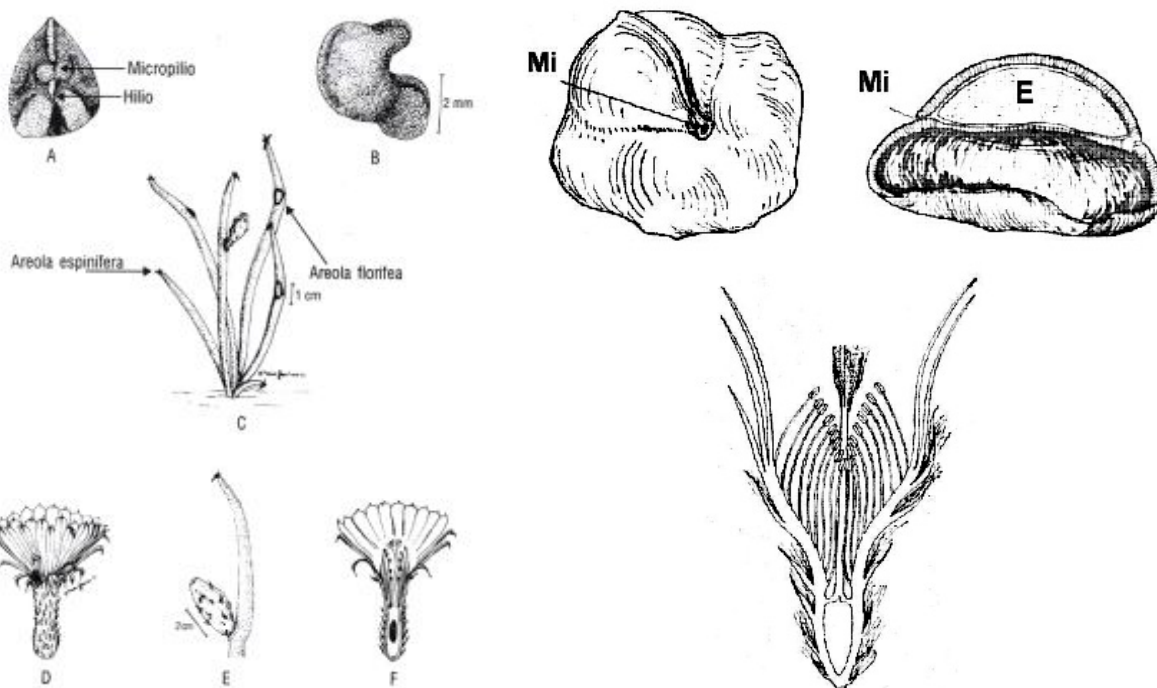
Astrophytum capricorne

Astrophytum coahuilense

Astrophytum asterias

Obrázek vlevo: *A. caput-medusae* (semeno, rostlina a řez květem)

Obrázek vpravo: Semena *A. asterias* (vlevo) a *A. myriostigma* (vpravo) a řez květem *A. asterias*

Poslední dělení rodu *Astrophytum* uvádí Hunt v roce 2003 na dva podrody a dvě sekce:

Subgenus: *Astrophytum* Megata 1944

Sekce: *Austrastrophytum*

Astrophytum ornatum (DC.) F.A.C. Web. ex Br. & R.

var. *ornatum*, *mirbelii*, *glabrescens*

Astrophytum myriostigma Lemaire Ch.

subsp. *myriostigma*, *tamaulipense*, *tulense*,

var. *nudum*, *columnare*, *quadricostatum*

Sekce: *Septemtriastrrophytum*

Astrophytum capricorne (A. Dietrich) Britton et Rose

var. *capricorne*, *niveum*, *minus*, *senile*, *aureum*, *crassispinum*

Astrophytum coahuilense (H. Möller) Kayser

Astrophytum asterias (Zuccarini) Lemaire

Subgenus: *Stigmatodactylus* Hunt 2003

Astrophytum caput-medusae (Velazco & Nevárez) D. Hunt

U rodu *Astrophytum* se však vyskytuje spousta dalších neplatných jmen vyskytující se jak ve starší literatuře, tak i dnešních pojednáních. V zásadě se však dnes uvádí asi 5-6 dobrých druhů, které mohou mít několik variet, subspecií či forem. Samostatnou kapitolou jsou hybridy tohoto rodu, které jsou známy již téměř sto let. Dnes jsou hledané mezi pěstiteli zvláště japonské hybridy jako Superkabuto, Onzuko a další, které vynikají zvláštními tvary a bohatým vločkováním. Pěstování astrofyt nečiní větších potíží a mohou s nimi začínat i začínající kaktusáři. Vyžadují slunné umístění, běžný substrát, v zimě sucho a minimální teploty 7-10°C.

Lumír Král

Rod *Arrojadoa* Britton & Rose

Jestli se v člancích stále vracíme k zimovzdorným kaktusům, je to dáno tím, jak co nejvíce ušetřit v zimě za topení. Ušetřit se však dá i v případě, že budete mít doma teplomilné druhy kaktusů jako melokaktusy, diskokaktusy, pilosokaktusy, arrojadoe apod. Bohužel v tomto případě nemůžete mít doma těchto rostlin mnoho, neboť zabírají hodně místa a pokud nemáte zimní zahradu, můžete mít na okně jen pár kusů. Melokaktusy či diskokaktusy dosahují někdy průměru až 15-20 cm, když se však zaměříte na pěstování pilosocereusů nebo dokonce na rod *Arrojadoa*, může se počet druhů zvýšit, neboť jsou to sloupovité rostliny a jejich průměr už není tak velký. Zvláště pak z arrojadoí se dá vytvořit pěkná ucelená kolekce, protože počet druhů kolísá podle názoru autorů mezi 3-8. Zajímavou okrasou jsou cefálie, která se vytvářejí na vrcholu výhonu, avšak nové výhony toto cefálie prorůstají a vše vypadá jak štětka na mytí nádobí, ve stáří rostlina vypadá jako křoví.

Rod *Arrojadoa* Br. a R. pochází z tropických oblastí Brazílie, kde je jeho výskyt omezen na dva státy republiky (Minas Gerais a Bahia). Vyskytující se v křovinatých a lesnatých oblastech nebo obývají písčité lavice a nízké skalnaté pahorky jako podrost a šplhavý element v rostlinných společenstvech „Campo cerrado“, což je vlastně nízký, řídký, poloopadavý listnatý les s mnoha světlinami. Objevení těchto kaktusů je překvapením posledních desetiletí, kdy jsou neustále nalézány nové druhy, které dříve člověk považoval za křoví a vlastně si jich vůbec nepovšiml.

Stonky těchto kaktusů jsou pruhovité, keřovité, někdy vytvářejí podzemní hlízovité zásobní kořeny. Nadzemní část rostlin dorůstají velikosti několika decimetrů až metru a bez opory se neudrží vzpřímeně. V dospělosti vytvářejí terminální cefálie, která v dalším růstovém období prorůstají a výhon pokračuje v růstu.

Rod *Arrojadoa* ustanovili Britton a Rose na počest Miguela Arrojado z Lisabonu v díle *The Cactaceae 2: 170*, roku 1920, kde uvádí dva druhy (*Arrojadoa rhodantha* a *Arrojadoa penicillata*), které převedli z rodu *Cereus*. V sedmdesátých letech 20. století objevili nové druhy Host a Buining, v posledních letech se studiu brazilských kaktusů věnují Braun a Esteves, kteří provedli jejich poslední rozdělení rodu:

***Arrojadoa* Britton & Rose - The Cactaceae 2: 170, (1920).**

Arrojadoa* subgen. *Arrojadoa

rhodantha (Gürke) Britton & Rose

ssp. *rhodantha*

var. *rhodantha*

var. *theunisseniana* (Buining & Brederoo) P. J. Braun

var. *occibahiensis* P. J. Braun

ssp. *reflexa* P. J. Braun

ssp. *canudosensis* (Buining & Brederoo) P. J. Braun

ssp. *aureispina* (Buining & Brederoo) P. J. Braun & Esteves

var. *aureispina*

var. *guanambensis* (P. J. Braun & Heimen) P. J. Braun & Esteves

var. *anguinea* (P. J. Braun & Esteves) P. J. Braun & Esteves

penicillata (Gürke) Britton & Rose

var. *penicillata*

var. *decumbens* Backeberg & Voll

var. *spinosior* Brederoo & Theunissen

horstiana P. J. Braun & Heimen

Arrojadoa subgen. Albertbuiningia P. J. Braun & Esteves

dinae Buining & Brederoo

ssp. *dinae*

ssp. *nana* (P. J. Braun & Esteves) P. J. Braun & Esteves

eriocaulis Buining & Brederoo

ssp. *eriocaulis*

var. *eriocaulis*

var. *rosenbergeriana* van Heek & Strecker

ssp. *albicoronata* (van Heek et al.) P. J. Braun & Esteves

beateae P. J. Braun & Esteves

multiflora F. Ritter

ssp. *multiflora*

ssp. *hofackeriana* P. J. Braun & Esteves

albiflora Buining & Brederoo

O rok později však Kuentz uvádí jen čtyři dobré druhy s několika varietami či subspeciemi (*A. bahiensis*, *dinae*, *penicillata*, *rhodantha*) a *A. albiflora* považuje za přírodní hybridu:

Arrojadoa aureispina Buining & Brederoo 1972 = ***Arrojadoa rhodantha***

Arrojadoa bahiensis (P.J.Braun & Esteves) N.P.Taylor & Eggli 1993

Floribunda bahiensis P.J.Braun & Esteves 1993

Pierrebraunia bahiensis (P.J.Braun & Esteves) Esteves 1997

Arrojadoa beateae P.J.Braun & Esteves 1989 = ***Arrojadoa dinae* ssp. *eriocaulis***

Arrojadoa canudosensis Buining & Brederoo 1972 = ***Arrojadoa rhodantha***

Arrojadoa dinae Buining & Brederoo 1973

Arrojadoa dinae subsp. *eriocaulis* (Buining & Brederoo) N.P.Taylor & Zappi 1997 = ***Arrojadoa dinae***

ssp. *eriocaulis*

Arrojadoa dinae subsp. *nana* (P.J.Braun & Esteves) P.J.Braun & Esteves 1995 = ***Arrojadoa dinae***

ssp. *eriocaulis*

Arrojadoa dinae var. *nana* P.J.Braun & Esteves 1991 = ***Arrojadoa dinae* ssp. *eriocaulis***

Arrojadoa eriocaulis Buining & Brederoo 1973 = ***Arrojadoa dinae* ssp. *eriocaulis***

Arrojadoa eriocaulis subsp. *albicoronata* (W.Van Heek, R.Paul et al.) P.J.Braun & Esteves 1995 =

Arrojadoa dinae* ssp. *eriocaulis

Arrojadoa eriocaulis var. *albicoronata* W.Van Heek, R.Paul et al. 1982 = ***Arrojadoa dinae* ssp.**

eriocaulis

Arrojadoa horstiana P.J.Braun & G.Heimen 1981 = ***Arrojadoa rhodantha***

Arrojadoa multiflora F.Ritter 1979 = ***Arrojadoa dinae* ssp. *eriocaulis***

Arrojadoa penicillata (Gürke) Britton & Rose 1920

Cereus penicillatus Gürke 1908

Arrojadoa penicillata var. *decumbens* Backeb. & Voll 1949 : ?

Arrojadoa polyantha (Werderm.) D.R.Hunt 1987 = ***Micranthocereus polyanthus***

Arrojadoa rhodantha (Gürke) Britton & Rose 1920

Cereus rhodanthus Gürke 1908

Cephalocereus rhodanthus (Gürke) Werderm. 1932

Arrojadoa aureispina Buining & Brederoo 1972

Arrojadoa rhodantha subsp. *aureispina* (Buining & Brederoo) P.J.Braun & Esteves 1995

Arrojadoa rhodantha var. *aureispina* (Buining & Brederoo) P.J.Braun & Esteves 1995

Arrojadoa canudosensis Buining & Brederoo 1972

Arrojadoa rhodantha subsp. *canuodensis* (Buining & Brederoo) P.J.Braun 1988

Arrojadoa theunisseniana Buining & Brederoo 1973

Arrojadoa horstiana P.J.Braun & G.Heimen 1981

Arrojadoa rhodantha subsp. *reflexa* P.J.Braun 1984

Arrojadoa rhodantha subsp. *aureispina* (Buining & Brederoo) P.J.Braun & Esteves 1995 = ***Arrojadoa***

rhodantha

Arrojadoa rhodantha subsp. *canuodensis* (Buining & Brederoo) P.J.Braun 1988 = ***Arrojadoa***

rhodantha

Arrojadoa rhodantha subsp. *reflexa* P.J.Braun 1984 = ***Arrojadoa rhodantha***

Arrojadoa rhodantha subsp. *theunisseniana* (Buining & Brederoo) P.J.Braun 1988 : ?
Arrojadoa rhodantha var. *aureispina* (Buining & Brederoo) P.J.Braun & Esteves 1995 = **Arrojadoa rhodantha**
Arrojadoa theunisseniana Buining & Brederoo 1973 = **Arrojadoa rhodantha**
Arrojadoa X albiflora Buining & Brederoo 1975

Teď stačí jen, ke kterému názoru se připojíte a můžete začít s pěstováním. Arrojadoe vyžadují pravidelnou závlivu v době růstu, mají vyšší nároky na zimní teploty. Doporučuje se minimální teplota asi 15°C, proto se hodí do zimních zahrad nebo do bytu. Jako všechny brazilské kaktusy požadují propustný a minerální substrát. Na slunečném místě ve skleníku vytvářejí rostliny mohutnější a barevnější otnění a po dvou až třech letech od výsevu se můžou těšit z tvorby cefálie a prvních květů. Po naroubování se vše ještě uspíší. Pokud rostliny přerůstají, dají se tvarovat řezem. Množení výsevem semen či řízkováním nečiní v teplých letních měsících potíže.

Lumír Král

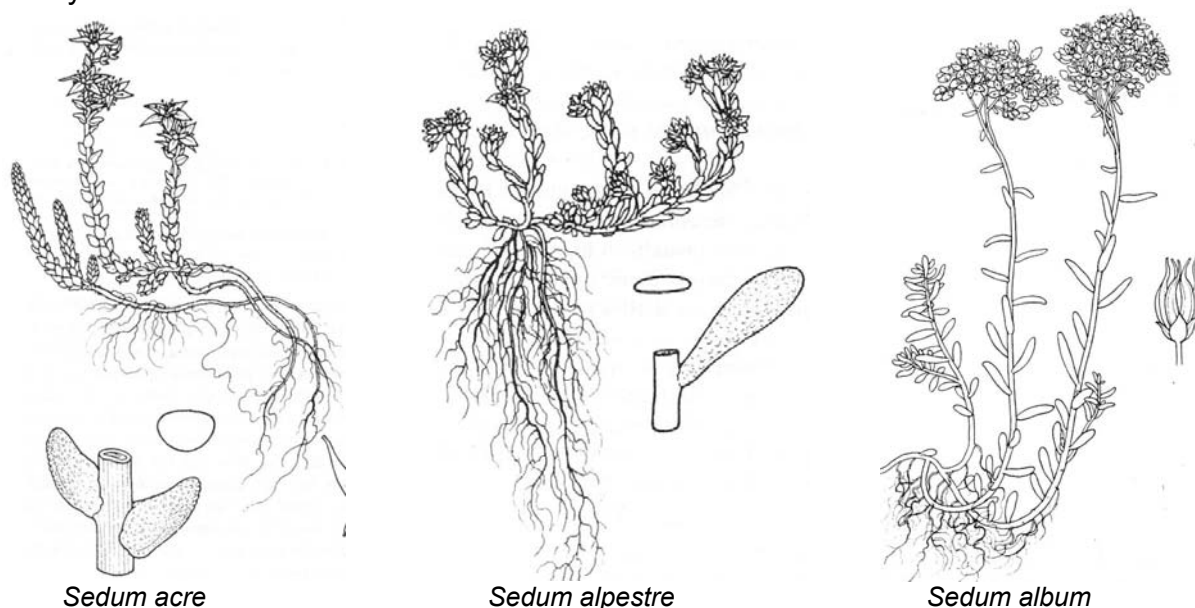
Sedum - sukulent z naší přírody

Nejčastěji vyskytující se sukulentní rostliny z naší přírody jsou asi rozchodníky (*Sedum* L.), které znají především skalničkáři. Po netřescích (*Sempervivum* L.) je to druhý nejrozšířenější rod z čeledi *Crassulaceae* – tlusticovité. Při svých toulkách po našem kraji, především Beskydy, Jeseníky, Oderské vrchy a další blízké okolí, jsem našel hned několik druhů. Vyhledávají sušší, slunná, kamenitá až skalnatá místa, zasahující i do vyšších horských poloh, zplanělé se objevují rovněž na píscích, štěrcích, škváře, na železničních náspech, kolem asfaltových cest, na zídkách, velmi často je pěstován na skalkách.

Rozšíření rodu *Sedum* je především v teplejších, tak i chladnějších oblastech severní polokoule, centrum největšího rozšíření je Středomoří a východní Asie, v Americe především Mexiko. I rod *Sedum* může mít několik synonym, pod kterým můžeme tyto druhy hledat, např.: *Rhodiola* L., *Hylotelephium* Ohba, *Anacamseros* Mill., *Telephium* Mill. *Spathula* (Boriss.) A.D.Löve, *Asterosedum* Grulich, *Aizopsis* Grulich, *Oreosedum* Grulich, *Leucosedum* Fourr., *Petrosedum* Grulich. Je známo víc jak 370 druhů, z toho u nás roste necelých 20 druhů (na skalkách se objevuje až 100 druhů). Několik druhů u nás zplanělo a mohou se vyskytovat volně v přírodě. Nejběžněji se u nás vyskytují např. *Sedum acre*, *alpestre*, *album* a další.

Rozchodníky jsou jednoleté, dvouleté nebo vytrvalé byliny až polokeře či keře. Některé mají hlízovité nebo řepové kořeny. Lodyha je dužnatá nebo dřevnatějící, vytrvalá, nebo každoročně odumírající, poléhavá někdy až přímá, někdy vidličnatě rozvětvená. Listy střídavé nebo většinou vstřícné, často v přeslenech, jsou ploché, válcovité, čárkovité, úzké, elipsoidní, vejčité nebo skoro kulovité, některé jsou zubaté nebo celokrajné, palisty chybí. Zřídka bývají i listy nahloučené do přízemních růžic, které připomínají netřesky, od kterých se liší 5-četnými květy. Květy jsou sestaveny ve vrcholičnaté květenství, složení z několika vijanů, jsou stopkaté nebo přisedlé, většinou 5-četné (někdy 4, 6-9-četné), pravidelné, obojaké. Petaly jsou nejčastěji žluté, bílé či růžové. Plody jsou měchýřky, z četnými drobnými semeny.

Většina druhů, které se nejčastěji pěstují na skalce vyžadují velmi propustný substrát, vhodné jsou suché zídky, nejlépe obrácené k jihu, popřípadě na východ či západ. Choulostivější druhy můžeme na zimu nadkrýt sklem. U nás nejrozšířenější druhy:

***Sedum acre* L. - rozchodník ostrý**

syn.: *Sedum sexangulare* L.

Rozšíření: Evropa, severní Afrika, západní Asie, zavlečen do Severní Ameriky, u nás na skalnatých stanovištích téměř na celém území, často zplanělý, např. u Hranic, Štramberku, výskyt na Hostýnských vrších, Javorníku či v Hrubém Jeseníku.

Charakteristika: vytrvalá bylina rostoucí v hustých trsech, lodyhy tenké, plazivé, kořenující, květonosné přímé, listy dužnaté, střídavé, květy rostou v koncových květenstvích. Druh je velice proměnlivý, rozdíly jsou patrné ve tvaru listů i vzhledu trsů. Roste na suchých a slunných, povětšinou skalnatých stanovištích, často je pěstován i v kultuře jako houževnatá skalnička. V minulosti byl používán také jako léčivka.

***Sedum alpestre* Vill. - rozchodník horský**

Syn.: *Sedum saxatile* All.,
Sedum repens Schleich. in DC.,
Sedum rubens sensu Haenke in Jirasek

Rozšíření: horské oblasti střední a jižní Evropy, Malá Asie. U nás pouze v Krkonoších a Hrubém Jeseníku (na skalnatých místech kolem Pradědu).

Charakteristika: vytrvalá bylina, 5-10 cm vysoká, lodyhy tenké, plazivé, bohatě větvené, hustě olistěné, listy dužnaté, střídavé, z obou stran zploštělé, na průřezu eliptické. Květenství 2-5květé, květy 5četné, na krátkých stopkách, kališní lístky dužnaté, korunní lístky nanejvýš 1,5 x delší než kalich, tupé. Plodem je červenohnědý měchýřek. Roste ve štěrbinách skal a kamenů, zpravidla na kyselém podkladu, nad horní hranicí lesa. Rozchodník horský patří k ohroženým druhům naší květeny.

***Sedum album* L. - rozchodník bílý**

syn.: *Oreosedum album* (L.) Grulich,
Sedum album subsp. *micranthum* (Bast.) Syme

Rozšíření: Evropa (na východě po Pobaltí a Karpaty), severní Afrika, Malá Asie, Kavkaz, u nás v teplejších oblastech jižní Moravy a zde pravděpodobně zplanělý např. u Štramberku, Vítkova nebo Slezské Harty.

Charakteristika: vytrvalá bylina rostoucí v řídkých trsech, s lodyhami plazivými, kořenujícími, květonosné lodyhy jsou přímé, listy dužnaté, válcovité, květenství husté, bohatě větvené. Roste na výslunných svazích a skalnatých stěnách, převážně na bazickém substrátu. Exemplaře z některých našich extrémních stanovišť se vyznačují menším vzrůstem, někdy se proto tyto rostliny označují jako *Sedum microphyllum*, které je domovem v jihozápadní Evropě. V kultuře se však tyto rostliny vracejí k podobě výše uvedeného druhu. Rozchodník bílý je známou skalničkou, pěstuje se i v několika kultivarech.

Lumír Král

Návod pro začínající i pokročilé kaktusáře, aneb ...

Jak se stát úspěšným pěstitelům a majitelem sbírky kaktusů ?

Každý „normální“ člověk touží po úspěchu a mezi „potrhlymi“ kaktusáři bývá taková tužba pravidlem. Jedním z obecně respektovaných hledisek pěstitelské úspěšnosti bývá velikost vlastní sbírky. Úmyslně píší o pěstitelském úspěchu, protože velká sbírka, byť je plná rarit, získaná za mrzký peníz nákupem importů (dnes tato možnost zpravidla nehrozí), nebo odrostlých semenáčků a rostlin z pozůstalosti po kaktusáři (což je ale někdy aktem milosrdenství), spíše svědčí o finanční situaci dotyčného, nebo o jeho sklonech k mafiánství. Poctivě (ale pracně a zdlouhavě) lze slušnou sbírku nabýt jen výsevy vlastních, darovaných, nebo zakoupených semen kaktusů.

Mnoho pozornosti se oprávněně věnuje výsevním substrátům, metodám, výsevním miskám až vytápěným a uměle přisvěcovaným kombajnům. Svě doby vydali chrudimští kaktusáři velice užitečnou, monotematickou knížku o výsevech semen kaktusů. Šťasten ten, kdo ji vlastní ! Kaktusář-básník by sice s klasikem řekl „Čas oponou trhnul...“ a dnes už se o výsevech ví více, ale ten grunt tam je.

Mým úmyslem však není opakovat již napsané, vyzkoušené recepty. Chci se dnes zabývat samotnou podstatou úspěšného výsevu, to je kvalitními, spolehlivě klíčovými semeny.

Jak se získají kvalitní, klíčivá semena ?

Prostáček by řekl, že nákupem od spolehlivého dodavatele semen. Ale i ten dodavatel musel semena nejprve získat. Ne za každou cenu. Tak se chová jen čirý spekulant, které mu jde jen o zisk a pak ať třeba přijde potopa. Zkušenosti, nabyté po několika letech s výsevy semen od stejného dodavatele, mají určitou výpovědní hodnotu. Ale i ten dodavatel nemá vždy na skladě stejně dobrá semena, jaká se nám

osvědčila v předchozích letech. Ostatně, při šíři nabízených druhů, variet a forem (o polních číslech nemluvě) ani není možné, aby všechna semena byla jeho. Tedy přesněji – z jeho sbírky kaktusů. Dnes často podnikateli užívaný termín subdodavatel už přesouvá odpovědnost za kvalitu a správné určení semen na jiné, mnohdy nevyzkoušené „výrobce“ semen. Je nesporné, že ve větším skleníku není bez drastických opatření prakticky možné zabránit sprášení květu nepatřičným pylem. Pokud se domníváte, že v lidské společnosti nic takového nepřichází v úvahu, jste ukrutní optimisté. Proto musíme termín „kvalitní“ zúžit na vyjádření životaschopnosti semene, s pominutím jeho botanicky správného určení. Vycházíme z toho, že každé životaschopné semínko musí být také klíčivé, jinak by jeho život měl krátké trvání. Slušelo by s nyní napsat, jak umožnit život semene, ale podle zásad pozitivismu budeme se raději věnovat udržení života.

Jaké jsou základní podmínky ke vzniku klíčivých semen ?

Pomineme-li všelijaké experimenty pak zcela zásadní je sprášení rostliny jinou, druhově shodnou rostlinou. K vyjádření tohoto postupu se často užívá personifikace, při níž se hovoří o „rodičích“, o „mateřské rostlině“, nebo o „dárce pylu“. Jakkoli budí každé sexuální hrátky u většiny osob (kaktusáře nevyjímaje) pozornost, budeme se v dalším zabývat jen jejich výsledkem v podobě plodu a jeho dalším osudem.

1. *Sklizňová zralost plodu* do značné míry určuje životaschopnost semen. Importní semena bývají nezdělaná s ještě nezralých plodů. Při návštěvě naleziště není nejmenší možností čekat na dozrání plodu, nebo chránit semena před mravenci a jinými živočišnými konkurenty našeho sběratelského zájmu. Naopak, ve sbírce takové možnosti jsou a je třeba jich využít. Plod je spolehlivě zralý, když sám od sebe, bez vnějšího násilí, odpadne, pukne nebo jinak se rozevře. Mnohem méně jistým znakem je zbarvení plodu, jeho seschnutí nebo napadení plísní. U některých druhů však plod pevně tkví v těle či na těle rostliny i několik let. Trpělivost však přináší nejen růže, ale i hodnotná semínka.
2. *Vyjímání semen z plodu* je pracná a mnohdy podceňovaná okolnost v životě semene. Sama moudrá matka Příroda vynašla několik postupů, hodných následování. Sotva bude kaktusář napodobovat některé ptáky a hlodavce a pojídat někdy i velmi chutné kaktusové plody za účelem rýžování semen z vlastní stolice. Také vyčkávání na příznivý vítr, který plod shodí na zem a semínka vyfouká do okolí se pro záměry kaktusářů nehodí. V podstatě se užívá dvou postupů vyjímání semen z oplodí: mokrý nebo suchý postup.

Prvý je vhodný při sklizni šťavnatých plodů a masitou pulpou, u nichž sladká šťáva představuje po zaschnutí až nepříjemně pevné lepidlo. Čisté ruce, savý papír či lépe kus bílého plátna spolu s tupým nožkem, pitnou vodou a trpělivostí slaví úspěch. Izolovaná semínka se několikrát propláchnou (na sítku, plátně) pitnou vodou a pokud se okamžitě nevysévají pozvolna se osuší slabým proudem vzduchu o pokojové teplotě. Žádné sušení horkým fénem či v troubě !

Druhý - suchý postup je použitelný vždy, tedy u právě sklizených i u nějakou dobu již skladovaných plodů. Oplodí a seschlá pulpa se mechanicky oddělí od semen mírným tlakem, třením a prosíváním. Větší násilí představuje i větší riziko poškození semene. Ovšem, aby začala klíčit semena s tvrdým osemením, jako mají např. opuncie, je naopak potřebné narušit svrchní vrstvu semene.

3. *Další ošetření sklizených, osušených semen* obvykle není nutné. Pouze byl-li semeník pootevřený již několik dnů, byl-li na vlhké půdě, nebo když jeví na povrchu známky uchycení plísní je rozumné povrch semen před skladováním dezinfikovat. Dříve se k tomuto účelu doporučovala 5-10 minutová koupel v 1% roztoku Chinosolu, v 0,5% hypermanganu, nověji se užívají různé fungicidy. Nevelké zkušenosti jsou například a preparáty Acrobat, Bavistin, Dithane, Fundazol a Novozir. V podstatě platí, že vše co je použitelné k prevenci plísní ve výsevech, lze užít také k dezinfekci semen. Dva důležité rozdíly tu však jsou. Semena nemají být v dezinfekčním roztoku déle jak deset minut ! Kdežto semena se po dezinfekci osuší, výsevy se musí udržovat stále vlhké. A ještě jedna připomínka. Při každé manipulaci s plody nebo semeny je třeba pečlivě dbát o jejich označení. Je zcela nezodpovědné, když se dodavatel semen jen dohaduje jaký byl jejich název.
4. *Skladování semen až do výsevu* obvykle probíhá v papírovém sáčku, ve kterém je dodavatel expeduje. Běžně se uvádí, že místo, kde jsou semena uložena, má být suché, chráněno před světlem a výpary chemikálií. Názory i zkušenosti se skladovacími teplotami už tak jednotné a jednoduché nejsou. Podle zásad ražených v Buxbaumově díle „Kakteenpflege biologisch richtig“ měla by být semena vysokohorských kaktusů skladována při nízkých teplotách, kolem bodu mrazu, ba dokonce by měla krátkou dobu přemrznout. Naopak semena kaktusů z teplých, vlhkých nížin a lesíků nesmí být nikdy vystavena působení mrazu a měla by být vyseta poměrně brzy po sklizni. Naštěstí velká většina kaktusů patří mezi tyto dvě teplotně extrémní skupiny, takže pokojová teplota jim vyhovuje. Sluší se ještě dodat, že skladovaná semena vy neměla předčasně, tedy před vlastním výsevem, zvlhnout. Jejich ponechání ve skleníku není optimální také s ohledem na různé drobné hlodavce, kteří místo toho, aby ohlodávali otrněné kaktusy jeví větší zájem o jejich semínka. Do skleníku raději nepouštíme ani ptáky, ani slepice, ba ani nezkušenou ženu, která by mohla považovat semínka za mák.

Nezdařil se Vám výsev ?

Nezoufejte, vždy se najde někdo, na koho lze Váš neúspěch svést. Nevzdávejte se dalších výsevů, nezávidte semenáčky jiným a řiďte se sedmým přikázáním Desatera !

MUDr. Vladimír Plesník

Jaká bude asi zima?

Listopad, to je měsíc, kdy už většina pěstitelů má kaktusy po suchu. Ještě v tuto dobu za teplejších dní hodně větráme, aby pletivo rostlin vyžrávalo. I prevenci proti škůdcům má každý asi za sebou a tak nezbyvá než čekat než udeří první mrazy. Jaká asi bude ta letošní zima? To je otázka, kterou si klade ne jeden pěstitel. Někdo říká, že bude tuhá, někdo zase, že bude mírná. Dokonce už je tu i teorie, že v listopadu klesnou teploty na -20°C, zatímco v lednu bude dlouhodobě teplo, kdy teploty budou vystupovat na +20°C. Už říjnové teploty tomu trochu nasvědčovaly, vždyť bylo místy -5°C (někde dokonce i méně), o dva dny nato se teploty vyšplhaly na víc než 20°C. Na předpověď počasí má každý svou „zaručenou“ metodu odpozorovanou většinou z přírody. Někdo počítá šlupky na cibuli, někdo usuzuje podle letního výskytu hmyzu a jejich chování nebo kolik si některá zvířátka ukládá na zimu krmiva, někdo podle loupání kostí atd. atd. Někdo si rád zajde pro předpověď ke kartářce nebo

jiné vědmě, která to řekne tak pěkně, že ji nakonec uvěříte. Předpověď můžete však s úspěchem předpovídat i sami, stačí základní pravidlo: Když se předpověď podaří, tak zdůraznit, že jste to už dávno říkali (nejlépe se pochválit několikrát) a pokud se předpověď nepovede, tak vše tiše přejít mlčky, lidé jsou zapomětliví a po čase na vše zapomenou. Když už se však nějaký šťoural najde, vždy se najde nějaké vhodná výmluva proč se tak nestalo. Důležité je jedno, ať je zima jaká chce, je třeba se na ni důkladně připravit, abychom předešli případným ztrátám. A tak i já už končím a jdu se raději chystat na zimu. LK

Informace

--- **Blíží se konec roku a s ním i poslední naše schůzka, známá jako „Mikulášská“.** Tímto bych chtěl znovu poprosit přátele, kteří chtějí věnovat pár svých pěstitelských přebytků, necht' se přihlásí u předsedy a připraví své dárečky (jako každý rok) do sáčků. Předem za výbor děkuji.

--- **20. 11. 2004** - bude se konat **Valná hromada SČS PKS** v Roudnici nad Labem - volba nového výboru Společnosti na další období atd. Každý Klub může vyslat jednoho svého zástupce s hlasovacím právem, avšak jednání se může zúčastnit každý člen.

--- **Ze zápisu jednání výboru SČS PKS v pátek 24. září 2004 v Chrudimi.**

Výbor projednal návrh na ocenění Zlatý Alberto 2005. Výboru došly dva návrhy, a to na Karla Knížete a Dr. Vladimíra Plesníka. Po kratší diskusi bylo rozhodnuto hlasováním. K.K. dostal jen 3 hlasy, V.P. zbývající většinu hlasů, takže titul Zlatý Alberto pro rok 2005 bude udělen MUDr. Vladimíru Plesníkovi z Ostravy.

--- Schůzky pěstitelů kaktusů a jiných sukulentů s promítáním diapozitivů a přednáškou se konají každé první pondělí v měsíci (mimo letních prázdnin) od 17.hodin na ubytovně ČD v sadu B.Němcové. Přijďte mezi nás.

--- Internetové stránky našeho Klubu: <http://www.gardening.cz/ostnik>

--- Informace týkající se činnosti Klubu kaktusářů v Ostravě i příspěvky do Ostníku zasílejte na adresu předsedy: lumir.kral@iol.cz

Adresy autorů:

Král Lumír, O. Synka 1815, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 723 274 571.

MUDr. Plesník Vladimír, Nezvalovo nám. 846, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 596 910 790.

OBSAH – LISTOPAD 2004

Z literatury	170
Drobničky	172
Rod <i>Astrophytum</i> Lem.	173
Rod <i>Arrojadoa</i> Britton a Rose	177
<i>Sedum</i> - sukulent z naší přírody	179
Návod pro začínající i pokročilé kaktusáře, aneb ...	181
Jaká bude asi zima?	183
Informace	184

OSTNÍK

Vydavatel: Klub kaktusářů v Ostravě, listopad 2004

Šéfredaktor: Lumír Král, O. Synka 1815, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 723 274 571.

Objednávky a distribuce: Ing. Skoumal Vladimír, M.Bayera 6038, 708 00 O.-Poruba, tel: 596951955.

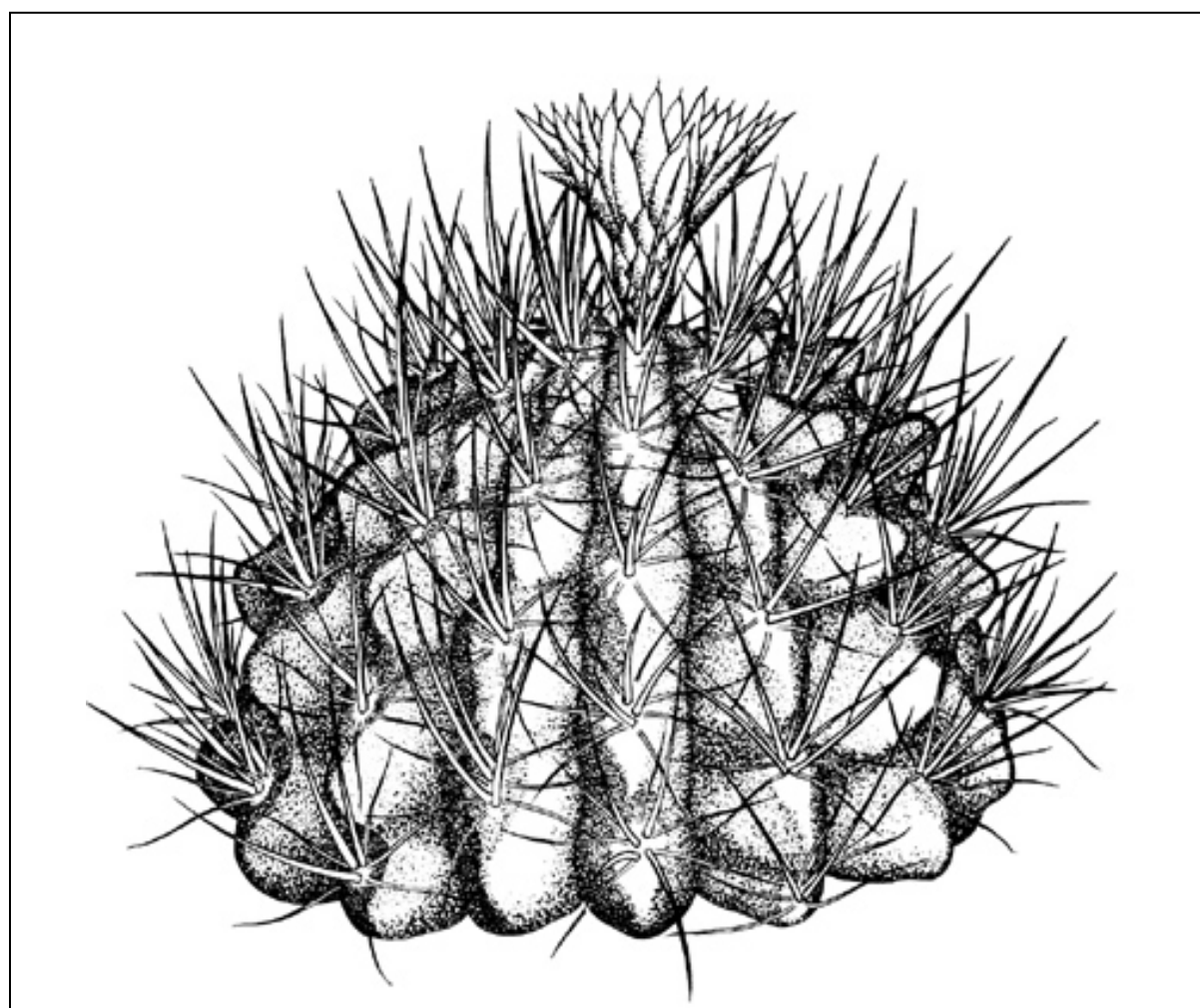

Ostník

Časopis Klubu kaktusářů v Ostravě

Číslo 335.
Ročník 33.
Prosinec 2004

Neoporteria fusca (Muehlenpf.) Britton & Rose 1922

Z literatury

Kakteen und andere Sukkulente č. 6 / 2002

Na titulní stránce je snímek kvetoucí zimovzdorné *Opuntia spec.* s hedvábně lesklými, karmínovými květy, velkým počtem sytě žlutých prašníků a světle zelenou bliznou. Květy jsou olemovány světle hnědými trny svěže zelených článků opuncie, s další bohatou násadou pupat. Věru je to přímo propagační snímek pro pěstování zimovzdorných opuncí.

Andreas Hofacker svým zpracováním přehledu tvarového okruhu *Parodia scopa* (dříve *Notocactus scopa*) osvědčil velkou píli a potěšil všechny notofily. Bylo by škoda spokojit se jen s několika řádky stručné informace o tomto jedenáctistránkovém článku, navíc bohatě ilustrovaném (26 snímků). Pokusím se přiblížit čtenářům Ostníku jeho obsah v samostatném, ovšem zkráceném překladu.

Nejspíše námořníkům, kteří se vrátili z Nového světa do Evropy, vděčíme za poměrně velké porosty opuncí v jižním Tyrolsku. Na k jihu obrácených úbočích pohoří Tschögelbergs, v oblasti od Ritten po Merano, rostou v řídkém trávníku skupiny *Opuntia humifusa*. Turista se všimne na podzim jejich nápadně červených plodů, ale spíše během léta, kdy jsou ozdobeny množstvím velkých, čistě žlutých květů. Žijí ve štěrku na místech, kde jim tráva poskytuje v létě částečnou ochranu před pražícím sluncem a v zimě před velkými mrazy. Ty sice porost opuncí decimují, ale vždy část rostlin přežije a dále se množí. Ojedinele se tu najde i *Opuntia ficus-indica* a *Cylindropuntia spinosior*, které sem byly také uměle vysázeny před nějakou dobou (2 snímky). Při DKG vyvíjí činnost i sekce pěstitelů jihoamerických opuncí, která pořádá pro své členy semináře a burza rostlin.

Mammillaria haudeana (= podle saského obchodníka s kaktusy M. Haudeho), byla prvně popsána v r. 1978 a brzy se stala velmi žádanou velkokvětou mamilárií. Má malé, měkkomasé tělo svěže zelené barvy, kulovitěho tvaru, s velkým řepovitým kořenem. Odnože tvoří kolem mateční rostliny malé polštářky. Na plochých mamích jsou oválné areoly, opatřené asi 35 krajními, cca 2 mm dlouhými, jemně zpeřenými a k tělu přiléhajícími, sklovitě bílými trny. Střední trny nemá. Nápadné, karmínové květy vyrůstají z dolní poloviny hlav, mají široce trychtýřovitý tvar, při průměru 3- cm jsou až 4,5 cm dlouhé. Na nalezištích v Sonoře roste v humusu nahromaděném ve štěrbinách kamenitých plošin. Stanoviště bývají na výsluní a poměrně často vystavena intenzivnímu dešti. V Evropě se často zbytečně roubují. Ztrácí tak svůj typický vzhled i množství květů. Pěstuje-li se na vlastních kořenech ve směsi humusu s úlomky pemzy a lávy brzy se rozrůstá do velkých skupin. Potřebuje hodně slunce, čerstvého vzduchu a zálivky. Zimovat v chladu a suchu, na jaře přívod vlhčího vzduchu zabrání zasychání pupat. Množí se lépe odnožemi, semena jsou málo klíčivá. Příbuzné jsou *Mam. saboae* a *Mam. goldii* od nichž se však liší delší květní trubkou a podstatně většími květy (snímek kvetoucí rostliny).

Mammillaria poselgeri (popsána r. 1885, známá jako *Cochemiea*, má cylindrické, od báze se větvící tělo. Vzpřímené stonky o průměru 2-5 cm mají výšku 30-40cm, poléhavé jsou až 200 cm dlouhé. Pokožka je modrozelená, na výsluní zrudne. Areoly v temeni a v době květoschopnosti i axily jsou pokryty bohatou bílou vlnou. Krajních trnů je 7-10 až 1,5 cm dlouhých, paprscitě odstavajících, mají bledě žlutou bázi a tmavou špičku. Jeden střední trn je silnější, až 3 cm dlouhý a má hákovitou špičku. Trubkovité květy vyrůstají ve věnečku kolem temene, jsou zygomorfní, šarlatové barvy. Endemicky roste v Dolní Kalifornii a na přilehlých

ostrovech. Výsev a pěstování je úspěšné v čistě minerálním, silně propustném substrátu. Kvete jen při vysoké teplotě na plném výsluní, v létě je vhodné zařadit krátkou pauzu v zálivce a spodní části stonků přistínit. Zimovat tepleji při 10-12°C (2 snímky).

Rod **Sansevieria** z čeledi dračincovitých je už několik desítek let častou ozdobou domácností (tchýnin jazyk), ale specialista v něm najde mnohem pozoruhodnější druhy. Popsáno bylo dodnes 61 druhů, z nichž si oblibu získaly zejména druhy a formy se žlutě panašovanými listy. K nejhezčím patří kultivary **Sanseveria trifasciata** „Gold Flame (Zlatý plamen“, nebo menší a jemnější „Jade Dwarf Marginated (Olemovaný trpaslík)“. Ploché a poléhavé, zvlněné listy s nápadnou kresbou má **Sansevieria kirkii** forma **pulchra** (=krásná). Intenzivně vonící květ má **Sansevieria forskoaliana** z Jemenu a Saudské Arábie. Milovníci tohoto rodu mají mezinárodní Společnost pěstitelů sanseverii se sídlem v Horshamu, VB. Článek provází 6 snímků.

Seriál doporučených rostlin se tentokrát týká: **Epithelantha micromeris** (již r.1898 byla zařazena do samostatného rodu, neboť od mamilárií se liší tím, že květy nevyrostají z axil, ale z mladých areol v blízkosti temene. Vyžaduje hodně tepla, výsluní a velmi propustný substrát s opatrnou zálivkou V zimě chladno a absolutní sucho, **Lophophora williamsii** (také známá jako „peyotl“ pro obsah více jak 15 druhů alkaloidů. Daří se v dobře osluněném místě a čistě minerálním substrátu s malým přídatkem jílu. Má velký řepovitý kořen proto potřebuje hlubší nádobu. V létě snáší vydatnou zálivku, ne však trvalé zamokření. Zimovat při 10°C v naprostém suchu. Množí se výsevem a odnožemi), **Mammillaria fittkaui** (popsána až 1971, pochází z Jalisco, Mexiko. Má válcovité, značně odnožující tělo, tvoří velké polštáře obalené květy po celé léto. Snadno roste se směsí humusu s minerálním substrátem, vhodné je přistínění v době úpalu a opakovaná vydatnější zálivka. Zimovat v chladnu a suchu), **Opuntia ficus-indica** (původem z Mexika, dnes zdomácnělá v celém Středomoří a jinde. Rychle se rozrůstá, proto je jistější než volná kultura zasadit ji do větší nádoby. Při pěkném počasí kvete každoročně velkými (až 10 cm v průměru) žlutooranžovými květy, Zimovat v chladnu a suchu), **Plectranthus ernstii** (z čeledi hluchavkovitých, roste Natalu v jižní Africe, má silně aromatické květy a listy, které vábí různý hmyz. Daří se během léta v písčitém substrátu na slunném místě, v zimě chladno a malá zálivka), **Delosperma nubigenum** (patří mezi kosmatcovité, které u nás lze celý rok pěstovat venku. Potřebuje výsluní, silně propustný substrát, přes zimu nadkrýt sklem k ochraně před vlhkem).

Zcela zvláště vypadá **Selenicereus wittii**, rostoucí v zátopových oblastech deštných pralesů střední Amazónie (části Brazílie, Peru, Venezuely, Kolumbie). Ploché výhony tohoto epifyta pomocí vzdušných kořínků těsně přiléhají na kmen a větve stromů a obtáčejí se kolem nich jako tabákový list kolem slánky viržinka. Články jsou při délce až 60 cm jen 2-4 mm silné, na okrajích mají asi v centimetrových odstupech malé areoly s krátkými, bílými trny. Také květy jsou neobvyklé, jednak až 27 cm dlouhou trubkou na jejímž konci se talířovitě rozvírá bílý květ o průměru až 12 cm. Květy mají pronikavou vůni parfému, která láká opylovače – noční můry s dlouhým (až 25 cm !) sosákem. Semeníky v podobě cca 3,5 cm dlouhých bobulí dozrávají rok, obsahují velká množství semen s velkým korkovitým, vzduchem naplněným obalem. Ten umožňuje šíření semen záplavovou vodou na další místa (4 snímky).

Ze semen, která zaslal Lau do Evropy k výsevu pod názvem **Ariocarpus retusus**, ale úmyslně neuvedl místo nálezu, vyrostla zvláštní forma retususu

s krátkými pektinátními trny na prodloužené areole. Asi nejde o hybridu, protože ze semen několika rostlin vypěstovaných v různých sbírkách a poměrech, rostou stejně vytrněné semenáčky. Je to opravdu hezká forma *retususu*. (6 snímků).

Poslední článek pojednává o nových hybridách ***Ceropegia distincta***. *Ceropegie* patří mezi klejichovité rostliny (*Asclepiadaceae*), lidově pojmenované jako „lucerničky“. Za tento název vděčí zvláštním tvarům květů, mnohdy tvarově i barevně pestrým. V roce 2004 mají přijít na trh nové hybridy s podstatně většími (až 5,5 cm) květy (snímek).

MUDr. Vladimír Plesník

Vánoční kaktusy

Tento epifytický kaktus pochází z vlhkých pralesů východní Brazílie, kde roste společně s orchiděmi a dalšími epifyty v nahromaděném rozkládajícím se listí v paždí větví stromů, na jejich kmenech, ve skalních rozsedlinách a na podobných příhodných místech. Má ploché rozvětvené stonky, složené z četných zubatých článků, na jejichž koncích se vyvíjejí početné růžově červené květy. V našich podmínkách vykvétá v prosinci a lednu. Vánoční kaktus vyžaduje trvalé umístění na světlém místě, nesnáší však prudké sluneční paprsky, které ho značně poškozují a proto je třeba rostliny před nimi chránit.

Zygocactus (nebo též *Schlumbergera*) má rád stálou teplotu 16 až 20°C, v zimě mu vyhovuje teplota 15°C. V létě je vhodné letnění na balkóně nebo zahradě. Úspěšné pěstování této rostliny významně ovlivňuje zálivka. V době růstu, od března do července potřebuje vánoční kaktus dostatek vody, ale už od srpna ho zaléváme velmi mírně, jen tolik, aby kořenový bal nepreschl. Jedině tak se na koncích článků objeví během listopadu poupata. To je znamením, že je třeba zálivku nepatrně zvýšit, ale nesmíme rostliny přelévat, vhodné je však rosení poupat. Během květu zaléváme mírně a po odkvětu zálivku opět omezíme až do března. V době největšího růstu a nejintenzivnější zálivky od března do července rostlinu také přihnojujeme, nejlépe roztokem zředěného kravince nebo jiného organického hnojiva. Průmyslová hnojiva raději nepoužíváme, neboť mohou obsahovat vápník, na který je tato rostlina velmi citlivá. V době tvorby poupat se vánoční kaktus nemá přemísťovat, dokonce se s ním nemá vůbec pohybovat, jinak mohou poupata opadat.

V půdní kultuře roste vánoční kaktus ve směsi drnovky a listovky s příměsí písku (1:1:1), do níž se někdy přidává jeden díl rašeliny nebo se pěstuje v samotné rašelině. Přesazovat je ho nutné v březnu před zahájením růstu. Vánoční kaktus dobře roste a po řadu let bohatě kvete bez přesazování i v hydroponické kultuře. Množí se velmi dobře vegetativně. Části rostlin se třemi až čtyřmi články spolehlivě zakoření v půdní směsi používané při přesazování, zejména jsou-li poklopeny sklenicí. Roubováním lze vypěstovat stromkové formy, které neobyčejně bohatě kvetou. Jako podnož potřebujeme kaktus *Pereskia*, jehož vrcholek vodorovně seřízneme ostrým nožem, pak ho ještě shora nařízneme a do řezu zasuneme dva až tři články vánočního kaktusu. Ty upevníme dlouhým trnem nebo ostnem *Pereskie* nebo ovážeme místo roubování vlněnou přízí. Po vytvoření korunky je nutno vánoční kaktus vyvázat k opěrné hůlce, aby se korunka nevylomila.

Vánočnímu kaktusu se velmi podobají i kaktusy rodu *Rhipsalidopsis*, známé jako velikonoční kaktusy. Rozkvétají totiž na rozdíl od vánočního kaktusu v jarním období. Mívají úzké listové články a zářivě červené květy. Aby rozkvetl, vyžaduje tento druh tříměsíční zimní odpočinek při teplotách kolem 10°C. V této době se rovněž téměř nezalévá, kořenový bal však nesmí nikdy zcela vyschnout. Ostatní nároky na životní podmínky a způsob pěstování jsou stejné jako u vánočního kaktusu. Také tento druh se může pěstovat buď jako keříček nebo naroubovaný na *Pereskii*.

Milan Tůma

Kaktusář a počítač

Známé heslo „Pokrok světem vládne“ nemohlo minout ani pěstování kaktusů. I mezi kaktusáři, zejména mladšími a s většími sbírkami, rychle přibývá osob obeznalých s prací na počítači. Těm ostatním neuškodí seznámit se s možnostmi a výhodami, které nám počítačové programy nabízejí.

Nejde jen o informace o známých internetových adresách, kde se lze dočíst nejen o aktuálních novinkách, publikacích či výstavách kaktusů a sukulentů, o sjezdech, konferencích a ochranných opatřeních u těchto rostlin a kde je možné najít informace a vyobrazení řady kaktusů, sukulentů i celých sbírek. Například informace o Společnosti pěstitelů kaktusů v ČR, včetně obsahu časopisu, adresáře jednotlivých spolků, o konání výstav, symposií, informace z pěstitelské praxe i fotogalerií najdete na adrese www.cs.kaktusy.cz. Nabídky prodeje, výměny, inzerce jsou na adrese www.cactus.cz, pěstitelské rady pro začátečníky uvádí adresa www.fw.cz/zverex-centrum/kaktusy.htm, tzv. Kaktusářské noviny mají adresu www.cact.cz. Existují však i celé programy, umožňující uspořádání údajů o sbírce, výsevech, křížení a hlavně trvalé uchování těchto dat s jednoduchým vyhledáním potřebného údaje. Nevím, zda takové programy jsou již připraveny v českém jazyce, ale ti, kteří aspoň začátečnický zvládají angličtinu nebo němčinu, mohou si na adrese www.cactusbase.net objednat pro Windows 95, 98, 2000 a XP například tyto programy:

- **Přehled údajů o sbírce** – umožňuje systematicky zachytit jakákoli data o sbírce, včetně detailů o nabytí, růstu, zvláštnostech každé pěstované rostliny, o substrátu, zálivce, napadení škůdci a zloději, o době kvetení včetně připojení obrázků;
- **Množitelská banka** – slouží k zaznamenání důležitých detailů o výsevech a vegetativním množení, např. zdroj semen, sběratelské značky, údaje o nalezištích, importech, ceně, úhynu či ukradení rostlin, počtu přežívajících semenáčků, pozorování kristát a jiných anomálií;
- **Databanka odborné literatury** – umožňuje zachycení všech údajů o knihách, časopisech, člancích, obrázcích, nebo o přednáškách, včetně zpracování vlastního katalogu odborné knihovničky, nebo seznamu svých CD o kaktusářské problematice. Lze do ní také převést údaje z odborné knihovny spolku nebo Společnosti.
- **Databanka obrázků a diapositivů** – velice užitečná pro uchování obrazové dokumentace sbírky i jednotlivých rostlin (vlastních, cizích). Umožňuje snadný výběr diapositivů pro chystanou přednášku nebo výstavu;

■ **Lexikon názvů kaktusů** – program obsahuje více než 25 000 publikovaných názvů, umožňuje vyhledávání synonym a informuje, kde lze ve stovce nejvýznamnějších publikací o kaktusech najít vyobrazení, popis a základní údaje o určitém druhu;

Amatérští kaktusáři si prý nejvíce oblíbili program **Cactusbase Pro**. Aktualizovaná verze umožňuje jednoduše ukládat a vyhledávat navíc také údaje o hybridizaci a jejích výsledcích, plánovat termíny přesazení vybraných rostlin (včetně patřičného substrátu), zpracovat seznamy s nabídkou semen, rostlin. Je možné přikoupit CD s **Encyklopedia-CD**, která obsahuje údaje asi o 1800 druzích kaktusů a sukulentů a 4000 obrázků.

Jistě Vás napadlo, že je to dobrá inspirace dárců pro „Ježíška“, nebo k narozeninám i jiným výročím. Ceny se mění, takže nemohu zaručit, že v roce 2005 budou stejné, jaké byly v roce 2003 pro členy DKG (KuaS,č.9/2003, s. 201). Ale orientačně předpokládejme, že za německou verzi Cactusbase Pro spolu s Encyklopedia-CD dáte 50 €, samotná Cactusbase Pro stála 40 €, anglická verze Encyklopedie-CD byla za 20 €.

Ty nejlepší zprávy pro naše kaktusáře jsou však v tom, že náš předseda, př. Lumír Král, je také znalec využívání počítačů v pěstitelské praxi. Mimo svou náročnou práci šéfredaktora Ostníku se zasloužil o zpracování a vydání CD, obsahujícího texty prvých 10 ročníků Ostníku 1971-1981, navíc ročníky 1999 a 2000. Málokde se uchovaly staré Ostníky a při tom je v nich spousta zajímavých a užitečných pěstitelských údajů a rad. Svým rozsahem zcela výjimečný je přepis nejvýznamnější klasické literatury o kaktusech za léta 1822 – 1935. Obrovskou práci při vyhledávání prakticky dnes nedostupných (a obávám se, že dnes už i neexistujících), zdrojů vykonal př. Pakr, kterému také patří náš obdiv a dík. Tyto a doufám, že ne poslední CD z „produkce“ našeho předsedy je možné od něj získat za rozumnou cenu. K objednávce možná postačí poslat e-mail na jeho adresu lumir.kral@iol.cz, nebo ještě lépe dohodnout se s ním na našich měsíčních schůzkách.

MUDr. Vladimír Plesník

Hledejme – zkoumejme

I já jako většina dalších pěstitelů různých rostlin nemohu být uspokojen pouhým zaléváním kytek. Přesazuji, vysévám, množím a dělám vše, co už tak nějak k tomuto koníčku patří. Veliká spousta kaktusářů se z různých příčin uchyluje k roubování rostlin. Jeden pro snadnější pěstování, druhý pro rychlejší množení a další jen tak pro zábavu, ale výsledek je vždy tentýž – roubovanec. Samozřejmě ani já jsem nemohl v této skupině chybět, a to ze všech výše jmenovaných příčin. Po celou dobu, svých víceméně úspěšných pokusů, jsem zkoušel většinu běžně používaných podnoží. Setkával stále se stejným problémem, kterým je nedostatek vhodných rostlin použitelných jako podnože. Nejprve *Echinopsis*, *Trichocereus*, *Eriocereus*, *Myrtillocactus* anebo některou z lehce množitelných lobivií. Postupně mi docházely podložky nebo nebyly v danou dobu ve správné kondici, tak jsem sáhl k drobnému experimentu. Mými asi nejoblíbenějšími rostlinami jsou zástupci rodu *Coryphantha*, tím došlo na to, že se mi některé druhy jakoby přemnožily. Proč tedy

nezkusit i tyto rostliny? Nejprve tedy nalézt rostliny které by splňovaly podmínky vhodných podnoží, to je: snadná množitelnost, rychlý a bezproblémový růst, ochotu přijímat rouby jiných druhů a dostatečnou odolnost proti chorobám a pěstitelským chybám. Jako nejvhodnější se časem ukázaly rostliny z okruhu *C. bumamma*, *C. sulcolanata* nebo *C. elephantidens*. Všechny rostliny dostatečně odnožují, lze je tedy množit i odnožemi, rostou poměrně rychle v téměř jakémkoliv substrátu, a jsou dostatečně šťavnaté, aby vyživily roub. Jedinou nečností této podložky je její měkkomasost. Po prvních neúspěších s pevným připevněním roubu na podnož pomocí provázku, jsem dospěl k názoru, že je třeba k poutání použít pružný nebo pohyblivý prvek. Po seříznutí hlavy podložky dojde v první chvíli k poměrně mohutnému výronu šťáv a tyto je třeba lehce stáhnout tupou stranou nože. Roubovací mechanismus je stejný jako u jiných rostlin, a proto si myslím že není třeba jej do omrzení omílat. Specifikum této podnože je v tom, že po naroubování sice dojde k poměrně rychlému srůstu, ale plocha řezu se dost rychle propadne a pokud není roub přichycen pružně, např. gumičkami, dojde k jeho uvolnění a tím k neúspěchu. Já osobně používám k přichycení gumiček nebo zatížení olověným kroužkem ve kterém je napnut kříž z tenkého (zvonkového) drátu. Toto již stačí a při vhodném počasí roub přiroste už za jeden den. Zajímavou zkušeností je, že rostliny mi přijaly rouby v počasí které by si většina pěstitelů k roubování nevybrala. Rouboval jsem i časně z jara, ihned po prvním napití rostlin nebo v chladném a deštivém počasí a dokonce jsem byl loni přinucen okolnostmi roubovat pozdě na podzim jen pár dní před stěhováním sbírky do sklepa. Tehdy byly rostliny už nějaký týden bez závlivky, zatažené a připravené na přezimování. Rostlina byla přichycena gumičkami, které jsem sundal až na zimovišti při průběžné kontrole. Nevykazovala žádnou vegetaci, ale na jaře po zasazení do výživného substrátu se napila a s ní i roub. Dnes je roub asi o polovinu větší. Teď čtenáře zarazí, že jen o polovinu! Je totiž jedním specifikem této podložky, že roub nijak nehoní. Rostlinky na koryfantách rostou velmi zvolna, ale nedeformují se a především perfektně vytrňují. U několika rostlinek jsem zpozoroval dokonce i větší chuť ke kvetení. Učinil jsem si takový malý pokus s několika odnožemi *Escobaria (Coryphantha) nelliae*, zhruba stejně velkými, které jsem ve stejném čase narouboval na různé podložky, jmenovitě *Echinopsis* hybr., *Lobivia* z okruhu *pentlandii*, *Myrtillocactus geometrizans*, *Trichocereus schickendantzii* a *Coryphantha sulcolanata*. Prvním pozitivem pokusu bylo, že rostliny všechny přirostly a postupně zahájily růst. Na myrtilokaktusu, echinopsu a lobivii poměrně rychlý a během několika týdnů byly nacucané několikrát větší než na počátku pokusu. Růst byl divoký, ale na úkor otrnění a vzhledu rostlin. Na dalších dvou jmenovaných podložkách rouby zahájily mírný růst, vytrňovaly však velmi hustě a působily dojmem dobře pěstovaných pravokořenných rostlin. Během sezony bylo poznat, jak se liší rouby díky podložkám. Na *Trichocereus schickendantzii* se růst po půl roce zastavil a do konce roku se již roub nijak nezměnil. Další rok tato podložka roub jen naplnila ztracenou tělní tekutinou, ale růst jsem nezaznamenal žádný, a tak jsem po čase roub zpravokořenil. Na echinopsu a lobivii se rouby po probuzení napily a ochotně nasadily na květ. *Myrtillocactus* probudil roub, nasadil divoký růst a roub vytvořil spoustu odnoží. Kvetení na této podnoži jsem ale nezaznamenal žádné. Všestrannou spokojenost jsem tedy zaznamenal jen u jedné rostliny a to roubovanec na *Coryphantha sulcolanata*. Růst pozvolný, rostlina silná, zdravá, kompaktní zbytečně neodnožující a kvetení stabilní a poměrně k velikosti rostliny bohaté. Dokonce tento roub kvetl během roku ve dvou výrazných cyklech, což nebylo u žádné jiné sledované rostliny. Závěr pokusu? Pro generativní množení je optimální podnoží *Echinopsis* a *Lobivia*. Pro vegetativní je to *Myrtillocactus*. Pro sbírkovou

rostlinu doporučuji podnož některou ze zmiňovaných koryfant. *Trichocereus schickendantzii* jednoznačně nedoporučuji. Je však samozřejmé, že můj pokus není normou, v jiných podmínkách u jiného pěstitele se mohou rostliny vyvíjet úplně odlišně.

Podobný pokus jsem provedl i s jinými druhy rodu *Coryphantha* a výsledek, až na drobnosti, byl tentýž. Když už dělám experimenty, zkusil jsem i jiné rody pro rouby. U rodu *Thelocactus* – spokojenost, u *Turbinicactus* – krach, u *Mammillaria* pouze průměrný úspěch a další rody mě teprve čekají.

Protože podobné pokusy s těmito podložkami dělám teprve třetí rok, nemohu tvrdit že se jedná o podnož trvalou, ale vše naznačuje, že by s ní neměl být žádný problém. V zimě sice celá rostlina silně dehydruje, ale jarem po pečlivém nastartování, se bez větších těžkostí napije a zahájí růst. Není choulostivá na substrát ani na chybnou nebo bohatší zálivku, dokonce i chladnější kultura se nesetkává s problémy.

Ostravský Ota

Chraňme druhy

Co lze o tomto tématu říci, co ještě nebylo řečeno? Málo, velmi málo. Kdo v současné situaci nemá přístup na naleziště, nemůže dost hodnověrně uvádět nové postřehy a nové studie. S ohledem na literu zákona **CITES** je silně omezen dovoz jakéhokoliv studijního materiálu z přírody nejkuli obchodního artiklu a vycházet jen z rostlin ve sbírkách, je málo. Mezi našimi oblíbenými rostlinami je si spousta rostlin značně si podobných a proto dochází, při troše nepozornosti ve skleníku, k samovolnému křížení druhů, ve kterém nám vydatně pomáhá hmyz. Druhy v jednotlivých rodech jsou si podobné jak fyzicky, tak geneticky a je tedy velmi málo překážek ke vzniku hybridů. Vzešlí jedinci povětšinou nesou znaky obou, nebo všech rodičů a my pak různorodost výsevů zdůvodňujeme variabilitou druhu, což není vždy pravda. Druhy jsou jistě variabilní, ale základy přece druh musí nést. Uhlídat ve skleníku čistotu druhu je skoro nemožné. I přes veškerá *pseudochranářská* opatření v domovině rostlin, se k nám "naštěstí" nějaká semínka čistých druhů dostanou a z těch my následně vycházíme při určení a dalším zařazení do sbírky. Při tomto prvotním zařazení máme relativně velkou jistotu, že máme čistý druh. Škarohlídové podotknou, že nemůže být stoprocentní ani spolehnutí na spolehlivost dodavatelů nebo distributorů, ale to potom nemůžeme věřit už vůbec nikomu. Pěstujeme je, hlídáme si je, rozmazlujeme je a potom by měla plody naší práce zhatit nějaká drzá moucha. To přece ne! Dejme si tu práci, uhlídáme si kvetení, vymysleme si spousta přípravků k zabránění opylení hmyzem (různé klece – stany) a taková to semena teprve nabídneme dalším. Pokud bude někdy příroda rychlejší, nezlobme se na ni, plod nechme dozrát. Je spousta způsobů jak ho následně zlikvidovat, například je spousta plodů jedlá, a když ne lidmi, tak mravenci nebo jinými potvory. Tímto jen, ale apeluji na poctivost a slušnost pěstitelů, aby nepouštěli do oběhu semena nečistá – nejistá. Chráníme tím i sebe a své sbírky.

Ostravský Ota

Sbírky za humny

Josef Chorobík
(*4.2.1942)

Jedna taková je v Rychvaldě, jejím majitelem je Josef Chorobík. O kaktusy se zajímá již od svých 10 let. Je členem Orlovského spolku kaktusářů, ale často zajíždí na schůzky i k nám do Ostravy. Začínal jako téměř každý z nás s několika kaktusy na okně, přes malé pařeniště, až po dnešní skleník o ploše 6×6 m na střeše garáže u rodinného domku. Pepík se nespécializuje na žádný konkrétní rod. V jeho sbírce uvidíte kaktusy skoro všech rodů, ale nejvíce je zastoupeno „Mexico“. V roce 1999 se do Mexika zajel podívat s kamerou a tak má svou návštěvu této kaktusové země zaznamenanu na několika videokazetách. Kromě kaktusů lze ve sbírce najít také bromélie a sukulenty, ale třeba i tilansie, kterých má na 100 různých exemplářů. Pěstuje doslova všechno co se mu líbí, takže u něj na zahradě můžete obdivovat jehličnany, ozdobné traviny a také na 30 bonsají. Prohlídka sbírky a zahrady obvykle končí posezením pod pergolou u udírny a malého jezírka s barevnými rybkami. Ten, komu se líbí pestré sbírky, bude po zhlédnutí této „malé botanické zahrady“ určitě velmi spokojen.

Milan Ožana

Josef Chorobík ve sbírce s dalšími pěstiteli př. Bartákem a Čečotkou

Z naší činnosti

Říjnová schůzka proběhla dne 4. 11. 2004. V úvodu se probralo několik organizačních záležitostí a naši členové byli vyzváni, aby do příští schůzky nahlásili kolik kaktusů či jiných překvapení věnují do Mikulášské tomboly. Potom už dostal slovo náš dlouholetý člen a velmi zkušený pěstitel přítel Oldřich Kubita. Na svých obrázcích nás provedl rodem *Coryphanta* jak ve své sbírce, tak u mnohých jeho přátel. Zvláště u tohoto rodu zdůraznil jako nutnost velmi vzdušné a světlé stanoviště např. dobře větrané pařeniště. Zimování těchto rostlin je světlé a chladné. Jako první jarní postřik používá Omite 30W. Poté následuje po 14 dnech opláchnutí tlakovou vodou ze zahradního postřikovače. Jako substrát používá pro své rostliny směs 1/3 rašeliny, 2/3 štěrkopísku a na ozdobu u krčku rostliny antuku. Jako podzimní postřik používá přípravek NurelleD. Pokud roubuje, tak většinou na *Trichocereus pasacana*. V závěru přednášky se rozpoutala velmi plodná a obsáhlá diskuse ke způsobu pěstování a výsevů jednotlivých druhů až po dřívější a současné znečištění zdejšího životního prostředí a klimatické podmínky. Závěr z této problematiky byl velmi zajímavý: „V dřívější době se zvýšeným znečištěním životního prostředí rostliny v ostravské lokalitě netrpěli tolika chorobami jako v současnosti (například stromová jablka neměla tolik strupovitosti jako nyní)“. A tak co je vlastně lepší ???
Ing. Vladimír Skoumal

Dne 1. listopadu 2004 proběhla další naše schůzka. Po organizačních záležitostech, týkající se především zajištění „Mikulášské“ schůzky v prosinci, se ujal slova náš místopředseda Dr. Roman Štarha. Tentokrát si vzal na mušku rostliny, kterým se věnují především skalničkáři a to rod *Sempervivum*. Zpočátku si myslel, že o pěstování netřesků nebude mezi kaktusáři zájem, avšak pravý opak byl pravdou. Já jsem si všimnul už na našem zájezdu na jižní Moravu, že spoustu kaktusářů se shání po netřescích a hned několik jich přivezlo do svých sbírek. Dr. Štarha se přidržel klasického rozdělení rodu na dva podrody: *Sempervivum* a *Jovibarba*, kde hlavní rozdíl je v květech. Podrod *Sempervivum* pak dělil na dvě skupiny: červeně a žlutě kvetoucí. Vše dokumentoval nádhernými obrázky jak z přírody, tak ze sbírek. Vyznat se v mnoha názvech je dosti obtížné, zvláště když se jednotlivé druhy mezi sebou dobře kříží a je známo mnoho kulturních hybrid. Přednášející se nám snažil představit hlavně dobré botanické druhy až v závěru přednášky ukázal několik překrásných hybrid. Přednáška i když byla kratší, se velice líbila. Je vidět, že naši členové nepěstují jen kaktusy, ale věnují se i jiným sukulentům. Děkujeme Dr. Štarhovi za spoustu zajímavých informací o tomto rodu a už se můžeme těšit na to, co si připraví zase příště.
Lumír Král

VALNÁ HROMADA 2004

Zpráva o jednání řádné Valné hromady Společnosti českých a slovenských pěstitelů kaktusů a sukulentů v sobotu 20. 11. 2004 v sále KSS Říp v Roudnici nad Labem

Na Valné hromadě bylo přítomno 69 kaktusářů, z toho 35 delegátů organizací s hlasem rozhodujícím, jmenovitě z klubů:

Benešov u Prahy, Bratislava, Brno, Břeclav, Čelákovice, Česká Lípa, Děčín, Dvůr Králové nad Labem, Hradec Králové, Jičín, Jihlava, Jindřichův Hradec, Kladno, Kolín, Košice, Mladá Boleslav-I, Most, Olomouc, Opava, Ostrava, Pardubice, Plzeň, Praha, Příbram, Rokycany, Roudnice nad Labem, Rychnov nad Kněžnou, Sokolov, Spišská Nová Ves, Tábor, Ústí nad Labem, Ústí nad Orlicí, Všetaty, Vrútky a Zvolen.

Zpráva o činnosti. Jednání VH zahájil v 10 hodin tajemník SČSPKS př. Běťák. Poděkoval KK Roudnice nad Labem za uspořádání Valné hromady a blahopřál k 46 letům úspěšné činnosti. Po volbě komisi přednesl zprávu o činnosti výboru Společnosti za uplynulé čtyřleté volební období předseda př. Odehnal. Ve zprávě bylo m.j. uvedeno:

Velmi dobře byl plněn jeden z hlavních cílů Společnosti, tj. vydávání a další zkvalitňování časopisu Kaktusy. To se podařilo především díky pracovitému kolektivu vydavatelské a redakční rady, v němž došlo pouze ke dvěma změnám: Z RR odešel př. Milan Zachar a z funkce předsedy RR př. Jan Říha, který se stal jejím konzultantem. Novým předsedou RR byl jmenován př. Petr Pavelka, který je zárukou kontinuity práce celého redakčního kolektivu.

Za největší pokrok při vydávání časopisu bylo zvýšení počtu jeho barevných stran na dvojnásobek, za největší úspěch pak vydání speciálů (některých i ve dvou dalších jazykových mutacích). Za hodnocené 4 roky jsme byli nuceni jen jednou zvyšovat cenu časopisu, a to jen o 10,- Kč, díky velmi dobrému hospodaření Společnosti, na němž má velkou zásluhu pokladník př. Stuchlík. Časopis Kaktusy se v posledních letech dostal do podvědomí zahraničních pěstitelů právě díky vydávání tzv. speciálů, jejichž prodej umožňuje udržet i v roce 2005 stejnou cenu pro naše odběratele. Velmi dobrá je spolupráce s rakouskými kaktusáři (odběr německých mutací „speciálů“) a za pozornost stojí i zvýšený počet článků od zahraničních autorů.

Redakční a vydavatelská rada se scházela pravidelně, vždy před vydáním každého čísla časopisu. Jednání byla konstruktivní, účast vysoká, zvláštní poděkování patří redaktoru p. Štemberovi, př. Běťákovi a novému předsedovi RR př. Pavelkovi za včasné vydávání a distribuci jednotlivých čísel. Díky SPKS Praha nedošlo k výraznému poklesu předplatitelů časopisu Kaktusy, přesto zůstává dost velký počet neprodaných výtisků, zejména starších čísel. Návrhy na snížení těchto „zásob“ jsou výborem prezentovány jak přímo v časopise, tak na internetových stránkách Společnosti.

Můžeme říci, že došlo k výraznému zklidnění vztahů mezi kaktusáři a úředníky MŽP a ČIŽP. Příčinou může být snaha našich pěstitelů ovlivnit přípravu vyhlášek a nařízení, i když s připomínkami jsme neuspěli. Velkou výhodou současné doby je skutečnost, že můžeme libovolně cestovat do zemí původního výskytu K+S a že po vstupu do EU můžeme bez problémů nakupovat rostliny a semena ve všech jejich členských zemích. Doufáme, že i naši úspěšní pěstitelé se časem uplatní se svými výpěstky na trhu Evropské unie.

V roce 2002 byla ustavena Archivní sekce při výboru SČSPKS. Tím byl položen základ ke splacení dluhu Společnosti postarat se o uchování jakékoliv dokumentace o bohaté činnosti kaktusářských klubů, zejména v posledních 30 letech. Výbor tuto sekci morálně i materiálně podporuje, ale je si vědom faktu, že je nutná mnohem větší podpora ze stran jednotlivých organizací. Vše se vyvíjí, dnes úspěšné organizace mohou za pár let zápasit s nedostatkem členů, proto je třeba pamatovat na uchování dokumentace a její kopie poskytovat archivní sekci.

Již šestým rokem je společnost prezentována vlastními webovými stránkami na internetu (doméně **www.cs-kaktusy.cz**), o které se vzorně stará př. Podešva a

kteřé jsou hojně navštevovány. Hlavní důraz je kladen na aktuální informace o výstavách a všech dalších akcích jednotlivých klubů, nově byl přidán odkaz i na stránky archívní sekce.

Společnost se po všechny čtyři hodnocené roky podílela na udělování ceny Zlatý Alberto, kterou připravil a organizuje KK Chrudim. Na převzetí ceny v příštím roce 2005 byl schválen MUDr. **Vladimír Plesník** z Ostravy. Aby rozhodování o kandidátech na udělení této ceny bylo co nejvíce objektivní, výbor vyzývá všechny členské organizace, aby se svými návrhy do této akce zapojily a posílaly své návrhy se stručným zdůvodněním.

K negativním jevům v činnosti Společnosti patřil především mírný úbytek členské základny, který byl trvalý, i přes úspěchy SPKS Praha, kterému jako jednomu z mála počet členů neklesá. V závěru zprávy byly nastíněny některé hlavní body plánu činnosti na další funkční období, které však bude projednávat a doplňovat již nově zvolený výbor.

Zprávu o hospodaření připravil př. Stuchlík, ale v jeho zastoupení přednesl př. Odehnal. Ocenil, že hospodaření v roce 2003 skončilo přebytkem 9 841,- Kč, že si časopis K-2004 objednalo 85 členských organizací, jejichž platební morálka byla dobrá. Pokladní zůstatek SČS PKS k datu konání VH činil celkem 119 727,49 Kč, což bude stačit na pokrytí nákladů za poslední číslo časopisu a vzhledem k několika avizovaným platbám je možné, že i tento rok skončí s malým přebytkem, který se převede do roku 2005. Průběžné výsledky hospodaření jsou pravidelně předkládány na jednání VR a RR a na schůzi výboru Společnosti konaném již tradičně v Chrudimi.

Zprávu revizorů účtů přednesl předseda této komise př. Kubát. Revizní komise se scházela dvakrát do roka, z toho vždy jednou v různých místech ČR a jednou po jednání výboru v Chrudimi. Revize probíhaly v souladu s §4 a §5 Stanov SČSPKS. Po celé období byly veškeré účty vedeny řádně, čitelně a přehledně, vše je podloženo řádnými doklady. Z členských organizací nedošla na adresu RK žádná připomínka. Za pořádek a péči o účetní dokumentaci zaslouží hospodář př. Stuchlík od revizorů účtů poděkování. Hospodaření SČSPKS je vyrovnané, za hodnocené období splňuje cíle vytyčené ve stanovách Společnosti a tím i požadavky její členské základny.

Diskuse na VH byla bohatá, ale poklidná, bez kontroverzních vystoupení jako před lety. Většina příspěvků se týkala problémů s udržením, případně rozšířením členské základny. Došlo též k výměně zkušeností s oživením činnosti a přiblížení naší záliby mládeži ve školách, ozvaly se hlasy vyzývající ke změně termínu konání Valné hromady (v druhé půlce listopadu bývá vždy už špatné počasí na cestování po ČR). Př. Kunte vystoupil za red. radu časopisu. Ujistil přítomné, že RR a VR nejsou uzavřené a jiným autorům nepřístupné skupiny lidí a vyzval je ke spolupráci na přípravě obsahu časopisu – viz např. usnesení RR, že každý otištěný příspěvek zabývající se pěstitelskou tematikou bude odměněn m.j. roční dodávkou 1 výtisku časopisu zdarma.

Volby nového výboru: Před samotnou volbou bylo poděkováno odstupujícím členům výboru, př. Ježovičovi, Říhovi a Trtílkovi.

Valná hromada pak zvolila nový výbor v následujícím složení (v závorce je uvedena funkce po volbách na první ustavující schůzi výboru):

1. Ing. Ivan Běřák, Praha (tajemník SČS PKS)
2. Ing. Zdeněk Červinka, Čelákovice (místopředseda pro české kraje)
3. František Dufek, Hodonín
4. Zdeněk Franc, Dvůr Králové nad Labem

5. Mgr. Jan Gratias, Roudnice nad Labem
6. Lumír Král, Ostrava
7. Ing. Libor Kunte, Děčín
8. Ing. Milan Kůrka, Plzeň
9. Petr Metela, Brno
10. Ing. Josef Odehnal, Brno (předseda SČS PKS)
11. Mgr. Petr Pavelka, Praha
12. Pavel Pavlíček, Chrudim
13. Ing. Zdeněk Podešva, Hulín (správce internetových stránek SČS PKS)
14. MUDr. Roman Staník, Bratislava (místopředseda pro Slovenskou republiku)
15. Ing. Stanislav Stuchlík, Brno (hospodář SČS PKS)
16. Ing. Vladimír Šedivý, Praha
17. Milan Štrauch, Smižany, SR
18. Ing. Gabriel Vereš, Zvolen, SR
19. Ing. Jaroslav Vích, Chuchelná (místopředseda pro moravské kraje)

Revizoři účtů:

1. Ing. Ivan Kubát, Vyskytná nad Jihlavou - Hlávkov
2. Karol Novotný, Ružomberok, SR
3. Alexandr Táslar, Most

Dále VH potvrdila dále uvedené nové složení vydavatelské a redakční rady časopisu Kaktusy:

1. Ing. Ivan Běťák, Praha (předseda VR)
2. Mgr. Jan Gratias, Roudnice nad Labem
3. Ing. Miroslav Halfar, Frýdek-Místek (VR)
4. Jan Klikar, Příbram
5. Ing. Libor Kunte, Děčín
6. Ing. Josef Odehnal, Brno (VR)
7. Mgr. Petr Pavelka, Praha (předseda RR)
8. Pavel Pavlíček, Chrudim (VR)
9. PhDr. Rudolf Slaba, Písek
10. Ing. Stanislav Stuchlík, Brno (VR)
11. Ing. Vladimír Šedivý, Praha
12. Jiří Štembera, Poříčany (redaktor časopisu)
13. Mudr. Vítězslav Vlk, Rokycany

Zasedání VH proběhlo bez organizačních problémů, v důstojném a příjemném prostředí. Odpolední program pokračoval přednáškami př. Milana Kůrky (Severní kopiapoe dva měsíce po dešti) a př. Pavla France (výběr obrázků z expedice po Madagaskaru v r. 2003).

Valná hromada SČS PKS přijala dne 20. 11. 2004 následující usnesení:

- VH schvaluje zprávu o činnosti výboru přednesenou př. Odehnalem.
- VH schvaluje zprávu o hospodaření Společnosti připravenou př. Stuchlíkem
- VH schvaluje zprávu komise revizorů účtů přednesenou př. Kubátem.
- VH apeluje na funkcionáře všech členských organizací SČSPKS, aby spolupracovali s archivní sekcí a podle možnosti jí poskytovali kopie jakýchkoliv dokumentů o činnosti jednotlivých kaktusářských klubů.
- VH znovu vyzývá všechny organizace SČSPKS, aby se svými stručně zdůvodněnými návrhy zapojili do procesu udělování ceny Zlatý Alberto, kterou připravil a organizuje KK Chrudim.

- VH ukládá VR a RR pokračovat ve zkvalitňování úrovně časopisu Kaktusy a ve vydávání jednoho až dvou speciálů ročně podle finančních možností.
- VH ukládá výboru Společnosti projednat otázku termínu konání příští valné hromady (konkrétně kalendářního měsíce v roce).
- VH vyzývá všechny organizace SČSPKS, aby věnovaly maximální pozornost udržování a dalšího rozšiřování členské základny.

Zprávu o Valné hromadě z pověření výboru připravil Jan Gratias.

Upomínkové předměty vydané k 50. výročí

Butony vydané v letošním roce

Letošní oslavy našeho 50. výročí klubové činnosti jsme oslavili několika akcemi. Už v Ostníku bylo uvedeno několik článků z historie Klubu a vyšel zde jako příloha CD ROM. Únorová výroční schůze byla vzpomínková, kde jsme vzpomněli naše nejznámější pěstitele a všichni přítomní dostali jubilejní buton a keramickou destičku. V červnu na setkání kaktusářů POBESKYDÍ ve Frýdlantu n.O. za dobré účasti našich i zahraničních známých kaktusářů bylo rovněž vzpomenuáno naše výročí. Za naši Společnost nám popřál president Ing. Odehnal, následně přišlo i blahopřání od presidentů z Polska a Rakouska, ale i přátel z Anglie či Slovenska. Podobně nám popřáli další přátelé na setkání gymnofilů, které bylo uspořádáno k našemu kulatému výročí. Jak už bylo řečeno, pro naše členy a účastníky akcí bylo vydáno několik butonů (některé pro sběratele dokonce ve dvou barvách) a keramická destička, vše bylo oceněno především sběrateli upomínkových předmětů. Kdo chtěl mohl si dokonce zakoupit tričko s logem Ostravského Klubu kaktusářů v modré barvě, dále skleničky a pивní krygle (samozřejmě také s vybroušeným logem). Pro přednášející na zmíněných akcích byly vytvořeny ručně malované hrníčky, skleničky a další upomínky, které byly vytvořeny v chráněných dílnách.

Jubilejní rok uplynul jako voda a vstupujeme do další padesátky. Co popřát našim členům, snad a to především hodně dobrých pěstitelských úspěchů, radostí nad rozkvetlou trnitou krásou, pro účastníky schůzek jen kvalitní přednášky, pro čtenáře Ostníku a dalších kaktusářských časopisů ještě více zajímavých a poutavých článků, no prostě jen to nejlepší. Dále přeji všem našim členům do Nového roku 2005 především hodně zdraví, štěstí a spokojenosti jak v rodinném kruhu, tak i mezi svými přáteli.

Lumír Král

OBSAH ROČNÍKU 2004

OBSAH – LEDEN 2004

Na úvod nového roku	2
Drobnička	3
Z literatury	4
Letem sukulentním světem	6
Rod <i>Rebutia</i> K. Sch.	10
Konečně se dozvíme pravdu !	13
Z naší činnosti	14
Naši jubilanti	14
Poznáváme škůdce a choroby	15
Informace	16

OBSAH – ÚNOR 2004

Z literatury	18
Drobnička	20
Rod Conophytum XIX.	21
Rod <i>Rebutia</i> K. Sch. – část 2	24
Útržky z kroniky	27
Naši jubilanti	29
Poznáváme škůdce a choroby	30
Z naší činnosti	31
Informace	31

OBSAH – BŘEZEN 2004

Z literatury	34
Drobnička	36
Rod Conophytum XIX.	37
Databáze rostlin rodu <i>CONOPHYTUM</i>	38
Rod <i>Rebutia</i> K. Sch. – část 2	39
Živé kameny – miniatury pro okna...	43
Útržky z kroniky	43
Z naší činnosti	44
Usnesení	45
Naši jubilanti	45
Poznáváme škůdce a choroby	45
Letem kaktusovým světem – rychlý přehled známých druhů	47
Informace	48

OBSAH – DUBEN 2004

Z literatury	50
Drobničky	52
Madagaskar	53
Letem kaktusovým světem – rychlý přehled známých druhů – 2.	61
Průmyslová hnojiva	62
Masožravky a dění kolem nich	62
Z naší činnosti	63
Poděkování	63
Útržky z kroniky	64
Informace	64

OBSAH – KVĚTEN 2004

Posledních deset let činnosti KKO	66
Z literatury	67
Ohlédnutí do historie	

a jak to tenkrát bylo (od počátku 70. let)	69
Naši funkcionáři	72
Rod <i>Mammillaria</i> Haw.	73
Nomenklatura	116
Kvetoucí tefrokaktusy	117
Z naší činnosti	118
Informace	119

OBSAH – ČERVEN 2004

Z literatury	122
<i>Agave</i>	124
Rod <i>Agave</i> L.	125
Fylokaktusy – <i>Epiphyllum</i> hybridum	134
Z naší činnosti	135
Informace	135

OBSAH – ZÁŘÍ 2004

Z literatury	138
Drobničky	140
Brazilská gymnokalycia	140
Okruh <i>Notocactus scopae</i>	141
Jsou různí kaktusáři, ale kaktusy jsou stejného původu	144
Z naší činnosti	145
Pobeskydí 2004	146
Setkání tří presidentů na Pobeskydí 04	149
Setkání gymnofilů v Ostravě	149
Sbírky za humny (Schlesinger)	150
Jaroslav Procházka šedesátiletý	151
Informace	151

OBSAH – ŘÍJEN 2004

Z literatury	154
Drobničky	156
Zimovzdorné echinocereusy	156
Biologický přípravek proti houbovým chorobám rostlin	161
Vlastní zkušenosti s výsevem kaktusových semen a ošetřením přípravkem POLYVERSUM	162
Z naší činnosti-setkání gymnofilů 2004	163
Zájezd na jižní Moravu	164
Sbírky za humny (Vaněk)	165
Tlustice – <i>Crassula portulaca</i>	166
Informace	168

OBSAH – LISTOPAD 2004

Z literatury	170
Drobničky	172
Rod <i>Astrophytum</i> Lem.	173
Rod <i>Arrojadoa</i> Britton a Rose	177
<i>Sedum</i> - sukulent z naší přírody	179
Návod pro začínající i pokročilé kaktusáře, aneb ...	181
Jaká bude asi zima?	183
Informace	184

OBSAH – PROSINEC 2004

Z literatury	186	Z naší činnosti	194
Vánoční kaktusy	188	Valná hromada 2004	194
Kaktusář a počítač	189	Upomínkové předměty vydané k 50. výročí	198
Hledejme – zkoumejme	190	Obsah ročníku 2004	199
Chraňme druhy	192	Informace	200
Sbírky za humny (Chorobík)	193		

Informace

--- Někteří kaktusáři zkoušeli ke zlepšení pěstitelských výsledků ZEOLIT, běžně užívaný v akvaristice nebo pro domácí kočičí miláčky. Výsledky s přidáním zeolitu do substrátu nebo jen v samotném (popřípadě s malým přídatkem rašeliny nebo drceného kokosového vlákna) byly velmi dobré a zaslouží si u kaktusářů větší pozornosti. Zeolit váže a postupně uvolňuje přebytečné živiny, těžké kovy, eliminuje pachy apod. O dalších výhodách zeolitu psal už v roce 1989 MUDr. Plesník v našem Ostníku. Zeolity se těží na východním Slovensku, odkud se k nám dováží a prodává v obchůdcích pro domácí zvířátka. Naši kamarádi ze Slovenska přišli s nabídkou dodat ZEOLIT na výsevy o zrnění 1-2,5mm nebo pro pěstování kaktusů o zrnění 2,5-4mm (běžně se používá menší velikost). Nabídka v Chrudimském kaktusáři je 0,5kg za 27.-Kč. Pro nás by byla cena i s cestovným 20.-Kč za 1kg.

--- Členové výboru našeho Klubu nechtě si připraví na příští únorovou výroční schůzi své výroční zprávy.

--- Schůzky pěstitelů kaktusů a jiných sukulentů s promítáním diapozitivů a přednáškou se konají každé první pondělí v měsíci (mimo letních prázdnin) od 17.hodin na ubytovně ČD v sadu B.Němcové. Přijďte mezi nás.

--- Internetové stránky našeho Klubu: <http://www.gardening.cz/ostnik>

--- Informace týkající se činnosti Klubu kaktusářů v Ostravě i příspěvky do Ostníku zasílejte na adresu předsedy: lumir.kral@iol.cz

PF 2005
PF 2005

Adresy autorů:

Gratis Jan, Houskova 1872, 413 01 Roudnice n. L., e-mail: gratias@e-dnes.cz

Král Lumír, O. Synka 1815, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 723 274 571.

Ostravský Ota, Horymírova 24, Ostrava - Zábřeh

Ožana Milan, Na hranici 650, 735 41 Petřvald, tel.: 605420058.

MUDr. Plesník Vladimír, Nezvalovo nám. 846, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 596 910 790.

Ing. Skoumal Vladimír, M. Bayera 6038, 708 00 O.-Poruba, tel: 596951955.

Tůma Milan, Podroužkova 1679, 708 00 Ostrava – Poruba, mobil: 604 181 134.

OSTNÍK

Vydavatel: Klub kaktusářů v Ostravě, prosinec 2004

Šéfredaktor: Lumír Král, O. Synka 1815, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 723 274 571.

Objednávky a distribuce: Ing. Skoumal Vladimír, M.Bayera 6038, 708 00 O.-Poruba, tel: 596951955.